Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 25 Νοεμβρίου 2020 • Ετος 7ο • Αρ. φύλλου 311* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Eurobank Cyprus

ΠΡΟΣΦΟΡΑ 196, 8 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

«Χρυσώνουν» τον Γιάννη οι Μπακς

Ενα «χρυσό» πενταετές συμβόλαιο ύψους 196,8 εκατ. ευρώ, εάν και εφόσον επιλέξει να παραμείνει στους Μιλγουόκι Μπακς, έχει τη δυνατότητα να υπογράψει ο Γιάννης Αντετοκούνμπο. Σε περίπτωση που δεν υπογράψει την επέκταση συμβολαίου μέχρι και την τελευταία προθεσμία (21Δεκεμβρίου), θα παραμείνει ελεύθερος στην αγορά του ΝΒΑ το καλοκαίρι του 2021. **Σελ. 22**

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ζητούν παράταση αναστολής δόσεων

Στην ΕΒΑ βρίσκεται το αίτημα ευρωπαϊκών τραπεζών –μεταξύ των οποίων και ελληνικές– για την ένταξη νέων δανείων σε καθεστώς αναστολής καταβολής δόσης. Η ημερομηνία που θα μπορούσε μια τράπεζα να εφαρμόσει μορατόριουμ στις πληρωμές έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου, αλλά η ένταση της κρίσης υποχρεώνει τις εποπτικές αρχές να επανεξετάσουν το θέμα. **Σελ. 18**

ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ

Η Buzz Feed εξαγόρασε τη HuffPost

Ο αμερικανικός ειδησεογραφικός και ψυχαγωγικός ιστότοπος BuzzFeed ήλθε σε συμφωνία με τον επίσης αμερικανικό όμιλο ΜΜΕ της Verizon Media για να εξαγοράσει διαμέσου μετοχών την ηλεκτρονική εφημερίδα HuffPost. Τα σχετικά ανακοίνωσαν οι δύο επιχειρήσεις, οι οποίες με τη συμμαχία φέρνουν κοντά δύο από τους μεγαλύτερους παίκτες στα ψηφιακά Μέσα. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Γιορτινός μπουναμάς η χαλάρωση των μέτρων

Θα είναι μικρής έκτασης – Προς άρση των τοπικών lockdown – Οι συναθροίσεις σε σπίτια και τα μπλόκα

Περιορισμένης έκτασης, αλλά σημαντικές για ορισμένους τομείς, αναμένεται να είναι οι χαλαρώσεις των μέτρων για αντιμετώπιση της πανδημίας, που θα ανακοινωθούν την Παρασκευή. Η Λεμεσός και η Πάφος ενδεχομένως να βγουν από το καθεστώς του τοπικού lockdown στο οποίο βρίσκονται τις τελευταίες εβδομάδες. Παράλληλα, σκέψεις γίνονται για επαναλειτουργία συγκεκριμένων επιχειρήσεων που κρίνονται ως χαμηλού κινδύνου. Τα μέτρα που θα ανακοινωθούν θα έχουν ισχύ από την Τρίτη 1η Δεκεμβρίου, με τον προσανατολισμό του Υπουργείου Υγείας να είναι η σταδιακή αποκλιμάκωση μέτρων, ώστε να μην συμβάλουν οι γιορτές στην ραγδαία επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης. Η ανησυχία αυτή έχει εκφραστεί και από τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, που μιλούν για ενδεχόμενο τρίτο κύμα μέσα στον Ιανουάριο, αν τα μέτρα που θα ληφθούν δεν είναι τα κατάλληλα ή αν δεν τηρηθούν. Οι επιδημιολόγοι προβληματίζονται για τον αριθμό των ατόμων που θα συναθροίζονται στις κατοικίες και δεν αποκλείεται μικρή αύξηση. Προβληματίζονται ακόμη για την αύξηση των κρουσμάτων στην Λευκωσία. **Σελ. 3**

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Στόχος η προσέλκυση ξένων επενδύσεων

Με 16 προτάσεις προχωρά το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας για μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό του. Η προσέλκυση παραγωγικών ξένων επενδύσεων αποτελεί σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Η ολοκλήρωση της μελέτης της μακροχρόνιας εθνικής στρατηγικής αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2021. **Σελ. 4**

Δημοπρασία 147 έργων χιλιάδων ευρώ

Ενας σπάνιος Τιντορέτο δημοπρατείται στην 28η Δημοπρασία Έργων Τέχνης του Οίκου Ψαθάρη, στις 2 Δεκεμβρίου, στη Λευκωσία. Η τιμή εκκίνησής του κυμαίνεται μεταξύ των 40.000 και 60.000 ευρώ. Συνολικά θα παρουσιαστούν 147 έργα Κυπρίων και Ελλαδιτών καλλιτεχνών. Το συνολικό ποσό των πέντε γερών χαρτιών της δημοπρασίας ξεπερνά τις 100.000 ευρώ. **Σελ. 8**

Η πανδημία έγδαρε τη γούνα μινκ

Η αμφιλεγόμενη βιομηχανία της γούνας έλαβε τη χαριστική βολή εξαιτίας της πανδημίας. Στη Δανία, όπου εκτρέφονται μινκ και βρίσκεται και το κέντρο διεξαγωγής της μεγαλύτερης διεθνούς δημοπρασίας γούνας, ίσως χαθούν 6.000 θέσεις εργασίας, όπως αναφέρει το BBC. Πρόσφατα εντοπίστηκαν κρούσματα στο ένα τέταρτο των εκτροφείων. **Σελ. 11**

Διευρύνεται η οικονομική επιρροή του Πεκίνου

Η Κίνα επελαύνει και διευρύνει την οικονομική, εμπορική και έμμεσα διπλωματική και πολιτική επιρροή της σε μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη. Αυτό αποδεικνύεται από τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο, που υπέγραψε μαζί με άλλες 14 χώρες και όχι μόνον από τη σφαίρα επιρροής του Πεκίνου στην Ασία αλλά και πέραν αυτής: ανάμεσά τους συγκαταλέγονται η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία και η ζώνη ενσωματώνει 15 χώρες που αποτελούν μια τεράστια αγορά 2,2 δισ. ανθρώπων και συγκεντρώνουν αθροιστικό ΑΕΠ ύψους 26,2 τρισ. δολαρίων. Η ιδιαίτερη στρατηγική της σημασία ενδέχεται, όμως, να έγκειται στο ότι για πρώτη φορά συμμετέχουν σε ένα τέτοιο σχήμα η Κίνα μαζί με την Ιαπωνία και τη Νότια Κορέα και η ζώνη ελεύθερου εμπορίου καλλιεργεί νέες συμμαχίες. Σύμφωνα, μάλιστα, με πρόσφατη μελέτη του Ινστιτούτου Peterson, η νέα συμφωνία θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους στις εμπορικές συναλλαγές ανάμεσα στις τρεις χώρες, με αποτέλεσμα «την αποσύνδεση των οικονομιών της Ανατολικής Ασίας από την οικονομία των ΗΠΑ». **Σελ. 12**

Επιχείρηση διάσωσης των Χριστουγέννων στην Ευρώπη

Περίπου ένα μήνα πριν από τα Χριστούγεννα, το Λονδίνο και οι υπόλοιπες μεγαλουπόλεις της Ευρώπης προσπαθούν να σταθούν όρθιες από την επέλαση του δεύτερου κύματος του κορωνοϊού. Αναμένεται να υπάρξει παροδική χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, αλλά όλα δείχνουν πως η φετινή εορταστική περίοδος θα είναι μακράν η πιο δύσκολη των τελευταίων ετών. **Σελ. 3**

Το 2023 θα ανακάμψει πλήρως ο τουρισμός διεθνώς

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αλλά και η κίνηση παγκοσμίως ενδέχεται να μην ανακάμψουν πλήρως πριν από το 2023, εκτιμά ο συμβουλευτικός οίκος McKinsey & Company, αξιολογώντας τα δεδομένα στην παγκόσμια οικονομία αλλά και τον μέχρι στιγμής αντίκτυπο της πανδημίας στα ταξίδια. Με βάση το αισιόδοξο σενάριο της McKinsey, το 2021 τα ταξιδιωτικά έξοδα θα ανακάμψουν στο 85% περίπου αυτών του 2019, αλλά δεν θα προσεγγίσουν το 100% πριν από το 2023. Στον αντίποδα, κατά το 2021 μπορεί να μην υπάρξουν ταξιδιωτικές εισπράξεις υψηλότερες από το 60% αυτών του 2019, σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο McKinsey. Ο εγχώριος τουρισμός σε κάθε χώρα πάντως αναμένεται να ανακάμψει πολύ ταχύτερα και δυναμικότερα από ό,τι ο διεθνής, και να προσεγγίσει τα προ κρίσης επίπεδα ένα με δύο χρόνια νωρίτερα από τα διεθνή ταξίδια. **Σελ. 17**

Τα θετικά και τα αρνητικά των εμβολίων

Δηλώσεις Νικόλα Διέττη

Τα υπέρ και τα κατά των τριών εμβολίων κατά του COVID 19, που ανακοίνωσαν οι εταιρείες Biontech/Pfizer-Moderna-AstraZeneca, αναλύει στην «Κ» ο επίκουρος καθηγητής Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου Νικόλας Διέττης. Η ανάλυση γίνεται στη βάση πέντε βασικών κριτηρίων: αποτελεσματικότητας, δοσολογίας, ασφάλειας - τεχνολογίας, διανομής - αποθήκευσης και κόστους. **Σελ. 5**

Σανίδα σωτηρίας για την αγορά η Black Friday

Προσφορές και καλές τιμές

Μακράς διαρκείας αναμένεται να είναι φέτος η Black Friday. Δεν αποκλείεται να γίνει Black Week. Είναι η ευκαιρία των καταστηματαρχών να διαθέσουν μεγάλο «στοκ» αδιάθετων προϊόντων και υπάρχουν πραγματικές προσφορές και καλές τιμές. Οι αγορές είτε στο πλαίσιο της Black Friday, είτε οι Χριστουγεννιάτικες, θα είναι «σανίδα σωτηρίας» για τους καταστηματάρχες δηλώνει ο Μάριος Αντωνίου. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

- **Με πολιτική** ουρά τα ψηφοδέλτια της Λευκωσίας
- **Το προφίλ** του νέου αμερικανού υπουργού Εξωτερικών

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η επόμενη μέρα

Η πανδημία απαίτησε νέες δεξιότητες όπως είναι η καλή γνώση και χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών ως μέσο καθημερινής επιβίωσης του ατόμου, αφού έχει ουσιαστικά αλλάξει ο τρόπος που οι Ευρωπαίοι δουλεύουν, καταναλώνουν και εκπαιδεύονται. Η ΕΚΤ υπολογίζει ότι περίπου 50% των Ευρωπαίων έχουν εργαστεί έστω και για μια μέρα από το σπίτι κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας. Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές αυξήθηκαν επίσης κατά 20%, σε σχέση με την περίοδο πριν τον εγκλεισμό, και παρέμειναν σε αυτά τα επίπεδα ακόμα και μετά τη χαλάρωση των μέτρων. Αντίστοιχα, οι ηλεκτρονικές πληρωμές έχουν αυξηθεί σημαντικά, όπως κατέδειξε πρόσφατη έρευνα της κοινής γνώμης από την ΕΚΤ, κατά την οποία το 40% των Ευρωπαίων πολιτών δήλωσαν ότι έχουν περιορίσει τη χρήση μετρητών. Οι αλλαγές πέρα από αναγκαίες είναι και καθόλα ευπρόσδεκτες και πλήρως συμβατές με μιαμακρά ευρωπαϊκή ιστορία αλλαγών, δήλωσε η Κριστίν Λαγκάρντ. Η ραγδαία ψηφιοποίηση μόνο θετικά πρέπει να ιδωθεί αφού μειώνει την ανάγκη χρήσης πρώτων υλών για την παραγωγή οικονομικού αποτελέσματος, ενώ επιτρέπει και τη γρηγορότερη απεξάρτηση της Ευρώπης από την οικονομία του άνθρακα και όλες τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Επίσης, η επικεφαλής της ΕΚΤ σημειώνει ότι η μεγαλύτερη χρήση της τεχνολογίας φέρνει την Ευρώπη πιο κοντά στο στόχο για αύξηση της παραγωγικότητας, που υπήρξε το ζητούμενο όλα αυτά τα χρόνια.

Στο επίπεδο της κοινωνίας, η μεγαλύτερη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών συνεισφέρει στην εκδημοκρατικοποίηση της καθημερινότητας των πολιτών μέσω της ευκολότερης πρόσβασης σε ουσιώδεις υπηρεσίες όπως είναι η υγεία και η εκπαίδευση. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των ΗΠΑ, όπου η χρήση της τηλεϊατρικής εκτοξεύθηκε από το 11% την περίοδο πριν την πανδημία στο 46% ενώ υπολογίζεται ότι το επόμενο διάστημα θα ανέλθει στο 76%. Την ίδια στιγμή που καταγράφονται τα θετικά, οι κυβερνήσεις οφείλουν να διαχειριστούν και τα ορατά προβλήματα που προκύπτουν για όλους όσοι δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ψηφιακές τεχνολογίες. Μεγάλος θα είναι επίσης ο αντίκτυπος στην απασχόληση με τον κίνδυνο δημιουργίας μια νέας γενιάς μακροχρόνια ανέργων. Το θέμα της ανεργίας αποτελεί σήμερα το κορυφαίο ζήτημα της πανδημίας στην οικονομία και χρήζει άμεσης αντιμετώπισης. Όπως δηλώνει η πρόεδρος της ΕΚΤ, οι θέσεις εργασίας δεν θα καταργηθούν, αλλά θα μετασχηματιστούν αφού, σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία, οι ψηφιακές οικονομίες έχουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Έχει, επίσης, παρατηρηθεί ότι οι θέσεις εργασίας περνάνε από μια φάση ανακατανομής μεταξύ των κλάδων όταν επιτυγχάνονται υψηλά ποσοστά ψηφιοποίησης στην οικονομία. Απευθυνόμενη στο European Banking Congress η Κριστίν Λαγκάρντ εκτίμησε ότι η αυτοματοποίηση θα καταργήσει 85 εκ. θέσεις εργασίας σε 26 χώρες μέχρι το 2025, προτού δημιουργήσει 97 εκ. νέες θέσεις εργασίας, δηλαδή 12 εκατομμύρια περισσότερες. Η Ευρώπη θα κληθεί το επόμενο διάστημα να αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις τόσο από την πανδημία όσο και από τις διαχρονικές στρεβλώσεις στην οικονομία, περιλαμβανομένου του υπερδανεισμού στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, τη γήρανση του πληθυσμού, την ψηφιακή πρόκληση και την κλιματική αλλαγή. Η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης για την Ευρώπη στο μέλλον θα απαιτήσει την έξυπνη χρήση των νέων τεχνολογιών, μολονότι κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας θα αναδειχθεί η απόκτηση νέων δεξιοτήτων από τους εργαζομένους. Ακολούθως, η έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εκπαίδευση και την καινοτομία.

5 291296 000378

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Στηρίζουμε την αγορά και ανέγερση πρώτης κατοικίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συμμετέχουμε στο Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια

Επιδότηση μέρους του επιτοκίου για 4 χρόνια από την Κυβέρνηση

Αποταθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα ή στον λειτουργό πελατείας σας
Περισσότερες πληροφορίες και στο
www.hellenicbank.com/stegastiko

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **FLORIAN HENSE***

Μικρότερο το οικονομικό πλήγμα της δεύτερης καραντίνας

Απαντώντας στην έξαρση των κρουσμάτων, στις ιατρικές επιπλοκές και στους θανάτους, οι μεγάλες οικονομίες στη Γηραιά Ήπειρο επέβαλαν αυστηρότερα περιοριστικά μέτρα από τις αρχές Νοεμβρίου. Ο συνδυασμός της κλιμακούμενης αβεβαιότητας και των μεταβολών στη συμπεριφορά των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων τείνει σε περικοπή της οικονομικής δραστηριότητας.

Ο συνολικός δείκτης διευθυντών προμηθειών στην Ευρωζώνη έδειξε μια σημαντική πτώση τον Νοέμβριο, στις 45,1 μονάδες από τις 50 του Οκτωβρίου, όταν στη Βρετανία η διαφορά ήταν από τις 52,1 μονάδες του Οκτωβρίου στις 47,4 τον Νοέμβριο. Κι ενώ η καταγραφή της Ευρωζώνης λίγο απέχει από τις εκτιμήσεις μας για τις 45,5 μονάδες, στη Βρετανία υπήρξε βελτίωση από την πρόβλεψή μας για κάμψη στις 43,6 μονάδες, παρά το ότι αυτή αποδίδεται στην προσωρινή ενίσχυση της δραστηριότητας ενόψει της εξόδου της χώρας από την Ε.Ε.

Ο κλάδος παροχής υπηρεσιών έχει υποστεί τη μεγαλύτερη ζημία από τα δύο lockdowns σε όλη την Ευρώπη.

Εντούτοις, ο δείκτης διευθυντών προμηθειών του Νοεμβρίου δεν είναι τόσο αποκαρδιωτικός όσο εκείνος του Απριλίου, προσφέροντας ακόμη μία απόδειξη πως οι συνεχιζόμενες καραντίνες σε μεγάλα τμήματα της Ευρώπης πλήττουν μεν την οικονομική δραστηριότητα, αλλά πολύ λιγότερο από τότε που ξέσπασε το πρώτο κύμα.

Τα καλά νέα δε, ότι τα κρούσματα έχουν υποχωρήσει σε μεγάλα τμήματα της Γηραιάς Ηπείρου και ότι οι περιορισμοί θα μπορούσαν συντόμως να χαλαρώσουν, αναθερμαίνουν τις ελπίδες ότι θα επανεκκινήσει η οικονομία εντός Δεκεμβρίου.

Στην Ευρωζώνη ορισμένες χώρες τα πηγαίνουν λιγότερο άσχημα από άλλες.

Οσο πιο αυστηρή είναι η καραντίνα, όπως δείχνει ο δείκτης διευθυντών προμηθειών, τόσο δραστικότερο αποβαίνει το χτύπημα στη δραστηριότητα. Η Γαλλία και άλλες χώρες έχουν διακόψει τη λειτουργία σε καταστήματα που δεν πωλούν είδη πρώτης ανάγκης, πηγαίνοντας πολύ παραπέρα από το κλείσιμο εστιατορίων, παμπ και θεάτρων, όπως συμβαίνει στη Γερμανία. Ακολούθως, ο δείκτης για τη Γαλλία υποχώρησε δραστικά στις 39,9 μονάδες από τις 47,5 του Οκτωβρίου, όταν στη Γερμανία διαμορφώθηκε στις 52 από τις 55 μονάδες.

Σε όλες τις μεγάλες οικονομίες στην Ευρώπη η μερική καραντίνα έπληξε σκληρά τα εστιατόρια, τις παμπ και τα μπαρ.

Σε ορισμένες χώρες τα καταστήματα με είδη μη πρώτης ανάγκης και οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών, που στηρίζονται σε διαπροσωπική επαφή, όπως η ψυχαγωγία, η αναψυχή, οι εμπορικές εκθέσεις και οι εταιρείες ταξιδίων, δεν λειτουργούν. Οι υποδείκτες του κλάδου παροχής υπηρεσιών κατρακύλησαν έτι περαιτέρω.

Συνολικά στην Ευρωζώνη ο δείκτης διευθυντών προμηθειών του κλάδου υποχώρησε στις 41,3 μονάδες τον Νοέμβριο από τις 46,9 μονάδες τον Οκτώβριο. Ειδικότερα, στη Γερμανία εξασθένησε στις 46,2 από τις 49,5 μονάδες, στη Γαλλία στις 38 μονάδες από τις 46,5 και στο Ηνωμένο Βασίλειο από τις 51,4 στις 48,5 μονάδες τον Νοέμβριο.

* Ο κ. Florian Hense είναι οικονομολόγος της τράπεζας Berenberg.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Το νέο, μεγάλο άγχος του Νίκαρου και το μεγάλο στοίχημα

- Καιρό είχαμε να τα πούμε. Πού είχαμε μείνει;

Φούριες έχει πάλι σήμερα ο Νίκαρος. Με το Υπουργικό του Συμβούλιο, όσους δηλαδή υπουργούς δεν έβαλε σε καραντίνα ο κορωνοϊός, θα αποφασίσει τα νέα μέτρα κατά της πανδημίας. Προηγουμένως θα έχει συνάντηση με την επιδημιολογική συμβουλευτική ομάδα για να λάβει τα φώτα και τις εισηγήσεις τους.
Και λίγο αργότερα το Υπουργικό θα επισημοποιήσει τις αποφάσεις τις οποίες αναμένεται να μας ανακοινώσει ο Νίκαρος επίσημα την Παρασκευή.

Όπως μου έλεγε άτομο που πηγαινοέρχεται στον Λόφο, ουσιαστικά σήμερα αποφασίζεται πώς θα περάσουμε τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά. Και ο Νίκαρος δεν θα έχει να αντιμετωπίσει μόνο την κριτική για την αποτελεσματικότητα των μέτρων αλλά και την γκρίνια για τους νέους περιορισμούς λίγο πριν από τις γιορτές.

Το γεγονός πάντως ότι θα μας ανακοινώσει ο ίδιος τα μέτρα αυξάνει την ανησυχία και για την αυστηρότητά τους και για τη σοβαρότητα της κατάστασης.
Αναπόφευκτα το μεγάλο ερώτημα που καθόρισε τις θητείες του Νίκαρου επανέρχεται: Θα καταφέρει και αυτή τη φορά να αποδείξει ότι είναι ηγέτης της κρίσης;

Στον Λόφο πάντως επικρατούσε μεγάλη ανησυχία χθες. Υποβλήθηκαν όλοι, υπουργοί και προσωπικό, σε νέα τεστ για τον κορωνοϊό και περίμεναν μέχρι αργά ψες να βγουν τα αποτελέσματα.

Τα μέτρα για τον κορωνοϊό δεν είναι το μεγαλύτερο άγχος του Νίκαρου αυτή την περίοδο. Το Κυπριακό με την επίσκεψη της αγέλαστης Λουτ για την πενταμερή, οι απανωτές προκλήσεις των Ερντογάν και Τατάρ και η Σύνοδος κορυφής της ΕΕ στις 10-11 του Δεκέμβρη, συζητούνται σε συνεχείς συσκέψεις και τηλεφωνικές συνδιαλέξεις.
Χθες ο Νίκαρος τα είπε με τον Κυριάκο και συντονίστηκαν για την κοινή γραμμή και στην αποστολή της Λουτ και για τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ.

Από τις επαφές του Νίκαρου με άλλους ηγέτες και φίλους της Κύπρου και τα συνεχή τηλεφωνήματα του Νίκου Χριστοδουλίδη προκύπτουν, όπως μαθαίνω νέα αισιόδοξα μηνύματα, ειδικά από την ΕΕ.

Όλο και περισσότερα κράτη συμφωνούν πως η Τουρκία το έχει παρακάνει με τις προκλήσεις της, μετά το άνοιγμα της Αμμοχώστου, το αφήγημα των δύο κρατών και τις νέες navtex και προσανατολίζονται υπέρ νέων κυρώσεων.
«Μπορεί να βρισκόμαστε ακόμη πολύ μακριά από την επιβολή σημαντικών και αποτρεπτικών κυρώσεων στην Τουρκία από την ΕΕ, αλλά κάποια μέτρα θα πρέπει να θεωρούνται σίγουρα», μου ανέφερε πηγή μου που γνωρίζει. Όπως σημείωσε όλο και περισσότερες χώρες συντάσσονται με την Κύπρο και την Ελλάδα και οι επίσημες αναφορές της Κομισιόν κατά του Ερντογάν την τελευταία περίοδο δεν είναι καθόλου τυχαίες. Όπως δεν είναι τυχαία ούτε η αλλαγή ρότας του νεοσουλτάνου ο οποίος στέλνει πια μηνύματα φιλίας στην Ευρώπη αλλά και στις ΗΠΑ, μετά που διαπίστωσε ότι οι κυρώσεις δεν είναι πια απομακρυσμένο πολιτικό σενάριο αλλά ρεαλιστική επιλογή από τους απογοητευμένους και προδομένους Ευρωπαίους ηγέτες. «Ακόμα και η Μέρκελ φαίνεται θυμωμένη με τον Ερντογάν που την έχει εκθέσει μετά την γνωστή πρωτοβουλία που έλαβε στα ελληνοτουρκικά, η οποία πολύ γρήγορα ακυρώθηκε από τους Τούρκους», μου είπε με νόημα.

Εκείνο που μένει τώρα να ξεκαθαρίσει είναι η αποτελεσματικότητα της εξωτερικής μας πολιτικής, έλεγε πρόσφατα πολύ γνωστός πολιτικός από το κυβερνητικό στρατόπεδο. Και συμπλήρωσε: Εάν με όλο αυτό το σκηνικό και τον Ερντογάν να βρίσκεται, θεωρητικά στη γωνία, δεν τα καταφέρουμε ούτε αυτή τη φορά να επιβληθούν κυρώσεις ο Νίκαρος και ο Χριστοδουλίδης θα αντιμετωπίσουν ορυμαγδό αντιδράσεων. Όχι μόνο από την αντιπολίτευση αλλά και από τους δικούς τους ανθρώπους. Και όχι μόνο από στελέχη της Πινδάρου αλλά και από στελέχη της ίδιας της κυβέρνησης...

Έχει λοιπόν κάθε λόγο ο Νίκαρος να αγχώνεται αυτή την περίοδο. Ας ελπίσουμε ότι το άγχος του θα είναι δημιουργικό.

ΚΟΥΙΖ: Σε ποιο κόμμα βγήκαν τα ξίφη μεταξύ στελεχών για τον καταρτισμό του ψηφοδελτίου; Θα διερωτηθείτε, μόνο σε ένα κόμμα συνέβη αυτό; Και θα έχετε δίκαιο. Είναι πολλά τα κόμματα που... βράζουν αυτή την περίοδο. Αναφέρομαι όμως σε ένα που έχει τεράστιο πρόβλημα. Και ενδέχεται πολύ σύντομα να βγει προς τα έξω. Κάποιος είναι καιρός που λέει πως η κατάσταση δεν αντέχεται και απειλεί ότι θα βγει να μιλήσει...

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Η Λεμεσός είναι η πιο ιστοριογραφημένη πόλη της Κύπρου»

Το Παττίχειο Δημοτικό Μουσείο - Ιστορικό Αρχείο και το Κέντρο Μελετών Λεμεσού διοργανώνει διαδικτυακά το Σάββατο 28 Νοεμβρίου (από τις 10:30 π.μ. έως τις 3:00 μ.μ.) το 16ο επιστημονικό συμπόσιο Προφορικής Ιστορίας με θέμα «Η Λεμεσός και τα επαρχιακά της κέντρα σε μία συνεχή, δυναμική και αμφίδρομη σχέση». Για το θέμα του συμποσίου μίλησε στην «Κ» ο διευθυντής του Παττίχειου Δημοτικού Μουσείου - Ιστορικό Αρχείο κ. Μίμης Σοφοκλέους.

–Για 16η χρονιά διοργανώνετε το συμπόσιο για την προφορική ιστορία, τι προσφέρει μια τέτοια διοργάνωση;

–Βήμα σε νέους επιστήμονες να ερευνήσουν με βάση πρωτογενείς πηγές τη σύγχρονη ιστορία της πόλης, στον ίδιο επιστημονικό χώρο, με παλαιούς μελετητές. Μέσα από πρωτογενείς αρχειακές πηγές, αναφορές αυτών που τη δημιουργούν, αυτούς που θεωρητικά ονομάζονται «subject» (και υποκείμενο και αντικείμενο ενός ιστορικού/ κοινωνικού φαινομένου ή γεγονότος) και αναλύσεις με βάση τις μεθόδους που αξιοποιεί η ιστορική έρευνα. Κάθε χρόνο ορίζουμε στο τέλος κάθε Συμποσίου το πεδίο της έρευνας για το επόμενο έτσι ώστε να βρούμε πρωτογενείς πηγές εμπλουτίζοντας το Αρχείο μας. Επί παραδείγματι, το 17ο Συμπόσιο το 2021, θα έχει ως θέμα του: «Η Λεμεσός των προσφύγων: Βιωματικές ιστορίες εκτοπισμού», διότι η Λεμεσός ως συμβιωτική πόλη δέχθηκε ως εκ της θέσεώς της διαχρονικά, πολλαπλά προσφυγικά κύματα. Το δίνω με τα λόγια του δημάρχου Λεμεσού, δρος Δημήτρη Κοντίδη, ο οποίος στο Πρώτο Συμπόσιο του 2005 με θέμα «Ιστοριογραφώντας τη Λεμεσό», είχε επισημάνει πως, «ο Δήμος έχει υποχρέωση να στηρίξει την προσπάθεια του Ιστορικού Αρχείου και Μουσείου της πόλης ώστε να επιστημονικοποιήσει την ιστορία μας και να δώσει μέσω του Συμποσίου τον βηματισμό, ιδιαίτερα σε νέους μελετητές για την καταγραφή και μελέτη της ιστορίας μας, ιδιαίτερα σε τομείς στους οποίους η Λεμεσός υπήρξε πρωτοπόρα».

Στο 16ο επιστημονικό συμπόσιο Προφορικής Ιστορίας με θέμα «Η Λεμεσός και τα επαρχιακά της κέντρα σε μία συνεχή, δυναμική και αμφίδρομη σχέση» θα λάβουν μέρος 15 ερευνητές σε τρεις συνεδρίες.

–Έχετε επιλέξει ένα ενδιαφέρον θέμα, τη σχέση της Λεμεσού με τα επαρχιακά της κέντρα, αλήθεια πώς ορίζεται αυτή η σχέση;

–Η Λεμεσός οφείλει πολλά στα επαρχιακά της κέντρα και κυρίως στο Τρόοδος. Να το δώσω με ένα παράδειγμα. Στη Λεμεσό μια σημαντική συνοικία της πόλης είναι η «Μαραθευτογειτονιά», η οδός Ειρήνης (πρώην Βικτωρίας επί Αγγλοκρατίας). Το δίνω μέσα από ένα κείμενο του συγγραφέα Μιχάλη Πιτσιλίδη για την γειτονιά αυτή, που θα διαβαστεί και στο επικείμενο Συμπόσιο: «Δυτικά της Καθολικής, πίσω από το μέγαρο της Μητρόπολης Λεμεσού, βρίσκεται η οδός Ειρήνης, πρώην Βικτωρίας. Το τμήμα της μεταξύ των οδών Ναυαρίνου και Ελλάδος ήταν γνωστό σαν Μαραθευτογειτονιά ή «Μαραθεύτικα». Αυτό τον χώρο διάλεξαν να εγκατασταθούν οι Μαραθεύτες, που εγκαταλείπανε τα χωριά τους για να βρουν καλύτερες συνθήκες ζωής. Οι πρώτοι απ' αυτούς, φαίνεται να ήρθαν εδώ αμέσως μετά τον τερματισμό της τουρκοκρατίας το 1878, όταν η απότομη μεταπολίτευση επηρέασε τις από αιώνες καθιερωμένες αστικές και αγροτικές βιοτικές συνθήκες των Κυπρίων. Από τότε άρχισαν να εμφανίζονται σ' ολόκληρη τη νήσο τα πρώτα συμπτώματα της αστυφιλίας [...]»

–Ποια είναι η σημερινή σχέση της πόλης με την ενδοχώρα; Με ποια κέντρα συνδέεται σήμερα;

–Με πάρα πολλά από τα κέντρα τα οποία, ευτυχώς, καταγράφουν με σεβασμό την ιστορία τους, σε μορφή βιβλίων, πλέον, στα οποία ενισχύουν με όσα γράφονται τον κύριο κορμό της ιστορίας της Κύπρου, ύστερα από έρευνα που γίνεται από σημαντικούς μελετητές. Πλάτρες, Πισσούρι, Άρσος, Κυπερούντα, Πάχνα, Πελέντρι, Ανώγυρα, Τριμίκλινη κ.λπ. κ.λπ.

–Ποια είναι η αξία της προφορικής ιστορίας;

–Η προφορική ιστορία είναι οι «ιστορίες» που δεν πρέπει να χάνονται ενόσω ζουν οι άνθρωποι που είχαν εμπλοκή στη δημιουργία της. Παρότι η πιο συνήθης μέθοδος αποτύπωσης της ιστορίας είναι η καταγραφή, η αρχαιότερη είναι σίγουρα η αφήγηση. Προτού εξαπλωθεί η εκμάθηση της ιστορίας από τον 19ο αιώνα και έπειτα, η προφορική ιστορία ήταν ο μόνος τρόπος με τον οποίο οι νέες γενιές μάθαιναν για τα γεγονότα, τους πολέμους, και τους πολιτισμούς του παρελθόντος. Μια νέα πρωτοβουλία φιλοδοξεί με τον νέο χρόνο να επαναφέρει τον ήχο και την αφήγηση στη σύγχρονη ελληνική ιστοριογραφία. Ένα από τα συνθήματα του Αρχείου είναι ένα απλό ερώτημα: «Πόσο αρχαίο είναι το παρόν;», με το οποίο αξιοποιούνται οι ζωντανές πηγές που υπάρχουν γύρω μας και μπορούν να συμπληρώσουν ενδεχόμενα κενά της «γεγονοτολογίας», όπως ονομάζουν σύγχρονοι ιστορικοί την επιστήμη τους.

–Πιστεύετε ότι η προφορική παράδοση μπορεί να αλλοιώσει την πραγματική ιστορία;

–Αντιθέτως, η «δημόσια ιστορία», η οποία ερευνά πρωτογενώς την ανθρώπινη παρουσία σε συνδυασμό με την «ακαδημαϊκή ιστορία», καθώς και με τη σύμπραξη άλλων εργαλείων και παραμέτρων, δίνουν μια πιο σφαιρική, ολιστική πτυχή αυτού που λέγεται «γεγονός».

–Ο/η Λεμεσιανός/ή γνωρίζουν την ιστορία τους, ποια η σχέση τους με το παρελθόν;

–Η Λεμεσός είναι κατά τη γνώμη μου η πιο ιστοριογραφημένη πόλη της Κύπρου. Αρκεί να σας πω ότι τα διάφορα sites, αρχής γενομένης με το «Λεμεσού Μνήμες», το «Κάποτε στη Λεμεσό» και αρκετά άλλα, έχουν δείξει αφενός την αγάπη των Λεμεσιανών (όπου γης) για την ιστορία τους και αφετέρου, έφεραν στην επιφάνεια χιλιάδες φωτογραφίες που ήταν καταχωνιασμένες σε οικογενειακά άλμπουμ, χιλιάδες ντοκουμέντα και πάμπολλες ιστορίες από την ατομική ή τη συλλογική μνήμη της πόλης. Η ίδρυση του Παττίχειου Δημοτικού Μουσείου Ιστορικού Αρχείου και Κέντρου Μελετών Λεμεσού και τα 15 συμπόσια που έχουν λάβει χώρα, καθώς και το επικείμενο 16ο, φανερώνουν το διαρκές ενδιαφέρον για τη Λεμεσό, η οποία θα πρέπει να πω πως δεν έχει «οικιστή», όπως άλλες πόλεις του κόσμου. Ο καθένας από μας είτε γεννήθηκε είτε εγκαταστάθηκε στη Λεμεσό θεωρεί τον εαυτό του ότι ανήκει στην πόλη και ότι, επίσης, η πόλη του ανήκει. Ο ποιητής Νίκος Καββαδίας, σε κάποιο κείμενό του, αναφέρθηκε στη «χαμογελαστή Λεμεσό» και αυτό το χαμόγελο δεν θέλουν με κανένα τρόπο οι Λεμεσιανοί να σβήσει από τα χείλη τους. Αυτό, άλλωστε σημαίνει το «Εδώ Λεμεσός» που τραγουδούν οι κανταδόροι, μέσα από τον «ήχο της πόλης».

Πληροφορίες:
Το συμπόσιο θα διεξαχθεί διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://us02web.zoom.us/j/82762031362?pwd=TDFoVkdQYkg1RzJIUkhiV0pFTHdzdz09.
(Στοιχεία σύνδεσης: Meeting ID: 827 6203 1362 Passcode: 876839)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ ■ Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Χριστουγενιάτικες χαλαρώσεις και φόβος για 3ο κύμα

Οι δέσμες μέτρων πιστεύεται ότι θα αποτελέσουν ασπίδα κατά του ιού τις γιορτές - Οι συναθροίσεις, τα τοπικά lockdown και η εστίαση

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Ο Δεκέμβριος, λόγω των γιορτών των Χριστουγέννων, είναι ο εμπορικότερος ίσως μήνας του έτους, ωστόσο φέτος δεν θα είναι όπως τον έχουμε συνηθίσει, διαμηνύουν οι υγειονομικές αρχές της Κύπρου. Ο ημερήσιος αριθμός των επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19 παραμένει ψηλός, ενώ η διενέργεια των γρήγορων τεστ αντιγόνου αποκαλύπτει συνεχώς νέες προβληματικές περιοχές πέρα από τα σύνορα των επαρχιών Λεμεσού και Πάφου. Για τις δύο τελευταίες επαρχίες αναμένεται ότι εν όψει των γιορτών των Χριστουγέννων θα υπάρξουν κάποιες χαλαρώσεις στα περιοριστικά μέτρα, προκειμένου να επαναδραστηριοποιηθούν αρκετοί τομείς της οικονομίας, όπως οι χώροι εστίασης, ενώ δεν αποκλείεται να δούμε χαλάρωση μέτρων όσον αφορά και στην διακίνηση των πολιτών. Σημείο αιχμής ωστόσο θα αποτελέσει για τους επιστήμονες και για το Υπουργείο Υγείας το πώς θα τύχει χειρισμού η Πάφος, αλλά και η Λευκωσία η οποία, με την βοήθεια των rapid tests, δείχνει τις τελευταίες μέρες ανοδική τάση του αριθμού των περιστατικών κορωνοϊού που εντοπίζονται.

Η Λεμεσός και η Πάφος ενδεχομένως να βγουν από το καθεστώς του τοπικού lockdown στο οποίο βρίσκονται τις τελευταίες εβδομάδες. Παράλληλα, σκέψεις γίνονται για επαναλειτουργία συγκεκριμένων επιχειρήσεων που κρίνονται ως χαμηλού κινδύνου.

Υψηλού κινδύνου δραστηριότητες αποτελούν οι συναθροίσεις, συμφωνούν τα μέλη της επιστημονικής ομάδας, γι' αυτό αναμένεται ότι οι φετινές γιορτινές συνάξεις στα σπίτια θα είναι διαφορετικές απ' ό,τι έχουμε συνηθίσει.

Ένα κρίσιμο ερώτημα που αφορά την πλειοψηφία των πολιτών θα αφορά στον αριθμό των ατόμων που μπορούν να παρευρίσκονται σε συναθροίσεις. Όλες οι απαντήσεις, ωστόσο, αναμένεται ότι θα δοθούν την ερχόμενη Παρασκευή, μετά την συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου.

Δέσμες μέτρων

Τα μέτρα που θα ανακοινωθούν την Παρασκευή θα έχουν ισχύ από την Τρίτη 1η Δεκεμβρίου, με τον προσανατολισμό του Υπουργείου Υγείας να είναι η σταδιακή αποκλιμάκωση μέτρων, ώστε να μην συμβάλουν οι γιορτές στην ραγδαία επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης.

Η ανησυχία αυτή έχει εκφραστεί και από τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, που μιλούν για ενδεχόμενο τρίτο κύμα μέσα στον Ιανουάριο, αν τα μέτρα που θα ληφθούν δεν είναι τα κατάλληλα ή αν δεν τηρηθούν. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», τα μέτρα που θα ανακοινωθούν θα είναι ταξινομημένα σε δύο, ίσως και περισσότερες, δέσμες και θα αφορούν σε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ενώ κάποια θα είναι παγκύπριας εμβέλειας.

Σκέψεις για συναθροίσεις

Τα Χριστούγεννα είναι οι κατ' εξοχήν μέρες γιορτής που αφορούν κυρίως την οικογένεια και τις συναθροίσεις σε οικίες. Αυτή την στιγμή, σε παγκύπρια κλίμακα, μετά την ανακοίνωση των μέτρων στις 11 Νοεμβρίου, επιτρέπονται οι συναθροίσεις σε οικίες μέχρι 10 άτομα.

Πηγές από την Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή που μίλησαν στην «Κ» υπογράμμισαν ότι οι υψηλού κινδύνου δραστηριότητες είναι οι συναθροίσεις, γι' αυτό και τα μέτρα τα οποία θα ληφθούν κατά την περίοδο των γιορτών θα έχουν σκοπό στον έλεγχο αυτών των δραστηριοτήτων.

Πρέπει να θεωρείται δεδομένο το ότι θα υπάρχουν περιορισμοί στον μέγιστο αριθμό ατόμων, καθώς οι γιορτινές συναθροίσεις περιλαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό και τα ηλικιωμένα μέλη των οικογενειών, τους παππούδες και τις γιαγιάδες. Εκ πρώτης όψεως, φαίνεται ότι απορρίπτεται η επιβολή του μέτρου του social bubbling, δηλαδή του ορίου που θα αφορά και στον αριθμό των οικογενειών από τις οποίες θα μπορούν να παρευρίσκονται μέλη σε συναθροίσεις σε οικίες. Το μέτρο αυτό είχε δοκιμαστεί στην Βρετανία και σε άλλες χώρες, ωστόσο στην Κύπρο δεν έχει ξαναδοκιμαστεί, με αποτέλεσμα να μην αποτελεί πιθανή λύση.

Αναφορικά με το «ταβάνι» που θα τεθεί σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων που θα επιτρέπεται να παρευρίσκονται σε οικογενειακές συναθροίσεις, όπως προκύπτει από τα λεγόμενα μελών της επιστημονικής ομάδας στην «Κ», υπάρχουν διιστάμενες απόψεις.

Αφ' ενός, φαίνεται ότι υπάρχουν ήδη οι εισηγήσεις που θέλουν τον μέγιστο αριθμό ατόμων σε συναθροίσεις να μην μεταβάλλεται, ακόμα και αν πρόκειται για τις γιορτές των Χριστουγέννων. Αφ' ετέρου, όμως, δεν αποκλείεται να υπάρξει μια μικρή αύξηση του ορίου των ατόμων σε οικογενειακές συναθροίσεις.

Σταδιακή χαλάρωση

Εντός της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής επικρατεί η τάση ότι οι εισηγήσεις πρέπει να βασίζονται στην σταδιακή χαλάρωση των μέτρων, ακόμα και κατά την διάρκεια του Δεκεμβρίου, αφού η επιδημιολογική εικόνα στην Κύπρο δεν έχει παρουσιάσει την βελτίωση που αναμένετο, μετά την επιβολή και των πιο πρόσφατων μέτρων. Η ερμηνεία του πιο πάνω είναι ότι μέχρι τα μέσα τουλάχιστον του Δεκέμβρη πρέπει οι αποφάσεις να αφορούν μια πιο συντηρητική στάση ως προς την χαλάρωση των μέτρων, ώστε να δοθεί χρόνος για να μειωθεί ο ημερήσιος αριθμός των περιστατικών κορωνοϊού.

Αυτό θα δώσει το δικαίωμα στην Κυβέρνηση ενδεχομένως να μπει πιο δυναμικά στην τελική ευθεία για τις γιορτές, παραχωρώντας περισσότερες ελευθερίες στους πολίτες.

Λεμεσός και Πάφος

Όσον αφορά στην επαρχία Λεμεσού, η οποία τώρα βρίσκεται σε lockdown, αναμένεται ότι θα τεθούν στο τραπέζι της Κυβέρνησης εισηγήσεις για σταδιακή αποκλιμάκωση των περιοριστικών μέτρων.

Όπως έχει αναφερθεί στην «Κ», οι πρώτες χαλαρώσεις θα αφορούν στην επαναλειτουργία των χώρων εστίασης. Αυτό συνεπάγεται και παράταση της ώρας που θα δικαιούνται οι πολίτες να μετακινούνται, δηλαδή μέχρι τις 23:00, δεδομένου του ότι οι χώροι εστίασης θα κλείνουν στις 22:30. Όσον αφορά στο δικαίωμα μετακίνησης, αναμένεται ότι θα παραταθεί περαιτέρω το τελευταίο δεκαπενθήμερο, πριν από τα Χριστούγεννα. Επίσης, δεν αποκλείεται, πριν από την εστίαση, να επαναλειτουργήσουν τα κουρεία και τα γυμναστήρια, που αποτελούν επιχειρήσεις χαμηλού κινδύνου.

Όσον αφορά στην Πάφο, όπου επίσης επιβλήθηκε τοπικό lockdown, αναμένεται ότι τις επόμενες μέρες θα απελευθερωθεί από τα «δεσμά» της, αφού η επιδημιολογική της εικόνα κατά το τελευταίο διάστημα δικαιολογεί κάτι τέτοιο. Το μεγάλο στοίχημα με την Πάφο, ωστόσο, αφορά στην στενή σχέση που έχει με την Λεμεσό, γι' αυτό και πρέπει να γίνουν κινήσεις μεγάλης ακρίβειας, αν τελικά ληφθεί η απόφαση για την άρση του τοπικού lockdown.

Φεύγουν τα μπλόκα;

Όσον αφορά και στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, δεδομένου του ότι πλέον η επιδημιολογική τους εικόνα παρουσιάζει βελτίωση – η Πάφος θεωρείται ότι έχει ξεπεράσει το πρόβλημα – υπάρχουν σκέψεις για άρση του τοπικού lockdown. Αυτό συνεπάγεται με ενδεχόμενη απόφαση για να γίνεται η διακίνηση των πολιτών από και προς τις δύο επαρχίες χωρίς έλεγχο, ωστόσο οι τελευταίες πινελιές θα μπουν μέχρι την Παρασκευή, όταν όλα τα δεδομένα των τελευταίων δύο εβδομάδων θα βρίσκονται στα χέρια των μελών της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής και η εθνική αναφορά για την πανδημία θα δώσει καλύτερη εικόνα.

Προσπάθεια για να σωθούν τα Χριστούγεννα στην Ευρώπη

Κάθε δυνατή προσπάθεια διάσωσης της εορταστικής περιόδου καταβάλλουν οι κυβερνήσεις της Ευρώπης, ελπίζοντας ότι αυτό θα δώσει μία ανάσα στην πληττόμενη οικονομία και θα συμβάλει στη βελτίωση της ψυχικής διάθεσης των πολιτών. Βασικός άξονας, η προσωρινή χαλάρωση των δρακόντειων περιοριστικών μέτρων που ισχύουν σήμερα, ώστε «τα Χριστούγεννα να είναι, κατά το δυνατόν, ομαλότερα».

Η Γερμανία, αν και οι οριστικές αποφάσεις θα ανακοινωθούν στα μέσα της εβδομάδας, θα χαλαρώσει τους περισσότερους περιορισμούς κατά την περίοδο 21 έως 27 Δεκεμβρίου. Τότε, θα επιτραπούν οι κοινωνικές συναναστροφές μελών περισσότερων από δύο διαφορετικών οικογενειών, ενώ στις συναθροίσεις θα επιτραπεί η συμμετοχή μέχρι 10 ατόμων, αριθμός στον οποίο δεν προσμετρούνται τα παιδιά κάτω των 14. Σύσταση των υγειονομικών φορέων είναι, μετά τις χριστουγεννιάτικες συγκεντρώσεις, οι πολίτες αυτοβούλως να τίθενται σε κατ' οίκον περιορισμό για μερικές ημέρες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος διασποράς των λοιμώξεων.

Τι θα ισχύσει σε Γερμανία και Ην. Βασίλειο – Απείθαρχοι οι Αμερικανοί ενόψει της Ημέρας των Ευχαριστιών.

Ταυτόχρονα, την ίδια χρονική περίοδο θα επιτραπεί στις εκκλησίες να πραγματοποιούν κάποιες λειτουργίες, πάντα με περιορισμένο αριθμό πιστών. Δεν θα επιτραπούν ωστόσο, κατά τους εορτασμούς της Πρωτοχρονιάς, τα πυροτεχνήματα. Αντιθέτως θα απαγορευτεί η πώλησή τους, σε μία προσπάθεια να αποτραπεί η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού θεατών. Μετά την ολιγοήμερη χαλάρωση των μέτρων, θα ακολουθήσει μία περίοδος εκ νέου εφαρμογής τους, μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου. Στην ίδια κατεύθυνση, και η Βρετανία. Ο πρωθυπουργός της Μπόρις Τζόνσον ανακοίνωσε χθες, απευθυνόμενος από την οικία του στη Βουλή των Κοινοτήτων, ότι μετά τη λήξη του lockdown, τη 2α Δεκεμβρίου θα επανέλθει το σύστημα τριών επιδημικών επιπέδων, που θα επιτρέπει την άμεση και εστιασμένη εφαρμογή περιοριστικών μέτρων, όπου παραστεί ανάγκη.

Τα μέτρα που προβλέπονται για κάθε επίπεδο, που θα καθορίζεται με βάση επιδημιολογικούς δείκτες και θα αξιολογείται ανά 14 ημέρες, είναι ακόμα αυστηρότερα.

Ο Μπ. Τζόνσον παραδέχθηκε ότι ο «χειμώνας θα είναι δύσκολος», προσθέτοντας ότι «το ιππικό έρχεται» αναφερόμενος στα εμβόλια κατά της COVID-19. Οσον αφορά την εορταστική περίοδο, το Ην. Βασίλειο θα προχωρήσει στην παροδική χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, σε όλη την επικράτεια, με βασικό χαρακτηριστικό τη δυνατότητα κοινωνικής επαφής ατόμων από διαφορετικά νοικοκυριά, από τις 22 μέχρι τις 28/12. Για την ίδια χρονική περίοδο, θα λειτουργήσουν παμπ και καταστήματα εστίασης, με πιο χαλαρό χρονοδιάγραμμα, ενώ θα επιτραπεί στους πολίτες να πάνε στις εκκλησίες.

Να σημειωθεί ότι η υγειονομική αρχή της Αγγλίας είχε προτείνει την εξισορρόπηση των ημερών χαλάρωσης με επέκταση του lockdown επί πέντε ημέρες, για κάθε ημέρα χαλάρωσης. Την ίδια στιγμή, οι Βρετανοί μπορούν πλέον να ταξιδέψουν όπου επιθυμούν χωρίς την υποχρέωση παραμονής τους σε 14ήμερη καραντίνα μετά την επιστροφή τους. Κατά την εορταστική περίοδο, οι οικογένειες θα μπορούν να ταξιδέψουν για να επισκεφθούν συγγενείς. Μετά την επιστροφή τους θα πρέπει να απομονωθούν μόνο για πέντε ημέρες.

Τέλος, στις ΗΠΑ, παρά τα διαδοχικά ρεκόρ θανάτων και νέων κρουσμάτων που καταρρίπτονται καθημερινά, οι πολίτες κώφευσαν στις εκκλήσεις του Κέντρου Ελέγχου Λοιμώξεων και Πρόληψης (CDC), για αποφυγή των μετακινήσεων ενόψει της Ημέρας των Ευχαριστιών. Περισσότεροι από 1.047.935 άνθρωποι ταξίδεψαν αεροπορικώς μόνο την Κυριακή, ενώ εκατομμύρια συμπατριώτες τους περίμεναν επί ώρες για να υποβληθούν προληπτικά σε τεστ κορωνοϊού ελπίζοντας ότι το αρνητικό αποτέλεσμα θα τους δώσει «ελευθέρας» για την εορταστική περίοδο.

Ωστόσο, την πλάνη τους διέλυσε το αμερικανικό CDC προειδοποιώντας ότι το αρνητικό αποτέλεσμα συνιστά μία αποτύπωση συγκεκριμένη χρονικής στιγμής και δεν εγγυάται ότι το εορταστικό τραπέζι, λίγες ημέρες αργότερα, θα είναι «ελεύθερο COVID-19», αφού είναι πιθανή η μόλυνση από κορωνοϊό μερικές ώρες αργότερα.

Κατά την περίοδο 21 έως 27 Δεκεμβρίου αναμένεται να χαλαρώσουν τα μέτρα στη Γερμανία. Οι οριστικές αποφάσεις θα ανακοινωθούν εντός της εβδομάδας.

Δύσκολη εξίσωση η απόφαση για εστίαση στην Ελλάδα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε εξίσωση για πολύ δυνατούς λύτες εξελίσσεται ο χρόνος και ο τρόπος άρσης του lockdown, καθώς παρά το ότι βρισκόμαστε στην τρίτη εβδομάδα περιορισμών –τέταρτη στη Θεσσαλονίκη– δεν έχει επέλθει η ύφεση που αναμενόταν σε όλη την Ελλάδα και ειδικά στη Βόρεια. Η κοινή ομολογία πως το δεύτερο κύμα της πανδημίας είναι πιο ανθεκτικό και αργεί να αναχαιτιστεί λόγω και του χειμώνα, κάνει το κυβερνητικό επιτελείο να είναι όλο και πιο φειδωλό στις εκτιμήσεις του για την άρση των μέτρων, που θα εξαρτηθεί από το πώς θα εξελιχθεί η πανδημία το επόμενο διάστημα. Το μεγαλύτερο «αγκάθι» αυτή τη στιγμή αφορά την εστίαση, καθώς υπάρχουν διαφορετικές απόψεις. Η μία λέει πως πρέπει να ανοίξει με πολύ αυστηρούς περιορισμούς παραμονές των εορτών ώστε να δουλέψει λίγο η οικονομία και να πάρουν ανάσα οι επιχειρηματίες και η αγορά. Η άλλη άποψη, που τις τελευταίες ημέρες κερδίζει έδαφος, είναι να μην ανοίξει καθόλου η εστίαση, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος να πυροδοτήσει άμεσα ένα νέο, τρίτο κύμα και να έχουμε στα τέλη Δεκεμβρίου έναν νέο εκτροχιασμό.

Αποφυγή τρίτου lockdown

Οι υποστηρικτές της δεύτερης άποψης προσθέτουν δύο επιχειρήματα: πρώτον, πως όλες οι μετρήσεις του προηγούμενου διαστήματος έδειξαν πως η εστίαση αποτελεί βασική αιτία υπερμετάδοσης του ιού και δεν μπορούμε να ρισκάρουμε το άνοιγμά της και δεύτερον, πως με αυτή τη συντηρητική πολιτική ανοίγματος θα αποφύγουμε ένα τρίτο καθολικό lockdown και θα πορευτούμε και εντός του Ιανουαρίου με ανοιχτές βασικές δραστηριότητες, όπως το λιανεμπόριο, μέχρι να αρχίσει να πιάνει το εμβόλιο στην κοινότητα. Σε κάθε περίπτωση, αυτή την ώρα είναι νωρίς να ληφθούν αποφάσεις καθώς προέχει η σταθεροποίηση και η αποσυμφόρηση του ΕΣΥ και των ΜΕΘ. Κατά τα λοιπά, όπως είχε σημειώσει η «Κ» από την περασμένη εβδομάδα, είναι βέβαιο πως δεν πρόκειται να αρθεί η απαγόρευση κυκλοφορίας εντός του Δεκεμβρίου, είτε με ανοιχτή είτε με κλειστή εστίαση. Εάν δεν ανοίξει η εστίαση, η απαγόρευση θα παραμείνει ως έχει από τις 9 το βράδυ έως τις 5 το πρωί, διαφορετικά θα μεταφερθεί λίγη ώρα μετά το κλείσιμο των εστιατορίων: αν π.χ. τα εστιατόρια κλείνουν στις 9 τότε θα απαγορεύεται η κυκλοφορία από τις 10.

Οσον αφορά το άνοιγμα των υπολοίπων δραστηριοτήτων, είναι βέβαιο πως πρώτα θα ανοίξουν τα δημοτικά –ίσως στις 7 Δεκεμβρίου– και μετά το λιανεμπόριο, ίσως στις 15 του μηνός. Με το άνοιγμα του λιανεμπορίου θα υπάρξει και κατάργηση του sms. Τέλος, δεδομένο, όπως έχει αποκαλύψει η «Κ», πρέπει να θεωρείται πως δεν θα επιτρέπεται τα Χριστούγεννα η μετακίνηση από νομό σε νομό. Συνεπώς, όσοι ευελπιστούν για εξόρμηση στα χειμερινά θέρετρα πρέπει από τώρα να αναθεωρήσουν.

Την ίδια ώρα, οι ειδικοί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τους μικρούς νομούς της χώρας, που κανείς δεν προσέχει όσο τα μεγάλα αστικά κέντρα. Με τα βλέμματα όλων να είναι στραμμένα κυρίως στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, οι ειδικοί φοβούνται πως σε μικρές πόλεις ανά την Ελλάδα εκκολάπτονται καταστάσεις που θα τις βρούμε μπροστά μας. Χαρακτηριστικό είναι πως χθες είχαμε 88 κρούσματα στην περιφέρεια Πέλλας, 65 στην περιφέρεια της Ημαθίας και 81 στην περιφέρεια της Καβάλας, που δείχνει πως παρά το lockdown κάτι συμβαίνει σε αυτές τις περιοχές. Ενα ακόμα στοιχείο που δεν είδε το φως της δημοσιότητας και αποτελεί καμπανάκι είναι πως την Κυριακή υπήρξε νομός της Περιφέρειας που έδωσε 13 θανάτους, την ώρα που όλη η Αθήνα είχε 5. «Κάτι συμβαίνει στους μικρούς νομούς που πρέπει να προσεχθεί», σημειώνει στην «Κ» μέλος της επιτροπής λοιμωξιολόγων, συμπληρώνοντας πως έπειτα από δύο και τρεις εβδομάδες lockdown μικροί νομοί δεν θα έπρεπε να δίνουν ούτε ένα κρούσμα.

Τα υπέρ και τα κατά τριών εμβολίων κατά του ιού

Ο Ν. Διέττης, επίκουρος καθηγητής Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, συγκρίνει τα εμβόλια της Biontech/Pfizer-Moderna-AstraZeneca

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Οι ανακοινώσεις δυο εταιρειών καθώς και το προχωρημένο στάδιο ερευνών άλλων 11 εταιρειών, ενισχύουν μέρα με την μέρα τις ελπίδες που εκφράζονται πως το 2021 θα είναι καθοριστική χρονιά στις προσπάθειες καταπολέμησης της παγκόσμιας πανδημίας.

Τρεις εταιρείες Biontech/Pfizer - Moderna και AstraZeneca ετοιμάζονται με γοργούς ρυθμούς να ολοκληρώσουν τις έρευνες και να προχωρήσουν με τις σχετικές διαδικασίες έγκρισης των προϊόντων τους, προκειμένου να τα κυκλοφορήσουν στις αγορές των ΗΠΑ και της Ευρώπης.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που υπάρχουν, οι εκτιμήσεις των ειδικών συγκλίνουν πως και τα τρία εμβόλια θα κυκλοφορήσουν στις αγορές με μικρές χρονικές αποκλίσεις, το ένα από τα άλλο. Το εμβόλιο της κοινοπραξίας Biontech/Pfizer πιστεύεται πως θα είναι το πρώτο εμβόλιο κατά του COVID 19 που θα χρησιμοποιηθεί στη μάχη αναχαίτισης της πανδημίας.

Το εμβόλιο εκτιμάται πως θα είναι διαθέσιμο στην αμερικάνικη αγορά ακόμα και πριν το τέλος του τρέχοντος έτους. Στις 10 με 11 Δεκεμβρίου είναι προγραμματισμένη ανοιχτή συζήτηση κατά την οποία η εταιρεία θα δημοσιοποιήσει το φάκελο των δεδομένων, από τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στις τρεις φάσεις. Στην ευρωπαϊκή πλευρά η εκτίμηση των ειδικών είναι πως ίσως το πρώτο εμβόλιο που θα κυκλοφορήσει στη Γηραιά Άηπειρο να είναι αυτό της AstraZeneca, το λεγόμενο και εμβόλιο της Οξφόρδης, ένεκα των διαδικασιών αδειοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων. Όπως και να έχουν τα πράγματα οι ειδικοί συγκλίνουν πως από τον ερχόμενο Ιανουάριο θα ξεκινήσει ο εμβολιασμός του πληθυσμού και εδώ είναι που επικεντρώνεται η προσοχή των κρατών προκειμένου να μειωθούν οι αριθμοί των αρνητών του ιού και κατ' επέκταση του εμβολίου. Στην Ευρώπη, ο Οργανισμός Φαρμάκων οργανώνει για τις 10 και 11 Δεκεμβρίου ανοιχτή διαδικτυακή συζήτηση προς ενημέρωση των Ευρωπαίων πολιτών για το εμβόλιο.

Η εκτίμηση των ειδικών είναι πως ίσως το πρώτο εμβόλιο που θα κυκλοφορήσει στη Γηραιά Άηπειρο να είναι αυτό της AstraZeneca, το λεγόμενο και εμβόλιο της Οξφόρδης.

Η σύγκριση που πραγματοποιεί ο επίκουρος καθηγητής Φαρμακολογίας γίνεται στη βάση 5 βασικών κριτηρίων: αποτελεσματικότητας εμβολίου, δοσολογίας, ασφάλειας – τεχνολογίας, διανομής – αποθήκευσης και κόστους.

Και τα τρία εμβόλια με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται αναμένεται να λάβουν έγκριση από τις αρμόδιες αρχές μέχρι τέλος του τρέχοντος έτους και να κυκλοφορήσουν στις αγορές τον ερχόμενο Ιανουάριο, Φεβρουάριο.

Διανομή-Κόστος

Από τα πέντε κριτήρια σύγκρισης αυτό της διανομής και αποθήκευσης είναι που παρουσιάζει τις μεγαλύτερες αποκλίσεις κατά τον επίκουρο καθηγητή Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το εμβόλιο της Biontech/Pfizer, όπως έχει ανακοινωθεί, χρησιμοποιεί ψύξη -70 βαθμών κελσίου για την αποθήκευσή του. Της Moderna -20 βαθμούς κελσίου και αυτό της AstraZeneca από +2 έως +8 βαθμούς κελσίου, συνθήκες κανονικού ψυγείου. Διαφοροποιήσεις εντοπίζονται και στο κόστος των τριών εμβολίων, σύμφωνα με τα όσα έχουν γίνει γνωστά. Σύμφωνα με τους «FT», που επικαλούνται πηγές με γνώση των συνομιλιών μεταξύ φαρμακευτικών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η AstraZeneca έχει πωλήσει το εμβόλιό της περίπου στα 3 με 4 δολάρια ανά δόση σε συμφωνίες με την Ε.Ε. Η Moderna τον περασμένο Αύγουστο, ανακοίνωσε μέγιστη τιμή στα 37 δολάρια ανά δόση. Στα ίδια περίπου επίπεδα εκτιμάται πως θα ανέλθει και το κόστος για το εμβόλιο της Biontech/Pfizer.

Crash test

Στο περιβάλλον αυτό τα κράτη της Ε.Ε., με συντονιστή την Κομισιόν προετοιμάζεται για το πρακτικό κομμάτι προμήθειας, παραλαβής, διανομής και εμβολιασμού του πληθυσμού. Όπως έχει ανακοινωθεί η Επίτροπος Υγείας Στέλλα Κυριακίδου που έχει επωμισθεί ένα σημαντικό κομμάτι των εργασιών, κατέληξε σε συμφωνία με μια ακόμη εταιρεία (Moderna), το εμβόλιο της οποίας βρίσκεται στα τελικά στάδια για να λάβει έγκριση. Η «Κ» ζήτησε από τον επίκουρο καθηγητή Φαρμακολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου Νικόλα Διέττη, να συγκρίνει τα εμβόλια των εταιρειών Biontech/Pfizer-Moderna-AstraZeneca για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, στη βάση των επίσημων ανακοινώσεων που έχουν γίνει από τις εταιρείες. Επί της αρχής ο κ. Διέττης σημειώνει και τα τρία εμβόλια βρίσκονται στις διαδικασίες αδειοδότησης. Ένα δεύτερο σημαντικό στοιχείο είναι πως εκτός από τις εταιρείες που έχουν γνωστοποιήσει δεδομένα των ερευνών τους, άλλες 11 περίπου εταιρείες βρίσκονται στη βάση 3 των δικών τους ερευνών.

Κριτήρια σύγκρισης

Ο κ. Διέττης προκειμένου να πραγματοποιήσει μια πρώτη σύγκριση έθεσε πέντε βασικά κριτήρια, στη βάση των οποίων θα αξιολογηθούν τα υπέρ και τα κατά των τριών εμβολίων που είναι επικρατέστερα να κυκλοφορήσουν το επόμενο διάστημα και αυτά είναι:

-Αποτελεσματικότητα
-Δοσολογία
-Ασφάλεια - Τεχνολογία
-Διανομή - αποθήκευση
-Κόστος

Στο κομμάτι αποτελεσματικότητας, ο επίκουρος καθηγητής Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου εντοπίζει μια ισοπαλία μεταξύ των τριών εταιρειών, Biontech/Pfizer-Moderna-AstraZeneca. Τα αποτελέσματα που έχουν ανακοινωθεί κατά γενική ομολογία των ειδικών είναι εκπληκτικά και με μικρές διαφοροποιήσεις.

Η Biontech/Pfizer που ανακοίνωσε πρώτη τα αποτελέσματα των ερευνών της, δίνει ποσοστό αποτελεσματικότητας του εμβολίου της, κατά 94,5%.

Η Moderna που ακολούθησε αύξησε το ποσοστό αποτελεσματικότητας στο 95% ενώ αυτό της AstraZeneca κυμαίνεται στο 70,4%. Στην ασφάλεια των τριών εμβολίων, ο κ. Διέττης προς το παρόν και με βάση τα δεδομένα που έχουν ανακοινωθεί δεν εντοπίζει μεγάλες αποκλίσεις στα εμβόλια της Biontech/Pfizer και Moderna, ενώ για της AstraZeneca σημειώνει τις ήπιες παρενέργειες και παροδικές σε ασθενή που όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια δεν προκλήθηκαν από το εμβόλιο.

Στο τρίτο κριτήριο της δοσολογίας και τα τρία εμβόλια θα χορηγηθούν σε δυο δόσεις με μια χρονική διαφορά μεταξύ τους, 20 με 30 ημέρες. Μια διαφοροποίηση εντοπίζεται στο εμβόλιο της AstraZeneca όπου η πρώτη φάση του εμβολιασμού θα πραγματοποιηθεί με τη μισή δόση, της ολοκληρωμένης μετά από ένα μήνα. Στο κομμάτι ασφάλεια - τεχνολογία του εμβολίου καταγράφονται διαφορές κατά τον κ. Διέττη. Biontech/ Pfizer και Moderna χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία που δεν έχει χρησιμοποιηθεί σε άλλο εμβόλιο. Η AstraZeneca όπως επισημαίνεται χρησιμοποιεί πιο παραδοσιακή τεχνολογία εμβολίου.

Προς νέο οικονομικό μοντέλο επενδύσεων η Κύπρος

Με 16 προτάσεις προχωρά το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας για μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό του

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η προσέλκυση παραγωγικών ξένων επενδύσεων αποτελεί σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Θέση που τονίζει εξάλλου και το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου, συμπληρώνοντας πως βοηθούν στη διάχυση καινοτόμων γνώσεων και τεχνολογιών σε ολόκληρη την κοινωνία. Το Συμβούλιο, μαζί με την PWC (έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση), εργάζεται στη δημιουργία της νέα μακροχρόνιας στρατηγικής που θα πρέπει να χαράξει η Κύπρος για τα επόμενα 15 χρόνια και θα καθορίσει το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας. Όπως είχε ανακοινωθεί από το 2019, εξάλλου, η Κύπρος θα έπρεπε να θέσει μια νέα ολοκληρωμένη αλλά και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την κυπριακή οικονομία, με τη μελέτη όμως να ολοκληρώνεται τον Σεπτέμβριο του 2021. Ωστόσο, το Συμβούλιο προχώρησε σε 16 νέες στρατηγικές για την προσέλκυση ποιοτικών ξένων επενδύσεων, που παρουσίασε στην αρχή της εβδομάδας. Και είναι οι εξής: Πρώτον, διαμόρφωση ενός εθνικού brand που θα προσβλέπει στην ενίσχυση της εικόνας της χώρας και στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της. Δεύτερον, παροχή ανοικτών, διαφανών και αξιόπιστων συνθηκών και διαδικασιών για όλα τα είδη επιχειρήσεων, είτε ξένων είτε εγχώριων, συμπεριλαμβανομένων: ευκολία επιχειρηματικής δραστηριότητας, πρόσβαση σε εισαγωγές, ευέλικτη αγορά εργασίας και προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Τρίτο, εντατικοποίηση των ενεργειών του Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (ΟΠΠ) για προώθηση άμεσων ξένων επενδύσεων. Τέταρτο, μηχανισμός Ταχείας Δραστηριοποίησης (ΜΤΔ), που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3 Σεπτεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της προσπάθειας για περαιτέρω προσέλκυση ξένων εταιρειών, καθώς και για ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση αιτημάτων που λαμβάνονται από εταιρείες ξένων χωρών για εγκατάσταση στην Κύπρο θα συμβάλει σημαντικά στη προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στη βελτίωση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Επίσης, υπάρχει εισήγηση να εξεταστεί όπως ο ΜΤΔ λειτουργεί όχι μόνο ως σύνδεσμος μεταξύ ξένων επενδυτών και εγχώριας οικονομίας, αλλά και ως καταλύτης παρέχοντας κορυφαία υποδομή και έτοιμη πρόσβαση σε εξειδικευμένους εργαζόμενους, τεχνικούς, μηχανικούς και διαχειριστές που μπορεί να απαιτούνται για την προσέλκυση τέτοιων επενδύσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να ασχολείται με τη «φροντίδα» μετά την επένδυση, αναγνωρίζοντας τα αποτελέσματα επίδειξης από ικανοποιημένους επενδυτές, τις δυνατότητες επανεπένδυσης και τις δυνατότητες ανάπτυξης συμπλεγμάτων λόγω παρακολούθησης επενδύσεων. Πέμπτο, δημιουργία προγράμματος ανάπτυξης «προμηθευτή» για υποστήριξη της διαδικασίας αντιστοίχισης μεταξύ ξένου πελάτη και τοπικού προμηθευτή. Έκτο, ενθάρρυνση άμεσων ξένων επενδυτών από Κύπριους της Διασποράς. Οι συγκεκριμένοι επιχειρηματίες είναι πιο πιθανόν να δημιουργήσουν δεσμούς με εγχώριες εταιρείες και να συμβάλουν στη διεθνοποίηση της χώρας υποδοχής. Έβδομο, παραχώρηση επιδοτήσεων/επιχορηγήσεων για επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα γίνουν το 2021 ως ποσοστό του κόστους. Όγδοο, επανεξέταση φορολογικών κινήτρων και φορολογικών ελαφρύνσεων προς επιχειρήσεις και επενδυτές: α) Παροχή φορολογικών εκπτώσεων (όπως για παράδειγμα η νοητή έκπτωση τόκων για εισαγωγή νέων κεφαλαίων υπό προϋποθέσεις) για όλα τα νέα κεφάλαια που επενδύονται στις επιχειρήσεις για επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

β) Παροχή φορολογικών κινήτρων σε εξειδικευμένους τομείς, όπως για παράδειγμα υψηλής τεχνολογίας καθώς και δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας με την δημιουργία ερευνητικών κέντρων ή επιχειρηματικών πάρκων που θα συμπεριλαμβάνουν: Ι. Επιδοτούμενη μίσθωση κρατικής γης, ΙΙ. Επιχορηγήσεις προς υποστήριξη για απασχόληση και κατάρτιση (grants) σε συνεργασία με την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΝΑΔ), ΙΙΙ. Παροχή αυξημένων πιστώσεων και φορολογικών αφαιρέσεων στην περίπτωση επενδύσεων για την έρευνα και καινοτομία, IV. Εισαγωγή φορολογικών και κινήτρων για επιχειρήσεις που εφαρμόζουν/επενδύουν σε φιλική προς το περιβάλλον τεχνολογία. Ένατο, επέκταση των φορολογικών κινήτρων απαλλαγής του 20% και 50% των προσωπικών εισοδημάτων από εργοδότηση στη Δημοκρατία ατόμων που δεν ήταν φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου πριν την έναρξη εργοδότησης τους. Δέκατο, αυξημένα φορολογικά κίνητρα προς τις επιχειρήσεις για επενδύσεις με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού (διπλασιασμός των φορολογικών εκπτώσεων). Εντέκατο, αυξημένη κεφαλαιουχική έκπτωση για μηχανήματα, εγκαταστάσεις για βιομηχανικά και ξενοδοχειακές μονάδες νοουμένου ότι το δημοσιονομικό κόστος είναι εφικτό για το Κράτος. Δωδέκατο, αύξηση αποσβέσεων για εξοπλισμό (επιταχυνόμενες αποσβέσεις) που υποβοηθούν την μετάβαση στην ψηφιακή εποχή και τεχνολογία. Δέκατο τρίτο, ανάπτυξη δικτύων πέμπτης γενιάς (5G) στη Κύπρο. Δέκατο τέταρτο, δημιουργία Εθνικού Χωρικού Πλαισίου για την βιομηχανία, που θα ενσωματώνει Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων. Δέκατο πέμπτο, απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών χορήγησης αδειών. Δέκατο έκτο, η ελευθεροποίηση συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας και ο περιορισμός μονοπωλιακών καταστάσεων. Όπως σχολιάζει το Συμβούλιο επί τούτου, τέτοιες κινήσεις οδηγούν σε αύξηση της ανταγωνιστικότητας, στην καλύτερη κατανομή των διαθέσιμων παραγωγικών συντελεστών, σε αύξηση της αποτελεσματικότητας, στην ενθάρρυνση ξένων επενδύσεων, στη διάχυση νέων τεχνολογιών, στην άντληση δημοσίων εσόδων και στη μείωση των δαπανών, στην προσφορά υψηλότερης ποιότητας δημοσίων αγαθών προς τους πολίτες, σε χαμηλότερα τιμολόγια, και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και της απασχόλησης.

Η προσέλκυση παραγωγικών ξένων επενδύσεων αποτελεί σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας.

Η ολοκλήρωση της μελέτης της μακροχρόνιας εθνικής στρατηγικής αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2021.

Δύο πυλώνες

Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η στρατηγική αυτή εστιάζεται σε δύο κύριους πυλώνες. Ο πρώτος αφορά την αναδιάρθρωση και ο δεύτερος την ανάπτυξη. Όσον αφορά την αναδιάρθρωση το έργο εστιάζεται στην διόρθωση των στρεβλώσεων που εντοπίζονται στην κυπριακή οικονομία και στην υλοποίηση εκείνων των μεταρρυθμίσεων που εκκρεμούν. Στο δεύτερο πυλώνα, επιδιώκεται η αναγνώριση των κύριων οικονομικών τομέων, τόσο υφιστάμενων όσο και νέων, που θα μπορούν να συνεισφέρουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία προς την οικονομική δραστηριότητα και συνεπώς να επιτελέσουν τους βασικούς μοχλούς για επίτευξη μακροπρόθεσμης βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, στη βάση των συγκριτικών και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τα οποία έχει ή μπορεί να αναπτύξει η Κύπρος. Παράλληλα, σημαντική επιδίωξη του Συμβουλίου είναι η διαμόρφωση πρακτικών εισηγήσεων για παροχή των απαραίτητων κινήτρων αλλά και ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος προς τον ιδιωτικό τομέα, για την προαγωγή των κατάλληλων παραγωγικών επενδύσεων. Ο νέος σχεδιασμός θα στοχεύει στην ενισχυμένη διεθνή ανταγωνιστικότητα, ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα της οικονομίας, την εξωστρέφεια, την καινοτομία και τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας.

Με αστερίσκους όμως οι συστάσεις. Όπως τονίζει το Συμβούλιο στην έκθεσή του, η αναζωογόνηση των παραγωγικών επενδύσεων μέσω της παροχής κινήτρων, μπορεί όντως να οδηγήσει τη χώρα σε αναπτυξιακή πορεία.

Αναγκαίο το θεσμικό πλαίσιο

Αν και αναγκαίες, οι ξένες επενδύσεις δεν είναι επαρκείς για να θέσουν την οικονομία σε τροχιά μακροχρόνιας ανάπτυξης. Για να είναι αυτό εφικτό, αναφέρει, απαιτείται η δημιουργία ενός αυστηρότερου θεσμικού πλαισίου πάνω στο οποίο θα βασιστεί η επαναφορά της εμπιστοσύνης προς την κυπριακή οικονομία από την κυπριακή κοινωνία και τους ξένους επενδυτές. «Χρησιμοποιώντας τον όρο «θεσμό» δεν εννοούμε μόνο τις νομικές οντότητες, όπως την Κυβέρνηση, τη Δημόσια Διοίκηση, την Αστυνομία και τη Νομική Υπηρεσία, αλλά και το γενικό πλαίσιο κανόνων – το σύνολο των περιορισμών και κινήτρων που δομούν την πολιτική, οικονομική και κοινωνική διάδραση – που προσδιορίζουν τον τρόπο που πραγματοποιούνται οι συναλλαγές και διαμορφώνονται οι συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων, πολιτών και δημόσιας υπηρεσίας. Η απουσία αξιόπιστων θεσμών παραγκωνίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των νόμων, προκαλεί αβεβαιότητα και αρνητικό κλίμα για επενδύσεις και δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη του φαινομένου της διαφθοράς, η οποία με τη σειρά της επιδεινώνει το πρόβλημα της ορθής κατανομής των πόρων, υποσκάπτει τα δικαιώματα ιδιοκτησιών, υπονομεύει το κράτος δικαίου και φθείρει την ίδια τη Δημοκρατία. Η δημιουργία ενός ισχυρού θεσμικού πλαισίου θα εξασφαλίσει ένα αξιόπιστο πλαίσιο πάνω στο οποίο θα βασιστεί η αναπτυξιακή πορεία της χώρας, που θα οδηγήσει στην κοινωνική πρόοδο, στη διάχυση των ευκαιριών, στην κοινωνική ευημερία και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη δημόσια διοίκηση», καταλήγει.

Black Friday μακράς διαρκείας και διαδικτυακή

Για πρώτη φορά ίσως να έχει νόημα αυτός ο ξενόφερτος θεσμός λόγω της πανδημικής κρίσης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ο θεσμός του Black Friday, της διεθνούς ημέρας των προσφορών και ξεπουλήματος του «στοκ» των καταστημάτων παντός τύπου, θα έχει διαφορετικό χαρακτήρα φέτος και θα σημάνει, όπως διαφαίνεται, την αρχή μιας μακράς περιόδου προσφορών. Η πανδημία που άφησε κλειστούς αρκετούς τομείς επιχειρήσεων, δημιούργησε μεγάλες δυσκολίες στους καταστηματάρχες. Την ίδια ώρα δημιούργησε μεγάλο απόθεμα αδιάθετων προϊόντων παντός τύπου, τα οποία δυστυχώς πολλά από αυτά έμειναν και «εκτός εποχής». Η «Black Friday» όμως είναι η ευκαιρία των καταστηματαρχών να διαθέσουν μεγάλο «στοκ» αδιάθετων προϊόντων και για πρώτη φορά ίσως να έχει νόημα και για την Κύπρο αυτός ο ξενόφερτος θεσμός. Πολλές φορές ανά τα χρόνια –τουλάχιστον στα τελευταία πέντε χρόνια που υπάρχει ο θεσμός- υπάρχει η αίσθηση πως τα καταστήματα δεν έχουν πραγματικές προσφορές όπως γίνεται στο εξωτερικό για παράδειγμα και υπάρχουν απλά μικρές εκπτώσεις. Για πρώτη φορά όμως στην Κύπρο ενδεχομένως να είναι προσφορές πραγματικά «Black Friday», που από τη μία θα βοηθήσουν να ξε-στοκάρουν τα μαγαζιά προϊόντα και από την άλλη οι καταστηματάρχες να μαζέψουν ένα σεβαστό ποσό στα ταμεία τους. Πολλά καταστήματα εξάλλου παραμένουν κλειστά λόγω πανδημίας και μέτρων που τους έχουν επιβληθεί, με τη χρονιά, όπως είναι απολύτως λογικό, να είναι δύσκολη. Ο θεσμός επίσης μπορεί να λειτουργήσει ως μια παραπάνω διαφήμιση και να προσελκύσει πελατεία, ενώ όπως δείχνουν τα πράγματα θα είναι μία εισαγωγή για τη συνέχιση των προσφορών σε επίπεδο Χριστουγέννων.Σε δηλώσεις στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΠΑΣΥΛΕ, Μάριος Αντωνίου υπογράμμισε πως, έπειτα από την κρίση που βίωσαν αυτό το χρόνο οι επιχειρήσεις, οι προσφορές είτε στο πλαίσιο της Black Friday, είτε οι Χριστουγεννιάτικες που έπονται, θα είναι μια «σανίδα σωτηρίας». «Έχουμε περισσότερη ανάγκη από ποτέ για τζίρο από πωλήσεις. Όταν στη Λεμεσό ή στην Πάφο είναι κλειστές οι επιχειρήσεις και δεν υπάρχουν εισπράξεις, σίγουρα θα προτιμήσουν οι καταστηματάρχες να κάνουν πιο δελεαστικές προσφορές σε διαδικτυακό αναγκαστικά επίπεδο, για να πωληθούν προϊόντα και να εισπράξουν κάποια χρήματα. Κάποιος που υπολόγιζε ότι φέτος θα βάλει προσφορές 35%, φέτος θα βάλει στο 50% για παράδειγμα, ώστε και να φύγει το προϊόν που έχει μείνει απούλητο λόγω περιορισμών και άλλων λόγων που έφερε η πανδημία, αλλά και από την άλλη λόγω της υπέρμετρης ανάγκης του για είσπραξη», είπε χαρακτηριστικά. Αναφορικά με τη διάρκεια που θα έχει φέτος το «Black Friday», ο γενικός γραμματέας του ΠΑΣΥΛΕ σημείωσε πως «από τις προηγούμενες χρονιές που η «μαύρη Παρασκευή» είχε μετατραπεί σε μαύρο τριήμερο, πλέον είναι σίγουρο πως θα μετατραπεί σε «μαύρη εβδομάδα» και με τα δεδομένα που έχουμε ενώπιον μας, ενδεχομένως να προχωρήσει και ακόμα παραπάνω σε αυτό το μοτίβο». Κατέληξε δε, πως «σε μια προσπάθεια να δελεάσουμε τους πολίτες και να τονώσουμε την αγορά, μόλις τελειώσει η περίοδος Black Friday και με την άρση κάποιων περιορισμών, να αρχίσουμε ή μάλλον να συνεχίσουμε με προσφορές και εκπτώσεις για τη Χριστουγεννιάτικη περίοδο».

Μ. Αντωνίου: Οι προσφορές είτε στο πλαίσιο της Black Friday, είτε οι Χριστουγεννιάτικες που έπονται, θα είναι μια «σανίδα σωτηρίας».

Με διαδικτυακή ροπή

Την ίδια ώρα, η διαδικτυακή αγορά θα έχει την τιμητική της. Πολύ διαφοροποιημένο φέτος και για τη Λεμεσό και την Πάφο το σκηνικό των αγορών, αφού όλες οι ελπίδες των δύο επαρχιών εναπόκεινται στο διαδικτυακό εμπόριο. Όλες οι προσφορές, από μικρούς και μεγάλους θα είναι «online» και αναμένουν να λάβουν κάποιο ποσοστό πωλήσεων της περσινής περιόδου. Φέτος μεγάλη προτεραιότητα στην εμπειρία του ψωνίσματος έχει και η ασφάλεια, άρα οι καταναλωτές αναμένεται να χρησιμοποιήσουν περισσότερο από κάθε άλλη φορά το διαδικτυακό τους καλάθι. Όλα τα καταστήματα και σε άλλες επαρχίες έχουν προετοιμαστεί για τη συγκεκριμένη ημέρα, ωστόσο δεν αναμένεται να καταγραφούν εικόνες συνωστισμού, ένεκα της υγειονομικής ανασφάλειας.

Φέτος μεγάλη προτεραιότητα στην εμπειρία του ψωνίσματος έχει και η ασφάλεια, άρα οι καταναλωτές αναμένεται να χρησιμοποιήσουν περισσότερο από κάθε άλλη φορά το διαδικτυακό τους καλάθι.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Pay

Προσοχή συστήνει η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή

Η υπηρεσία προστασίας καταναλωτή προέβη σε σχετικές συμβουλές προς τους καταναλωτές. Είναι οι εξής: Διενεργήστε έρευνα αγοράς από τώρα. Εντοπίστε τα προϊόντα που πιθανόν να σας ενδιαφέρουν και σημειώστε την τιμή τους, ώστε να μπορείτε πιο εύκολα να έχετε πραγματική εικόνα του ύψους των εκπτώσεων που θα ανακοινωθούν την Black Friday.

Μην κάνετε βιαστικές αγορές. Αγοράστε αυτά που πραγματικά χρειάζεστε. Κάντε προσεκτική έρευνα αγοράς, συγκρίνοντας τιμές και ποιότητες προϊόντων.

Μην αγοράσετε ένα προϊόν, απλά επειδή είναι σε προσφορά. Μελετήστε τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που σας ενδιαφέρει, προκειμένου να βεβαιωθείτε ότι ανταποκρίνεται στις ανάγκες και απαιτήσεις σας. Αναζητήστε κριτικές (reviews) για την ποιότητα του προϊόντος. Αξιολογήστε την τελική τιμή, όχι την έκπτωση.

Αξιοποιήστε το διαδίκτυο. Χρησιμοποιήστε το διαδίκτυο, όχι μόνο για πραγματοποίηση αγορών, αλλά και για να εντοπίσετε εναλλακτικά προϊόντα, κριτικές για το προϊόν που σας ενδιαφέρει, καθώς και την τιμή πώλησης του προϊόντος από άλλους προμηθευτές.

Η τιμή δεν πρέπει να είναι το μόνο κριτήριο. Ιδιαίτερα αν σκοπεύετε να αγοράσετε κάποιο προϊόν αξίας (πχ. κινητό τηλέφωνο, υπολογιστή), είναι σημαντικό να αξιολογήσετε την αξιοπιστία και την ποιότητα εξυπη'ρέτησης του συγκεκριμένου πωλητή. Ρωτήστε άλλους καταναλωτές για τις εμπειρίες τους, όπως για παράδειγμα η ανταπόκριση του πωλητή σε θέματα εγγυήσεων.

Καθορίστε τον προϋπολογισμό σας από πριν. Είναι προφανές ότι την ημέρα του Black Friday θα υπάρξουν αρκετές προσφορές και θα είναι εύκολο να παρασυρθείτε. Καθορίστε από πριν τι χρειάζεστε και το μέγιστο ποσό που θέλετε να διαθέσετε, έχοντας υπόψη τις οικονομικές σας δυνατότητες.

Ενημερωθείτε για την πολιτική επιστροφών του καταστήματος, πριν προβείτε σε αγορά. Να θυμάστε ότι σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, για αγορές από κατάστημα δεν υπάρχει νομική υποχρέωση και επαφίεται στην πολιτική του κάθε καταστήματος αν θα αποδεχτεί επιστροφές ή αλλαγές. Αυτό προφανώς και δεν ισχύει για αγορές μέσω διαδικτύου, όπου οι καταναλωτές έχουν δικαίωμα υπαναχώρησης μέχρι και 14 ημέρες μετά την παραλαβή του προϊόντος.

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Τι θα γίνει με τους πύργους

Το ενδιαφέρον για το τι μέλλει γενέσθαι με τους «πύργους» – όπως μονολεκτικά αποκαλούνται οι πολυώροφες αναπτύξεις – φαίνεται να είναι αντιστρόφως ανάλογο με τη δυνατότητα αυτών που το εκδηλώνουν να αγοράσουν σε τέτοιες αναπτύξεις. Το μόνο βέβαιο είναι πως θα συνεχίσει να αποτελεί άπιαστο όνειρο η απόκτηση ενός διαμερίσματος σε κάποιο πύργο αν το όνειρο έχει ζωγραφισμένη μια ελεύθερη πτώση τιμών σε επίπεδο – δάπεδο που να θεωρείται πραγματική εναλλακτική ευκαιρία.

Γιατί όμως δεν θα συμβεί αυτό.

Πριν δούμε γιατί δεν θα συμβεί αυτό, ας δούμε πρώτα τη λογική αυτού του ονείρου ή ευσεβοποθισμού. Η λογική λοιπόν είναι πολύ απλή και εδράζεται στο ότι αφού τώρα δεν θα έρχονται οι ξένοι για να πάρουν διαβατήρια, όλα θα μείνουν απούλητα και άρα οι developers θα μας παρακαλούν να τα αγοράσουμε. Η πίεση θα κάνει τις τιμές χώμα και άρα θα μπορέσουμε κι εμείς να αγοράσουμε.

Ας δούμε τώρα τους λόγους που δεν θα συμβεί αυτό. Το πρώτο δεδομένο είναι πως ενόψει της κατάργησης του επενδυτικού προγράμματος, οι περισσότερες (αν όχι όλες) από τις φερόμενες αναπτύξεις οι οποίες δεν έχουν αρχίσει να κατασκευάζονται, δεν θα προχωρήσουν. Η περίπτωση να προχωρήσουν είναι αν αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης τους και αντί αυτού που προσδοκούσαν να γίνουν, ανασχεδιαστούν σε κάτι άλλο. Το «κάτι άλλο» μπορεί να είναι για παράδειγμα μια πιο προσιτή οικιστική λύση, μια τουριστική λύση ή μια γραφειακή χρήση. Το τι, το πότε, το σε ποια κλίμακα, το πώς κλπ, θα κριθούν όταν ξεκαθαρίσει το σκηνικό με την πανδημία και εξασφαλιστεί ο τρόπος χρηματοδότησης. Όσες περιπτώσεις κενών τεμαχίων δεν πετύχουν να αναπροσαρμοστούν στο νέο μεταβαλλόμενο, ρευστό περιβάλλον και τυχχάνει να έχουν χρηματοδοτικές πιέσεις, είναι πλέον γνωστό ποια πορεία θα ακολουθήσουν.

Σε αυτή την κατηγορία ενδεχομένως να υπάρχουν και οι περιπτώσεις κενών τεμαχίων με αδειοδοτημένες αναπτύξεις και με κάποιο ποσοστό πωλήσεων από τα σχέδια. Το ποσοστό των πωλήσεων θα κρίνει αν θα κατασκευαστούν όπως ήταν το αρχικό πλάνο ή αν θα ακυρωθούν. Οι ακυρωμένες πωλήσεις θα πρέπει να μεταφερθούν αλλού σε άλλες αναπτύξεις που κατασκευάζονται, με τρόπο ώστε αφενός οι αγοραστές να μένουν ικανοποιημένοι και αφετέρου οι αιτήσεις πολιτογράφησης που ήδη τρέχουν να μην επηρεάζονται δυσμενώς από αυτόν τον παράγοντα. Οι ακυρώσεις συνήθως επιφέρουν και την εφαρμογή τιμωρητικών ρητρών, άρα χρειάζεται προσοχή από όλους και ιδιαίτερα από αυτούς που εξετάζουν αιτήσεις πολιτογράφησης. Τα επενδυτικά κριτήρια δεν πρέπει να αλλοιωθούν. Από εκεί και πέρα, θα πρέπει οι developers να μετρήσουν συλλογικά τα κουκιά τους και να συνεργαστούν για αμοιβαίο όφελος.

Οι πύργοι που κατασκευάστηκαν είναι από 80% μέχρι 100% πουλημένοι ή υπό ιδιόκτητη διαχείριση, πολλές φορές άνευ χρηματοδότησης και άρα δεν νιώθουν καμία πίεση υπό τις παρούσες συνθήκες.

Αφού δεν θα προχωρήσουν κάποιες δεκάδες μεγάλων αναπτύξεων, σημαίνει πως αρκετές εκατοντάδες οικιστικών μονάδων δεν θα κατασκευαστούν. Άρα μειώνεται η εν δυνάμει προσφορά.

Οι πλείστες των υπό κατασκευή πολυώροφων αναπτύξεων είναι πουλημένες σε ποσοστό με εύρος διακύμανσης από 40% μέχρι 70%. Δεδομένου ότι το επενδυτικό πρόγραμμα απαιτούσε την καταβολή του μεγαλύτερου ποσοστού του τιμήματος αγοράς με τη σύναψη της συμφωνίας αγοράς, αυτές οι αναπτύξεις όχι μόνο δεν έχουν πρόβλημα, αλλά είναι σε μεγάλο ποσοστό αυτοχρηματοδοτούμενες. Η απουσία ή η ανεπαίσθητη παρουσία τραπεζών στην εξίσωση σχεδόν εξασφαλίζει την απρόσκοπτη αποπεράτωσή τους. Θα πρέπει φυσικά να δουν τι γίνεται με τις πωλήσεις από εδώ και πέρα.

Τέλος έχουμε αυτούς τους πύργους που κατασκευάστηκαν. Αυτοί μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι από 80% μέχρι 100% πουλημένοι ή υπό ιδιόκτητη διαχείριση πολλές φορές άνευ χρηματοδότησης και άρα δεν νιώθουν καμία πίεση υπό τις παρούσες συνθήκες. Από τα πιο πάνω μπορεί να εξαχθεί και το συμπέρασμα ότι όσοι ασχολήθηκαν με αυτό το επιχειρηματικό τόλμημα και έκαναν συνετή διαχείριση των κερδών τους, τότε δεν νιώθουν δυσβάσταχτες οικονομικές πιέσεις. Αν όμως διοχέτευαν τα κέρδη τους σε νέο τόλμημα πριν τελειώσει το προηγούμενο, τότε η κατάσταση τους είναι κάπως διαφορετική.

Όταν καθαρίσει το σκηνικό με την πανδημία θα πρέπει να βγούμε προς τα έξω και να φέρουμε άτομα, τα οποία είναι σε θέση να εκτιμήσουν τι ζωή μπορεί να έχουν επενδύοντας στην χώρα μας.

Τι θα γίνει με τις μονάδες που είναι απούλητες. Ξένοι επενδυτές πάντα θα υπάρχουν. Απλά εμείς ελκύσαμε κάποιους τους οποίους δεν έπρεπε. Όταν καθαρίσει το σκηνικό με την πανδημία θα πρέπει να βγούμε προς τα έξω και να φέρουμε άτομα τα οποία είναι σε θέση να εκτιμήσουν τι ζωή μπορεί έχουν επενδύοντας στην χώρα μας. Οι δε πωλητές θα πρέπει να ξανακάνουν τα μαθηματικά τους ελλείψει του επενδυτικού προγράμματος και να αναθεωρήσουν τις τιμές τους προς τα κάτω αναγνωρίζοντας πως οι κατασκευασμένες τιμές και τα υπερκέρδη είναι παρελθόν. Από την άλλη, οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν όρια στις μειώσεις που καθορίζονται από παράγοντες όπως το κόστος, αλλά και τη δύναμη του πωλητή εντός της αγοράς που δραστηριοποιείται.

Από την άλλη, υπάρχει και η λύση της ενοικίασης – είτε σε βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη βάση. Όλα είναι αλληλένδετα με το ποια μορφή θα πάρει η αγορά μας αφού εκτονωθεί το πρόβλημα της πανδημίας. Εκείνο που πρέπει να μπει στο μικροσκόπιο δεν είναι οι πύργοι αλλά όλες αυτές οι δευτεροκλασάτες αναπτύξεις στην ευρύτερη περιφέρεια που προσπαθούσαν να έλξουν αίγλη και να δράξουν οφέλη από την κατηγορία των πύργων. Εκεί η ιστορία μπορεί να είναι διαφορετική. Και γνώμη μου εκεί να ονειρεύεστε πιο ελεύθερα.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Με πολιτική ουρά τα ψηφοδέλτια της Λευκωσίας

Δημοκρατικός Συναγερμός και ΔΗΚΟ έχουν βρει τους υποψήφιούς τους, στο ψάξιμο παραμένει το ΑΚΕΛ, που βρίσκεται βήματα πίσω

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Μπορεί να είναι θέμα μερικών πινελιών η ολοκλήρωση των ψηφοδελτίων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, όμως στο ΑΚΕΛ όλα βρίσκονται στον αέρα γύρω από το ποιοι θα περιλαμβάνονται στο ψηφοδέλτιο δεδομένου ότι μέχρι πρόσφατα τα ΑΚΕΛικά στελέχη επικεντρώνονταν στην διεξαγωγή του συνεδρίου του κόμματος παρά στη σύνθεση του ψηφοδελτίου. Η κάθε επαρχία έχει τη δική της σημασία, ωστόσο διαχρονικά η Λευκωσία αποτελεί και στις τρεις περιπτώσεις την μάχη των μαχών και εκεί επικεντρώνεται η προσοχή όλων. Είναι το γεγονός ότι αποτελεί την μεγαλύτερη επαρχία –συγκεντρώνει το 40% των ψηφοφόρων- οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί, Νεοφύτου Κυπριανού και Παπαδόπουλος κατεβαίνουν στην Λευκωσία, κάτι που αυξάνει αναπόφευκτα τον ανταγωνισμό, είναι όμως και ο συνωστισμός των πρωτοκλασάτων στελεχών στην επαρχία Λευκωσίας και η κατάταξη του καθενός θα έχει τη δική του σημασία για την επόμενη μέρα του κόμματος ξεχωριστά.

Ο ΔΗΣΥ προχωρά σε καταστατικό συνέδριο τον Γενάρη και έχει ως στόχο μέχρι τον Φεβράρη να δημοσιοποιήσει το ψηφοδέλτιο.

Θέμα ημερών είναι για το ΔΗΚΟ να κλείσει το ψηφοδέλτιό του ανοίγοντας εγκαίρως τον δρόμο για τον προεκλογικό.

Τώρα αρχίζει την διαδικασία το ΑΚΕΛ, το οποίο θα πρέπει να βρει εναλλακτικές, και διαδικασίες εξηρές.

Η κατάταξη του Χάρη και των άλλων

Στον Δημοκρατικό Συναγερμό έχουν ξεκινήσει από το καλοκαίρι τις κρούσεις και επαφές για το ψηφοδέλτιο, με αποτέλεσμα να μένουν σήμερα μόνο κάποιες εκκρεμότητες σε κάθε επαρχία. Η «Κ» είχε αποκαλύψει τον περασμένο μήνα το ψηφοδέλτιο του κόμματος και τα ονόματα που ακούγονται, ωστόσο το ψηφοδέλτιο θα ανακοινωθεί στις αρχές Φεβρουαρίου, αφότου εγκριθεί από το ανώτατο συμβούλιο και μετά το ιδεολογικοπολιτικό και καταστατικό συνέδριο που θα γίνει με την αξιοποίηση της τεχνολογίας στις αρχές του Γενάρη, με πρόνοιες που θα προάγουν όπως λένε στελέχη τη διαφάνεια. Στη Λευκωσία, ωστόσο συνωστίζονται σχεδόν όλα τα πρωτοκλασάτα στελέχη. Πέραν του Αβέρωφ Νεοφύτου που κατεβαίνει στη Λευκωσία, διεκδικεί εκλογή ο αναπληρωτής Πρόεδρος Χάρης Γεωργιάδης, επανεκλογή ο τρίτος τη τάξει κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης, ο εκπρόσωπος τύπου Δημήτρης Δημητρίου και οι νυν βουλευτές Μιχάλης Σοφοκλέους, Ξένια Κωνσταντίνου και Σάβια Ορφανίδου. Μαζί του διεκδικούν ψήφο οι τέως πρόεδρος ΠΟΕΔ Φίλιος Φυλάκτου, Μήνα Σαμψών, Στέλιος Κυθρεώτης, νομικός Δήμος Γεωργιάδης, μέλος του Πολιτικού Γραφείου Χρίστος Πάλλης, Πρόεδρος ΟΝΕ Μάριος Πελεκάνος, δημοσιογράφος Ανδρέας Ιωσήφ. Υποψηφιότητα θα βάλουν ο πρώην διοικητής της ΚΥΠ Ανδρέας Πενταράς και ως αριστίδην ο Πρόεδρος της Οργάνωσης Παραπληγικών Δημήτρης Λαμπριανίδης. Αξίζει να σημειωθεί πως ο επίτροπος Αφερεγγυότητας Παύλος Ιωάννου έχει διαμηνύσει ότι δεν θα είναι τελικά υποψήφιος και σε αυτό ρόλο έπαιξε η εμπλοκή του στην επιτροπή που ερευνά τις πολιτογραφήσεις. Υποψηφιότητα δεν θα βάλει ούτε ο Χρύσανθος Φάκας, ο οποίος όπως λέγεται ενδιαφέρεται για τη δημαρχία Λευκωσίας. Στον ΔΗΣΥ οι υφιστάμενοι βουλευτές θα δώσουν τη δική τους μάχη για να διατηρήσουν την βουλευτική έδρα. Ο ανταγωνισμός ενισχύεται πάντως καθώς στη μάχη ρίχνεται και

Η Λευκωσία συγκεντρώνει τα πρωτοκλασάτα στελέχη σε κάθε κόμμα και η σειρά κατάταξής τους θα παίξει τον δικό της ρόλο στο εσωκομματικό παιχνίδι της επόμενης μέρας.

ο αναπληρωτής πρόεδρος του κόμματος Χάρης Γεωργιάδης, ο οποίος κατά την προηγούμενη εκλογική μάχη ήταν μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου. Ο Χάρης Γεωργιάδης επιδιώκει μία καλή κατάταξη και ιδιαίτερα την πρωτιά καθώς τον ενδιαφέρει να διαδεχθεί τον Αβέρωφ Νεοφύτου. Μία καλή κατάταξη και δη η πρωτιά θα σιγήσει τις επικρίσεις που δέχτηκε για τον Συνεργατισμό και του επιτρέπει να διεκδικεί με αυτοπεποίθηση την ηγεσία του κόμματος. Ενδιαφέρον πάντως θα αποτελέσει ποια θα είναι η κατάταξη του Νίκου Τορναρίτη αλλά και του Δημήτρη Δημητρίου, ο οποίος έχει το δικό του ακροατήριο όπως διαφάνηκε στις εκλογές του 2016. Επανεκλογή με αξιώσεις διεκδικούν οι δύο εκπρόσωποι του φιλελεύθερου ακροατηρίου Ξένια Κωνσταντίνου και ο διευθυντής του Ινστιτούτου Γλαύκος Κληρίδης Μιχάλης Σοφοκλέους αλλά και η Σάβια Κωνσταντίνου με τον καθένα να έχει το δικό του ακροατήριο. Το ενδιαφέρον βεβαίως στρέφεται και στα νέα πρόσωπα. Με την υποψηφιότητα του Φίλιου Φυλακτού επιδιώκεται να αποκατασταθούν οι σχέσεις ΔΗΣΥ και εκπαιδευτικών, ενώ η υποψηφιότητα Ανδρέα Πενταρά, θεωρείται η αντίστοιχη του τεχνοκράτη Σόλωνα Κασίνη. Δεν θα πρέπει να παραλείπεται πάντως πως ο ΔΗΣΥ διαχρονικά εκλέγει τους αριστίδην υποψηφίους του και γι' αυτό τον λόγο η υποψηφιότητά του κ. Λαμπριανίδη αποκτά περεταίρω δυναμική.

Προχωρούν στο ΔΗΚΟ

Για το ΔΗΚΟ είναι θέμα ημερών να ολοκληρωθεί και να ανακοινωθεί το ψηφοδέλτιο, ωστόσο η «Κ» είχε αποκαλύψει τα ονόματα στις αρχές του μήνα. Στην επαρχία Λευκωσίας, εκτός από τον Νικόλα Παπαδόπουλο, διεκδικεί επανεκλογή η αναπληρώτρια πρόεδρος του ΔΗΚΟ Χριστιάνα Ερωτοκρίτου. Εκλογή διεκδικεί το μέλος της γραμματείας και διευθυντής του Κέντρου Μελετών Τάσσος Παπαδόπουλος, Χρύσης Παντελίδης, ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ Μιχάλης Δαμιανός, ο νομικός Ολύμπιος Χριστοφή, ο Χρίστος Ροδιάς, ο μαθηματικός Γιάννης Λαζάρου, η Θεοδώρα Θεοδώρου, το μέλος του εκτελεστικού γραφείου του κόμματος Ανδρέας Γεωργιάδης, η πρώην πρόεδρος της Παγκύπριας Συμμαχίας Σπάνιων Παθήσεων Ανδρούλλα Γεωργιάδου, η οποία το 2018 είχε ταχθεί με την υποψηφιότητα του Νίκου Αναστασιάδη, η νθοποιός Έλενα Παπαδοπούλου, η επιχειρηματίας Αγγελική Σάββα και ο πρόεδρος της ΝΕΔΗΚ Μάριος Μουγής. Εκλογή διεκδικεί η γνωστή παρουσιάστρια και πρώην μοντέλο Γιώτα Κουφαλίδου ενώ πιθανή είναι και η υποψηφιότητα της αναπληρώτριας εκπροσώπου τύπου του ΔΗΚΟ Κατερίνας Χριστοφίδου. Στην επαρχία Λευκωσίας αυξάνεται ο ανταγωνισμός, αφενός γιατί το κόμμα επιδιώκει να αυξήσει κατά μία την έδρα όπως λένε στελέχη αλλά και εξαιτίας του ότι ο βουλευτής Μαρίνος Μουσιούτας έχει αποχωρήσει από το κόμμα μαζί του και ο αμέσως επόμενος σε σταυρούς προτίμησης το 2016 Αλέκος Τρυφωνίδης. Εκλογή με αξιώσεις μαζί με την Χριστιάνα Ερωτοκρίτου διεκδικεί ο Χρύσης Παντελίδης αλλά και ο Μιχάλης Δαμιανός. Η κατάταξη τους θα παίξει σίγουρα ρόλο για το εσωκομματικό σκηνικό την επόμενη μέρα. Η Γιώτα Κουφαλίδου έχει ήδη ξεκινήσει όπως λέγεται τον προεκλογικό, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα έχει η υποψηφιότητα της κας Χριστοφίδου –αν τελικά κλειδώσει- η οποία είχε καταγράψει καλή παρουσία κατά τις ευρωεκλογές. Το δικό της ενδιαφέρον έχει η υποψηφιότητα του νομικού Ολύμπιου Χριστοφή, ο οποίος εκτός από βοηθός οργανωτικός και στενός συνεργάτης του Φύτου Κωνσταντίνου, αποτελεί την πιο αριστερή πτέρυγα του κόμματος και θεωρείται πως θα κινητοποιήσει πρώην στελέχη της Αναγέννησης που είτε είχαν απομακρυνθεί είτε έβλεπαν θετικά τις κινήσεις της ΔΗΠΑ.

Αργεί το ΑΚΕΛ

Οσο όμως κι αν τα άλλα δύο κόμματα έχουν ολοκληρώσει σχεδόν τα ψηφοδέλτιά τους, το ΑΚΕΛ βρίσκεται βήματα πίσω. Δεν είναι μόνο οι διαδικασίες που διαφέρουν και καθυστερούν τις όποιες εξελίξεις αλλά και το γεγονός ότι η ηγεσία ήταν επικεντρωμένη στην διεξαγωγή του συνεδρίου, το οποίο αναβάλλεται εκ νέου για το καλοκαίρι. Αυτή τη στιγμή το πολιτικό γραφείο θα πρέπει να λάβει απόφαση κατά πόσο θα συμπεριλάβει τους επαρχιακούς γραμματείς στο ψηφοδέλτιο ή όχι. Πέραν τούτου, θα πρέπει να εξευρεθούν εναλλακτικές λόγω πανδημίας καθώς για το ψηφοδέλτιο χρειάζονται συνελεύσεις ομάδων που θα καθορίσουν το ψηφοδέλτιο. Στη Λευκωσία συνωστίζεται πάντως μία σειρά πρωτοκλασάτων στελεχών. Πέραν του Άντρου Κυπριανού, στο ψηφοδέλτιο συμπεριλαμβάνονται τα ονόματα του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου Γιώργου Λουκαΐδη, του εκπροσώπου τύπου Στέφανου Στεφάνου, επαναδιεκδικούν ο Άριστος Δαμιανού και η βουλεύτρια των νέων δυνάμεων Ειρήνη Χαραλαμπίδου. Εκλογή με αξιώσεις– αν βεβαίως κλείσει η συζήτηση του κατά πόσο δικαιούνται ή όχι οι επαρχιακοί να συμπεριλαμβάνονται στο ψηφοδέλτιο– διεκδικεί ο επαρχιακός Λευκωσίας Κερύνειας Χρίστος Χριστοφίδης ο οποίος το 2016 ήρθε πέμπτος σε σταυρούς προτίμησης. Μεγάλη σημασία θα έχει για την επόμενη μέρα στο ΑΚΕΛ η κατάταξη. Ήδη τα ονόματα των Στεφάνου και Λουκαΐδη ακούγονται για την διάδοχη κατάσταση μετά την αποχώρηση του Άντρου Κυπριανού. Στους διαδρόμους πάντως ακούγονται για τη διαδοχή και οι Χρίστος Χριστοφίδης και Άριστος Δαμιανού. Η σειρά κατάταξής τους και η δημοτικότητα τόσο του ίδιου όσο και των υπολοίπων που ενδεχομένως να διεκδικήσουν θέση στη γραμματεία και το πολιτικό γραφείο θα παίξουν τον δικό τους ρόλο. Ενδιαφέρον για την Εζεκία Παπαϊωάννου θα έχει και η σειρά κατάταξης της Ειρήνης Χαραλαμπίδου, η οποία στις βουλευτικές εκλογές του 2016 είχε έρθει πρώτη σε σταυρούς προτίμησης.

Αντίθεση του νέου ΥΠΕΞ των ΗΠΑ στα τουρκικά σχέδια

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«Παρακολουθούμε με λύπη την δήλωση του Προέδρου Ερντογάν και του Τατάρ για λύση δυο κρατών στο Κυπριακό. Εδώ και καιρό ο Τζο Μπάϊντεν δηλώνει ότι υποστηρίζει την διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία, η οποία θα εξασφαλίσει την ειρήνη και ηρεμία». Η συγκεκριμένη δήλωση ήρθε πριν από λίγες εβδομάδες από ένα σημαντικό στέλεχος της νέας αμερικανικής ηγεσίας του Τζο Μπάϊντεν. Ο στενός συνεργάτης του νέου Προέδρου των ΗΠΑ, ο Άντονι Μπλίνκεν μέσω του twitter ξεκαθάρισε την αντίθεσή του με την νέα στρατηγική της Άγκυρας στο Κυπριακό.

Λίγο μετά την ανάρτηση, ο Τζο Μπάϊντεν ανακοίνωσε ότι ο εβραϊκής καταγωγής κ. Μπλίνκεν αποτελεί την προσωπική επιλογή του για το αξίωμα του Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ στη νέα περίοδο. Ο για πολλά έτη στενός συνεργάτης του κ. Μπάϊντεν σε θέματα διπλωματίας και εθνικής άμυνας, την επόμενη περίοδο, σε περίπτωση που λάβει την έγκριση του Κογκρέσου, θα αναλάβει το δύσκολο έργο της αναδιαμόρφωσης της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής σε πολλά πεδία.

Από την σκοπιά της Κύπρου αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο κ. Μπλίνκεν διαφωνεί με πολλές επιλογές της κυβέρνησης του Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν. Ο έμπειρος Αμερικανός διπλωμάτης υποστηρίζει την σύσφιξη των σχέσεων της χώρας του με τους Κούρδους και τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου και ζητά από την Άγκυρα την αναθεώρηση σχεδόν όλων των επιλογών της στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής.

Σύμφωνα με νέα αμερικανικά δημοσιεύματα, στα νεανικά του χρόνια ο κ. Μπλίνκεν επιθυμούσε να ακολουθήσει την δημοσιογραφική καριέρα. Επίσης, επιδίωκε να γίνει ένας επιτυχημένος παραγωγός ταινιών του Hollywood. Τα αρχικά σχέδια του Μπλίνκεν άλλαξαν την δεκαετία του 1990 όταν εντάχθηκε στο δυναμικό της κυβέρνησης του Μπιλ Κλίντον. Το 1993 ξεκίνησε να επιμελείται διάφορες ομιλίες του Κλίντον και σταδιακά ανέλαβε πρωταγωνιστικό ρόλο στην στρατηγική της χώρας του για τον Καναδά και την Ευρώπη.

Ο Αντονι Μπλίνκεν καλεί την Αγκυρα να αποφεύγει κινήσεις επίδειξης ισχύος στην Αν. Μεσόγειο

Σύμφωνα με τον αμερικανικό Τύπο, το δίδυμο Μπάϊντεν-Μπλίνκεν θα επιχειρήσει ένα «reset» στην αμερικανική εξωτερική πολιτική, θέτοντας τέλος στις ιδιόρρυθμες πολιτικές και επιλογές του Ντόναλτ Τραμπ.

Ο Μπλίνκεν επέστρεψε στον Λευκό Οίκο την περίοδο της διακυβέρνησης του Μπάρακ Ομπάμα. Τότε μετεξελίχθηκε στο Νο2 άτομο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής και συμμετείχε στην ομάδα εθνικής ασφαλείας του Προέδρου Ομπάμα.

Με τον νέο Αμερικανό Πρόεδρο ο κ. Μπλίνκεν διατηρεί στενή συνεργασία 20 χρόνων. Ο 58χρονος διπλωμάτης καθοδηγεί τον κ. Μπάϊντεν στα πεδία της διπλωματίας και εθνικής ασφάλειας. Σύμφωνα με τον αμερικανικό τύπο, το δίδυμο Μπάϊντεν-Μπλίνκεν στην νέα περίοδο θα επιχειρήσει ένα «reset» στην αμερικανική εξωτερική πολιτική, θέτοντας τέλος στις ιδιόρρυθμες πολιτικές και επιλογές του απερχόμενου Αμερικανού Προέδρου, Ντόναλτ Τραμπ. Στη νέα περίοδο, οι ΗΠΑ αναμένεται να εστιάσουν στον πολυδιάστατο ανταγωνισμό με την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην πρόοδο στα πεδία του εμπορίου, της τεχνολογίας, των επενδύσεων και της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι Αμερικανοί αναλυτές πιστεύουν ότι η παραπάνω επιλογή της κυβέρνησης Μπάϊντεν θα φέρει κοντά τις ΗΠΑ στην Ινδία και στα έθνη του Ειρηνικού Πελάγους που διατηρούν παραδοσιακά εποικοδομητικό διάλογο με την Ουάσιγκτον. Επίσης, στη νέα περίοδο, η αμερικανική πλευρά αναμένεται να στρέψει τα βλέμματά της στην Αφρική, σε μια ήπειρο όπου τα τελευταία χρόνια το Πεκίνο προχωρά σε στρατηγικές επενδύσεις. Παράλληλα, η Ουάσιγκτον αναμένεται να βελτιώσει τον διάλογό της με την Ευρώπη. Τέλος, οι ΗΠΑ ενδέχεται να εστιάσουν εκ νέου την προσοχή τους στις σχέσεις με την Μόσχα στο πεδίο του ελέγχου των όπλων.

Ο πονοκέφαλος του Ερντογάν

Ένα πεδίο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, στο οποίο αποδίδει ιδιαίτερη σημασία ο υποψήφιος Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, είναι αυτό της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής. Σε αυτό το πεδίο, αμφισβητώντας πολλές από τις επιλογές της ηγεσίας του Τραμπ, ο κ. Μπλίνκεν πρεσβεύει την άποψη ότι σε μια περίοδο που η Ουάσιγκτον έχει εστιασμένη την προσοχή της στον ανταγωνισμό με την Κίνα, δεν πρέπει να αμφισβητήσει την ασφάλεια μιας περιοχής που παραδοσιακά οι ΗΠΑ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο και στην οποία υπάρχουν πολλά φιλικά έθνη. Στο πλαίσιο αυτής της οπτικής γωνίας, ο κ. Μπλίνκεν αποδίδει μεγάλη σημασία στο μέλλον των Κούρδων της Συρίας και φυσικά στα όσα διαδραματίζονται στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 2017, με ένα άρθρο γνώμης που δημοσιεύτηκε στην «New York Times», ο κ. Μπλίνκεν ξεκαθάρισε την άποψή του για την τροπή των εξελίξεων στην κρίση της Συρίας και στο Κουρδικό Ζήτημα. Ο κ. Μπλίνκεν αμφισβητεί την άποψη ότι το Ισλαμικό Κράτος αποτελεί παρελθόν για την περιοχή. Αντιθέτως, η απειλή του εξτρεμιστικού Ισλάμ παραμένει ζωντανή στην περιοχή. Για την αντιμετώπιση αυτής της απειλής, οι ΗΠΑ πρέπει να εντατικοποιήσουν την συνεργασία τους με τους Κούρδους, παρέχοντας στην συμμαχία που ηγούνται οι Κούρδοι βαρύ εξοπλισμό, προηγμένης τεχνολογίας. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη εισήγηση ήρθε λίγο μετά την επίσκεψη του κ. Μπλίνκεν στην τουρκική πρωτεύουσα, στα πλαίσια της οποίας διαπίστωσε για μια ακόμη αφορά το μεγάλο χάσμα που χωρίζει ΗΠΑ και Τουρκία σε διάφορα ζητήματα.

Εκτός από το Κουρδικό, σύμφωνα πάντα με πληροφορίες από την αμερικανική πλευρά και την τουρκική πρωτεύουσα, ο κ. Μπλίνκεν διαφωνεί με την κυβέρνηση Ερντογάν και για την τροπή των εξελίξεων στην Ανατολική Μεσόγειο, με κύρια έμφαση στο ενεργειακό ζήτημα, στο Κυπριακό και στα ελληνοτουρκικά. Καλωσορίζοντας το νέο πλέγμα περιφερειακών συνεργασιών που οικοδομούν τα τελευταία χρόνια συμμαχικές δυνάμεις όπως η Ελλάδα, η Κύπρος και το Ισραήλ, ο κ. Μπλίνκεν εισηγείται στον κ. Ερντογάν την αποφυγή μονομερών ενεργειών και την εστίαση σε συμβιβαστικού τύπου φόρμουλες. Επίσης, σε μια περίοδο που η Άγκυρα φέρνει στο τραπέζι την λύση των δυο κρατών, ο κ. Μπλίνκεν παραμένει στο πλευρό των υποστηρικτών της ομοσπονδιακής φόρμουλας.

Στην Άγκυρα, καλά ενημερωμένες πηγές εστιάζουν στα όσα υπογράμμισε στις 9 Ιουλίου 2020, ο νέος Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ σε μια εκδήλωση του Ινστιτούτου Hudson. Σε αυτήν την εκδήλωση, το μήνυμα του κ. Μπλίνκεν προς την τουρκική πλευρά υπήρξε ξεκάθαρο: ΗΠΑ και Τουρκία σήμερα διαφωνούν σε πολλά ζητήματα. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται πεδία, περιοχές και ζητήματα που οι δυο πλευρές μπορούν να αναπτύξουν συνεργασία. Για να συμβεί όμως αυτό η Τουρκία πρέπει να αλλάξει γραμμή. Στη νέα περίοδο, όπως η Ουάσιγκτον έτσι και η Άγκυρα πρέπει να στοχεύσει στην συνεργασία. Επίσης, πρέπει να παραιτηθεί από ανούσιες επιδείξεις ισχύος στην περιοχή της.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ο ρόλος της αντιπολίτευσης

Ο ρόλος της αντιπολίτευσης σε μια χώρα είναι εξίσου σημαντικός με τον ρόλο της κυβέρνησης. Πρέπει με τις παρεμβάσεις και τη βοήθειά της να κάνει την κυβέρνηση καλύτερη και πιο αποτελεσματική. Πρέπει να ασκεί ουσιώδη και εποικοδομητική κριτική για τα σοβαρά θέματα που αφορούν στη διοίκηση του κράτους, την ασφάλεια αλλά και το μέλλον των πολιτών. Δυστυχώς, βιώνουμε μια περίοδο που στην αντιπολίτευση βρίσκονται ακραίοι αριστεροί που μπήκαν στη Βουλή με στόχο τη διάλυση της εύρυθμης λειτουργίας του κράτους και των θεσμών του. Προσπαθούν να κρύψουν την ανεπάρκειά τους στο δημόσιο λόγο με εντελώς άστοχες παρεμβάσεις σε κρίσιμα ζητήματα της κοινωνίας. Η ημιμάθεια είναι αυτή που τους διακρίνει και τους κάνει ακόμα πιο επικίνδυνους, ειδικά μέσω της ανούσιας συμβολής τους. Το μαγικό είναι ότι θεωρούν τους εαυτούς τους ηθικούς με το έτσι θέλω και για κάποιον ανεξήγητο λόγο θεωρούν ότι οι ίδιοι δικαιωματικά, είναι σύμβολα κατά της διαφθοράς. Διεκδικούν πολιτική επιρροή εκμεταλλευόμενοι το δήθεν ηθικό πλεονέκτημα της αριστεράς, που φυσικά έχει καταντήσει ανέκδοτο. Η ανυπαρξία λοιπόν της σοβαρής αντιπολίτευσης δίνει χώρο σε γραφικές φιγούρες που στις πλείστες περιπτώσεις δεν έχουν πολιτική πρόταση και απλά κατηγορούν τους πάντες χρησιμοποιώντας το ψέμα, με αποτέλεσμα πολλές φορές να αγγίζουν τα όρια της επιστημονικής φαντασίας. Ο λαός πρέπει να παραμένει ψύχραιμος σε περιόδους που το κράτος περνάει κρίση και με την ψήφο του να στέλνει στο κοινοβούλιο ανθρώπους που θα βοηθήσουν τη χώρα να γίνει καλύτερη. Ο ρόλος λοιπόν της αντιπολίτευσης και των στελεχών που την απαρτίζουν είναι εξίσου σημαντικός με το ρόλο της κυβέρνησης. Ας μην αφήσουμε ακραίους λαϊκιστές να καταστρέψουν την πατρίδα μας. Η κυβέρνηση είναι κυβέρνηση όλων και όχι απλώς όσων την ψήφισαν είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει. Ο Ελληνισμός εισέρχεται σε μια δύσκολη εποχή που χρειάζεται πολιτικούς με όραμα για να μας οδηγήσουν στο μέλλον. Ας μην αφήσουμε τη φωνασκούσα μειοψηφία να καταστρέψει τη χώρα. Ας καταλάβει επιτέλους η αντιπολίτευση ότι ο ρόλος της είναι σημαντικός για την εύρυθμη λειτουργία του κράτους και όχι για τη διάλυσή του.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Live · Ειδήσεις μου · Live Scores · Φαρμακεία · Έξοδος

Available on the App Store · ANDROID APP ON Google Play

Σπάνιος Τιντορέτο στη δημοπρασία του Οίκου Ψαθάρη

Η τιμή εκκίνησης του σημαντικού έργου «Συνομιλία κόσμου με Αγιο επίσκοπο» ορίστηκε από 40.000 έως 60.000 ευρώ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Οι δημοπρασίες έργων τέχνης, όπως και οι άλλες εμπορικές δραστηριότητες, έχουν επηρεαστεί από τα μέτρα που λαμβάνουν οι αρχές για ανάσχεση του δεύτερου κύματος της πανδημίας, έτσι αυτές είτε πραγματοποιούνται διαδικτυακά είτε με τον λιγότερο δυνατό κόσμο, καθώς και με εξ αποστάσεως «φυσική» συμμετοχή. Κάπως έτσι και ο Οίκος Ψαθάρη, προσαρμοζόμενος στις νέες συνθήκες στη δημοπρασία της Τετάρτης 2 Δεκεμβρίου, λόγω των υγειονομικών πρωτοκόλλων, το κοινό που θα παρίσταται στον χώρο θα είναι περιορισμένο. Ωστόσο, για όσους ενδιαφέρονται να λάβουν μέρος στη διαδικασία προσφορών ο Οίκος δίνει τη δυνατότητα για live on-line bidding μέσω του www.invaluable.com, καθώς και για γραπτές και τηλεφωνικές προσφορές. Ο ιδρυτής του Οίκου Νίκος Ψαθάρης σημειώνει χαρακτηριστικά: «Η αγορά δημοπρασιών έργων τέχνης προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες κάνοντας χρήση όλων των μέσων, κυρίως των διαδικτυακών. Με αυτό τον τρόπο δεν αισθανόμαστε ότι έχουμε περιορίσει τις δυνατότητές μας. Αντίθετα, διευρύνουμε τον ορίζοντα των αγορών μας».

Η συλλογή που θα δημοπρατηθεί από τον Οίκο αριθμεί 147 εκθέματα από τα οποία τα 144 είναι έργα τέχνης Κυπρίων και Ελλαδιτών καλιτεχνών από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα. Κοινό και συλλέκτες θα έχουν την ευκαιρία να δουν όλα τα έργα κατά την τριήμερη παρουσίασή τους στο The Landmark Hotel (30 Νοεμβρίου – 2 Δεκεμβρίου). Το πουλέν της 28ης Δημοπρασίας Εργων Τέχνης είναι αδιαμφησβήτητα η μνημειώδης σύνθεση «Συνομιλία κόσμου με Άγιο επίσκοπο) με πρώτη τιμή τις €40.000 – 60.000, η οποία αποδίδεται στον Jacopo Robusti (1518 - 1594) γνωστό και ως Jacopo Tintoretto και στο εργαστήριό του. Ανάμεσα στα έργα που παραδοσιακά συγκεντρώνουν μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον περιλαμβάνονται το έργο του Μιχαήλ Χρ. Κάσιαλου «Φορτώνουν Σάκους με Σιτάρι στο Κάρο» με τιμή από €19.000 έως 28.000, το οποίο μεταφέρει στον θεατή την πεμπτουσία της βουκολικής ομορφιάς μέσα από μια παιδική απλότητα. Το έργο του Χριστόφορου Σάββα «Τοπίο στη Νότια Γαλλία» (€19.000 – 25.000), όπως αναφέρεται στον κατάλογο, αναπλάθει αρμονικά το χώρο σε διαδοχικά επίπεδα. Ο Οίκος θεωρεί ότι εξαιρετικό ενδιαφέρον θα συγκεντρώσει και το έργο του Ιωάννη Κισσονέργη «Ο Πειρασμός του Αγίου Αντωνίου» (€19.000 – 25.000). Αυτό το μοναδικό έργο του Κισσονέργη, ενός εκ των θεμελιωτών της κυπριακής ζωγραφικής, παραπέμπει στον εφιαλτικό κόσμο του Γκόγια, διανοίγοντας προς τον θεατή δρόμους σκοτεινούς, αισθαντικά απόκρυφους. Το ενδιαφέρον των επενδυτών αναμένεται ότι θα επικεντρωθεί επίσης στις στιβαρές και ταυτόχρονα αέρινες Φιγούρες (€6.500 – 10.000) του Δημήτρη Μυταρά καθώς και στους παράδοξους Ποδηλάτες (€6.500 – 10.000) με τη σατιρική και παράλληλα καυστική διάθεση του εξαίρετου Γιάννη Γαΐτη του οποίου τα έργα βρίσκονται ψηλά στα δημοπρατικά αποτελέσματα στον ελληνικό αλλά και στον διεθνή χώρο. Οι τιμές χαμηλότερης εκκίνησης για τα βασικά έργα μόνο της 28ης δημοπρασίας ξεπερνούν τις 100.000 ευρώ.

Ο Οίκος Ψαθάρη, προσαρμοζόμενος στις νέες συνθήκες στη δημοπρασία της Τετάρτης 2 Δεκεμβρίου, δίνει τη δυνατότητα για live on-line bidding μέσω του www.invaluable.com.

Σημαντικό έργο τέχνης στη δημοπρασία της 2ας Δεκεμβρίου είναι η «Συνομιλία κόσμου με Άγιο Επίσκοπο», ένα έργο που αποδίδεται στον Jacopo Robusti (1518 - 1594), γνωστό και ως Jacopo Tintoretto και στο εργαστήριό του (τιμή εκτίμησης €40.000 – 60.000).

Ανάμεσα στα έργα που συγκεντρώνουν μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον περιλαμβάνεται το έργο του Κάσιαλου «Φορτώνουν Σάκους με Σιτάρι στο Κάρο» με τιμή από €19.000 έως €28.000.

Το έργο του Χριστόφορου Σάββα «Τοπίο στη Νότια Γαλλία» (€19.000 – €25.000).

«Συνομιλία κόσμου με Αγιο επίσκοπο»

Το έργο που με τίτλο «Συνομιλία κόσμου με Άγιο επίσκοπο» που αποδίδεται στον Βένετο ζωγράφο Jacopo Robusti γνωστό ως Tintoretto (1518 - 1594) και στο εργαστήριό του και σύμφωνα με εκτιμήσεις ανάγεται στη δεκαετία 1570-1580 και ως τιμή θα δημοπρατηθεί από τον Οίκο Ψαθάρη, με τιμή εκτίμησης τις €40.000 – 60.000. Το 1963 ένας έμπορος έργων τέχνης εντόπισε σε μια εκκλησία στην πόλη Leiden στην νότια Ολλανδία μια μνημειακή αναπαράσταση άγνωστης σκηνής, στο κεντρικό πλάνο της οποίας κυριαρχεί ένας καθολικός επίσκοπος. Στο βάθος του έργου, κάτω από το φόντο στο οποίο διακρίνεται μέρος κυκλικού κτίσματος, μια σειρά από σχετικά ήρεμες μορφές δημιουργούν έναν οριζόντιο νοητό άξονα, χαρακτηριστικό της όψιμης Αναγέννησης. Ο οριζόντιος άξονας έρχεται σε αντίθεση με τις κάθετες συστρεφόμενες μορφές στο πρώτο πλάνο που προαναγγέλλουν τις ανυψωτικές μορφές του Γκρέκο και προσδίδουν στο μνημειώδες έργο (260 x 245 εκ.) ιδιαίτερο μεγαλείο και δραματική ένταση. Η σύνθεση είναι χαρακτηριστική της Βενετικής Σχολής και θυμίζει πολλά έργα του Tintoretto ανάμεσα στα οποία είναι η «Παρουσίαση στο Ναό» που βρίσκεται στις Gallerie dell'Accademia της Βενετίας και ο «Χριστός μπροστά στον Πιλάτο», έργο του 1560 που βρίσκεται στη Scuola Grande di San Rocco της ίδιας πόλης. Ο έμπορος τέχνης που είχε εντοπίσει το μεγαλειώδες αυτό έργο στη συνέχεια το αγόρασε. Μερικά χρόνια αργότερα αυτό αποκτήθηκε από τους σημερινούς του ιδιοκτήτες. Στο σχετικό σημείωμα του καταλόγου αναφέρεται ότι «τόσο η δομή όσο και η ζωγραφική εκτέλεση του έργου παραπέμπουν άμεσα στον Βένετο ζωγράφο Jacopo Robusti γνωστό ως Tintoretto (1518 - 1594) και στο εργαστήριό του».

Κύπριοι και Ελλαδίτες καλλιτέχνες

Το ενδιαφέρον των συλλεκτών είναι βέβαιο ότι θα συγκεντρώσει και το έργο «Γυμνές Καρυδιές» του Τηλέμαχου Κάνθου (€8.000 – 12.000), το έργο «Ορεινό χωριό» (€7.000 – 10.000) του Σολωμού Φραγκουλίδη, το «Παράθυρο με ροζ Αροδάφνη» (€4.500 – 6.000) του Ανδρέα Λαδόμματου και η «Σύνθεση (Homage στον Καντίνσκυ)» (€2.000 – 3.000) του Ανδρέα Χρυσοχού ανα. Γοητευτικότατο είναι επίσης το έργο του Χρίστου Χρίστου Πάρτυ (€10.000 – 15.000) καθώς υποβάλλει υποσυνείδητα το ερώτημα αν τελικά η μάζωξη δεν είναι τόσο απρόσωπη ούτε η ομοιότητα τόσο τυχαία. Ψηλά στις προτιμήσεις των επενδυτών αναμένεται να βρεθούν και τα: «Ο Νείλος» (€3.000 – 5.000) του Νίκου Νικολαΐδη και το έργο του Πολύκλειτου Ρέγκου «Ενα σπίτι στο Ντιτρόϊντ» (€4.000 – 6.000) που καθηλώνει τον θεατή με την συγκλονιστική χρωματική του αντίστιξη ανάμεσα σε φόντο και πρώτο πλάνο. Στις ιδιαίτερες περιπτώσεις περιλαμβάνεται το εξαιρετικό Προσχέδιο για το έργο Μετά τη Πειρατεία (€2.700 – 5.000) του μεγάλου Νικηφόρου Λύτρα, καθώς και η σπανιότατη νεκρή φύση «Χωρίς Τίτλο» (€2.000 – 3.000) με την υπερκόσμια ατμόσφαιρα και την υπέροχη αλληγορία ανάμεσα σε αντικείμενα και συμπαντικές δυνάμεις, έργο της Καίτης Φασουλιώτη – Στεφανίδη από τη σειρά Μεταφυσικές Νεκρές Φύσεις. Το έργο Καΐκι και φιγούρες (€3.000 – 5.000) είναι μια ονειρική σύνθεση από ακρυλικό και χρυσό σε καμβά του Σπύρου Βασιλείου και αναμένεται ότι όπως τα υπόλοιπα έργα της συλλογής θα τραβήξει το ενδιαφέρον του κοινού και των επενδυτών.

Στις ιδιαίτερες περιπτώσεις της 28ης Δημοπρασίας περιλαμβάνεται και η σπανιότατη νεκρή φύση «Χωρίς Τίτλο» (€2.000 - 3.000), της Καίτης Φασουλιώτη – Στεφανίδη από τη σειρά Μεταφυσικές Νεκρές Φύσεις.

Ανάμεσα στα έργα της συλλογής που θα δημοπρατηθεί το βράδυ της Τετάρτης, βρίσκονται και, το «Χωρίς Τίτλο» (€5.000 – 8.000) της Ελένης Χαρικλείδου, «Δανάη» (€4.000 – 6.000) του Γιώργου Κοτσώνη, «Η Σταύρωση» (€3.000 – 5.000) του Ξάνθου Χατζησωτηρίου, «Χωρίς Τίτλο» (€2000 – 3.000) της Ελένης Νικοδήμου, «Μνήμες» (€5.500 – 8.000) του Λευτέρη Οικονόμου, «Κρίνοι στη γλάστρα» (€5.500 – 8.000) του Ανδρέα Κάραγιαν, «Λιτανεία στο χωριό Βιρός – Κέρκυρα» του Άγγελου Γιαλλινά (€3.000 – 4.000), το έργο των Στέλιου Βότση και Στας Παράσκου «Χωρίς Τίτλο» (€2.500 – 3.500), το έργο του Ανδρέα Χαραλαμπίδη «Γυναικεία Φιγούρα» (€4.000 – 6.000), «Δήλος» (€1.400 – 2.000) του Σαράντη Καραβούζη, «Ελληνικός αμφορέα με φρούτα» του Θεόδωρου Μανωλίδη (€2.700 – 5.000), «Ρόζα» του Ανδρέα Μακαρίου (€1.400 – 2.000), «Χωρίς Τίτλο» (€1.500 – 2.000) της Νίτσας Χατζηγεωργίου και πολλά άλλα εξαιρετικά έργα.

Γενικές πληροφορίες

Οίκος Δημοπρασιών Ψαθάρης
- Τηλέφωνα: 00357 24621109, 00357 99 564131
- psatharisauctions@cytanet.com.cy
- Όλα τα έργα παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα: www.psatharis-auctions.com.cy
- THE LANDMARK NICOSIA HOTEL, Λευκωσία: 30 Νοεμβρίου -2 Δεκεμβρίου, 2020

Προς πλευρά Αρχιεπισκόπου η ζυγαριά της Ιεράς Συνόδου

Ενισχυμένος ο προκαθήμενος της Εκκλησίας από την πρώτη σύναξη των Ιεραρχών για το αυτοκέφαλο της Ουκρανικής Εκκλησίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Το πρώτο σοβαρό τεστ των ισορροπιών εντός της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, για το Ουκρανικό ζήτημα φαίνεται ότι είχε ως νικητή τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Β'. Η για πάνω από τρεις ώρες σύναξη των μελών της Ιεράς Συνόδου, την περασμένη Δευτέρα, καθώς και τα λιγοστά που διέρρευσαν για το τι διημείφθη εντός του Μέγα Συνοδικού της Αρχιεπισκοπής, ενισχύουν τις απόψεις εκείνες πως ο προκαθήμενος της Εκκλησίας, με αφορμή το αυτοκέφαλο της Ουκρανικής Εκκλησίας, συνεχίζει να είναι ο κυρίαρχος εντός της Ιεράς Συνόδου. Με βάση το κλίμα που επικράτησε εντός της αιθούσης, το οποίο περιγράφεται ήπιο, οι έντονες ενστάσεις των τεσσάρων Συνοδικών (Λεμεσού Αθανάσιου, Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρου, Ταμασού και Ορεινής Ησαΐα, Αμαθούντος Νικόλαου) φαίνεται ότι δεν συντήρησαν τους τόνους που υπήρχαν το προηγούμενο διάστημα. Μια εξέλιξη που, όπως λέγεται από εκκλησιαστικές πηγές, ενδεχομένως να προϊδεάζει το κλίμα αλλά και το αποτέλεσμα της δεύτερης συνεδρίας της Συνόδου, στις 10 η ώρα το πρωί Τετάρτης. Ωστόσο, η υποχώρηση των υψηλών τόνων που καταγράφηκε κατά την πρώτη συνεδρία δεν παραπέμπει αναγκαστικά και σε αλλαγή πλεύσης των τεσσάρων, οι οποίοι φαίνεται να παραμένουν στις γνωστές τους θέσεις επί του Ουκρανικού. Με τα δεδομένα αυτά, όπως λέγεται χαρακτηριστικά, μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει η στάση των διαφωνούντων μετά την Τετάρτη και λιγότερο το αποτέλεσμα της διήμερης συνεδρίας της Ιεράς Συνόδου.

Η Ιερά Σύνοδος την Τετάρτη θα ολοκληρώσει τη συζήτηση και θα πάρει απόφαση για το Ουκρανικό ζήτημα, ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία.

Το ζητούμενο

Αν κάτι είχε ιδιαίτερη σημασία από την πρώτη συνεδρία των Συνοδικών αυτό ήταν η κατάληξη της συζήτησης, που ξεκίνησε την Δευτέρα, για τη μνημόνευση του Μητροπολίτη Κιέβου Επιφάνιου, δυο φορές μάλιστα, από τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο. Κίνηση που προκάλεσε την δημόσια αντίδραση των τεσσάρων Ιεραρχών. Επί του προκειμένου ο εκπρόσωπος της Συνόδου Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος, γνωστοποίησε πως τα 17 συνοδικά μέλη θα τοποθετηθούν διά της ψήφου τους, η οποία και θα καθορίσει τη στάση της Εκκλησίας της Κύπρου απέναντι στο Ουκρανικό ζήτημα, ένα θέμα που έχει προκαλέσει τη σφοδρή σύγκρουση του Πατριαρχείου Μόσχας και Πασών των Ρωσιών με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και όσες άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες έχουν συνταυτιστεί με το Φανάρι στην αναγνώριση του αυτοκέφαλου της Ουκρανικής Εκκλησίας. Αυτό που για την ώρα παραμένει άγνωστο είναι αν η όποια απόφαση που θα ληφθεί θα είναι ομόφωνη ή κατά πλειοψηφία. Αν ληφθούν υπόψη οι δημόσιες τοποθετήσεις του Πάφου Γεώργιου, η προσπάθεια όλων των Ιεραρχών είναι να υπάρξει ομοφωνία για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, κάτι που για την ώρα δεν φαίνεται να συγκεντρώνει μεγάλες πιθανότητες.

Σε μια προσπάθεια να υποχωρήσουν οι υψηλοί δημόσιοι τόνοι, οι Ιεράρχες κατά τη σύναξη της Δευτέρας συμφώνησαν να αποφύγουν τις δημόσιες τοποθετήσεις μέχρι και την ολοκλήρωση της συζήτησης και τη λήψη απόφασης. Παρά το μορατόριουμ δηλώσεων Συνοδικός που μίλησε στην «Κ» εμφανίσθηκε ιδιαίτερα ικανοποιημένος από την εικόνα της Συνόδου, λέγοντας χαρακτηριστικά πως «το κλίμα ήταν πολύ καλύτερο απ' ό,τι ανέμενα. Μπορούμε να πούμε πως διεξήχθη ένας πολιτισμένος διάλογος». Την προηγούμενη Δευτέρα, επί του ζητήματος που έχει προκύψει, τοποθετήθηκε το σύνολο των Ιεραρχών και κάποιοι εξ αυτών κατέθεσαν υπομνήματα με απόψεις και θεολογικούς κανόνες που χρήζουν μελέτης, όπως μας επισημάνθηκε. Ο ίδιος Ιεράρχης, με βάση τα όσα διημείφθησαν στη συνεδρία, θεωρεί πως δεν υπάρχει πλαίσιο που θα οδηγήσει τους Συνοδικούς σε μια ομόφωνη απόφαση. Σε αυτή την περίπτωση η απόφαση θα είναι πλειοψηφική και λαμβάνοντας υπόψη τις ισορροπίες που υπάρχουν εντός της Ιεράς Συνόδου η αρχιεπισκοπική πλευρά δεν αναμένεται να αντιμετωπίσει ιδιαίτερα προβλήματα στήριξης του Μακαριότατου, στην απόφασή του να συνταυτιστεί με το Φανάρι απέναντι στο Ουκρανικό ζήτημα.

Οι ιερές ισορροπίες

Με βάση την εικόνα που έχει δημιουργηθεί εντός της Ιεράς Συνόδου, μετά την άνοδο του Χρυσοστόμου Β' στο θρόνο της Εκκλησίας του Απόστολου Βαρνάβα αλλά και την διεύρυνση των μητροπολιτικών περιφερειών, τα 17 μέλη της Συνόδου στο Ουκρανικό φαίνεται να είναι τοποθετημένα σε τρεις «ομάδες. Η πρώτη ομάδα και αριθμητικά ισχυρότερη είναι αυτή του Αρχιεπισκόπου η οποία αποτελείται από ένα αριθμό Συνοδικών που απαρτίζουν τον σκληρό αρχιεπισκοπικό πυρήνα και από τους λεγόμενους πατριαρχικούς:
- Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος
- Επίσκοπος Καρπασίας Χριστοφόρος
- Επίσκοπος Αρσινόης Παγκράτιος (βοηθός Πάφου)
- Επίσκοπος Χύτρων Λεόντιος
- Επίσκοπος Μεσαορίας Γρηγόριος (βοηθός Αρχιεπισκόπου)
- Μητροπολίτης Κιτίου Νεκτάριος
- Μητροπολίτης Κωνσταντίας – Αμμοχώστου Βασίλειος
- Μητροπολίτης Κυρηνείας Χρυσόστομος, ο οποίος πριν ανέλθει στον μητροπολιτικό θρόνο, ανήκε στην αδελφότητα της Μονής Κύκκου

Στην αντίπερα όχθη βρίσκονται έξι συνοδικά μέλη τα οποία διαφωνούν τόσο επί της διαδικασίας που υιοθέτησε ο Αρχιεπίσκοπος, όσο και επί της ουσίας του ζητήματος. Οι ιεράρχες που αναμένεται να τοποθετηθούν αρνητικά, εάν η Σύνοδος κληθεί να τοποθετηθεί είναι:
- Μητροπολίτης Λεμεσού Αθανάσιος
- Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρος
- Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής Ησαΐας
- Επίσκοπος Αμαθούντος Νικόλαος (βοηθός Λεμεσού)
- Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος
- Επίσκοπος Λήδρας Επιφάνιος (ηγούμενος της Μονής Μαχαιρά)

Στην τρίτη ομάδα βρίσκονται δυο Συνοδικά μέλη η στάση των οποίων για το Ουκρανικό παραμένει με ερωτηματικό. Πρόκειται για τον μητροπολίτη Τριμυθούντος και Λευκάρων Βαρνάβα, ο οποίος ως ηγούμενος της Μονής Σταυροβουνίου είχε ταχθεί κατά της αλλοίωσης του χαρακτήρα της κυπριακής Εκκλησίας από επιρροές άλλων ορθόδοξων εκκλησιών. Το δεύτερο Συνοδικό μέλος είναι ο άλλος βοηθός του Αρχιεπισκόπου, επίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος, ο οποίος πριν εισέλθει στη Σύνοδο κινείτο στη σφαίρα επιρροής του Λεμεσού Αθανάσιου.

Μαύρη λίστα με 89 κινεζικούς ομίλους ετοιμάζει ο Ντ. Τραμπ

Η απερχόμενη κυβέρνηση των ΗΠΑ τους κατηγορεί για δεσμούς με τις ένοπλες δυνάμεις

Ενώ μετράει ημέρες για την αποχώρησή της, η κυβέρνηση Ντόναλντ Τραμπ σχεδιάζει να παρουσιάσει νέα μαύρη λίστα 89 κινεζικών βιομηχανιών, τις οποίες κατηγορεί ότι διατηρούν δεσμούς με τις ένοπλες δυνάμεις της Κίνας. Την είδηση αναφέρει αποκλειστικό ρεπορτάζ του Reuters, επικαλούμενο σχέδιο της λίστας που διέρρευσε στο ειδησεογραφικό πρακτορείο. Οπως τονίζει το Reuters, το εν λόγω έγγραφο εντοπίζει κινεζικές και ρωσικές επιχειρήσεις που, σύμφωνα με την Ουάσιγκτον, «έχουν στρατιωτικούς σκοπούς» και επομένως οι αμερικανικές επιχειρήσεις θα πρέπει εφεξής να αιτούνται άδεια για να πουλήσουν οτιδήποτε σε αυτές τις εταιρείες. Και βέβαια, σε αυτές τις περιπτώσεις η συνηθέστερη έκβαση είναι η άρνηση των αμερικανικών αρχών να εκδώσουν τη σχετική άδεια.

Το Πεκίνο κατηγορεί τις ΗΠΑ ότι παραβιάζουν συστηματικά την αρχή του ανταγωνισμού στην ελεύθερη αγορά.

Εν ολίγοις, η κίνηση συνεπάγεται απαγόρευση στις αμερικανικές βιομηχανίες να πωλούν προϊόντα και τεχνολογία σε αυτές τις κινεζικές επιχειρήσεις. Οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές επισημαίνουν πως τα τελευταία αυτά σχέδια που δρομολογεί η απερχόμενη κυβέρνηση Τραμπ εγκυμονούν τον κίνδυνο κλιμάκωσης της έντασης ανάμεσα στο Πεκίνο και στην Ουάσιγκτον ενώ ετοιμάζεται να αναλάβει καθήκοντα η κυβέρνηση Τζο Μπάιντεν.

Ανάμεσα στις κινεζικές επιχειρήσεις που θα βρεθούν στη μαύρη λίστα είναι και οι αεροδιαστημικές βιομηχανίες Commercial Aircraft Corp of China (COMAC), που σημειωτέον έχει επιταχύνει τις προσπάθειές της να ανταγωνιστεί σε διεθνές επίπεδο την αμερικανική Boeing και την ευρωπαϊκή Airbus, και η Aviation Industry Corporation of China (AVIC), καθώς και 10 συγγενείς επιχειρήσεις.

Ανάμεσα στις κινεζικές επιχειρήσεις που θα υποστούν περιορισμούς είναι και οι αεροδιαστημικές βιομηχανίες Aviation Industry Corporation of China (AVIC) και Commercial Aircraft Corp of China (COMAC).

Αμερικανικοί κολοσσοί όπως οι General Electric και Honeywell είναι συστηματικοί προμηθευτές τόσο της COMAC όσο και της AVIC. Η απαγόρευση έρχεται, άλλωστε, σε μια στιγμή που η Boeing περιμένει να της δοθεί η άδεια των κινεζικών αρχών για να επαναφέρει στον αέρα το μοντέλο της 737 MAX. Σημειωτέον ότι τον Μάρτιο του 2019 η Κίνα ήταν η πρώτη χώρα στον κόσμο που απαγόρευσε την πτήση των εν λόγω τζετ μετά τα δύο θανατηφόρα ατυχήματά τους. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν πως έτσι κι αλλιώς θα περνούσε ακόμη καιρός μέχρι να δώσει την άδειά της για να ξαναρχίσουν οι πτήσεις του μοιραίου μοντέλου.

Σχολιάζοντας τη διαρροή της είδησης, ο Κέβιν Γουόλφ, νομικός σύμβουλος της αμερικανικής κυβέρνησης και πρώην στέλεχος του υπουργείου Εμπορίου, τόνισε πως η συγκεκριμένη λίστα αφενός είναι απόρρητη και αφετέρου ενδέχεται να τροποποιηθεί, αλλά ενδέχεται να αργήσει η διαδικασία έγκρισής της και να μη γίνει υπό την κυβέρνηση Τραμπ.

Η είδηση έχει ήδη προκαλέσει την αντίδραση του Πεκίνου. Ο Ζάο Λιζιάν, εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικών, σχολίασε πως η Κίνα «εναντιώνεται σταθερά σε κάθε απρόκλητο περιορισμό που επιβάλλουν οι ΗΠΑ σε κινεζικές επιχειρήσεις». Ο ίδιος κατηγόρησε μάλιστα τις ΗΠΑ ότι παραβιάζουν συστηματικά την αρχή του ανταγωνισμού στην ελεύθερη αγορά, αλλά και τους διεθνείς κανόνες που διέπουν το εμπόριο και τις επενδύσεις ενώ υποστηρίζουν πως ενδιαφέρονται να τους προστατεύσουν. Προσέθεσε, δε, πως όταν δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, οι κινεζικές επιχειρήσεις λειτουργούν πάντα σύμφωνα με τον νόμο και ακολουθούν κατά γράμμα την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και το ρυθμιστικό πλαίσιο κάθε χώρας.

Πρώην αξιωματούχος της Ουάσιγκτον, που προτίμησε την ανωνυμία, χαρακτήρισε «κίνηση πρόκλησης» και μόνο την κατάρτιση ενός καταλόγου και τη δημοσιοποίησή του, ενώ πηγές της αεροδιαστημικής βιομηχανίας πιθανολογούν και πάλι αντίποινα από την Κίνα.

Δεν πρόκειται για τη μοναδική κίνηση κατά της Κίνας που επιχειρεί ο απερχόμενος πρόεδρος των ΗΠΑ στο τέλος της θητείας του. Πριν από 10 ημέρες εξέδωσε προεδρικό διάταγμα με το οποίο απαγόρευσε τις αμερικανικές επενδύσεις σε κινεζικές επιχειρήσεις που, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ουάσιγκτον, είτε ανήκουν είτε ελέγχονται από τον κινεζικό στρατό.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **PETER THAL LARSEN / REUTERS**

Οι αγορές μεγιστοποίησαν το σοκ του κορωνοϊού

Μετά τον πανικό έρχεται η διάσωση και κατόπιν το ξεκαθάρισμα. Το 2008, οι κυβερνήσεις διέσωσαν τις τράπεζες και μετά ασχολήθηκαν με τη αναδιοργάνωσή τους διάρκειας δέκα ετών, ώστε να διασφαλίσουν ότι δεν θα χρειαστεί να βρεθούν και πάλι στην ίδια θέση. Η πανδημία του κορωνοϊού φέτος προξένησε θεμελιώδεις κραδασμούς στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, οι οποίοι έφεραν με τη σειρά τους πρωτοφανείς παρεμβάσεις από τις κυβερνήσεις και παρεπόμενες αντιδράσεις. Βέβαια, η φρενήρης ζήτηση ρευστού, που σημειώθηκε στις αγορές τον Μάρτιο, ήταν διαφορετική από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που επακολούθησε τη διάλυση της Lehman Brothers προ 12ετίας. Η αιτία της τωρινής κατάστασης ήταν η θανατηφόρος πανδημία, η οποία κινείται εκτός των ορίων του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τείνει να απειλεί όσους επενδύουν στις αγορές κυρίως και όχι τους καταθέτες. Οι μεταρρυθμίσεις των τραπεζών ευθύνονται εν μέρει για την αναστάτωση στις αγορές.

Οι κεντρικές τράπεζες των χωρών της «ομάδας των Επτά» προσέφεραν στήριξη ύψους 7 τρισ. δολ.

Μετά την κρίση του 2008 οι αρμόδιες ρυθμιστικές Αρχές αποδύθηκαν στο να μετατοπίσουν το επενδυτικό ρίσκο, όπως τα στοιχήματα σε περιουσιακά στοιχεία ή σε εμπορεύματα, από τους ισολογισμούς των τραπεζών στα επενδυτικά κεφάλαια, τα οποία ήταν και καταλληλότερα να αντεπεξέλθουν σε αυξομειώσεις των αποτιμήσεών τους στην αγορά. Και κατόρθωσαν να το κάνουν. Οταν ξέσπασε ο ιός της πανδημίας, οι διαμεσολαβητές στο χρηματοπιστωτικό σύστημα –πλην τραπεζών–, όπως είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες και τα επενδυτικά κεφάλαια, ήλεγχαν σχεδόν το ήμισυ των περιουσιακών χρηματοπιστωτικών στοιχείων εν συγκρίσει με το 42% το 2008. Τα στοιχεία ανήκουν στο Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Ενώ οι εποπτευόμενοι τραπεζικοί όμιλοι κατάφεραν να ξεπεράσουν την καταιγίδα του ιού, οι υπερβολικά μαζικές πωλήσεις σε μετοχές και εταιρικά ομόλογα αποκάλυψαν νέες ρωγμές στο σύστημα. Ακόμη και οι μεγαλύτερες διεθνούς βελήνεκούς επιχειρήσεις είδαν το κόστος δανεισμού τους να ανέρχεται δραστικά. Τα αμερικανικά κρατικά ομόλογα και ο χρυσός, που συνήθως σε συνθήκες πανικού λογίζονται ως ασφαλές καταφύγιο, δέχθηκαν και αυτά πλήγμα μαζί με τα υπόλοιπα επενδυτικά προϊόντα.

Οι Αρχές δεν είχαν επιλογή άλλη από το να παρέμβουν. Οι κεντρικές τράπεζες έσπευσαν να αγοράσουν κρατικά ομόλογα, ενώ εκ παραλλήλου στήριξαν τις αγορές εταιρικών ομολόγων. Τους οκτώ μήνες που ακολούθησαν έκτοτε, οι κεντρικές τράπεζες των χωρών της «ομάδας των Επτά» προσέθεσαν στους ισολογισμούς τους 7 τρισ. δολάρια, δηλαδή ποσόν υπερδιπλάσιο από την περίοδο μετά τη διάλυση της Lehman Brothers. Οι τωρινές παρεμβάσεις, όπως τις χαρακτήρισε το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας την περασμένη εβδομάδα, ήταν γρήγορες, ευμεγέθεις και σαρωτικές. Επιπλέον, απέβησαν και αποτελεσματικές, διότι σε συνδυασμό με τα μεγάλης κλίμακας προγράμματα στήριξης των κυβερνήσεων, τελικώς οι αγορές ανέκαμψαν ταχέως. Παρά ταύτα, η κρίση δεν παύει να εγείρει επείγοντα ερωτήματα για τις αρμόδιες Αρχές που ασχολούνται με τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Οι δυσλειτουργικές αγορές δημιουργούν επιπλέον δαπάνες για τις εταιρείες, τους καταναλωτές και τις κυβερνήσεις. Και εάν οι κεντρικές τράπεζες το συνηθίζουν να σπεύδουν να τις στηρίζουν εν καιρώ κρίσης, τότε και οι επενδυτές θα έχουν την τάση να γίνουν πιο επιπόλαιοι στο μέλλον.

Αυτή ακριβώς η σπαζοκεφαλιά βρίσκεται στο επίκεντρο της νέας ολιστικής μελέτης για την αναταραχή στις αγορές, την οποία εκπόνησε το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Επίσης, το Συμβούλιο εξετάζει τα κεφάλαια χρηματαγοράς, τα επενδυτικά κεφάλαια ανοικτού τύπου, καθώς και την ανθεκτικότητα της αγοράς κρατικών ομολόγων. Με το να δίδεται ωστόσο έμφαση σε επιμέρους πεδία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, υπάρχει ο κίνδυνος να μη γίνει αντιληπτό το ευρύτερο δίδαγμα: αυτό έχει να κάνει με το ότι οι κεφαλαιαγορές μεγιστοποίησαν το οικονομικό σοκ του κορωνοϊού.

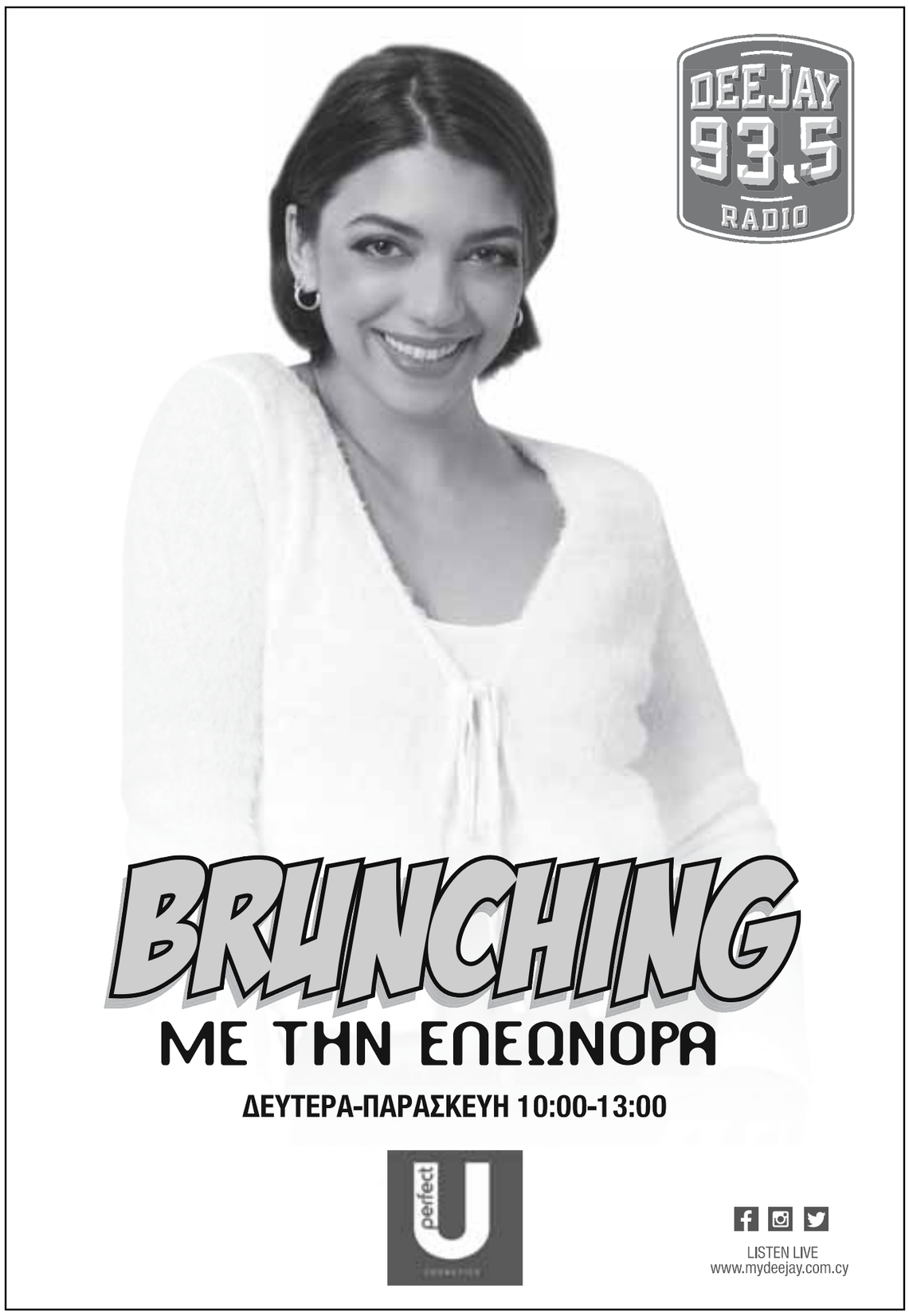

Επτά στους δέκα Ευρωπαίους υπέρ του εγγυημένου εισοδήματος

Η χορήγησή του κερδίζει έδαφος σε Γερμανία, Βρετανία και Αυστρία

Στη Βρετανία πάνω από 100 βουλευτές ασκούν πιέσεις στην κυβέρνηση να εγκαινιάσει δοκιμαστικά προγράμματα ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

«Εθεωρείτο ένα είδος σοσιαλιστικής ιδέας, αλλά ο νέος κορωνοϊός λειτούργησε ως ο παράγοντας που άλλαξε το παιχνίδι». Με τη δήλωση αυτή η Σκωτσέζα πολιτικός Κριστίν Ζαρντίν, που εκπροσωπεί το Εδιμβούργο στο βρετανικό Κοινοβούλιο, σκιαγραφεί το πώς έδρασε καταλυτικά η πανδημία. Οπως δηλώνει η ίδια στο αμερικανικό ειδησεογραφικό δίκτυο CNN, πριν από την πανδημία δεν ήταν οπαδός του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Από τον Μάρτιο, όμως, οπότε η κυβέρνηση έκλεισε σχολεία, καταστήματα, εστιατόρια και μπαρ και μάλιστα σχεδόν αιφνιδιαστικά, άρχισε να αναθεωρεί τις απόψεις της επί του θέματος.

«Αρχίσαμε να βλέπουμε την ιδέα ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος υπό ένα εντελώς διαφορετικό πρίσμα» τονίζει και υπογραμμίζει πως τώρα φαίνεται πολύ προσγειωμένη και πραγματιστική μια ιδέα που πριν εμφανιζόταν εξωπραγματική. Και βέβαια δεν είναι η μοναδική που άλλαξε γνώμη. Με την οικονομική κρίση που προκάλεσε η πανδημία σε όλη την Ευρώπη, όλο και περισσότεροι Ευρωπαίοι πολιτικοί και πολίτες υποστηρίζουν προοδευτικές θέσεις παρόμοιες με τα όνειρα τις Αριστεράς. Στη Γερμανία εκατομμύρια πολίτες έχουν ήδη υποβάλει αίτηση για να συμμετάσχουν σε μελέτη γύρω από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Το πείραμα διαχειρίζεται το οικονομικό ινστιτούτο DIW και χρηματοδοτείται από χορηγούς του ιδιωτικού τομέα. Βάσει του σχεδιασμού του από την επόμενη άνοιξη, το πρόγραμμα θα χορηγεί 1.200 ευρώ τον μήνα σε 120 άτομα επί τρία χρόνια. Σε αντίθεση με το πρωτοποριακό πρόγραμμα της Φινλανδίας που υλοποιήθηκε τη διετία 2017-2018 και απευθυνόταν σε ανέργους, το γερμανικό πείραμα περιλαμβάνει ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού αδιακρίτως επαγγελματικής ή οικονομικής κατάστασης.

Στη Βρετανία, άλλωστε, πάνω από 100 βουλευτές, μεταξύ των οποίων και η κ. Ζαρντίν, ασκούν πιέσεις στην κυβέρνηση για να εγκαινιάσει παρόμοια δοκιμαστικά προγράμματα. Στην Αυστρία, στο μεταξύ, εφαρμόζεται τώρα πιλοτικό πρόγραμμα που θα διασφαλίζει πληρωμένες θέσεις εργασίας σε όσους αγωνίζονται να βρουν δουλειά και δεν τα καταφέρνουν. Το πρόγραμμα αυτό προορίζεται για 150 δικαιούχους και ισχύει στη Μάριενταλ, μια άλλοτε βιομηχανική περιοχή περίπου 40 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Βιέννης. Παραμένει αβέβαιο αν η αυξανόμενη δημοτικότητα αυτών των προγραμμάτων θα μεταφραστεί σε συγκεκριμένες δράσεις. Ορισμένοι πολιτικοί, πάντως, όπως η κ. Ζαρντίν, αισιοδοξούν βλέποντας αυτό το κλίμα.

Καταλυτικά έδρασε η πανδημία για την υιοθέτηση δράσεων που πολίτες και πολιτικοί θεωρούσαν σοσιαλιστικές.

Είναι, άλλωστε, γεγονός ότι ορισμένα από τα προγράμματα που εφήρμοσαν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για να στηρίξουν επιχειρήσεις και νοικοκυριά κινούντο προς μια παρόμοια κατεύθυνση. Ενδεικτική περίπτωση η κάλυψη μεγάλου μέρους των μισθών του ιδιωτικού τομέα που εφήρμοσαν οι περισσότερες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις όταν αναγκάστηκαν να αναστείλουν την οικονομική δραστηριότητα. Ακόμη και στις ΗΠΑ, άλλωστε, η Ουάσιγκτον προέβη στην ασυνήθη κίνηση να στείλει απευθείας επιταγές στην πλειονότητα των αμερικανικών νοικοκυριών. Οπως επισημαίνει το CNN, η Ιστορία μάς διδάσκει πως σε περιόδους κρίσης επέρχονται εκτεταμένες αλλαγές στον ρόλο που διαδραματίζουν οι κυβερνήσεις. Με τη Μεγάλη Υφεση της δεκαετίας του 1930, για παράδειγμα, ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ, Φραγκλίνος Ρούζβελτ, υιοθέτησε πρόγραμμα διανομής επιταγών στις ΗΠΑ. Στη Βρετανία, η πολιτική της παροχής κοινωνικής ασφάλισης σε όλους είναι προϊόν του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Εμπειρογνώμονες κάθε είδους εκτιμούν πως η πανδημία θα αποτελέσει τώρα το συμβάν που θα αλλάξει τον κόσμο επιφέροντας ανάλογης σφοδρότητας τεκτονικές αλλαγές. Ο Ντάνιελ Νετλ, ειδικός επί θεμάτων συμπεριφοράς στο πανεπιστήμιο του Νιουκάστλ, τονίζει πως «οι μεγάλες πολιτικές αλλαγές συνήθως έπονται μεγάλων κρίσεων και γεγονότων που προκαλούν αναταραχή». Η έννοια του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος στην αμιγή μορφή της είναι η χορήγηση χρημάτων σε όλους, ανεξαιρέτως αδιακρίτως του πόσα κερδίζουν, ώστε να έχουν μεγαλύτερη ελευθερία να αλλάξουν επάγγελμα, να εκπαιδευθούν για διαφορετικές θέσεις εργασίας, να φροντίσουν άλλους ή να ασχοληθούν με κάποια δημιουργική δραστηριότητα. Η δημοτικότητα αυτής της ιδέας έχει αυξηθεί πριν από την πανδημία, καθώς μεγαλώνει τα τελευταία χρόνια η ανησυχία πως ο αυτοματισμός και η κλιματική αλλαγή θα οδηγήσουν στην ανεργία μεγάλα τμήματα του εργατικού δυναμικού.

Η επαγγελματική ανασφάλεια, που έχει προκαλέσει η πανδημία και ο οικονομικός της αντίκτυπος, έχει ενισχύσει αισθητά τις σκέψεις προς αυτήν την κατεύθυνση και περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν πως είναι αναγκαίες τέτοιου είδους πολιτικές. Πρόσφατη μελέτη του πανεπιστημίου της Οξφόρδης κατέδειξε πως το 71% των Ευρωπαίων τάσσεται σήμερα υπέρ της πολιτικής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Οπως τονίζουν σε σχετική έκθεσή τους οι ερευνητές Τίμοθι Γκάρτον Αs και Αντονία Ζίμερμαν, «είναι αξιοσημείωτα υψηλό ποσοστό αν σκεφτεί κανείς πως συνήθως όλοι απέρριπταν αυτήν την ιδέα ως εξωπραγματική και ουτοπική». Παράλληλα, ο Ντάνιελ Νετλ, που επίσης συμμετείχε στη σχετική δημοσκόπηση, εκτιμά πως η πανδημία ενδεχομένως συνέδραμε στο να «εξομαλυνθούν» οι παροχές που προσφέρει η κυβέρνηση.

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσαν οικονομολόγοι της UBS, στις αρχές Μαΐου, οι κυβερνήσεις σε Βρετανία, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία και Ιταλία πλήρωναν σχεδόν 39 εκατ. ανθρώπους για να εργαστούν περιορισμένα ωράρια ή και καθόλου.

Εκτοτε, ο αριθμός αυτός έχει περιοριστεί αλλά εκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να εισπράττουν τέτοιου είδους βοήθεια καθώς το νέο κύμα περιοριστικών μέτρων στην Ευρώπη εξώθησε τις κυβερνήσεις να παρατείνουν τα σχετικά προγράμματα.

Διευρύνεται η ακραία ανισότητα αποδοχών στις επιχειρήσεις των ΗΠΑ

Ακραία και αδικαιολόγητη είναι η ανισότητα αμοιβών ανάμεσα στα υψηλόμισθα διευθυντικά στελέχη των αμερικανικών επιχειρήσεων και τους συνήθεις μισθούς των υφισταμένων τους. Ακραία ανισότητα καταγράφεται, όμως, και γενικότερα σε περιοχές των ΗΠΑ όπου ο σκανδαλώδης πλούτος συνυπάρχει με την απόλυτη ένδεια των άστεγων και άπορων. Σχετική έρευνα της βρετανικής εφημερίδας The Guardian φέρει την οξεία αυτή αντίθεση να έχει αποτελέσει την αιτία που οδήγησε τις Αρχές του Σαν Φρανσίσκο να επιβάλουν ειδικό φόρο 0,1% στα εισοδήματα υψηλόβαθμων στελεχών.

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Οικονομικής Πολιτικής, από το 1978 ώς σήμερα οι αποδοχές των διευθυντικών στελεχών αμερικανικών επιχειρήσεων έχουν αυξηθεί κατά μέσον όρο 940%. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, όμως, οι αποδοχές ενός μέσου εργαζόμενου δεν έχουν αυξηθεί παρά μόνον κατά 12%. Το αποτέλεσμα είναι κυριολεκτικά μια άβυσσος ανάμεσα στα εισοδήματα των μεν και των δε. Ενδεικτικές περιπτώσεις είναι οι επικεφαλής των τεχνολογικών κολοσσών αλλά και γενικότερα των καινοτόμων βιομηχανιών της νέας οικονομίας. Ο Ελον Μασκ, για παράδειγμα, διευθύνων σύμβουλος της αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla, αμείφθηκε πέρυσι με σχεδόν 600 εκατ. δολάρια, ποσό σχεδόν 10.000 φορές υψηλότερο ενός μέσου μισθού στην ίδια επιχείρηση που είναι ελαφρώς κάτω των 60.000 δολαρίων.

Από το 1978 οι αμοιβές διευθυντικών στελεχών έχουν αυξηθεί 940% και ενός μέσου εργαζομένου κατά 12%.

Ο Τιμ Κουκ, διευθύνων σύμβουλος της Apple, έλαβε ως αμοιβή 134 εκατ. δολάρια, ποσό πολλαπλάσιο κατά 2.300 φορές ενός μέσου μισθού υπαλλήλου της ίδιας εταιρείας που κυμαίνεται γύρω στις 57.600 δολάρια. Λιγότερο προκλητικές αλλά και πάλι ιλιγγιώδεις ήταν οι αμοιβές του Σουντάρ Πιτσάι, διευθύνοντος συμβούλου της Alphabet, μητρικής της Google, καθώς ανήλθαν σε 86 εκατ. δολάρια, περίπου 350 φορές ένας μέσος μισθός στην εταιρεία που ανέρχεται σε 246.804 δολάρια. Καθοριστικός παράγοντας στην περίπτωση της Alphabet ότι η εταιρεία δεν έχει δίκτυο καταστημάτων που αυξάνουν το λειτουργικό κόστος και πιέζουν, έτσι, προς τα κάτω τους μισθούς των υπαλλήλων.

Ο Ελον Μασκ, διευθύνων σύμβουλος της Tesla, αμείφθηκε πέρυσι με 600 εκατ. δολ., ποσό σχεδόν 10.000 φορές υψηλότερο ενός μέσου μισθού στην ίδια επιχείρηση που είναι ελαφρώς κάτω των 60.000 δολαρίων.

Οπως επισημαίνει ο Guardian, οι χαώδεις αυτές ανισότητες οδήγησαν την πόλη του Σαν Φρανσίσκο να επιβάλει πρόσθετο φόρο 0,1% σε αυτού του είδους τις ιλιγγιώδεις αμοιβές στελεχών επιχειρήσεων και ειδικότερα σε όσους εξ αυτών εισπράττουν 100πλάσιες αμοιβές ενός μέσου μισθού στην επιχείρηση. Ο φόρος θα αυξάνεται μάλιστα κατά 0,1 εκατοστιαία μονάδα για κάθε 100 φορές που είναι πολλαπλάσιες οι αποδοχές.

Σημειωτέον ότι στο Σαν Φρανσίσκο βρίσκονται πολλές επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας που προσφέρουν αυτές τις δυσθεώρητες αμοιβές στα στελέχη τους, ενώ την ίδια στιγμή η πόλη είναι γεμάτη αστέγους που ζουν σε σκηνές.

Ο νέος φόρος υπολογίζεται να φέρει στα ταμεία της πόλης επιπλέον έσοδα από 60 ώς 140 εκατ. δολάρια ετησίως, που θα διατεθούν για τη στέγαση και παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πλέον φτωχούς κατοίκους της πόλης. Ο εν λόγω φόρος, που θα ισχύσει από το επόμενο έτος, θα αφορά όσες επιχειρήσεις βρίσκονται στην πόλη και όχι μόνον όσες έχουν εκεί τα κεντρικά τους γραφεία. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον Ματ Χάνεϊ, μέλος του εποπτικού συμβουλίου της πόλης, το κίνητρο είναι διπλό: σίγουρα η πόλη χρειάζεται χρήματα για να στηρίξει τους φτωχούς, αλλά παράλληλα το μέτρο μπορεί να αναγκάσει τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τις αποδοχές των υπαλλήλων τους. Εναλλακτικώς μπορεί να μειώσουν τις ιλιγγιώδεις αμοιβές των διευθυνόντων συμβούλων.

Την άνοιξη επιστρέφει η οικονομία στην κανονικότητα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Βρισκόμαστε όλο και πιο κοντά σε έναν «Covid-free» κόσμο μετά τα πολύ ενθαρρυντικά νέα από το μέτωπο των εμβολίων, εκτιμούν οι διεθνείς οίκοι, προβλέποντας πλέον πως έως την άνοιξη η κανονικότητα θα έχει επιστρέψει σε μεγάλο βαθμό σε όλες τις οικονομίες.

Τα νέα από την AstraZeneca έχουν τεράστια σημασία, καθώς υποδηλώνουν ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο για την ανοσοποίηση του ευάλωτου πληθυσμού μέχρι την άνοιξη, και ολόκληρου του πληθυσμού έως τα μέσα του 2021, σημειώνει η Deutsche Bank σε έκθεσή της.

Ανάλογα και με τον ρυθμό της διανομής εμβολίων στις ευάλωτες και μη ομάδες.

Ανάλογα με τον ρυθμό της διανομής εμβολίων, αυτή η εξέλιξη αν έρθει και νωρίτερα, ορισμένες χώρες μπορεί να επιτύχουν ανοσία της αγέλης πολύ πριν από το καλοκαίρι.

Οι ειδήσεις γύρω από τα εμβόλια τις τελευταίες εβδομάδες είναι μια άνευ προηγουμένου νίκη για την επιστήμη που θα οδηγήσει σε πολύ πιο γρήγορο ρυθμό ομαλοποίησης τη καθημερινή μας ζωή, σε σύγκριση με αυτό που αναμενόταν πριν από λίγες εβδομάδες, σημειώνει η γερμανική τράπεζα. «Μέχρι την άνοιξη, τα πράγματα θα έχουν επιστρέψει πολύ κοντά στο φυσιολογικό», τονίζει χαρακτηριστικά.

Κατά την Deutsche Bank, ο απώτερος στόχος πρέπει να είναι η ανοσία της αγέλης, καθώς μόνο τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι ο ιός έχει εξαλειφθεί και η οικονομική δραστηριότητα θα επιστρέψει στην κανονικότητα.

Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας θα επιστρέψει μόλις ανοσοποιηθούν τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας, κυρίως οι ηλικιωμένοι. Καθώς τα ποσοστά θνησιμότητας αυξάνονται εκθετικά με την ηλικία, η ανοσοποίηση όλων εκείνων που είναι μεγαλύτεροι από 65 ετών για παράδειγμα, θα μειώσει δραστικά τις νοσηλείες και τους θανάτους ακόμη και αν οι οικονομίες ξανανοίξουν, αυξάνοντας τα κρούσματα στο λιγότερο ευάλωτο τμήμα του πληθυσμού.

Δεδομένου ότι οι πιο ευάλωτες ομάδες αποτελούν μικρότερα μέρη του πληθυσμού στις περισσότερες χώρες (από 15% έως 30%), ενώ η ανοσία της αγέλης χρειάζεται το 60% του πληθυσμού, η κανονικότητα θα επιστρέψει πιο εύκολα και πιο γρήγορα με τον εμβολιασμό τους, τονίζει η Deutsche Bank. Από την πλευρά της η Goldman Sachs επισημαίνει πως αν και το δεύτερο κύμα της πανδημίας στην Ευρώπη είναι ακόμη σε εξέλιξη, οι ειδήσεις στο μέτωπο του εμβολίου ήταν πολύ ενθαρρυντικές τις τελευταίες εβδομάδες.

Το επόμενο έτος, παρά τον βαθμό αβεβαιότητας όσον αφορά τα ζητήματα προσφοράς και ζήτησης, αναμένει ότι εντός του α΄ τριμήνου θα υπάρξει εκτενής εμβολιασμός του πληθυσμού πέρα από τις ομάδες υψηλού κινδύνου σε ολόκληρη την Ευρώπη, με αρκετά μεγάλο ποσοστό να έχει εμβολιαστεί μέχρι το τέλος του β΄ τριμήνου.

Η Deutsche Bank εκτιμά πως ο απώτερος στόχος πρέπει να είναι η ανοσία της αγέλης.

pwc

Κύπρος - Τομέας Ακινήτων και Ανάπτυξης Γης

Πρώτο εξάμηνο του 2020

Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα

www.pwc.com.cy/real-estate

Χαριστική βολή στη βιομηχανία της γούνας δίνει η πανδημία

Στη Δανία με τις 1.000 φάρμες εκτροφής μινκ, θα χαθούν 6.000 θέσεις εργασίας

Η αμφιλεγόμενη βιομηχανία της γούνας, επί χρόνια δεχόταν επιθέσεις από οργανώσεις κατά της κακομεταχείρισης των ζώων. Στην παρούσα φάση, έλαβε τη χαριστική βολή εξαιτίας της πανδημίας. Στη Δανία, όπου εκτρέφονται μινκ και βρίσκεται και το κέντρο διεξαγωγής της μεγαλύτερης διεθνούς δημοπρασίας γούνας, ίσως χαθούν 6.000 θέσεις εργασίας, όπως αναφέρει το BBC. Η Δανία είναι η μεγαλύτερη διεθνώς αγορά με 1.000 φάρμες, όπου εκτρέφονταν 17 εκατομμύρια μινκ. Πρόσφατα εντοπίστηκαν κρούσματα στο ένα τέταρτο από αυτές. Η κυβέρνηση έλαβε την απόφαση και θανάτωσε μαζικά 10 εκατομμύρια μινκ, ενώ εκτιμάται πως και τα εναπομείναντα υγιή θα έχουν την ίδια τύχη. Αρμόδιοι αξιωματούχοι τόνισαν πως τα εκτροφεία των μινκ λειτουργούν ως ένα είδος πηγής του ιού, πράγμα το οποίο ενέχει σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Ανησυχούν μήπως οι μεταλλάξεις στα στελέχη του κορωνοϊού, που σχετίζονται με τα μινκ, δυνητικά καταστήσουν αναποτελεσματικό ένα εμβόλιο. Τώρα πλέον απαγορεύεται η εκτροφή τους σε μια σειρά χωρών έως τον Μάρτιο του 2021, μία εκ των οποίων είναι και η Ελλάδα, καθώς και οι Γαλλία, Ισπανία, Σουηδία, Ιταλία και ΗΠΑ.

Απαγορεύθηκε η εκτροφή μινκ, έως τον Μάρτιο του 2021, σε Γαλλία, Ισπανία, Σουηδία, Ιταλία, Ελλάδα και ΗΠΑ.

Το μεγαλύτερο κέντρο δημοπρασίας γούνας στον κόσμο, το Κοπενχάγκεν Φερ, προχωρεί σε ελεγχόμενο κλείσιμο εντός δύο - τριών ετών, μέχρι να πουληθούν όσα προϊόντα τού απέμειναν.

Μετά τη δημοσίευση φωτογραφιών των μαζικών τάφων των ζώων και άλλων με τους εκτροφείς να κλαίνε και την παραδοχή της κυβέρνησης πως η πράξη της δεν είχε νομική βάση, υπήρξε έντονη αντίδραση στη Δανία. Ο υπουργός Γεωργίας παραιτήθηκε και το Σάββατο εκατοντάδες τρακτέρ έφθασαν στην Κοπεγχάγη, με τους οδηγούς τους να διαμαρτύρονται για τον χειρισμό της κρίσης. Η προτεινόμενη απαγόρευση εκτροφής των μινκ έως το 2022 έχει τη στήριξη της Βουλής, αλλά δεν έχει προχωρήσει η συζήτηση για τις αποζημιώσεις των απασχολουμένων στον κλάδο.

Οπως επισημαίνει ο πρόεδρος της Δανικής Ενωσης Εκτροφέων Μινκ, Τάγκε Πέντερσεν, «πρόκειται για μια ντε φάκτο μόνιμη διακοπή και ρευστοποίηση της βιομηχανίας γούνας, γεγονός που επηρεάζει όχι μόνον τους εκτροφείς αλλά και ολόκληρες κοινότητες». Επίσης, το μεγαλύτερο κέντρο δημοπρασίας γούνας στον κόσμο, το Κοπενχάγκεν Φερ, προχωρεί σε ελεγχόμενο κλείσιμο εντός δύο - τριών ετών, μέχρι να πουληθούν όσα προϊόντα του απέμειναν. Μέχρι πρότινος χιλιάδες αγοραστές, κυρίως από την Κίνα, συνέρρεαν στις δημοπρασίες της Κοπεγχάγης, η οποία το 2019 εμπορευόταν 25 εκατομμύρια δανικές και ξένες γούνες.

Αλλά, ακόμα και πριν ξεσπάσει η πανδημία, υπήρχαν ενδείξεις ότι ο κλάδος αντιμετώπιζε προβλήματα. Προ δεκαετίας, βέβαια, η κατάσταση ήταν εντελώς διαφορετική, χάρις στη μεγάλη ζήτηση πολυτελών ειδών από την Κίνα, ενόσω η μεσαία τάξη της ανθούσε. Το 2013 το Κοπενχάγκεν Φερ πούλησε γούνες αξίας 2 δισ. δολαρίων, όταν η παγκόσμια παραγωγή μινκ είχε ανέλθει σε 4,3 δισ. δολάρια. Τότε το κάθε δέρμα μινκ κόστιζε πάνω από 90 δολάρια έκαστο, ωστόσο είχε πλέον δημιουργηθεί «φούσκα», η οποία εντέλει «έσκασε», όπως αναφέρει το BBC. Πέρυσι κόστιζε περίπου 30 δολάρια, ενώ ο ανταγωνισμός είναι οξύς και από την Κίνα και άλλες χώρες της ΝΑ Ασίας. Συν τοις άλλοις, εκτροφεία μινκ υπάρχουν και στην Ευρώπη, η οποία το 2018 κατέγραφε 4.350 τέτοια σε 24 χώρες. Μεγαλύτεροι παραγωγοί, μετά τη Δανία, είναι η Ολλανδία, η Φινλανδία, η Λιθουανία και η Ελλάδα. Τέλος, η Ελσε Σκτζολντ, διευθύντρια μόδας στη Βασιλική Ακαδημία της Δανίας, επισήμανε πως όσο αμφιλεγόμενη κι αν είναι η βιομηχανία γούνας, στη Δανία υπάρχουν υψηλές προδιαγραφές, ενώ τώρα, με τη διακοπή λειτουργίας της, «τίθεται σε κίνδυνο και η κατάσταση των ζώων, μιας και η εκτροφή τους θα μετατοπιστεί σε χώρες με χαλαρούς ρυθμιστικούς κανόνες».

Μεγάλη απειλή για το πετρέλαιο τα ηλεκτρικά οχήματα

Μια επιθετική στροφή, με προεξάρχουσα την Κίνα, προς τα ηλεκτροκίνητα οχήματα αναμένεται πως θα οδηγήσει σε ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ζήτησης για πετρέλαιο σε διεθνή κλίμακα κατά 70% έως το 2030, όπως αναφέρει το Carbon Tracker. Σύμφωνα με μελέτη του εν λόγω ανεξάρτητου ινστιτούτου, το οποίο ασχολείται με την έρευνα των επιπτώσεων από τη μετάβαση της παγκόσμιας οικονομίας από τα ορυκτά καύσιμα στις ήπιες μορφές ενέργειας, «με τη μείωση της ζήτησης θα δοθεί ένα τέλος στην αποκαλούμενη "εποχή του πετρελαίου"». Ας μη λησμονούμε πως πριν αρκετά χρόνια υψηλόβαθμο στέλεχος του ΟΠΕΚ είχε ευθαρσώς δηλώσει ότι η εποχή του πετρελαίου θα φθάσει στο τέλος της, αλλά όχι λόγω έλλειψης πετρελαίου. Μέσα σε ορίζοντα δέκα ετών, η Κίνα θα ήταν σε θέση να εξοικονομήσει πάνω από 80 δισ. δολάρια σε ετήσιο κόστος για τις εισαγωγές πετρελαίου, διότι τα νέα οχήματα, που κινούνται με ηλεκτρισμό, γίνονται ολοένα και πιο ανταγωνιστικά, σύμφωνα με το Carbon Tracker.

Οι υπολογισμοί του βασίζονται σε ένα συντηρητικό σενάριο της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (IEA), όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευμά του το Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων. Η IEA προβλέπει ότι τα ηλεκτρικά οχήματα θα αντιστοιχούν στο 40% των συνολικών πωλήσεων αυτοκινήτων στην Κίνα έως το 2030 και στο 20% των πωλήσεων στην Ινδία και σε άλλες αναδυόμενες αγορές. Το κόστος της εισαγωγής του πετρελαίου, που απαιτείται για να τροφοδοτηθεί ένα μέσο αυτοκίνητο, είναι 10 φορές μεγαλύτερο από το κόστος του εξοπλισμού για την εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας που απαιτείται για ένα ηλεκτρικό όχημα, ανέφερε το Carbon Tracker. «Είναι μια απλή επιλογή μεταξύ της αυξανόμενης εξάρτησης από αυτό που είναι ένα ακριβό πετρέλαιο, παραγόμενο από έναν ξένο οργανισμό, και της εγχώριας ηλεκτρικής ενέργειας, που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και της οποίας οι τιμές μειώνονται με την πάροδο του χρόνου», ανέφερε ο Κινγκσμιλ Μποντ, στέλεχος χάραξης στρατηγικής στην Carbon Tracker και ο υπεύθυνος της συντακτικής ομάδας που κατήρτισε την έκθεση. Τα ηλεκτρικά οχήματα αποτελούν κομβικό στοιχείο των προσπαθειών της Κίνας να μειώσει τα αέρια του θερμοκηπίου, τα οποία συντείνουν στην υπερθέρμανση του πλανήτη, αλλά και να βελτιώσει την ποιότητα του αέρα στα αστικά της κέντρα. Η δε Ινδία θέτει και αυτή φιλόδοξους στόχους για τις πωλήσεις ηλεκτρικών οχημάτων το 2030 και τη σταδιακή μείωση της κυκλοφορίας των ρυπογόνων.

Η στροφή στην ηλεκτροκίνηση και στις ήπιες μορφές ενέργειας θα έχει ως συνέπεια τη μείωση της ζήτησης ορυκτών καυσίμων κι έτσι θα δοθεί ένα τέλος στην αποκαλούμενη «εποχή του πετρελαίου».

Εως το 2030 ο ρυθμός αύξησης της ζήτησης θα μειωθεί κατά 70%, σύμφωνα με το Carbon Tracker.

Η Κίνα δεν έχει ακόμα ορίσει ημερομηνία κατά την οποία θα απαγορεύσει την παραγωγή και πώληση συμβατικών αυτοκινήτων. Εντούτοις, στέλεχος της αυτοκινητοβιομηχανίας δήλωσε τον περασμένο μήνα ότι τα ηλεκτροκίνητα οχήματα θα αντιστοιχούν στο 50% όλων των πωλήσεων νέων αυτοκινήτων έως το 2035, ενώ τα υβριδικά οχήματα θα καλύπτουν το υπόλοιπο ποσοστό.

Πιο πολλές γυναίκες στα διοικητικά συμβούλιά γερμανικών εταιρειών

Ιστορική απόφαση στο επίπεδο της ισότητας των δύο φύλων έλαβε η κυβέρνηση συνασπισμού της Αγκελα Μέρκελ στη Γερμανία, η οποία ζητεί από τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες να επιβάλουν υποχρεωτικές ποσοστώσεις για τον αριθμό των γυναικών στα διοικητικά συμβούλιά τους. Οπως δήλωσε η υπουργός για θέματα Γυναικών, Οικογένειας και Τρίτης Ηλικίας, Φραντσίσκα Γκίφεϊ, «βάζουμε ένα τέλος στα Δ.Σ. των μεγάλων γερμανικών εταιρειών όπου συμμετείχαν μόνον άνδρες». Κι αυτό σημαίνει, όπως αναφέρει η βρετανική εφημερίδα Guardian, πως τα διοικητικά συμβούλια με περισσότερα από τρία μέλη θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τουλάχιστον μία γυναίκα, αντικαθιστώντας με τον τρόπο αυτό ένα προηγούμενο εθελοντικό σύστημα.

Οπως επισημαίνουν οι επικριτές του, το τελευταίο σύστημα, ακριβώς λόγω του εθελοντικού του χαρακτήρα, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα όσον αφορά την αποκατάσταση της ισότητας των δύο φύλων. Πρόκειται για μια σημαντική απόφαση, την οποία η κ. Γκίφεϊ χαρακτήρισε ιστορική. «Αυτή τη στιγμή δημιουργούμε ένα μοντέλο, ένα πρότυπο, αφήνοντας στο παρελθόν τα διοικητικά συμβούλια όπου απουσίαζαν οι γυναίκες. Δείχνουμε πώς πρέπει να είναι η βιώσιμη σύγχρονη κοινωνία. Εκμεταλλευόμαστε όλο το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας μας, με τέτοιο τρόπο, ώστε οι καλύτεροι/ες στις μεικτές ομάδες να αποδίδουν όσο το δυνατόν περισσότερο. Τίποτε δεν γίνεται εθελοντικά στο πεδίο αυτό κι εμείς χρειαζόμαστε κατευθυντήριες γραμμές για να προχωρήσουμε μπροστά», υπογράμμισε η υπουργός.

Με κυβερνητική απόφαση επιβάλλονται υποχρεωτικές ποσοστώσεις στη σύνθεση των διοικητικών συμβουλίων.

Στους 30 κορυφαίους γερμανικούς ομίλους που συναπαρτίζουν τον δείκτη DAX στο Χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης, μόλις το 12,8% των συμμετεχόντων στα Δ.Σ. είναι γυναίκες.

Εν τω μεταξύ, πρέπει να επισημανθεί ότι η πρωτοβουλία της κυβέρνησης Μέρκελ έρχεται αφότου, σε πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη, φάνηκε ότι η εκπροσώπηση των γυναικών στα ανώτερα κλιμάκια της επιχειρηματικής ιεραρχίας στη Γερμανία υστερεί εν συγκρίσει με τα όσα συμβαίνουν σε άλλες μεγάλες οικονομίες.

Αυτό καταδεικνύουν και τα ευρήματα έρευνας του ελβετογερμανικού ιδρύματος Ολμπραϊτ, ότι δηλαδή ανάμεσα στους 30 κορυφαίους γερμανικούς ομίλους που συναπαρτίζουν τον δείκτη DAX στο Χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης, μόλις το 12,8% των συμμετεχόντων στα Δ.Σ. είναι γυναίκες. Στις άλλες χώρες της έρευνας, δηλαδή στη Βρετανία, στη Γαλλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες, τα ανάλογα ποσοστά είναι κατά σειράν 24,5%, 22,2% και 28,6%.

Επιπροσθέτως, βάσει της έρευνας, στις εταιρείες του DAX παρατηρείται διαρροή γυναικών από τις υψηλόβαθμες θέσεις, ενώ αυξήθηκαν από 6 το 2019 σε 11 φέτος όσες γερμανικές επιχειρήσεις δεν έχουν ούτε μία γυναίκα στο Δ.Σ. τους. Εντούτοις, όπως αναφέρει ο Guardian, το να υποχρεώσει κανείς τους μεγάλους ομίλους να λάβουν μέτρα για την ισότιμη συμμετοχή ενδεχομένως να προκαλέσει οργή στους επιχειρηματικούς κύκλους, που ισχυρίζονται πως πρόκειται για μη δικαιολογημένη παρέμβαση στα εσωτερικά τους.

Πέραν της υποχρεωτικής ποσόστωσης στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών, η κυβέρνηση της Αγκελα Μέρκελ θα επιβάλει μια ελάχιστη ποσόστωση 30% στα Δ.Σ. όσων εταιρειών η ομοσπονδιακή κυβέρνηση διατηρεί μερίδιο πλειοψηφίας. Συν τοις άλλοις, προβλέπεται και ποσόστωση για τις διοικήσεις εταιρειών, όπως είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Απασχόλησης. Βέβαια, υπάρχουν και αρκετοί επικριτές των ποσοστώσεων –συνήθως άνδρες–, διότι θεωρούν πως το σύστημα αυτό δεν είναι αξιοκρατικό. Οπως χαρακτηριστικά δηλώνει η διευθύνουσα σύμβουλος της Deutsche Bank Βρετανίας, Τίνα Λι, «τα περί αξιοκρατίας είναι μύθος, διότι εάν δεν ανέλθουν στην ιεραρχία γυναίκες, οι οποίες να υποστηρίζουν ευθαρσώς την άποψή τους, τότε και σε επίπεδο λεκτικό και σε επίπεδο συμπεριφοράς θα αποκλείονται οι γυναίκες από τις θέσεις ευθύνης και αυτό δεν θα γίνεται αντιληπτό».

Την ηλεκτρονική εφημερίδα HuffPost εξαγόρασε η BuzzFeed

Ο αμερικανικός ειδησεογραφικός και ψυχαγωγικός ιστότοπος BuzzFeed ήλθε σε συμφωνία με τον επίσης αμερικανικό όμιλο ΜΜΕ της Verizon Media για να εξαγοράσει διαμέσου μετοχών την ηλεκτρονική του εφημερίδα HuffPost. Τα σχετικά ανακοίνωσαν οι δύο επιχειρήσεις, οι οποίες με τη συμμαχία τους φέρνουν κοντά δύο από τους μεγαλύτερους παίκτες στα ψηφιακά Μέσα στις ΗΠΑ, ενόσω ο κλάδος συνολικά αναζητεί τρόπους να τονώσει την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του, όπως αναφέρει σχετικώς σε δημοσίευμά της η The Wall Street Journal. Η εξαγορά της HuffPost εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης συμφωνίας της BuzzFeed και της Verizon Media, μονάδας του ομίλου Verizon Communications. Οπως προβλέπεται, οι επιχειρήσεις θα έχουν δυνατότητα αμοιβαίας τοποθέτησης και προβολής περιεχομένου η μία στην πλατφόρμα της άλλης, ενώ από κοινού θα αναζητήσουν και καλύτερες ευκαιρίες για τους διαφημιζόμενους σε αυτές. Η δε Verizon Media θα εξασφαλίσει ένα μειοψηφικό μερίδιο στην BuzzFeed ως απόρροια της συμμαχίας τους. Συν τοις άλλοις, η πρώτη θα κάνει μια επένδυση σε ρευστό στη δεύτερη, αλλά δεν δόθηκαν λεπτομέρειες για το ακριβές ποσόν.

Υπολογίζεται ότι θα ενισχυθεί η δημοφιλία του ιστοτόπου BuzzFeed κατά 29% σε μηνιαία βάση, φθάνοντας τα 103 εκατ. επισκέπτες.

Σε κοινή ανακοίνωσή τους, BuzzFeed και HuffPost ανέφεραν πως οι αναγνώστες και οι χρήστες στους οποίους απευθύνεται ο καθένας λειτουργούν συμπληρωματικά.

Τα νηία της νέας επιχείρησης θα αναλάβει ο Τζόνα Περέτι, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της BuzzFeed, ενώ θα αναλάβει και τη στελέχωση της θέσης του νέου αρχισυντάκτη της HuffPost. Τα σχετικά αναφέρει σε δημοσίευμά του ο ιστότοπος variety.com. Η νέα πρόσληψη είναι αναγκαία διότι η πρώην αρχισυντάκτρια Λίντια Πόλγκριν μετακινήθηκε σε εταιρεία του ομίλου Spotify. Σε κοινή τους ανακοίνωση οι δύο συνεργάτες, BuzzFeed και HuffPost, ανέφεραν πως οι αναγνώστες και χρήστες, στους οποίους απευθύνεται ο καθένας, λειτουργούν συμπληρωματικά, ενώ, πέραν τούτου, θα έχουν να ωφεληθούν και από την οικονομία κλίμακος. Πάντως, θα πρέπει να επισημανθεί πως η Verizon Media, ιδιοκτήτρια εταιρεία της ψηφιακής εφημερίδας HuffPost, επιδίωκε να την πουλήσει εδώ πάνω από ένα χρόνο. Ακόμη ένα ενδιαφέρον στοιχείο έχει να κάνει με το εξής: ο Τζόνα Περέτι, ο ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος του BuzzFeed, είχε συνιδρύσει τη HuffPost πριν από 15 χρόνια μαζί με την ελληνικής καταγωγής επιχειρηματία Αριάννα Χάφινγκτον και τον επενδυτή Κεν Λέρερ. Σημειωτέον πως λειτουργεί και ελληνική έκδοση της HuffPost.

Από την εταιρεία διαχείρισης δεδομένων Comscore εκτιμάται πως με την προσθήκη αυτής της ψηφιακής εφημερίδας θα ενισχυθεί η δημοφιλία του ιστοτόπου BuzzFeed κατά 29% σε μηνιαία βάση, φθάνοντας τα 103 εκατομμύρια επισκέπτες με κριτήριο τη μία και μοναδική τους επίσκεψη. Επιπλέον, οι δύο εταιρείες θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως διακριτοί ξεχωριστοί ενημερωτικοί όμιλοι. Ο Γκούρου Γκοουράπαν, διευθύνων σύμβουλος της Verizon Media, με αφορμή τη νέα συνεργασία ανέφερε πως, μέσα στα τελευταία δύο χρόνια, η στρατηγική του είχε στόχο να αναπτύξει τα δυνατά σημεία της HuffPost, όπως είναι οι διαφημίσεις, ο παραγωγή περιεχομένου και οι συνδρομές. «Η συμφωνία μας με την BuzzFeed έρχεται να συμπληρώσει τις δραστηριότητές μας, ενώ, παράλληλα, επιταχύνει τον μετασχηματισμό και την ανάπτυξή μας», προσέθεσε. Σε παλαιότερη συνέντευξή του στο variety.com, ο κ. Γκοουράπαν είχε επισημάνει ότι η Verizon Media είχε θέσει σε οδό ανάπτυξης τη Huffpost, αλλά είπε ότι η συνεργασία της με την BuzzFeed θα ανεβάσει ταχύτητες. «Αντί να έχουμε απλώς ως στόχο τον τριπλασιασμό της ανάπτυξής της, προτιμήσαμε τον δεκαπλασιασμό και στο σημείο αυτό ήρθε και η συνεργασία με την BuzzFeed», διευκρίνισε.

ΠΗΓΗ: UNCTAD, Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επίτευγμα

Μετά την υπογραφή της συμφωνίας, ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κετσιάνγκ χαρακτήρισε τη νέα ζώνη ελεύθερου εμπορίου «όχι μόνον ένα επίτευγμα-σταθμό στην περιφερειακή συνεργασία της Ανατολικής Ασίας, αλλά και μια νίκη του ελεύθερου εμπορίου και των πολυμερών σχημάτων». Ηταν σαφής η αναφορά του στη στάση της Ουάσιγκτον υπό τον Τραμπ.

Χωρίς τις ΗΠΑ

Σχολιάζοντας τη συμφωνία που υπεγράφη την Κυριακή, ο Εβαν Φάιγκενμπαουμ, αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Carnegie για την Παγκόσμια Ειρήνη, τόνισε πως τώρα οι ΗΠΑ βρίσκονται έξω από τις δύο συμφωνίες «που θα καθορίσουν τις προδιαγραφές του εμπορίου και των επενδύσεων στην Ασία για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ζωή μιας ολόκληρης γενιάς».

Δυνατότητες

Σύμφωνα με την Ντέμπορα Ελμς, που ίδρυσε και διευθύνει το Ασιατικό Κέντρο Εμπορίου, «η Ιαπωνία έχει τώρα τη δυνατότητα να αντλήσει σημαντικά οφέλη από τη συμφωνία RCEP, καθώς θα αποκτήσει προνομιακή πρόσβαση στη Νότια Κορέα και στην Κίνα, την οποία δεν είχε πριν». Η ίδια εκτιμά πως η συμφωνία «ξεπερνάει τις προσδοκίες».

Η Κίνα διευρύνει την οικονομική επιρροή της

Κομβικός ο ρόλος της στη συμφωνία που υπέγραψε μαζί με άλλες 14 χώρες για τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

«Ερχεται να μας υπενθυμίσει ότι στην Ασία συμβαίνουν και θα εξακολουθήσουν να συμβαίνουν σημαντικά πράγματα με ή χωρίς τις ΗΠΑ». Η επισήμανση ανήκει στον Ανκίτ Πάντα, πρώην αρθρογράφο του περιοδικού Diplomat που καλύπτει θέματα Ασίας με οικονομική, γεωπολιτική και στρατηγική διάσταση. Αφορά τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο που υπέγραψε η Κίνα μαζί με άλλες 14 χώρες και όχι μόνον από τη σφαίρα επιρροής του Πεκίνου στην Ασία αλλά και πέραν αυτής: ανάμεσά τους συγκαταλέγονται η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία και η ζώνη ενσωματώνει 15 χώρες που αποτελούν μια τεράστια αγορά 2,2 δισ. ανθρώπων και συγκεντρώνουν αθροιστικό ΑΕΠ ύψους 26,2 τρισ. δολαρίων.

Πλέον αποσυνδέονται οι ισχυρότερες χώρες της Ανατολικής Ασίας από την οικονομία των ΗΠΑ.

Η ιδιαίτερη στρατηγική της σημασία ενδέχεται, όμως, να έγκειται στο ότι για πρώτη φορά συμμετέχουν σε ένα τέτοιο σχήμα η Κίνα μαζί με την Ιαπωνία και τη Νότια Κορέα και η ζώνη ελεύθερου εμπορίου καλλιεργεί νέες συμμαχίες.

Σύμφωνα, μάλιστα, με πρόσφατη μελέτη του Ινστιτούτου Peterson, η νέα συμφωνία θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους στις εμπορικές συναλλαγές ανάμεσα στις τρεις χώρες, με αποτέλεσμα «την αποσύνδεση των οικονομιών της Ανατολικής Ασίας από την οικονομία των ΗΠΑ».Το σχόλιο του αρθρογράφου υποδηλώνει όχι απλώς ότι δεν είναι απαραίτητη η υπερδύναμη για να υπογραφεί μια μεγάλη εμπορική συμφωνία με ουσιαστικό αντίκτυπο στο διεθνές εμπόριο. Αναφέρεται περισσότερο στο ότι η υπερδύναμη μένει έξω από μεγάλες εμπορικές συμφωνίες στρατηγικής σημασίας, τη στιγμή κατά την οποία η Κίνα επελαύνει και διευρύνει την οικονομική, εμπορική και έμμεσα διπλωματική και πολιτική επιρροή της σε μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη. Και βέβαια η τετραετία Τραμπ, που φτάνει αισίως στο τέλος της, διευκόλυνε τη διαδικασία αυτή, καθώς πρώτη μέριμνα του απερχόμενου προέδρου αμέσως μετά την εκλογή του ήταν να αποσύρει τις ΗΠΑ από την εταιρική σχέση του Ειρηνικού. Ο λόγος για την εμπορική συμφωνία, που αν και δεν υλοποιήθηκε ποτέ, έμεινε γνωστή με το ακρωνύμιο TPP και την οποία διέλυσε ουσιαστικά ο Ντόναλντ Τραμπ αποσύροντας τις ΗΠΑ τρεις ημέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του τον Ιανουάριο του 2017. Το αποτέλεσμα ήταν οι άλλες 12 χώρες, τότε επίδοξα μέλη της TPP, να προχωρήσουν το 2018 ερήμην της Ουάσιγκτον σε μια εμπορική συμφωνία μεταξύ τους, την ολοκληρωμένη προοδευτική εταιρική σχέση του Ειρηνικού (CPTPP). Πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές θεωρούν απίθανο να είναι πλέον ευπρόσδεκτη στη συμφωνία αυτή η υπερδύναμη, απλά και μόνον επειδή στο τιμόνι της θα βρίσκεται στα χέρια του Τζο Μπάιντεν. Αν, όμως, είχε υλοποιηθεί η TPP με συμμετοχή των ΗΠΑ, θα είχε ενοποιήσει μια συνολική αγορά 850 εκατ. ατόμων, που θα αντιπροσώπευε το 40% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Ολα αυτά κατατείνουν στο συμπέρασμα πως η υπερδύναμη, που ουσιαστικά από τα μέσα του εικοστού αιώνα καθόριζε την παγκόσμια τάξη πραγμάτων, θα βρίσκεται εφεξής εκτός των δύο σημαντικότερων από οικονομικής και στρατηγικής σημασίας εμπορικών συμφωνιών στον κόσμο.

Σημειωτέον ότι στην TPP, που αδιαμφισβήτητα θα είχε αυξήσει την αμερικανική επιρροή στην περιοχή των χωρών του Ειρηνικού, δεν επρόκειτο να συμμετάσχει η Κίνα. Ο οικονομικός γίγαντας της Ασίας δεν συμμετέχει, άλλωστε, ούτε στην CPTPP, αλλά η νέα ζώνη ελεύθερου εμπορίου στην οποία θα κυριαρχεί καλύπτει μια υπερτεραπλάσια αγορά και ένα διπλάσιο ΑΕΠ.

Παρατηρητής των εξελίξεων στο διεθνές εμπόριο παραμένει η Ε.Ε.

Η πρώτη αντίδραση οικονομικών και πολιτικών αναλυτών ήταν να προβλέψουν πως πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις θα βρεθούν με ανταγωνιστικό μειονέκτημα, καθώς θα έχουν αποκλειστεί από τη νέα ζώνη ελεύθερου εμπορίου. Κάτι ανάλογο ενδέχεται να συμβεί, όμως, και με πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Εντονότερα σχολίασε την εξέλιξη ο γερμανικός Τύπος, που φαίνεται πως εξέλαβε τη νέα ζώνη ελεύθερου εμπορίου ως προειδοποιητική βολή για τη Γερμανία και ενδεχομένως για το σύνολο της Ευρώπης.

Οι γερμανικές εφημερίδες υπογράμμισαν πως δεν είναι μόνον η Αμερική που μένει έξω από τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο, αλλά και η Ευρώπη. Οι μεγαλύτερες εμπορικές δυνάμεις και μέχρι προσφάτως καίριοι εμπορικοί εταίροι του Πεκίνου μένουν παρατηρητές των εξελίξεων, ενώ η Κίνα επελαύνει.

Χαρακτηριστικό είναι δημοσίευμα της γερμανικής οικονομικής εφημερίδας Handelsblatt που επισημαίνει πως «η Κίνα πρωταγωνιστεί στην παγκόσμια σκηνή και η Δύση μένει σε ρόλο παρατηρητή». Το εν λόγω δημοσίευμα επισημαίνει πως «εδώ και χρόνια η μεν Ευρώπη έχει εγκλωβιστεί στη συζήτηση για το Brexit και η δε Αμερική στις παλινωδίες του Ντόναλντ Τραμπ που έχει αναγάγει τον προστατευτισμό σε κεντρική γραμμή της οικονομικής πολιτικής». Στο ίδιο χρονικό διάστημα, τονίζει η γερμανική εφημερίδα, «η ηγεσία του Πεκίνου πέτυχε μια ιστορική συμφωνία». Και όπως προσθέτει, πρόκειται για μια συμφωνία που καθιστά σαφές ότι η Κίνα έχει τόσο την αξίωση όσο και τις δυνάμεις να αφήνει εφεξής το στίγμα της στους διεθνείς κανόνες συνεργασίας. Ουσιαστικά να θέτει και ίσως σταδιακά να επιβάλλει τους δικούς της όρους.

Παράλληλα, η εφημερίδα Tagesspiegel του Βερολίνου επιχειρεί μια ενδελεχή ανάλυση όλων των παραμέτρων της νέας ζώνης ελεύθερου εμπορίου. Εκτιμά πως θα έχει ουσιαστικές επιπτώσεις για την Ευρώπη που «σε προοπτική, θα χάσει τη σημασία της». Προεξοφλεί πως στο μέλλον η έως τώρα κατ' εξοχήν εξαγωγική δύναμη της Κίνας δεν θα εξαρτάται τόσο από τις εξαγωγές των προϊόντων της στις μεγάλες ευρωπαϊκές αγορές όπως η Γερμανία και η Γαλλία. Προβλέπει, επίσης, πως οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα βρίσκονται σε μειονεκτική θέση όταν θα παράγουν στην Ασία ή όταν θα επιδιώκουν να προωθήσουν τα προϊόντα τους στις ασιατικές οικονομίες. Η γερμανική εφημερίδα τονίζει μάλιστα πως η Ε.Ε. δεν κατάφερε έως τώρα να συνάψει η ίδια μια συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με την ένωση των χωρών Νοτιοανατολικής Ασίας, τη γνωστή ως ASEAN. Οπως σημειώνει, η Ε.Ε. διαπραγματεύεται εδώ και χρόνια με την Κίνα, αλλά λειτούργησε πάντα ως σκόπελος η απροθυμία του Πεκίνου να επιτρέψει την είσοδο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην κινεζική αγορά και να περιορίσει την ανεξέλεγκτη κυριαρχία των κινεζικών επιχειρήσεων.

Οι επεκτατικές κινήσεις του Πεκίνου σε Ασία, Ευρώπη και Αφρική

Από τη ριζική οικονομική μεταρρύθμιση της Κίνας που εγκαινίασε πριν από 40 χρόνια ο τότε πρόεδρος, Ντενγκ Ξιαοπίνγκ, άρχισε να γίνεται αντιληπτό ότι η Κίνα δεν θα παρέμενε για πολύ στο περιθώριο του παγκόσμιου συστήματος. Το μέγεθός της, ο πληθυσμός της αλλά και το γεγονός ότι ήταν ένας από τους παλαιότερους πολιτισμούς στον κόσμο, καθιστούσε σχεδόν αφύσικη την περιθωριοποίησή της. Υπήρξαν αναλυτές που την παρουσίασαν ως θύμα μιας άδικης διεθνούς τάξης πραγμάτων. Με την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση δικαιολογημένα εμφανίστηκε ως αδικημένη από την άρνηση οργάνων όπως το ΔΝΤ να αναδιατάξουν τα δικαιώματα ψήφου ώστε να αντανακλούν την πραγματική ισορροπία δυνάμεων στον πλανήτη. Για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα αυτών των τεσσάρων δεκαετιών που έχουν παρέλθει από την αρχή του μετασχηματισμού της σε υπερδύναμη, η Κίνα παρέμεινε στον ασφυκτικό έλεγχο μιας συγκεντρωτικής εξουσίας, με τις προσπάθειές της και τα μακρόπνοα σχέδιά της να επικεντρώνονται αποκλειστικά στη διασφάλιση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Παράλληλα, είχε υιοθετήσει μια προσέγγιση σχεδιασμένη έτσι ώστε να καθησυχάζει τον υπόλοιπο κόσμο πως η άνοδός της στο διεθνές στερέωμα είναι και θα παραμείνει ειρηνική, καθώς δεν έχει συμφέροντα ή βλέψεις αλλού.

Ολα αυτά άλλαξαν, όμως, μέσα στη δεκαετία που τελειώνει και κυρίως από τη στιγμή που ανέλαβε το τιμόνι της χώρας ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ, μάλλον η ισχυρότερη πολιτική φυσιογνωμία της χαώδους χώρας μετά τον Μάο Τσετούνγκ. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και η συνεπακόλουθη ύφεση ήταν ένα σημάδι πως ο δυτικός κόσμος παρήκμαζε και έχανε σταδιακά τη δεσπόζουσα θέση του στον κόσμο. Και η Κίνα άρχισε να επιδεικνύει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της. Επαναπροσδιόρισε τα συμφέροντά της στην Ασία, ιδιαιτέρως στη Νότια Θάλασσα της Κίνας αλλά ακόμη και στο Ινδικό Ωκεανό. Αρχισε να έρχεται σε αντιπαράθεση με ανταγωνίστριες δυνάμεις όπως η Ιαπωνία και η Ινδία και προπαντός να επενδύει πολιτικά και οικονομικά στη Νότια Ασία.

Η μεγαλύτερη προβολή της δύναμης της Κίνας έγινε όταν ανακοίνωσε την «Μία Ζώνη και ένας Δρόμος».

Προσέγγισε την Αφρική κλείνοντας αμέτρητες συμφωνίες και εκμεταλλεύτηκε τις ανεξάντλητες πλουτοπαραγωγικές πηγές της μαύρης ηπείρου. Αρχισε ακόμη και να επηρεάζει τη διαμόρφωση της πολιτικής σκηνής και της οικονομίας σε ετερόκλητες περιοχές από την Αυστραλία, που είναι εμπορικός εταίρος, μέχρι την Ευρώπη στην οποία ξεκίνησε να αποκτά δυναμικά παρουσία αγοράζοντας υποδομές στρατηγικής σημασίας. Η μεγαλύτερη προβολή της δύναμής της έγινε όταν το Πεκίνο ανακοίνωσε την πρωτοβουλία «Μία Ζώνη και ένας Δρόμος», που έγινε κοινώς γνωστή ως «ο νέος Δρόμος του Μεταξιού». Το φιλόδοξο σχέδιο του Πεκίνου που ήδη έχει επικριθεί δριμύτατα ως επεκτατικό αλλά προπαντός ως μηχανισμός εγκλωβισμού των φτωχότερων εταίρων της σε μια υπερχρέωση και εξάρτηση από την ηγετική δύναμη. Συνέδεσε διά ξηράς και θαλάσσης ένα πολυσχιδές δίκτυο χωρών σχεδόν σε όλη την υφήλιο. Η αντίδραση των ΗΠΑ ήταν αναμενόμενη, αν και ίσως όχι η ενδεδειγμένη, ιδιαιτέρως με την τροπή που πήραν τα πράγματα μόλις ανέλαβε το τιμόνι της υπερδύναμης ο Ντόναλντ Τραμπ. Πέραν, όμως, του ανταγωνισμού μεταξύ δύο μονομάχων, η άνοδος της Κίνας έχει εμπνεύσει ανησυχία και σε όλες τις γειτονικές της χώρες και όχι μόνον στην Ιαπωνία, για παράδειγμα, με την οποία έχει παραδοσιακά σχέσεις αντιπαλότητας. Οι μικρότερες και φτωχότερες χώρες της Ασίας έχουν θορυβηθεί. Οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές αποδίδουν συχνά την προσέγγιση των ασιατικών χωρών ως προσπάθειά τους να συνεργαστούν με την Κίνα και χωρίς να αμφισβητήσουν την πρωτοκαθεδρία της, με τη συσπείρωσή τους να θέσουν όρια στη δύναμή της.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Ξεκινάει η διαδοχή στις ΗΠΑ

Αναγκάστηκε να δώσει το πράσινο φως ο Ντόναλντ Τραμπ υπό την πίεση των αντιδράσεων

Η διαδικασία για τη μεταβίβαση της εξουσίας στον Τζο Μπάιντεν, που θα ολοκληρωθεί με την ορκωμοσία του ως 46ου προέδρου στις 20 Ιανουαρίου, ξεκίνησε επίσημα στις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς ο Ντόναλντ Τραμπ αναγκάστηκε, υπό την αυξανόμενη πίεση συνεργατών του, να δώσει το πράσινο φως στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Ο νικητής των εκλογών έχει πλέον στη διάθεσή του εκατομμύρια δολαρίων που προβλέπονται για τη διευκόλυνση του έργου του, ενώ τόσο ο ίδιος όσο και η εκλεγμένη αντιπρόεδρος Κάμαλα Χάρις άρχισαν να ενημερώνονται σε τακτική βάση για εμπιστευτικά θέματα εθνικής ασφαλείας.

Σε μια δημόσια εκδήλωση, στο Γουίλμινγκτον του Ντελάγουερ, ο Τζο Μπάιντεν, συνοδευόμενος από την εκλεγμένη αντιπρόεδρο Κάμαλα Χάρις, παρουσίασε τα πρόσωπα που επέλεξε για τα βασικά αξιώματα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της εθνικής ασφάλειας. «Η Αμερική επιστρέφει», δήλωσε χαρακτηριστικά, τονίζοντας ότι οι συνεργάτες του «είναι έτοιμοι να ηγηθούν στον κόσμο, όχι να αποσυρθούν από αυτόν». Σημείωσε δε τις «πρωτιές» που σηματοδοτούν οι επιλογές του: για πρώτη φορά μια γυναίκα, η Αβρίλ Χέινς, θα ηγηθεί των μυστικών υπηρεσιών, ένας ισπανόφωνος μετανάστης, ο Αλεχάντρο Μαγιόρκας, θα αναλάβει το υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας και μια Αφροαμερικανή, η Λίντα Τόμας-Γκρίνφιλντ, θα είναι η πρέσβειρα των ΗΠΑ στον ΟΗΕ. Στα 43 του χρόνια, ο Τζέικ Σάλιβαν θα είναι ο νεαρότερος σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας εδώ και πολλές δεκαετίες, ενώ το υπουργείο Εξωτερικών θα αναλάβει ο πιστός συνεργάτης του Αντονι Μπλίνκεν. Στη χθεσινή εκδήλωση παρευρέθη και ο πρώην υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι, ο οποίος αναλαμβάνει προεδρικός απεσταλμένος για την κλιματική αλλαγή, με συμμετοχή στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας.

Στη χθεσινή εκδήλωση δεν ανακοινώθηκε ποιος θα αναλάβει το κρίσιμο υπουργείο Αμυνας, παρότι αρκετά μίντια ανέφεραν ότι ο Μπάιντεν κλίνει στο να το αναθέσει στη Μισέλ Φλουρνουά, νούμερο δύο στο Πεντάγωνο επί προεδρίας Ομπάμα. Το υπουργείο Οικονομικών έχει «κλειδώσει» στην Τζάνετ Γέλεν, η οποία διορίστηκε διευθύντρια της Ομοσπονδιακής Τράπεζας από τον Ομπάμα και απολύθηκε από τον Τραμπ.

Στις 20 Ιανουαρίου θα ολοκληρωθεί η μεταβίβαση της εξουσίας στον νικητή των εκλογών Τζο Μπάιντεν με την ορκωμοσία του ως 46ου προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών.

Αρχίζει να παίρνει σχήμα και μορφή η κυβέρνηση Μπάιντεν με τις επιλογές του για τα καίρια αξιώματα.

Ο απερχόμενος πρόεδρος δεν είχε άλλη επιλογή από τη στιγμή που η Εμιλι Μέρφι, επικεφαλής της αρμόδιας κρατικής υπηρεσίας για την οργάνωση της διαδικασίας διαδοχής (GSA), ανακήρυξε τον Τζο Μπάιντεν «κατά τα φαινόμενα νικητή» των εκλογών. Είχε προηγηθεί η επικύρωση της νίκης Μπάιντεν στο Μιζούρι, που εξανέμισε τις όποιες ελπίδες Τραμπ για δικαστική αμφισβήτηση του αποτελέσματος, ενώ χθες το ίδιο έπραξαν οι πολιτείες της Πενσιλβάνια και της Νεβάδας.

Αντιδρώντας στην ανακοίνωση της Μέρφι, ο Τραμπ δεν αναγνώρισε ευθέως την ήττα του, αλλά ήρθε πιο κοντά στην αναπόφευκτη εξέλιξη. «Θα συνεχίσουμε τον καλό αγώνα μας και πιστεύω ότι θα επικρατήσουμε. Ωστόσο, προς όφελος της πατρίδας μας, συνιστώ στην Εμιλι και στην ομάδα της να κάνουν ό,τι απαιτείται σχετικά με τα προβλεπόμενα πρωτόκολλα», έγραψε στο Twitter. Σχολιάζοντας, ο πηγέτης των Δημοκρατικών στη Γερουσία Τσακ Σούμερ δήλωσε ότι η τοποθέτηση του Τραμπ «ήταν το πιο κοντινό που θα μπορούσε να πράξει προς την αναγνώριση της ήττας».

Στο μεταξύ, οι πρώτες αντιδράσεις δυσφορίας της αριστερής πτέρυγας των Δημοκρατικών άρχισαν να εκφράζονται με αφορμή τις πληροφορίες για ανάθεση κυβερνητικού αξιώματος στον Εμάνουελ Ραμ, πρώην προσωπάρχη του Λευκού Οίκου επί προεδρίας Ομπάμα. Η αριστερή βουλευτής Νέας Υόρκης Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτέζ δήλωσε ότι ο Ραμ δεν επιτρέπεται να αναλάβει κανένα αξίωμα γιατί, ως δήμαρχος του Σικάγου, είχε συγκαλύψει τη δολοφονία 17χρονου μαύρου από αστυνομικό.

REUTERS, A.P.

Η «λίστα με τους 21» του Καρλ Μπέρνστιν

Τα ονόματα 21 Ρεπουμπλικανών γερουσιαστών, οι οποίοι έχουν επανειλημμένως εκφραστεί με περιφρόνηση για τον Ντόναλντ Τραμπ, δημοσίευσε χθες στο Twitter ο δημοσιογράφος Καρλ Μπέρνστιν, γνωστός από την έρευνά του που οδήγησε στην αποκάλυψη του σκανδάλου Γουότεργκεϊτ.

Την αποκάλυψη διέψευσαν αμέσως πολλοί από τους γερουσιαστές, με τον Μπέρνστιν να επιμένει ότι δεν παραβίασε τη δημοσιογραφική δεοντολογία περί απορρήτου των πηγών και ιδιωτικών συζητήσεων, γνωστές και ως «off the record». Ο βετεράνος δημοσιογράφος υποστήριξε ότι οι πληροφορίες του προέρχονται από συζητήσεις με τους ίδιους τους γερουσιαστές, συναδέλφους τους, υφισταμένους, λομπίστες και στελέχη του Λευκού Οίκου. «Με ελάχιστες εξαιρέσεις, η επονείδιστη δημόσια σιωπή τους βοήθησε τον Τραμπ και ενίσχυσε την παράνομη συμπεριφορά του, που υποβάθμισε και απαξίωσε το εκλογικό σύστημα των ΗΠΑ», ανέφερε σε μήνυμά του στο Twitter ο Μπέρνστιν, ο οποίος επανέλαβε την πεποίθησή του ότι πολλοί Ρεπουμπλικανοί στη λίστα νιώθουν ικανοποίηση για τη νίκη του Τζο Μπάιντεν. Ο κατάλογος του δημοσιογράφου περιλαμβάνει ηχηρά ονόματα της Γερουσίας, όπως οι Τσακ Γκράσλεϊ, Λαμάρ Αλεξάντερ, Ρόι Μπλαντ, Μάρκο Ρούμπιο, Μιτ Ρόμνεϊ, Τιμ Σκοτ, Τζον Τιούν, Ρίτσαρντ Σέλμπι και Πατ Ρόμπερτς, μεταξύ άλλων.

Εκπρόσωπος του Τσακ Γκράσλεϊ χαρακτήρισε αναληθείς τις πληροφορίες του Μπέρνστιν: «Ο γερουσιαστής Γκράσλεϊ βρέθηκε πάντα στο πλευρό του προέδρου Τραμπ, χωρίς ποτέ να κρύψει τις διαφωνίες του σε επιμέρους πολιτικά θέματα. Οι δημοσιογράφοι οφείλουν να ξεχωρίζουν τις δημόσιες δηλώσεις από τις ανυπόστατες φήμες. Αυτό ίσως να τους βοηθούσε να αποκαταστήσουν την αξιοπιστία τους».

Ο γερουσιαστής του Οχάιο Ρομπ Πόρτμαν, που βρίσκεται στη «λίστα» του Μπέρνστιν, δήλωσε ότι ουδέποτε συνομίλησε με τον δημοσιογράφο και δεν μπορεί να καταλάβει από πού ο πολύπειρος ρεπόρτερ αντλεί τις ψευδείς πληροφορίες του.

Ο δημοσιογράφος Καρλ Μπέρνστιν είναι γνωστός από την έρευνά του που οδήγησε στην αποκάλυψη του σκανδάλου Γουότεργκεϊτ.

Τα ονόματα των γερουσιαστών που έχουν εκφραστεί με περιφρόνηση για τον Τραμπ δημοσιοποίησε ο πολύπειρος δημοσιογράφος.

«Φοβάμαι ότι η πρωτοβουλία του αυτή δεν συνάδει με το πρότυπο του αξιόπιστου ερευνητικού ρεπόρτερ, πάνω στο οποίο ο Μπέρνστιν στήριξε τη φήμη του», είπε μιλώντας στο πρακτορείο Associated Press ο καθηγητής δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου του Σιράκιους, και ειδήμων σε θέματα δεοντολογίας του Τύπου, Ρόι Γκάτερμαν.

Η μετάλλαξη 614G του ιού γιγάντωσε την πανδημία

Καθώς ο νέος κορωνοϊός εξαπλωνόταν σε όλο τον κόσμο, στο γονιδίωμά του παρουσιάστηκαν κάποιες μεταλλάξεις. Οι περισσότερες δεν επηρέασαν τη συμπεριφορά του. Μία μετάλλαξη, όμως, που ανιχνεύθηκε στην αρχή της πανδημίας, όπως υποδεικνύουν πρόσφατες μελέτες, έκανε τη μεγάλη διαφορά, αυξάνοντας τη μεταδοτικότητα του παθογόνου παράγοντα και δυσχεραίνοντας τον έλεγχο της πανδημίας.

Η μετάλλαξη, γνωστή ως 614G, αρχικά εντοπίστηκε στην Κίνα και γρήγορα βρέθηκε στην Ευρώπη και στη Νέα Υόρκη, εκτοπίζοντας σταδιακά όλα τα υπόλοιπα στελέχη του μολυσματικού παράγοντα. Επειτα από ενδελεχείς μελέτες, οι ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτή η ποικίλη μορφή του κορωνοϊού διέθετε σαφές εξελικτικό πλεονέκτημα, καθώς μεταδιδόταν ευκολότερα από τα αρχικά στελέχη που πρωτοεμφανίστηκαν στην Κίνα. Μέχρι στιγμής, ωστόσο, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι τα στελέχη με τη μετάλλαξη 614G προκαλούν βαρύτερα συμπτώματα, είναι πιο θανατηφόρα ή ακόμα πως αποτελούν πρόσκομμα για την παρασκευή των εμβολίων. Επίσης τα μεταλλαγμένα στελέχη δεν μειώνουν την απόδοση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης, της χρήσης μάσκας και των αυστηρών περιορισμών. Ωστόσο, αυτή η μικρή μεταβολή του γενετικού κώδικα του νέου κορωνοϊού, επισημαίνει ο γενετιστής του Ινστιτούτου Γενετικής Ερευνας της Αριζόνας, δρ Ντέιβιντ Εγκελτχάλερ, «είναι η γενεσιουργός αιτία της πανδημίας».

Ασφαλώς, ακόμα και αν δεν υπήρχε η μετάλλαξη, τα πρώτα επιδημικά κύματα COVID-19 θα μπορούσαν να επεκταθούν σε όλο τον κόσμο. Το στέλεχος του κορωνοϊού, που εντοπίστηκε στη Γουχάν της Κίνας, τον Δεκέμβριο του 2019, ήταν εξαιρετικά μολυσματικό. Η μετάλλαξη, όμως, βοήθησε την πανδημία να εξαπλωθεί ευρύτερα και ταχύτερα. Η ανίχνευση της μεταβολής του γονιδιώματος του νέου κορωνοϊού πυροδότησε επιστημονική αντιπαράθεση, αλλά και πολιτική μετακύλιση των ευθυνών για τη γιγάντωση της πανδημίας. Οπως επισημαίνει ο Κάρι Στέφανσον, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της «deCODE Genetics», εταιρείας γενετικών αναλύσεων με έδρα την Ισλανδία, «αιτία της μεγάλης διασποράς του κορωνοϊού παραμένει απλά η απουσία ουσιαστικών μέτρων. Είναι προφανώς ασθενική πολιτική προσέγγιση η απόδοση της ευθύνης για την πανδημία στην ιδιαιτερότητα του ιού».

Η μετάλλαξη του ιού αρχικά εντοπίστηκε στην Κίνα και γρήγορα βρέθηκε στην Ευρώπη και στη Νέα Υόρκη, εκτοπίζοντας σταδιακά όλα τα υπόλοιπα στελέχη του μολυσματικού παράγοντα.

Η μικρή μεταβολή του γενετικού κώδικα του νέου κορωνοϊού «είναι η γενεσιουργός αιτία της πανδημίας», επισημαίνει ο δρ Ντέιβιντ Εγκελτχάλερ.

Βρετανοί ερευνητές της κοινοπραξίας COVID-19 Genomics U.K. διαπίστωσαν ότι πράγματι το μεταλλαγμένο στέλεχος μεταδιδόταν πολύ ταχύτερα συγκριτικά με το αρχικό. Παράλληλη έρευνα του πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας έδειξε ότι τα μεταλλαγμένα στελέχη ήταν πολύ πιο μολυσματικά σε δείγματα ανθρώπινου ιστού από τους βρόγχους και τη μύτη, τις βασικές εστίες απευθείας μετάδοσης μεταξύ των ανθρώπων. Επίσης, μία τρίτη μελέτη που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Science κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ινδικά χοιρίδια που είχαν προσβληθεί από το μεταλλαγμένο στέλεχος μπορούσαν να το μεταδώσουν ευκολότερα, ακόμα και χωρίς άμεση επαφή με υγιή ζώα, μέσω σταγονιδίων ή αερογενώς.

Ο δρ Εγκελτχάλερ επισημαίνει ο κορωνοϊός θα εξακολουθήσει να μεταλλάσσεται, χωρίς αυτό να επηρεάζει ιδιαίτερα τη συμπεριφορά του. Κάποιες μεταλλάξεις, ωστόσο, μπορεί να αλλάξουν ριζικά τη φύση της πανδημίας.

THE NEW YORK TIMES

Απαραίτητο πιστοποιητικό εμβολιασμού για COVID-19

Το πιστοποιητικό εμβολιασμού για COVID-19 θα είναι εξίσου απαραίτητο με το διαβατήριο για τις διεθνείς πτήσεις, τουλάχιστον του εθνικού αερομεταφορέα της Αυστραλίας, Quantas. Το πιστοποιητικό θα απαιτείται σε πρώτη φάση στις διεθνείς πτήσεις, τόσο σε αυτές που θα φθάνουν στην Αυστραλία όσο και σε αυτές που θα φεύγουν από τη χώρα. «Για τις πτήσεις εσωτερικού θα περιμένουμε να δούμε τι γίνεται στην αγορά. Αλλά σίγουρα για τους επισκέπτες που έρχονται από το εξωτερικό και για όσους ταξιδεύουν προς το εξωτερικό θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο», είπε ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Αλαν Τζόις. Ο Τζόις εκτίμησε ότι την ίδια τακτική θα ακολουθήσουν και άλλες εταιρείες.

«Από τις συζητήσεις μου με συναδέλφους ανά τον κόσμο, πιστεύω ότι θα είναι κοινή πρακτική», προσέθεσε. Οι νεοζηλανδικές αερογραμμές χαρακτήρισαν τα νέα για την άφιξη των εμβολίων «πολύ ενθαρρυντικά» και επεσήμαναν ότι η απόφαση για το αν θα απαιτείται ή όχι πιστοποιητικό εμβολιασμού θα ληφθεί σε επίπεδο κυβερνήσεων. «Συνεχίζουμε να συνεργαζόμαστε στενά με τις Αρχές στο θέμα αυτό», ανακοίνωσε η AirNewZealand. Μέχρι στιγμής, η κυβέρνηση της Νέας Ζηλανδίας ακολουθεί πολιτική αυστηρών ελέγχων στα σύνορα και έχει επιτύχει εντυπωσιακά μικρό αριθμό κρουσμάτων και θανάτων.

Αντιθέτως, αεροπορικές όπως η γερμανική Lufthansa, η ιαπωνική Japan Airlines και η κορεατική KoreanAir δήλωσαν ότι οι δικοί τους επιβάτες δεν θα χρειάζεται να επιδεικνύουν πιστοποιητικό εμβολιασμού. «Η Lufthansa εύχεται να χορηγηθεί γρήγορα άδεια παραγωγής στα εμβόλια και να κυκλοφορήσουν τάχιστα, ενώ ελπίζει να εμβολιαστεί ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός ανθρώπων το ταχύτερο δυνατόν», ανακοίνωσε η εταιρεία. «Αυτή τη στιγμή, η Lufthansa δεν σκοπεύει να ζητήσει υποχρεωτική απόδειξη εμβολιασμού από τους επιβάτες της». Η διεθνής ένωση αερομεταφορέων (IATA) τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ψηφιακού υγειονομικού διαβατηρίου, στο οποίο θα περιλαμβάνονται και πληροφορίες για τους εμβολιασμούς των ταξιδιωτών. Το ψηφιακό διαβατήριο βρίσκεται στη φάση του σχεδιασμού και ο στόχος της IATA είναι να τεθεί σε εφαρμογή στο πρώτο τρίμηνο του 2021. «Σήμερα τα σύνορα είναι διπλοκλειδωμένα. Το πρώτο κλειδί για την επανέναρξη των διεθνών ταξιδιών είναι οι διαγνωστικοί έλεγχοι και το δεύτερο η παγκόσμια υποδομή πληροφοριών που απαιτείται για να γίνει σωστή διαχείριση, διαμοιρασμός και επαλήθευση των στοιχείων των ελέγχων, που θα ταυτίζονται με τους ταξιδιώτες, όπως προβλέπουν οι απαιτήσεις ελέγχου των συνόρων», είπε ο διευθύνων σύμβουλος της IATA Αλεξάντρ ντε Ζινιάκ.

Η γερμανική αεροπορική εταιρεία Lufthansa δήλωσε ότι οι δικοί της επιβάτες δεν θα χρειάζεται να επιδεικνύουν πιστοποιητικό εμβολιασμού.

CNN, HANDELSBLATT

RCB
Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας
· Επιχειρηματικά Δάνεια
· Χρηματοδότηση Έργων
· Χρηματοδότηση Εμπορίου
· Ψηφιακή Τραπεζική
· Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
· Καταθέσεις
SAFEST BANK AWARD 2018
GLOBAL FINANCE
800 00 722 | www.rcbcy.com
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Η Τουρκία δεν θα ξεγελάσει την Ε.Ε.

Αυστηρό μήνυμα από Δένδια, ενόψει της Συνόδου Κορυφής, για τις κυρώσεις

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Κινήσεις καλής θέλησης με χρονική διάρκεια και όχι «όψιμες δηλώσεις», με προφανή σκοπό να προκαταληφθούν οι εργασίες του επερχόμενου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ζητάει η Αθήνα από την Αγκυρα, διευκρινίζοντας ότι αυτή τη φορά οι Ευρωπαίοι εταίροι διαθέτουν πρόσφατα παραδείγματα από την τουρκική ευκαιριακή στάση. Ενδεικτική της στάσης που ακολουθεί η Αθήνα, ήταν η χθεσινή δήλωση του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Δένδια, ο οποίος επισήμανε ότι «δόθηκε στην Τουρκία κάθε ευκαιρία μέχρι σήμερα. Η Τουρκία δεν ανταποκρίθηκε». Και υπογράμμισε ότι «οιαδήποτε εκ του πονηρού εκδήλωση δήθεν "καλής θέλησης" της τελευταίας στιγμής, οποιαδήποτε προσχηματική "θετική" χειρονομία, θα έχει μόνο στόχο να αμβλυνθεί η εικόνα

«Οποιαδήποτε προσχηματική "θετική" χειρονομία θα έχει μόνο στόχο να αμβλυνθεί η εικόνα της», υπογράμμισε ο υπουργός Εξωτερικών.

«Η Τουρκία κλείνει μόνη της το παράθυρο ευκαιρίας που είχε ανοίξει με τη δική μας θετική στάση και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου», υπογράμμισε χθες ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας.

της κατ' εξακολούθηση απαράδεκτης παραβατικής συμπεριφοράς». Ο κ. Δένδιας σημείωσε ότι «αυτή τη φορά, ανεξαρτήτως οψίμων δηλώσεων, η Τουρκία δεν είναι εύκολο να ξεγελάσει την Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ενωση δεν είναι αφελής. Η Ελλάδα, βεβαίως, μένει πάντα πιστή στην ιδέα του ειλικρινούς διαλόγου. Αλλά απαιτεί ως προς τούτο συνομιλητή που θα έχει αποδείξει την υπακοή του στο διεθνές δίκαιο ως διαρκή επιλογή και όχι ως σημαία ευκαιρίας».

Η τελευταία αποστροφή του κ. Δένδια είναι, βεβαίως, ενδεικτική της δικαιολογημένης καχυποψίας που διατηρεί η Αθήνα έναντι των τεχνασμάτων της Αγκυρας, η οποία στην πραγματικότητα παρουσιάζει ως... επίτευγμα την απόφαση αποχώρησης του «Οροΰτς Ρέις», μετά το πέρας των ερευνητικών δραστηριοτήτων του, σε μια περιοχή που σε σημαντικό βαθμό βρίσκεται σε περιοχή ελληνικής κυριαρχίας ή ευθύνης. Ο κ. Δένδιας χθες επισήμανε ότι η Ελλάδα είναι πάντα έτοιμη για διάλογο, ωστόσο έθεσε προϋποθέσεις. Ολο το προηγούμενο χρονικό διάστημα, υπογράμμισε, «η Ελλάδα δήλωνε συστηματικά έτοιμη για διάλογο, εάν σταματήσουν οι προκλήσεις» ενώ «στο ίδιο πνεύμα και η Ε.Ε., καθυστερώντας αποφάσεις για μέτρα και κυρώσεις, δήλωνε διατεθειμένη να εξετάσει ένα θετικό θεματολόγιο ενεργειών και πολιτικών έναντι της Τουρκίας, υπό την ίδια όμως προϋπόθεση: να σταματήσουν οριστικά οι τουρκικές παράνομες ενέργειες». Οπως σημείωσε ο κ. Δένδιας, οι νέες ενέργειες της Αγκυρας «δυναμιτίζουν την προοπτική για διάλογο με τη χώρα μας» και «δυστυχώς, δεν αφήνουν περιθώριο για οποιοδήποτε θετικό θεματολόγιο στο προσεχές Ευρωπαϊκό Συμβούλιο». Ο υπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε, μάλιστα, ότι «έχοντας αρνηθεί με τις πράξεις της οποιαδήποτε κίνηση που θα σηματοδοτούσε, έστω και κατ' ελάχιστον, αλλαγή στη στάση της έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου και διάθεση ανταπόκρισης στις εκκλήσεις της Ε.Ε., η Τουρκία κλείνει μόνη της το παράθυρο ευκαιρίας που είχε ανοίξει με τη δική μας θετική στάση και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου».

Η Αγκυρα απάντησε στον κ. Δένδια ως εξής: «Οι κατηγορίες του Ελληνα υπουργού Εξωτερικών δείχνουν ότι η ελληνική πλευρά δεν επιθυμεί να επιλύσει τα ζητήματα με τη χώρα μας μέσω διαλόγου και διπλωματίας».

Στην Αθήνα παρατηρείται έντονος σκεπτικισμός σχετικά με τις προθέσεις της Αγκυρας όχι μόνον ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όσο για την περίοδο που οδηγεί μέχρι την ορκωμοσία του Τζο Μπάιντεν ως 46ου προέδρου των ΗΠΑ, στις 20 Ιανουαρίου. Υπάρχει η άποψη πως η Αθήνα δεν μπορεί να υποχωρήσει από μια σκληρή στάση στην Ε.Ε. Η Αγκυρα άλλωστε δεν έχει υποχωρήσει ούτε εκατοστό από τις δηλώσεις και κινήσεις (NAVTEX) αμφισβήτησης των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων. Υπάρχει, όμως, και η αντίληψη ότι μέχρι τις 20 Ιανουαρίου, περίοδο βαθιάς εσωστρέφειας των ΗΠΑ, η Τουρκία ίσως επιλέξει να επιταχύνει την επεκτατική της ατζέντα στην Ανατολική Μεσόγειο. Το σύστημα Ερντογάν φαίνεται να προσπαθεί να βρει νέες ισορροπίες ενόψει της επόμενης προεδρίας των ΗΠΑ και η ευκολία ή η δυσκολία εξεύρεσης προσβάσεων θα κρίνει πολλά.

Κινήσεις κλιμάκωσης της έντασης από Αγκυρα

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ **ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ**

Με τρεις διαδοχικές NAVTEX που εκδόθηκαν από την Υδρογραφική Υπηρεσία της Σμύρνης, η Τουρκία θέτει εκ νέου ζήτημα αποστρατιωτικοποίησης έξι νησιών του Αιγαίου. Η Αγκυρα κατηγορεί την Αθήνα ότι παραβιάζει τη συνθήκη της Λωζάννης, επαναφέροντας στο τραπέζι το αίτημα για αποστρατιωτικοποίηση ελληνικών νησιών.

Οι ναυτικές οδηγίες αφορούν την Ικαρία, την Πάτμο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λήμνο και τη Σαμοθράκη. Η αντίδραση της Αγκυρας θεωρείται αναβαθμισμένη, καθώς εκφράζει τις αντιρρήσεις της, στις σχεδιαζόμενες αεροναυτικές ασκήσεις της Ελλάδας στις περιοχές των συγκεκριμένων νησιών.

Ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας, Χουλουσί Ακάρ, είχε υποστηρίξει πως «στο Αιγαίο η ελληνική κυβέρνηση έχει παραβιάσει διεθνείς συνθήκες. Είναι ξεκάθαρο αυτό με την παραβίαση του κα-

Απειλές κατά Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ενωσης και τρεις νέες NAVTEX.

θεστώτος της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών».

Στο κλίμα της έντασης είναι και οι δηλώσεις του υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, ο οποίος τόνισε πως «οι εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο στο πλαίσιο που αναφέρουμε, δυστυχώς, επηρεάζουν τις σχέσεις μας με την Ε.Ε. Δεν είναι μόνο το δίδυμο Ελλάδας και Ελληνοκυπρίων.

Κάποια μέλη, τα διμερή τους θέματα με τη χώρα μας, τα φέρνουν στην ατζέντα της Ευρώπης. Φορούν ένα δήθεν προσωπείο αλληλεγγύης μελών και συνέχεια λειτουργούν εναντίον μας».

Το δίλημμα που έθεσε ο Τσαβούσογλου είναι «ή ένταση και κλιμάκωση ή διπλωματία, διάλογος και συνεργασία. Η επιλογή είναι της Ελλάδας. Δόξα τω Θεώ, είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε σε κάθε δρόμο», ισχυρίστηκε ο ίδιος.

«Η Τουρκία αναμένει από την Ε.Ε. να αναγνωρίσει τα λάθη της και να κατανοήσει την αξία που θα προσθέσει η ένταξη της Τουρκίας στην Ενωση», ανέφερε ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας.

Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν σήμερα αναμένεται να ηγηθεί της συνεδρίασης του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, στο οποίο κάποια από τα βασικά θέματα συζήτησης θα είναι η προσέγγιση με την Ε.Ε και τις ΗΠΑ. Το ερώτημα είναι ποιους ελιγμούς θα προσπαθήσει να κάνει η Αγκυρα ενόψει της Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε. στις 10 Δεκεμβρίου. Η απόσυρση του «Οροΰτς Ρέις», ορισμένες μεταρρυθμίσεις στη Δικαιοσύνη, στην οικονομία, αλλά και κάποιες ανακοινώσεις για εκδημοκρατισμό, ενδέχεται να είναι κάποιες κινήσεις που η Τουρκία θεωρεί πως θα πετύχει τον στόχο της, να μην της επιβληθούν οι κυρώσεις.

«Το πρώτο βήμα έγινε από τον Ερντογάν, που δήλωσε πως το μέλλον της Τουρκίας το βλέπει εντός της Ευρώπης. Το δεύτερο βήμα έγινε με την επίσκεψη του Ιμπραήμ Καλίν στις Βρυξέλλες», αναφέρει σε άρθρο της η Χαντέ Φιράτ στην εφημερίδα Hurriyet.

Παρά τις δηλώσεις του Ερντογάν για προσέγγιση με την Ευρώπη, παραιτήθηκε το επιφανές ιδρυτικό στέλεχος του κυβερνώντος κόμματος και μέλος της ομάδας συμβούλων του Ερντογάν, Μπουλέντ Αρίντς.

Ο Αρίντς πριν από λίγες ημέρες είχε ζητήσει την αποφυλάκιση του επιχειρηματία Οσμάν Καβάλα, εξαπολύοντας βέλη κατά της εισαγγελίας, ενώ τάχθηκε και υπέρ της αποφυλάκισης του Κούρδου πολιτικού Σελαχατίν Ντεμιρτάς και είχε ζητήσει να διαβάσουν όλοι το βιβλίο του! Ο Ερντογάν την Κυριακή είχε αντιδράσει έντονα στις δηλώσεις αυτές και είχε σημειώσει πως η κυβέρνηση «δεν αποφυλακίζει τρομοκράτες». Πολιτικοί αναλυτές εκτιμούν πως ο Ερντογάν πιέζεται από τον κυβερνητικό του εταίρο Ντεβλέτ Μπαχτσελί και συνεχίζει να τηρεί την εθνικιστική ρητορική, αλλά και πολιτική.

Πρώτη σύγκρουση στην Επιτροπή Βουλής για τον προϋπολογισμό

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΑ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Με τη συμφωνία κυβέρνησης και αντιπολίτευσης στο προφανές και αυτονόητο, ότι δηλαδή εξαιτίας της πανδημίας επικρατεί απόλυτη αβεβαιότητα για το βάθος και τη διάρκεια της κρίσης, αλλά και με την καταγραφή της πλήρους διαφωνίας μεταξύ των κομμάτων ως προς το ποια είναι η καλύτερη συνταγή διαχείρισης της κρίσης και διασφάλισης όρων ταχείας και βιώσιμης ανάκαμψης, άνοιξε χθες στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής η συζήτηση επί του προϋπολογισμού για το 2021.

Η κυβέρνηση, τόσο διά του αναπληρωτή υπουργού Οικονομικών Θ. Σκυλακάκη όσο και του κεντρικού εισηγητή Χαρ. Παπαδημητρίου, υπεραμύνθηκε των έως σήμερα επιλογών και του σχεδίου για το προσεχές διάστημα, απορρίπτοντας τις αιτιάσεις, ιδίως της αξιωματικής αντιπολίτευσης, και εκφράζοντας συγκρατημένη αισιοδοξία πως η χώρα με ασφάλεια θα ξεπεράσει τη σημερινή περίοδο αβεβαιότητας. Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι ο κ. Σκυλακάκης προέβη και σε εκτίμηση χρονικής διάρκειας της κρίσης: «Είμαι αισιόδοξος ότι θα βγούμε από αυτή την κρίση πιο δυνατοί μετά το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Αλλά μέχρι να φτάσουμε εκεί έχουμε ακόμη έξι δύσκολους μήνες – μπορεί και πέντε, μακάρι να είναι και τέσσερις. Θα είναι δύσκολοι και πρέπει να τους βαδίσουμε με σύνεση και σωφρο-

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θ. Σκυλακάκης δεν απέκλεισε οι επόμενοι έξι μήνες να είναι δύσκολοι.

σύνη». Στο πλαίσιο αυτό μίλησε για την προώθηση μεταρρυθμίσεων, αλλά και την αξιοποίηση των κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης. «Η πραγματική λύση του προβλήματος βρίσκεται στην επίτευξη μακρόπνους αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης», σημείωνε λίγο νωρίτερα και ο εισηγητής της πλειοψηφίας, για να προσθέσει μεταξύ άλλων: «Θα πρέπει να υποστηρίξουμε ένα σύνολο πολιτικών, που εισάγουν δομικές και σε βάθος μεταρρυθμίσεις». Σκληρή κριτική στην κυβέρνηση άσκησε, όπως αναμενόταν, η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ Εφη Αχτσιόγλου, τόσο για τις επιλογές του οικονομικού επιτελείου όσο και για την κατάσταση στον χώρο της υγείας. «Ο προϋπολογισμός του 2021 συζητείται σε μια δραματική συνθήκη, ανθρωπιστικής καταστροφής και υγειονομικής τραγωδίας. Το δημόσιο σύστημα υγείας βρίσκεται σε σημείο κατάρρευσης και η ευθύνη βαρύνει ακέραια τον κ. Μητσοτάκη και την κυβέρνηση», είπε χαρακτηριστικά η κυρία Αχτσιόγλου. Και αφού επανέλαβε ότι τα έως σήμερα κυβερνητικά μέτρα ήταν «καθυστερημένα, ανεπαρκή και σε λάθος κατεύθυνση», σημείωσε: «Η αποτυχία της κυβέρνησης στη διαχείριση της πανδημίας είναι αποτυχία του στρατηγικού μοντέλου που υπηρετεί».

Εκ μέρους του ΚΙΝΑΛ, ο κ. Κ. Σκανδαλίδης υποστήριξε ότι το σχέδιο προϋπολογισμού είναι «ανεφάρμοστο, ατελέσφορο και, κυρίως, προσωρινό», εκφράζοντας την πρόβλεψη ότι θα αναθεωρηθεί το επόμενο έτος. Για να προσθέσει: «Στις σημερινές συνθήκες αβεβαιότητας και πανδημίας, οφείλεις να έχεις διατυπώσει εναλλακτικά σενάρια ενταγμένα σε ένα σαφές μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα. Υπάρχουν πιο φιλολαϊκές πολιτικές, που θα μπορούσαν να στηρίξουν την ανάκαμψη της οικονομίας».

Ο κ. Ν. Καραθανασόπουλος (ΚΚΕ) μίλησε για «βαθύτατα αντιλαϊκό προϋπολογισμό», ενώ έντονα επικριτικός ήταν και ο κ. Β. Βιλιάρδος (Ελληνική Λύση). Ο εισηγητής του ΜέΡΑ25 Κρ. Αρσένης αναμένεται να τοποθετηθεί σήμερα, καθώς η συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή συνεχίζεται, ενώ με ενδιαφέρον αναμένεται και η τοποθέτηση του επικεφαλής του οικονομικού επιτελείου, Χρ. Σταϊκούρα.

Σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα ΑμεΑ

Θετικά σχόλια, αλλά και παρατηρήσεις για την ανάγκη βελτιώσεων, καταγράφηκαν χθες στη Βουλή από εκπροσώπους κομμάτων, τον πρόεδρο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και τον Συνήγορο του Πολίτη σε ειδική συνεδρίαση, κατά τη διάρκεια της οποίας παρουσιάστηκε από τον υπουργό Επικρατείας Γ. Γεραπετρίτη και την υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Δόμνα Μιχαηλίδου το εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Εκείνο το οποίο ζητήθηκε από όλες τις πλευρές είναι να ληφθούν υπόψη από την κυβέρνηση οι βελτιωτικές προτάσεις που κατατίθενται τόσο στη δημόσια διαβούλευση όσο και κατά την εξελισσόμενη κοινοβουλευτική διαδικασία, προτού το σχέδιο λάβει την τελική μορφή του. Κλείνοντας τη χθεσινή κοινή των Επιτροπών Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας συνεδρίαση, ο κ. Γεραπετρίτης μεταξύ άλλων δεσμεύθηκε πως θα εμπλουτιστεί το τελικό σχέδιο με τις προτάσεις που κατατίθενται στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, αλλά και από τους βουλευτές.

Γ. Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑΣ

Λίγοι ιδιώτες γιατροί στα νοσοκομεία

Της **ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ**

Πενιχρά είναι προς το παρόν τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιοποίησης γιατρών του ιδιωτικού τομέα στο ΕΣΥ για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών που προκύπτουν από την πανδημία. Αν και πολλοί γιατροί ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του υπουργείου να συνδράμουν τους συναδέλφους τους νοσοκομειακούς, ειδικά στη Θεσσαλονίκη όπου αυτή τη στιγμή το ΕΣΥ δέχεται ασφυκτική πίεση από τον κορωνοϊό, η έλλειψη των κρίσιμων ειδικοτήτων –εν πολλοίς και λόγω του brain drain– είχε τελικά ως αποτέλεσμα, έως χθες, μόλις 13 ιδιώτες γιατροί να έχουν ενσωματωθεί στο δυναμικό των νοσοκομείων. Σε κάθε περίπτωση, το κάλεσμα παραμένει ενεργό τόσο για την υπογραφή συμβάσεων όσο και για την εθελοντική (άνευ αμοιβής) παροχή υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, μάλιστα, αναμένεται να εκδοθεί εγκύκλιος με την οποία θα διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες της εθελοντικής προσφοράς στο ΕΣΥ. Το υπουργείο Υγείας δεν έχει αποκλείσει και το ενδεχόμενο της πολιτικής επιστράτευσης ιδιωτών γιατρών σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη.

Στη Θεσσαλονίκη υπήρξε εκδήλωση ενδιαφέροντος από 210 ιδιώτες γιατρούς, ωστόσο ο τελικός αριθμός όσων τελικά υπέγραψαν συμβάσεις για την απασχόλησή τους σε μονάδες υγείας του ΕΣΥ δεν δικαίωσε τις αρχικές προσδοκίες. Το αρχικό κάλεσμα του υπουργείου Υγείας έγινε στις 10 Νοεμβρίου και η πρόσκληση μεταφέρθηκε και από τους ιατρικούς συλλόγους προς τους γιατρούς-μέλη τους. Δέκα ημέρες μετά, εκδόθηκε σε ΦΕΚ η σχετική υπουργική απόφαση, στην οποία ωστόσο αναφέρονται συγκεκριμένες ειδικότητες γιατρών που μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες (παθολόγοι, αναισθησιολόγοι, καρδιολόγοι, πνευμονολόγοι και γενικοί γιατροί). Στη Θεσσαλονίκη, η πλειονότητα των γιατρών που είχαν δηλώσει ενδιαφέρον –οι περισσότεροι πριν από την έκδοση της υπουργικής απόφασης– δεν πληροί αυτή την προϋπόθεση.

Οπως ανέφερε στην «Κ» πηγή του υπουργείου Υγείας, οι γιατροί με τις ειδικότητες που χρειάζεται σε αυτή τη φάση το ΕΣΥ κλήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες, ωστόσο μόλις 13 τελικά υπέγραψαν σύμβαση και θα προσφέρουν υπηρεσίες σε νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, της Δράμας, της Χαλκιδικής και της Εδεσσας. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, κάποιοι από αυτούς που τελικά δεν υπέγραψαν είχαν ζητήσει να έχουν μερική απασχόληση, κάτι που ωστόσο δεν προβλέπεται από τους όρους της σύμβασης, ή δεν ήθελαν να μεταβούν σε κλινικές COVID-19 και κάποιοι απλώς άλλαξαν γνώμη.

Καθυστερήσεις

Πάντως, ο πρόεδρος του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου Αθανάσιος Εξαδάκτυλος κατήγγειλε, μεταξύ άλλων, καθυστερήσεις από πλευράς της κυβέρνησης στο να γραφτεί η σύμβαση απασχόλησης των γιατρών, λάθη στη σύμβαση αυτή, αλλά και επιθέσεις που δέχθηκαν οι ιδιώτες γιατροί από συνδικαλιστές του ΕΣΥ, γεγονός που, σύμφωνα με τον ίδιο, αποθάρρυνε πολλούς από το να εκδηλώσουν ενδιαφέρον.

Στη Θεσσαλονίκη υπήρξε εκδήλωση ενδιαφέροντος από 210 ιδιώτες γιατρούς. Ωστόσο ο τελικός αριθμός όσων τελικά υπέγραψαν συμβάσεις δεν δικαίωσε τις αρχικές προσδοκίες.

Η Περιφέρεια Αττικής εξετάζει το ενδεχόμενο να παράσχει μια επιδότηση, ως επιπλέον κίνητρο, στους ιδιώτες που θα χρειαστεί να αναστείλουν προσωρινά τη λειτουργίατου ιατρείου τους.

Στην πλατφόρμα που έχει ενεργοποιήσει ο Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας, έως χθες είχαν δηλώσει ενδιαφέρον 21 γιατροί, εκ των οποίων μόλις έξι ήταν των ειδικοτήτων που προβλέπονται από την υπουργική απόφαση. Οπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του ΙΣΑ και περιφερειάρχης Αττικής Γιώργος Πατούλης, θα υπάρξει νέο κάλεσμα του συλλόγου προς τους γιατρούς, ενώ εξετάζεται και το ενδεχόμενο η Περιφέρεια Αττικής να παράσχει μια επιδότηση (ως επιπλέον κίνητρο) στους ιδιώτες γιατρούς που θα χρειαστεί να αναστείλουν προσωρινά τη λειτουργία του ιατρείου τους για να πάνε στο ΕΣΥ.

Ο Ιατρικός Σύλλογος Πατρών έχει ενημερώσει την αρμόδια ΥΠΕ για 9 ιδιώτες γιατρούς που θέλουν να βοηθήσουν στο ΕΣΥ. «Εχουμε γιατρούς που θέλουν να πάνε εθελοντικά, χωρίς αποζημίωση, στα νοσοκομεία, για να ξεκουράσουν έστω για κάποιες ώρες τους συναδέλφους τους. Ωστόσο αυτό δεν μπορεί να γίνει εφόσον δεν υπάρχει το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο που να καλύπτει έναν ιδιώτη για άσκηση καθήκοντος στο ΕΣΥ», αναφέρει στην «Κ» η πρόεδρος του συλλόγου Αννα Μαστοράκου.

Ανακοινώσεις με... δόσεις για άρση του lockdown

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

«Οι σχεδιασμοί μας από εδώ και στο εξής δεν θα αναφέρονται τόσο σε ημερομηνίες όσο σε συγκεκριμένα δεδομένα, τα οποία θα κρίνουν τα επόμενα βήματά μας». Αυτή ήταν η φράση-κλειδί της χθεσινής τοποθέτησης του Κυριάκου Μητσοτάκη κατά τη διάρκεια της σύσκεψης με τους διοικητές των υγειονομικών περιφερειών της χώρας, κατά την οποία παρέπεμψε τις αποφάσεις για άρση του lockdown στην επόμενη εβδομάδα. Ο τρόπος όμως που θα γίνει αυτή η άρση «κρύβεται» ακριβώς σε αυτή τη φράση.

Ο πρωθυπουργός ουσιαστικά προανήγγειλε πως δεν πρόκειται να ανακοινώσει την επόμενη εβδομάδα ένα σχέδιο με αναλυτικές ημερομηνίες που θα περιλαμβάνει όλο τον Δεκέμβριο, αλλά θα πηγαίνει εβδομάδα με εβδομάδα και ανάλογα με το πώς εξελίσσεται η επιδημιολογική εικόνα. Το βέβαιο είναι πως θα ξεκινήσουμε από τα σχολεία –μάλλον μόνο με δημοτικά, νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθούς– στις 7 Δεκεμβρίου. Ακολούθως, και ανάλογα με την επιδημιολογική εικόνα, θα υπάρξουν ανακοινώσεις για άνοιγμα του λιανεμπορίου στα μέσα Δεκεμβρίου. Ουσιαστικά ο μεγάλος σκόπελος, που δεν έχει αποφασιστεί ακόμα πώς θα αντιμετωπιστεί, είναι η εστίαση. Οι αποφάσεις δεν έχουν ληφθεί και αυτό δεν αναμένεται να γίνει οριστικά πριν από τις 10 Δεκεμβρίου, καθώς πρέπει πρώτα να φανεί πώς εξελίσσεται η επιδημιολογική εικόνα. Ο πρωθυπουργός αυτό εννοούσε με τη φράση «τα δεδομένα θα κρίνουν τα επόμενα βήματά μας», παραπέμποντας τις αποφάσεις για την εστίαση για αργότερα. Οπως έχει αναφέρει άλλωστε από χθες η «Κ», υπάρχουν ισχυρές εισηγήσεις να μην ανοίξει η εστίαση κατά την περίοδο των εορτών, ενώ εναλλακτικά συζητείται το άνοιγμα με μάξιμουμ 4 άτομα ανά τραπέζι. Τη σπαστή άρση των μέτρων «φωτογράφισε» χθες και ο κ. Πέτσας, ο οποίος εξήγησε (ΑΝΤ1) πως η αναίρεση των περιοριστικών μέτρων θα γίνει σταδιακά. Αναφορικά δε με τα σχολεία, τόνισε πως θα εξεταστούν οι εισηγήσεις των ειδικών για να ανοίξουν σταδιακά οι βαθμίδες της εκπαίδευσης. Τέλος, χθες ο κυβερνητικός εκπρόσωπος επιβεβαίωσε πως δεν πρόκειται να ανοίξουν τα εσωτερικά σύνορα, δηλαδή οι μετακινήσεις από νομό σε νομό.

Οδικός χάρτης

Την ίδια ώρα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο πρωθυπουργός την επόμενη εβδομάδα, όταν και θα προβεί σε ανακοινώσεις, θα παρουσιάσει έναν ευρύτερο οδικό χάρτη εξόδου από την κρίση μέχρι την ερχόμενη άνοιξη. Θα αναφερθεί δηλαδή στα δεδομένα εκείνα που θα μας κάνουν να αποφύγουμε ένα νέο ολικό lockdown, όπως για παράδειγμα η χρήση των sms για μεγάλο χρονικό διάστημα καθώς και η απαγόρευση κυκλοφορίας. Παράλληλα, ο πρωθυπουργός θα αναφερθεί και στους αριθμούς εκείνους που θα μας κάνουν να αφήσουμε οριστικά πίσω μας την κρίση του κορωνοϊού. Για παράδειγμα, στο πόσο μεγάλο μέρος του πληθυσμού θα πρέπει να εμβολιαστεί, κάτι που κατά πληροφορίες πρέπει να αγγίξει το 70%. Δεν είναι τυχαίο πως ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης είπε χθες, αναφερόμενος στη στρατηγική εμβολιασμού σε 1.018 κέντρα ανά τη χώρα, πως ο στόχος είναι από τον Ιανουάριο να τεθεί σε εφαρμογή ένα «πολύ καλά οργανωμένο και επιθετικό σχέδιο εμβολιασμού, της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού πληθυσμού», που θα έχει ορίζοντα έξι μηνών.

Η Αθηνά Λοϊζίδου προτείνει

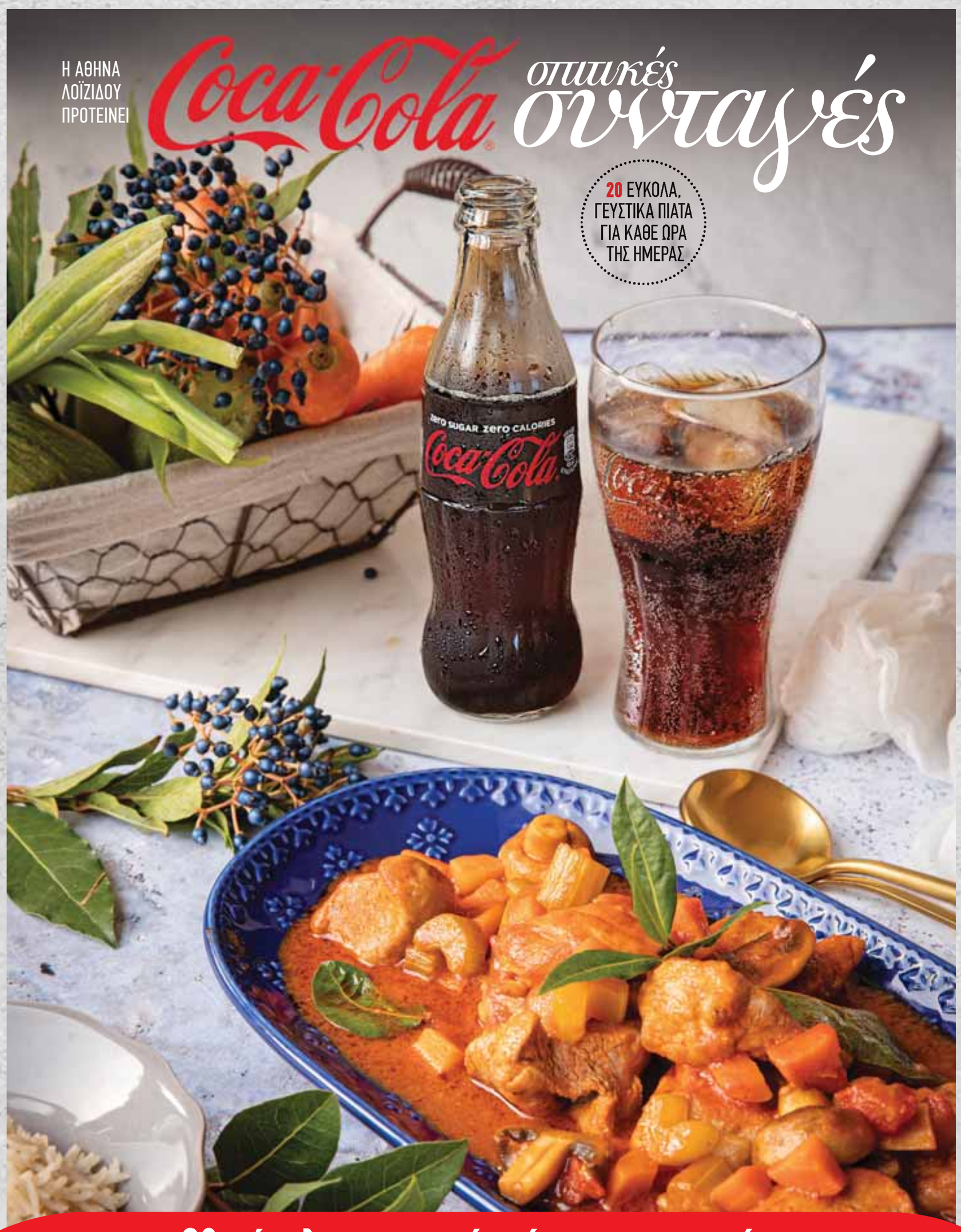

20 εύκολα-γευστικά πιάτα που μπορείτε
να τα απολαύσετε παρέα με μια παγωμένη Coca-Cola ®

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι κερδισμένοι της πανδημίας και οι ευκαιρίες

Ποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες ευνοούνται από την υγειονομική κρίση και το lockdown και αναπτύσσονται ραγδαία στην Ελλάδα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Μεσούσης της οικονομικής κρίσης που πυροδότησε η πανδημία υπάρχουν επιχειρήσεις και δραστηριότητες που γνώρισαν ή αναμένεται να γνωρίσουν σημαντική ώθηση. Κυρίως όμως η πανδημία δημιούργησε και εξακολουθεί να δημιουργεί νέες ανάγκες και τάσεις στην καθημερινότητα της προσωπικής, αλλά και της επαγγελματικής ζωής των ανθρώπων.

Σε αυτό το περιβάλλον, νέοι επιχειρηματικοί πόλεμοι ξεσπούν, με χαρακτηριστικότερο ίσως αυτόν μεταξύ των εταιρειών λήψης και διεκπεραίωσης ηλεκτρονικών παραγγελιών, όπως κι εκείνον μεταξύ των εταιρειών ηλεκτρονικών συναλλαγών, ενώ εξακολουθούν να μαίνονται παλιές κόντρες, όπως μεταξύ των μεγάλων λιανεμπόρων τροφίμων και ηλεκτρονικών ειδών. Είναι αξιοσημείωτο πως η μεταφορά σημαντικού μέρους της οικονομικής δραστηριότητας στον ψηφιακό κόσμο δημιούργησε μια αγορά online παραγγελιών φαγητού και τροφίμων, που έχει ξεπεράσει τα 500 εκατομμύρια. Παράλληλα, μεταλλάσσει καθοριστικά αγορές όπως αυτή των γραφείων, όπου πολλές μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις επαναξιολογούν πόσους εργαζόμενους και ποιο διάστημα θέλουν να τους φιλοξενούν στα γραφεία που ενοικιάζουν ή κατέχουν. Για να γίνει καλύτερα αντιληπτός ο αντίκτυπος στην αγορά, αξίζει να αναφερθεί πως μεγάλη ελληνική πολυεθνική, που μισθώνει κτίριο στα βόρεια προάστια στο οποίο εργάζονται στελέχη της για όλες τις διεθνείς αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται, φέρεται να βρίσκεται ένα βήμα πριν αποφασίσει την οριστική εκκένωσή του, καθώς από τον Μάρτιο εφαρμόζει μοντέλο εξ αποστάσεως εργασίας, καθιστώντας παρωχημένες και τις εγκαταστάσεις αλλά και το προσωπικό υποστήριξης στελεχών και ακινήτου. Με τη σειρά τους, τα στελέχη αυτά αναζητούν είτε νέους ανεξάρτητους χώρους γραφείων, πέραν της κατοικίας τους, είτε μεγαλύτερα ακίνητα για κατοικία ώστε να μπορούν να εργάζονται εξ αποστάσεως με την άνεση που απαιτείται.

Σε άλλους κλάδους, όπως αυτός της παραγωγής και διάθεσης προϊόντων προσωπικής φροντίδας, οι τζίροι ενισχύονται μαζί με την εμπέδωση του αισθήματος υγειονομικής φροντίδας των νοικοκυριών. Το ίδιο ισχύει και για τα φαρμακευτικά και τα παραφαρμακευτικά προϊόντα. Στον χώρο των φαρμακοποθηκών εξάλλου έχουν ήδη αρχίσει να γίνονται σημαντικές εξαγορές και συγχωνεύσεις, καθώς Έλληνες και ξένοι επενδυτές διαβλέπουν αξία.

Ανθηση γνωρίζει και το λιανεμπόριο ηλεκτρονικών προϊόντων και ειδικότερα οι πωλήσεις προσωπικών υπολογιστών και έξυπνων κινητών. Μία από τις μεγάλες αλυσίδες λιανεμπορίου ηλεκτρονικών την τελευταία Παρασκευή πριν από το δεύτερο lockdown πραγματοποίησε πωλήσεις που ξεπέρασαν σε ένα εικοσιτετράωρο τα 5 εκατ. ευρώ. Κλάδοι, οι παραπάνω, όλοι ενδεικτικοί της ύπαρξης ευκαιριών ακόμη και μέσα στην πανδημία. Τρία τέτοια παραδείγματα επιχειρήσεων που κατέγραψαν ενισχυμένη δραστηριότητα εν μέσω της πανδημίας είναι η Box, θυγατρική του ομίλου ΟΤΕ, η βιομηχανία Παπουτσάνης και η εταιρεία εκμίσθωσης και διαχείρισης ευέλικτων χώρων εργασίας IWG.

Ξεπέρασε το μισό δισ. ευρώ ο τζίρος του online delivery φαγητού

Με ραγδαίους ρυθμούς αναπτύσσεται, με καταλύτη την πανδημία και το lockdown, η ελληνική αγορά του online delivery φαγητού. Μία αγορά που, με μοχλό την αυξανόμενη ψηφιακή διείσδυση, σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις ομοίως, υπολογίζεται πως έχει ήδη ξεπεράσει σε όρους κύκλου εργασιών τα 500 εκατ. ευρώ. Την ανάπτυξη της αγοράς πλέον τροφοδοτεί και η προσθήκη νέων κατηγοριών προϊόντων, όπως τρόφιμα και είδη σούπερ μάρκετ, στις επιλογές των καταναλωτών, αλλά και οι κινήσεις από τις ψηφιακές πλατφόρμες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Η ανάπτυξη και τα μεγέθη αυτά έτυχαν της προσοχής ισχυρών ομίλων ήδη πριν από την πανδημία, με αποτέλεσμα τώρα να ωριμάζουν οι σχετικές επενδύσεις και να έρχονται τα πρώτα οικονομικά αποτελέσματα. Αυτή είναι η περίπτωση της πλατφόρμας BOX, της υπηρεσίας ηλεκτρονικής παραγγελίας φαγητού της Cosmote, που ξεκίνησε να λειτουργεί τον Δεκέμβριο του 2019, και πλέον αποτελεί έναν ταχύτατα ανερχόμενο παίκτη στην αγορά και σημαντικό ανταγωνιστή του eFood που δέσποζε μέχρι τώρα στον επιχειρηματικό χάρτη του κλάδου. Η BOX έχει προχωρήσει σε μία σειρά από εμπορικές κινήσεις στις οποίες περιλαμβάνονται η συμφωνία με τη Skroutz για τη «μεταφορά» των χρηστών αλλά και συνεργατών του Skroutz Food στην πλατφόρμα του BOX, καθώς και η συνεργασία με τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ Μασούτης και Κρητικός, που ανακοινώθηκε πρόσφατα. Με τη συνεργασία αυτή, οι χρήστες του BOX μπορούν να παραγγέλνουν προϊόντα μέσα από όλους τους διαθέσιμους κωδικούς (10.000 ανά αλυσίδα) στις τιμές των φυσικών καταστημάτων των δύο αλυσίδων και, επιπλέον, να συνδυάζουν τα οφέλη από τα προγράμματα πιστότητας τόσο των Μασούτης, Κρητικός, όσο και του BOX. Αυτή τη στιγμή, η υπηρεσία εξυπηρετεί τους καταναλωτές σε συνολικά πάνω από 50 πόλεις σε όλη τη χώρα.

Στα σχέδια του BOX, σύμφωνα με πληροφορίες, είναι να κλείσει και άλλες συνεργασίες με αλυσίδες τροφίμων και, μεταγενέστερα, να δημιουργήσει δικό του στόλο με μηχανάκια. Παράλληλα, συνεχίζει να επεκτείνει το δίκτυο συνεργατών στην κατηγορία έτοιμου φαγητού και καφέ. Σημειώνεται πως σε διάστημα τριών μηνών, έχει προσθέσει στο δίκτυό του πάνω από 1.500 καταστήματα, φτάνοντας σήμερα τα 5.500 πανελλαδικά.

Το ποσοστό των Ελλήνων που έκαναν ηλεκτρονικές παραγγελίες φαγητού, από 25% τον περασμένο Μάρτιο, έφθασε στο 38% τον Σεπτέμβριο.

Στην αγορά μπήκε δυναμικά και η Cosmote με την BOX, η οποία έχει στο δίκτυό της περισσότερα από 5.500 καταστήματα.

«Στο πρώτο lockdown, οι καταναλωτές ήταν κάπως επιφυλακτικοί όσον αφορά την ηλεκτρονική παραγγελία έτοιμου φαγητού. Στη συνέχεια διαπίστωσαν τα οφέλη του online delivery και έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες», αναφέρει ο Σπύρος Λούρος, διευθυντής New Digital Business Development, E-Commerce & Consumer IOT του ομίλου ΟΤΕ και προσθέτει: «Είναι χαρακτηριστικό ότι από τον Μάρτιο και μετά, έχουν διπλασιαστεί οι παραγγελίες μέσω της πλατφόρμας του BOX και συνεχώς αυξάνονται».

Ολα δείχνουν ότι η αγορά του online delivery έχει μεγάλη δυναμική και περιθώρια ανάπτυξης στην Ελλάδα. Σύμφωνα με έρευνα του εργαστηρίου Eltrun του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το ποσοστό των Ελλήνων που έκαναν ηλεκτρονικές παραγγελίες φαγητού, από 25% τον περασμένο Μάρτιο, έφθασε στο 38% τον Σεπτέμβριο. Αλλά αυξητική είναι και η τάση για την ηλεκτρονική παραγγελία τροφίμων και προϊόντων σούπερ μάρκετ, λόγω ίσως πανδημίας, που όμως δείχνει να παγιώνεται σταδιακά. Και εδώ είναι οι νέοι που αποδεικνύονται οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές, συνεπώς αναμένεται ότι τα ποσοστά χρήσης θα αυξηθούν ακόμη περισσότερο τα επόμενα χρόνια.

Ευέλικτοι χώροι γραφείων για τις νέες ανάγκες των επιχειρήσεων

Το ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής νεοκλασικό κτίριο στην οδό Ερμού που διαχειρίζεται η IWG με το εμπορικό σήμα Spaces, στο οποίο πριν από την πανδημία μπαινόβγαιναν καθημερινά εργαζόμενοι, είχε αρχίσει να τραβάει την προσοχή των Αθηναίων που επισκέπτονται το κέντρο. Μετά την πανδημία, όταν το τέλος της επιτέλους έρθει, ενδέχεται να αντιμετωπίζεται ως ο σπόρος που έφερε μια μικρή επανάσταση στον χώρο εργασίας και στα ακίνητα γραφείων.

Πρόκειται για ένα από τα πρώτα κτίρια που λειτούργησαν ως κέντρο ευέλικτης εργασίας, όπου πολλές διαφορετικές επιχειρήσεις και επαγγελματίες μπορούν να μισθώσουν χώρους εργασίας και υπηρεσίες, όπως ατομικά γραφεία σε κοινόχρηστο χώρο, γραφεία αποκλειστικής χρήσης ή ακόμα και αυτοτελείς γραφειακούς χώρους, αίθουσες συμβουλίων, αίθουσες εκπαίδευσης, ενώ υποστηρίζονται υπηρεσίες όπως εγκατάσταση φορολογικής έδρας και επαγγελματική διεύθυνση. Η βασική διαφορά από έναν συμβατικό χώρο γραφείων, πέραν της ταυτόχρονης συνύπαρξης δεκάδων εταιρειών και επαγγελματιών, είναι η δυνατότητα μίσθωσης με την ώρα ή την ημέρα ή την εβδομάδα ή τον μήνα ή ακόμα και ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων.

Φυσικά, το lockdown έχει επηρεάσει τη δραστηριότητά του, αλλά η επόμενη μέρα της πανδημίας ενδέχεται να αποτελέσει «Eldorado», καθώς οι μεγάλες επιχειρήσεις επαναξιολογούν πόσους, ποιους και για πόσο διάστημα κάθε μέρα εργαζομένους χρειάζονται και παράλληλα την ανάγκη για νέους χώρους γραφείων. Σύμφωνα με τον Χρήστο Μισαηλίδη, επικεφαλής της εταιρείας (master franchisee) διαχείρισης ευέλικτων γραφείων IWG στην Ελλάδα, «υπάρχει σαφής κίνηση των μεγάλων πολυεθνικών, ώστε να μειώσουν τις γραφειακές ανάγκες και να προσθέσουν ευελιξία σε μεσομακροπρόθεσμο διάστημα». Μιλώντας πριν από λίγες εβδομάδες στο πλαίσιο του συνεδρίου Prodexpo, εξήγησε πως πολλοί όμιλοι επιδιώκουν να μειώσουν τα τετραγωνικά μέτρα που χρησιμοποιούν ως γραφεία και να βρουν μια ιδανική σχέση χρόνου μεταξύ της «εργασίας από το σπίτι» μετά την πανδημία.

Οπως συμφωνούν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά γραφειακών ακινήτων ένθεν κακείθεν των συνόρων, οι τάσεις αυτές φέρνουν αλλαγές στα εμπορικά ακίνητα. «Θα υπάρξει πίεση στις τιμές των ενοικίων, αλλά όχι στα πρώτης κατηγορίας, ενώ θα υπάρξουν νέες χρήσεις, όπως οι ευέλικτοι χώροι εργασίας και αύξηση ζήτησης σε γραφειακούς χώρους στα προάστια». Οι εταιρείες διεθνώς σκέφτονται να μοιράσουν το προσωπικό μεταξύ μικρότερων κεντρικών γραφείων και ομάδων εργαζομένων σε προάστια. Οσοι υιοθετήσουν αυτή τη στρατηγική αναμένεται να τη θέσουν σε εφαρμογή από το δεύτερο ή τρίτο τρίμηνο του 2021.

Μεγάλες επιχειρήσεις επαναξιολογούν πόσους εργαζομένους και για πόσο διάστημα κάθε μέρα χρειάζονται και, παράλληλα, την ανάγκη για νέα γραφεία.

Μισθώνονται ακόμα και με την... ώρα – 60 ακίνητα γραφείων για την επόμενη μέρα μετά τον ιό σχεδιάζει η IWG.

Σε αυτό το περιβάλλον, η IWG δρομολογεί τη δημιουργία ενός πανελλαδικού δικτύου αποτελούμενου από περίπου 60 επιχειρηματικά κέντρα με το μοντέλο franchise. Ο κ. Μισαηλίδης, μιλώντας προ μηνός στην «Κ», αποκάλυψε ότι σχεδιάζει την επέκταση του δικτύου τέτοιων ευέλικτων ακινήτων σε όλες τις μεγάλες ελληνικές πόλεις της περιφέρειας, ανάλογα βέβαια με τον αριθμό των κατοίκων και κυρίως την ένταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και του κατά περίπτωση απασχολούμενου προσωπικού. Ετσι, αναζητάει ή έχει ήδη βρει κτιριακούς χώρους κατάλληλους να φιλοξενήσουν το μοντέλο διαχείρισης και λειτουργίας γραφείων της IWG σε πόλεις όπως η Λάρισα, η Καλαμάτα, η Λαμία, η Αλεξανδρούπολη, τα Ιωάννινα, η Καβάλα, η Ρόδος, η Πάτρα, το Ηράκλειο Κρήτης και ο Βόλος.

Η μεγάλη ζήτηση για αντισηπτικά εκτίναξε την κερδοφορία της «Παπουτσάνης»

Αύξηση κερδών μετά από φόρους 236% και τζίρου της τάξεως του 38% σημείωσε κατά τους πρώτους εννέα μήνες του τρέχοντος έτους η εταιρεία παραγωγής σαπουνιών και υγρών καλλυντικών «Παπουτσάνης». Αν και σε απόλυτα μεγέθη οι επιδόσεις αυτές είναι λιγότερο εντυπωσιακές (τα καθαρά κέρδη διαμορφώθηκαν στα 3,5 εκατομμύρια και ο τζίρος στα 30,8 εκατ.) δεν παύουν να είναι αξιοζήλευτες, αφού έρχονται σε μία περίοδο κατά την οποία η οικονομία κλυδωνίζεται και το ΑΕΠ συρρικνώνεται με επιθετικό τρόπο. Η διοίκηση δεν κρύβει το μυστικό της επιτυχίας της: σύμφωνα με όσα δήλωσε προσφάτως ο διευθύνων σύμβουλος της «Παπουτσάνης», Μενέλαος Τασόπουλος, «η είσοδός μας στην παραγωγή απολυμαντικών και βιοκτόνων προϊόντων συνέβαλε στην αντιμετώπιση των απωλειών που προέκυψαν από το ξενοδοχειακό κομμάτι». Η εταιρεία κατά δήλωσή της από τις αρχές του δευτέρου τριμήνου του 2020, δραστηριοποιείται στην παραγωγή βιοκτόνων και απολυμαντικών με χρήση οινοπνεύματος. Διαθέτοντας παραγωγική ικανότητα και ευελιξία ώστε να καλύψει γρήγορα και σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες που ανέκυψαν, επεδίωξε και κατάφερε να λάβει την έγκριση των αρμοδίων αρχών για την παραγωγή των συγκεκριμένων προϊόντων. «Η κατηγορία των αντισηπτικών προϊόντων αναπτύσσεται συνεχώς και πλέον αριθμεί μία γκάμα με 10 διαφορετικούς κωδικούς σε εύρος μεγεθών και συσκευασιών, προκειμένου να ανταποκριθεί σε διαφορετικές ανάγκες και περιστάσεις, τόσο σε επίπεδο ατομικής χρήσης όσο και για τις ανάγκες βιομηχανικών και εταιρικών πελατών, μεγάλων καταστημάτων και ξενοδοχείων», σημειώνεται στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων εννεαμήνου.

Στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου τα κέρδη της εταιρείας παραγωγής σαπουνιών και υγρών καλλυντικών αυξήθηκαν κατά 236%.

Η εταιρεία πλέον δραστηριοποιείται στην παραγωγή βιοκτόνων και απολυμαντικών.

Μιλώντας στην «Κ» η Ειρήνη Χατζηιωακειμίδου, διευθύντρια Marketing της «Παπουτσάνης», εξηγεί πως «κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης κινηθήκαμε γρήγορα και με ευελιξία, επενδύοντας στην τεχνογνωσία του τμήματος έρευνας και ανάπτυξης της εταιρείας μας και στις παραγωγικές μας δυνατότητες. Αξιοποιήσαμε μέρος της παραγωγής της μονάδας στη Ριτσώνα Ευβοίας, για την αποκλειστική παραγωγή βιοκτόνων και απολυμαντικών με χρήση οινοπνεύματος σε περιεκτικότητα 80% κατ' όγκον. Ταυτόχρονα, όντας πλήρως καθετοποιημένοι, είχαμε τη δυνατότητα παραγωγής πλαστικών μπουκαλιών και πωμάτων, καθώς και παραγωγής μαζών και εμφιάλωσης τόσο σε μικρά όσο και σε μεγάλα μπουκάλια, δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο προϊόν».

Η «Παπουτσάνης» ξεκίνησε τον Απρίλιο παράγοντας από 150.000 έως 250.000 φιαλίδια τσέπης ανά 24 ώρες επί επταήμερης βάσης και σήμερα η κατηγορία των αντισηπτικών προϊόντων Natura έχει αναπτυχθεί αριθμώντας 10 διαφορετικούς κωδικούς, σε εύρος μεγεθών και συσκευασιών, και καταλαμβάνει περίοπτη θέση στα ράφια των σούπερ μάρκετ και, όπως προκύπτει εκ του αποτελέσματος, στην προτίμηση των καταναλωτών αλλά και μεταξύ βιομηχανικών και εταιρικών πελατών, εμπορικών καταστημάτων και ξενοδοχείων, σημειώνει η Ειρ. Χατζηιωακειμίδου. Η εξαγωγική δραστηριότητα της «Παπουτσάνης» ενισχύθηκε κατά 38% το εννεάμηνο του 2020 σε σχέση με τους πρώτους εννέα μήνες του 2019. Η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε 14,5 εκατ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 47% του συνολικού κύκλου εργασιών. Το 27% των συνολικών εσόδων προέρχεται από πωλήσεις επωνύμων προϊόντων της «Παπουτσάνης» στην Ελλάδα και το εξωτερικό, το 9% από πωλήσεις προς την ξενοδοχειακή αγορά, το 49% από παραγωγές προϊόντων για τρίτους και το 15% από βιομηχανικές πωλήσεις σαπωνομαζών. Το μεικτό κέρδος, επηρεαζόμενο θετικά από την ανάπτυξη των πωλήσεων και τη μείωση του παραγωγικού κόστους, συνεπεία επενδύσεων, ανήλθε κατά το πρώτο εννεάμηνο σε 10,3 εκατ. ευρώ έναντι 6,2 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019, βελτιωμένο κατά 67%. Το μεικτό περιθώριο κέρδους εμφάνισε βελτίωση και ανήλθε σε 33,5% έναντι 27,7% το εννεάμηνο του 2019.

Διπλασιάζεται το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα τον Δεκέμβριο

Στις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, θα δοθεί φέτος, εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού, η οικονομική ενίσχυση που δίνεται τα τελευταία χρόνια, ως «κοινωνικό μέρισμα» στο τέλος του έτους. Οπως ανακοίνωσαν οι αρμόδιοι υπουργοί Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας και Εργασίας Γιάννης Βρούτσης, η έκτακτη ενίσχυση αφορά 482.335 άτομα που εντάσσονται σε 256.562 νοικοκυριά. Την ίδια στιγμή, το οικονομικό επιτελείο ξεκαθάρισε ότι το δώρο Χριστουγέννων θα υπολογιστεί με βάση το πραγματικό εισόδημα κάθε εργαζομένου, με το κράτος να καταβάλλει το ίδιο, απευθείας στον εργαζόμενο, το ποσό που αντιστοιχεί στη δική του συμμετοχή και αφορά τις περιόδους που οι μισθωτοί βρίσκονταν σε αναστολή σύμβασης.

Για το δώρο Χριστουγέννων το κράτος θα καταβάλει το ποσό που αντιστοιχεί στη δική του συμμετοχή.

Αναλυτικά, διπλό ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα θα λάβουν στις 30 Δεκεμβρίου όλοι οι σημερινοί δικαιούχοι, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επωφελούνται της τρίμηνης παράτασης που έδωσε με απόφασή της η αρμόδια υφυπουργός Δόμνα Μιχαηλίδου.

Μάλιστα, οι δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος δεν θα χρειαστεί να υποβάλουν αίτηση. Θα λάβουν στον λογαριασμό τους το αυξημένο ποσό του επιδόματος. Σύμφωνα με πληροφορίες, η καταβολή θα γίνει όπως γίνεται κάθε μήνα, με το μισό ποσό σε προπληρωμένη κάρτα και το υπόλοιπο μισό σε μετρητά.

Ο υπουργός Εργασίας Γ. Βρούτσης ξεκαθάρισε επίσης ότι το δώρο Χριστουγέννων θα πληρωθεί από τους εργοδότες έως τις 21 Δεκεμβρίου κατά το σκέλος που τους αντιστοιχεί, ενώ απευθείας στους λογαριασμούς των εργαζομένων θα καταβληθεί από το κράτος η αναλογία που αντιστοιχεί στη συμμετοχή του. Το ποσό αυτό, που αφορά τις ημέρες που οι εργαζόμενοι βρίσκονταν σε αναστολή σύμβασης, θα υπολογιστεί με βάση τα πραγματικά ποσά που έλαβαν, ήτοι αντιστοιχία των 534 ή των 800 ευρώ της ειδικής αποζημίωσης. Παράλληλα, ανακοίνωσε πως παρατείνεται μέχρι 30 Ιουνίου 2021 η προθεσμία προκειμένου να λάβει κάποιος εργαζόμενος που ήταν ή είναι ακόμη σε αναστολή σύμβασης την ετήσια άδεια του 2020.

Τέλος, με διάταξη στο νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασίας προβλέπεται χορήγηση έκτακτης και εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης σε δικηγόρους, μηχανικούς και οικονομολόγους, οι οποίοι επλήγησαν από την πανδημία. Το κονδύλι θα καλυφθεί από τις εισφορές υπέρ του κλάδου ανεργίας των παραπάνω επιστημόνων. Οπως μάλιστα ανακοίνωσε στη Βουλή ο κ. Βρούτσης, με τροπολογία θα ενταχθούν στους δικαιούχους και γιατροί, οδοντίατροι, δικαστικοί επιμελητές και γεωτεχνικοί.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Τι προβλέπει η McKinsey

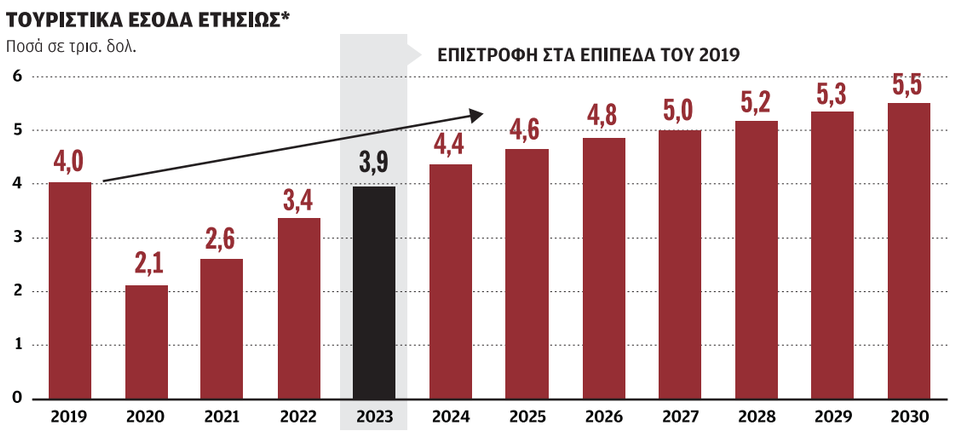

Η έρευνα αφορά τις Γερμανία, Ινδία, Κίνα, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Μεξικό, ΗΠΑ, Βρετανία και Ιαπωνία.

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΣΟΔΑ

9μηνο 2019 **€16,1 δισ.**

-78,2%

9μηνο 2020 **€3,5 δισ.**

ΑΦΙΞΕΙΣ

9μηνο 2019 **26,9 εκατ.**

-77,2%

9μηνο 2020 **6,2 εκατ.**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το 2023 επιστρέφει ο τουρισμός διεθνώς στα προ κρίσης επίπεδα

Στο 85% περίπου των εσόδων του 2019 αυτά του 2021 βάσει του αισιόδοξου σεναρίου της McKinsey

ΤΟΥ ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αλλά και η κίνηση παγκοσμίως ενδέχεται να μην ανακάμψουν πλήρως πριν από το 2023, εκτιμά ο συμβουλευτικός οίκος McKinsey & Company, αξιολογώντας τα δεδομένα στην παγκόσμια οικονομία αλλά και τον μέχρι στιγμής αντίκτυπο της πανδημίας στα ταξίδια. Ειδικότερα με βάση το αισιόδοξο σενάριο της McKinsey, το οποίο προβλέπει γρήγορο περιορισμό της πανδημίας διεθνώς και δυναμική ανάκαμψη των οικονομιών και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης παγκοσμίως, το 2021 τα ταξιδιωτικά έξοδα θα ανακάμψουν στο 85% περίπου αυτών του 2019, αλλά δεν θα προσεγγίσουν το 100% πριν από το 2023. Στον αντίποδα, κατά το 2021 μπορεί να μην υπάρξουν ταξιδιωτικές εισπράξεις υψηλότερες από το 60% αυτών του 2019, σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο McKinsey

Ο εγχώριος τουρισμός σε κάθε χώρα πάντως αναμένεται να ανακάμψει πολύ ταχύτερα και δυναμικότερα από ό,τι ο διεθνής, και να προσεγγίσει τα προ κρίσης επίπεδα ένα με δύο χρόνια νωρίτερα από τα διεθνή ταξίδια. Με βάση τα στοιχεία της McKinsey, η διεθνής τουριστική αγορά αναμένεται έτσι να συρρικνωθεί σε αξία κατά τρία έως και οκτώ τρισεκατομμύρια δολάρια πριν οι ταξιδιωτικές δαπάνες επιστρέψουν στα προ της πανδημίας μεγέθη τους. Να σημειωθεί ότι τα ποσά αυτά που αναφέρει η McKinsey αφορούν τα έσοδα των 10 μεγαλυτέρων ταξιδιωτικών προορισμών παγκοσμίως, οι οποίοι είναι οι Γερμανία, Ινδία, Κίνα, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Μεξικό, Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο και Ιαπωνία. Σε κάθε περίπτωση, η ανάκαμψη αναμένεται να είναι αργή, πολλών ταχυτήτων και επιπλέον θα εξαρτηθεί από το πόσο εξαρτώνταν οι προορισμοί από τις διεθνείς αφίξεις με αερομεταφορές. Δηλαδή χώρες με περισσότερο εγχώριο και διασυνοριακό οδικό τουρισμό αναμένεται να ανακάμψουν ταχύτερα, ενώ όσες είναι προσβάσιμες μόνον με αεροπλάνα, αργότερα. Πέραν της προόδου στο υγειονομικό μέτωπο και του εύρους της ανάκαμψης στις αγορές από τις οποίες ξεκινούν οι ταξιδιώτες, η McKinsey εντοπίζει πέντε παραμέτρους-κλειδιά που θα επηρεάσουν την τροχιά της ανάκαμψης.

Κατ' αρχάς ως σημαντικότερη παράμετρος προσδιορίζεται η ελκυστικότητα των προορισμών. Πόσο δηλαδή θα τραβήξουν μερίδια από άλλες και πόσο γρήγορα θα θέλουν να επιστρέψουν σε αυτές οι επαναλαμβανόμενοι επισκέπτες τους.

Δεύτερη παράμετρος είναι, κατά

Ελκυστικότητα προορισμού, εξάρτηση από αεροπλάνα και υγειονομικά πρωτόκολλα κρίνουν την ταχύτητα ανάκαμψης.

τον οίκο, η εξάρτηση των προορισμών από το αεροπορικό ταξίδι εν γένει που, όπως προαναφέρθηκε, όσο μεγαλύτερη είναι τόσο περισσότερο αναμένεται να καθυστερήσει την ανάκαμψή τους λόγω αφενός των υγειονομικών ανησυχιών και αφετέρου ενδεχόμενων σημαντικών μειώσεων των προσφερόμενων αεροπορικών θέσεων, καθώς οι αεροπορικές εταιρείες προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα. Τρίτον, καθοριστικά θα είναι και τα υγειονομικά πρωτόκολλα αλλά και οι επιδόσεις ελέγχου της πανδημίας στις αγορές προορισμούς όπως επίσης και η ύπαρξη ασφαλιστικών καλύψεων. Τέταρτη παράμετρος είναι, σύμφωνα με την McKinsey, το εύρος και η δυναμική της ανάκαμψης των ταξιδιών για εργασία, που για πολλούς προορισμούς αποτελούν πολύ βασική αγορά.

Πέμπτη παράμετρος, όμως, θα είναι οι αντιλήψεις που θα δημιουργηθούν στους εν δυνάμει ταξιδιώτες περί των επιπέδων βιωσιμότητας και περιβαλλοντικής ευαισθησίας των προορισμών.

Τα τουριστικά έσοδα

Πλήρη εικόνα για το πώς κινήθηκαν οι ταξιδιωτικές αφίξεις και οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από το εξωτερικό μέσα στην κρίση δίνουν τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος για το εννεάμηνο.

Ουσιαστικά περιλαμβάνουν ολόκληρη τη φετινή σεζόν, αφού από τον Νοέμβριο η χώρα μπήκε σε νέο lockdown και τον Οκτώβριο η τουριστική κίνηση ήταν πολύ μικρή, και δείχνουν μείωση της τάξεως του 78,2% στα έσοδα και μείωση 77,2% στις αφίξεις από το εξωτερικό. Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα 3,509 δισ. ευρώ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην πτώση των εισπράξεων από κατοίκους των χωρών της Ε.Ε. «27» κατά 73,4%, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 2,321 δισ., καθώς και των εισπράξεων από κατοίκους των χωρών εκτός της Ε.Ε. «27» κατά 83,0%, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 1,186 δισ.

Οι εισπράξεις από τη Γερμανία μειώθηκαν κατά 69,4% και διαμορφώθηκαν στα 785 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από τη Γαλλία μειώθηκαν κατά 68,9% και διαμορφώθηκαν στα 310 εκατ. ευρώ.

Από τις χώρες εκτός της Ε.Ε.-27, πτώση κατά 73,9% παρουσίασαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 619 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά 92,9% στα 72 εκατ. Οι εισπράξεις από τη Ρωσία μειώθηκαν κατά 96,9% στα 12 εκατ.

Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε μόλις κατά 2,2%. Το ίδιο διάστημα η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μειώθηκε κατά 77,2% και στα 6,147 εκατ. ταξιδιώτες, έναντι 26,953 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Ειδικότερα, η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων μειώθηκε κατά 74,5%, ενώ αυτή μέσω οδικών σταθμών κατά 82,9%.

Η κίνηση από τη Γερμανία παρουσίασε πτώση κατά 66,7% και διαμορφώθηκε σε 1,103 εκατ., ενώ αυτή από τη Γαλλία μειώθηκε κατά 72,2% και διαμορφώθηκε σε 385.000 ταξιδιώτες. Αναφορικά με τις χώρες εκτός της Ε.Ε. «27», η ταξιδιωτική κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο μειώθηκε κατά 73,7% και διαμορφώθηκε στις 828.000, ενώ αυτή από τις ΗΠΑ μειώθηκε κατά 90,2% και διαμορφώθηκε στις 97.000.

Τέλος, η ταξιδιωτική κίνηση από τη Ρωσία μειώθηκε κατά 95,1% στις 23.000. Με αυτά τα μεγέθη το ταξιδιωτικό ισοζύγιο εμφάνισε πλεόνασμα 2,868 δισ., έναντι πλεονάσματος 14,095 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

Η αναστολή συμβάσεων εργασίας φρέναρε την ανεργία φέτος

Το μέτρο αναστολής συμβάσεων εργασίας και η μεταπήδηση ενός μέρους των ανέργων στον μη ενεργό πληθυσμό συγκράτησαν την αύξηση της ανεργίας φέτος, σημειώνει η Eurobank.

Σύμφωνα με τη μηνιαία έρευνα εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο 16,8% του εργατικού δυναμικού τον Αύγουστο 2020, αυξημένο κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2020 (προ πανδημίας επίπεδα) και οριακά χαμηλότερο (-0,1 ποσοστιαίες μονάδες) σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Ο μέσος όρος στο 8μηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2020 ανήλθε στο 16,5%. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα για το σύνολο του έτους 2020 (μέσος όρος 12 μηνών ή 4 τριμήνων) εκτιμάται στο 18,0% από 17,3% πέρυσι. Βάσει της επίδοσης της ελληνικής αγοράς εργασίας στο 8μηνο, για να επαληθευτεί η πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα πρέπει το ποσοστό ανεργίας να αυξηθεί σημαντικά τους επόμενους 4 μήνες. Εν μέσω βαθιάς ύφεσης, το μέτρο της αναστολής συμβάσεων εργασίας συγκράτησε σε έναν βαθμό τη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων, σημειώνουν οι αναλυτές της τράπεζας. Αναλυτικά, η απασχόληση στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στα 3.821.200 άτομα τον Αύγουστο 2020, σημειώνοντας ετήσια πτώση -2,5% ή -99,4 χιλιάδες άτομα.

Σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα καταγράφηκε μείωση -2,1% ή -81,6 χιλιάδες άτομα. Εξαιτίας του 2ου κύματος της πανδημίας, η επιτάχυνση του ρυθμού μείωσης της απασχόλησης θεωρείται πιθανή. Ε-

Ο μέσος όρος ανεργίας στο 8μηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου ανήλθε στο 16,5%.

πιπροσθέτως, για το επόμενο έτος (2021), η ανάκαμψη της απασχόλησης αναμένεται να αντιμετωπίσει περιορισμούς, πρώτον, διότι κλάδοι όπως ο τουρισμός, το εμπόριο και οι μεταφορές, δηλαδή τομείς που στήριξαν την απασχόληση τα προηγούμενα χρόνια, θα εξακολουθούν να είναι ευάλωτοι σε πιθανές, έστω και ήπιες, εξάρσεις της πανδημίας και δεύτερον, λόγω της σταδιακής άρσης του μέτρου αναστολής συμβάσεων εργασίας (η άρση του εν λόγω μέτρου ενδέχεται να έχει αρνητικές επιδράσεις, τουλάχιστον βραχυχρόνια, στην απασχόληση).

Αισιόδοξη η JP Morgan για τις τράπεζες

Ενα αξιοπρεπές σύνολο αποτελεσμάτων αναμένει η JP Morgan ότι θα ανακοινώσουν οι ελληνικές τράπεζες, με τον «χορό» να έχει ήδη ξεκινήσει η Eurobank και να ολοκληρώνεται στα τέλη του μήνα. Ωστόσο, όπως επισημαίνει, τα τριμηνιαία αυτά χρηματοοικονομικά στοιχεία δεν θα βρεθούν έντονα στο ραντάρ της αγοράς, όσο οι προοπτικές του επόμενου διαστήματος.

Συνολικά εκτιμά πως το τρίτο τρίμηνο θα είναι μια «αντιγραφή» ουσιαστικά του β΄ τριμήνου σε ό,τι αφορά τις τάσεις και, συγκεκριμένα, αναμένει πως τα καθαρά έσοδα από τόκους θα παραμείνουν ανθεκτικά λόγω της καλής πορείας στις εκταμιεύσεις δανείων και του χαμηλότερου κόστους χρηματοδότησης, παρά τη συνεχιζόμενη συρρίκνωση των αποδόσεων δανεισμού. Παράλληλα, εκτιμά πως θα σημειωθεί ανάκαμψη σε επίπεδο τριμήνου στα τέλη και στις προμήθειες, μετά και το τέλος του lockdown της οικονομίας, ενώ αναμένει αξιοπρεπή αποδοτικότητα κόστους παρά την εποχική αύξηση των δαπανών, με τις τάσεις να βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επίτευξη των στόχων μείωσης για το σύνολο του έτους.

Τα παραπάνω ωστόσο, όπως επισημαίνει, δεν θα τεθούν έντονα στο επίκεντρο των επενδυτών, καθώς όλα τα βλέμματα θα είναι στραμμένα πλέον στις προοπτικές του επόμενου και τελευταίου τριμήνου του έτους και του συνόλου του 2021.

Η JP Morgan αναμένει πως οι διοικήσεις των ελληνικών τραπεζών θα διατηρήσουν τον εποικοδομητικό τους τόνο σε ό,τι αφορά την πορεία των τιτλοποιήσεων NPEs, με την Alpha Bank να επιλέγει τον προτιμώμενο επενδυτή για τη συναλλαγή του Galaxy τις επόμενες εβδομάδες και την Εθνική Τράπεζα να αναμένεται να ξεκινήσει την τιτλοποίηση Frontier τον Δεκέμβριο, που θα μειώσει κατά περίπου 2/3 τα NPEs της τράπεζας.

Ο όγκος και η απόδοση των δανείων που είναι σε αναστολή πληρωμών θα βρεθούν επίσης στο επίκεντρο της αγοράς, τα οποία και στο β΄ τρίμηνο είχαν διαμορφωθεί περίπου στο 10% των ακαθάριστων δανείων.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Μία στις δύο επιχειρήσεις βάζει στον «πάγο» τα επενδυτικά της σχέδια

«Πάγωμα» των επενδυτικών πλάνων αλλά και σημαντική συρρίκνωση του κύκλου εργασιών αναμένει για φέτος η πλειονότητα των επιχειρήσεων που συνεχίζει να βάλλεται από τη σφοδρότητα της πανδημικής κρίσης. Δυσοίωνες είναι επίσης και οι προβλέψεις τους για τον χρόνο που πιστεύουν ότι θα επανέλθει ο τζίρος τους στα επίπεδα προ κορωνοϊού, με τις μισές (50,3%) να εμφανίζονται αρκετά απαισιόδοξες, καθώς αυτό αναμένουν να συμβεί μετά δύο ή τρία χρόνια. Τα παραπάνω αναφέρει έρευνα της διεύθυνσης οικονομικών κλαδικών μελετών της ICAP, στην οποία συμμετείχαν 1.513 επιχειρήσεις, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων και συγκεκριμένα οι 3 στις 4 διέκοψαν τη λειτουργία τους κατά την περίοδο του lockdown ή με βάση τον ΚΑΔ ανήκουν σε πληττόμενους κλάδους. Ανάμεσα σε αυτές είναι επιχειρήσεις του τουρισμού, των κατασκευών, του χονδρικού-λιανικού εμπορίου, των υπηρεσιών και

Το 54,6% των εταιρειών θεωρεί την τηλεργασία λιγότερο αποτελεσματική σε σχέση με την εργασία στο γραφείο.

των τροφίμων-ποτών. Ετσι, σχεδόν 7 στις 10, ήτοι το 67% των επιχειρήσεων, εκτιμά ότι ο κύκλος εργασιών είναι μειωμένος φέτος σε σύγκριση με το 2019, ενώ 1 στις 4 επιχειρήσεις, ήτοι το 25%, αναμένει αύξηση τζίρου. Η μείωση στον τζίρο των επιχειρήσεων σε όλους τους κλάδους της οικονομίας προβλέπεται να είναι της τάξεως του 21% κατά μέσον όρο, ενώ ανάλογες μειώσεις αναμένεται να καταγράψουν σε επίπεδο κερδοφορίας (EBITDA) αλλά και ρευστότητας (-22%). Οπως είναι αναμενόμενο, εστίαση και τουρισμός θα σημειώσουν τις μεγαλύτερες απώλειες εσόδων (38% και 66% α-

Σύμφωνα με την έρευνα της ICAP οι περισσότερες επιχειρήσεις (50,3%) προβλέπουν ότι ο τζίρος τους θα επανέλθει στα προ κορωνοϊού επίπεδα σε δύο ή τρία χρόνια.

ντίστοιχα), ενώ μεγαλύτερο πλήγμα θα υποστούν οι μικρού μεγέθους επιχειρήσεις που εμφανίζουν κύκλο εργασιών κάτω των 2 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την έρευνα της ICAP, τα έσοδά τους θα συρρικνωθούν κατά 24%, ενώ αρκετά περιορισμένη είναι η μείωση για τις εταιρείες με κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 2-10 εκατ ευρώ (-14%), καθώς και για αυτές των οποίων ο τζίρος ξεπερνά τα 10 εκατ. ευρώ (-10%). Λιγότερα έσοδα αναμένουν και την επόμενη χρονιά, καθώς οι 5 στις 10 επιχειρήσεις (51%) θεωρούν ότι ο τζίρος τους θα είναι επίσης μικρότερος σε σύγκριση με τον αντίστοιχο του 2019, παρότι οι προβλέψεις για το 2021 είναι βελτιωμένες σε σχέση με το 2020. Οσον αφορά το επενδυτικό τους πλάνο, πάνω από τις μισές εταιρείες και συγκεκριμένα το 55,6% το έχουν αναστείλει ή δρομολογούν την αναστολή του μέχρι τα τέλη του έτους, με το μεγαλύτερο ποσοστό αναστολής να εμφανίζει ο κλάδος του τουρισμού (55%) και ο κλάδος του λιανεμπορίου (37%), που αμφότεροι έχουν πληγεί σημαντικά από την επέλαση της πανδημίας. Αντίθετα, μικρότερο είναι το ποσοστό όσων επιχειρήσεων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (12%) σκοπεύουν να αναθεωρήσουν το επενδυτικό τους πλάνο.

Τέλος, όσον αφορά την τηλεργασία, το 54,6% των επιχειρήσεων τη θεωρεί λιγότερο αποτελεσματική σε σχέση με την εργασία στο γραφείο, ενώ το 43% δηλώνει ότι δεν θα τη διατηρήσει μετά το πέρασμα της πανδημίας.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

Στα 15 δισ. οι εκδόσεις ομολόγων το 2021, εκτιμά η DZ Bank

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Η σημαντική βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών, η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων παρά την κρίση λόγω πανδημίας –τα οποία και αναγνωρίζονται από τους οίκους αξιολόγησης–, η σημαντική στήριξη του προγράμματος PEPP της ΕΚΤ και η συνετή στρατηγική του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους αποτελούν τους παράγοντες που αναμένεται να διατηρήσουν τις πολύ καλές επιδόσεις των ελληνικών ομολόγων και να στηρίξουν την επιστροφή της οικονομίας στην οδό της ανάκαμψης που διέκοψε η COVID, σύμφωνα με τους αναλυτές.

Σημειώνεται πως την περασμένη εβδομάδα οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων άγγιξαν νέα χαμηλά ρεκόρ, με το 10ετές την Παρασκευή να κινείται στο 0,68% και το spread στις 125 μονάδες βάσης.

Οπως σημειώνει η DZ Bank σε νέα έκθεσή της, η φήμη της Ελλάδας στην επενδυτική κοινότητα έχει βελτιωθεί σημαντικά, ειδικά μετά την αλλαγή κυβέρνησης το 2019, επισημαίνοντας πως η εκτόξευση του χρέους που αναμένεται για φέτος δεν οφείλεται σε κάποιο «λάθος» της χώρας, αλλά στις επιπτώσεις της πανδημίας. Οπως τονίζει, η Ελλάδα βρίσκεται στα πρόθυρα μιας σημαντικής ανάκαμψης της οικονομίας. Η δημοσιονομική απάντηση της χώρας ήταν η κατάλληλη, ενώ χάρη και στο πρόγραμμα PEPP της ΕΚΤ η θέση της Ελλάδας στην πρωτογενή αγορά ομολόγων έχει βελτιωθεί σημαντικά επίσης. Αυτό φάνηκε άλλωστε και στις εκδόσεις στις οποίες προχώρησε ο ΟΔΔΗΧ φέτος.

Η Ελλάδα θα είναι η περισσότερο κερδισμένη από την επέκταση του PEPP, προβλέπει η Citigroup.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της DZ Bank, η Ελλάδα θα εκδώσει ομόλογα ύψους 15 δισ. ευρώ το 2021, από 12 δισ. ευρώ φέτος, «βλέποντας» έκδοση ενός νέου 10ετούς ομολόγου, καθώς και την επανέκδοση του ομολόγου λήξης 2026 (το 7ετές του 2019 το οποίο το 2021 θα είναι 5ετές).

Η αυξανόμενη εκδοτική δραστηριότητα της Ελλάδας μειώνει το μερίδιο των δανείων διάσωσης στις συνολικές της υποχρεώσεις, αν και το μερίδιο των επίσημων πιστωτών παραμένει πολύ υψηλό λόγω των αγορών ομολόγων της ΕΚΤ. Αυτό στηρίζει επίσης την εμπιστοσύνη των ιδιωτών επενδυτών, αρκεί η Αθήνα να ακολουθήσει τη μεταρρυθμιστική της πορεία και η ΕΚΤ δεν κάνει απότομη αλλαγή στη νομισματική της πολιτική, τονίζει η DZ Bank, προειδοποιώντας ωστόσο πως η Ελλάδα δεν πρέπει να εξαρτάται μόνιμα από τις αγορές ομολόγων από την ΕΚΤ.

Η ολοκλήρωση της εκδοτικής δραστηριότητας του ΟΔΔΗΧ για το 2020, η αναβάθμιση-έκπληξη από τη Moody's και η δέσμευση της ΕΚΤ για περαιτέρω παρεμβάσεις τον Δεκέμβριο αποτελούν τους τρεις κύριους παράγοντες, σύμφωνα με τη Citigroup, πίσω από το ισχυρό ράλι των ελληνικών ομολόγων το τελευταίο διάστημα. Η Ελλάδα θα είναι η περισσότερο κερδισμένη από την επέκταση του PEPP, καθώς τα ελληνικά ομόλογα δεν είναι επιλέξιμα στο «κλασικό» QE, και καθώς η Citi δεν αναμένει άλλη έξοδο της Ελλάδας στις αγορές φέτος, η στήριξη της ΕΚΤ θα μπορούσε να μειώσει περαιτέρω τα ελληνικά spread. Επιπλέον, επισημαίνει, η Ελλάδα παρουσιάζει τη μεγαλύτερη δυναμική αναβαθμίσεων της αξιολόγησής της από τους οίκους, και αυτή η προσδοκία θα στηρίξει το περαιτέρω ράλι των ελληνικών ομολόγων.

Την περασμένη εβδομάδα οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων άγγιξαν νέα χαμηλά ρεκόρ, με το 10ετές την Παρασκευή να κινείται στο 0,68% και το spread στις 125 μονάδες βάσης.

Αίτημα για παράταση στις αναστολές δόσεων

Εχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Αρχή των Τραπεζών, ώστε οι τράπεζες να εντάξουν και νέα δάνεια στο ευνοϊκό καθεστώς

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Τη δυνατότητα ένταξης νέων δανείων σε μορατόριουμ αναμένεται να εξετάσει η Ευρωπαϊκή Αρχή των Τραπεζών (European Banking Authority). Το αίτημα, που υποστηρίζεται και από ελληνικές τράπεζες, θα συζητηθεί στα μέσα Δεκεμβρίου και εφόσον εγκριθεί θα ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιρίας προκειμένου νέα δάνεια να ενταχθούν στο καθεστώς αναστολών δόσεων.

Η ημερομηνία για να μπορέσει μια τράπεζα να εφαρμόσει μορατόριουμ στις πληρωμές λόγω COVID-19 έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου, αλλά η ένταση της κρίσης μετά το δεύτερο κύμα της πανδημίας και τα διαδοχικά lockdown στις ευρωπαϊκές χώρες υποχρεώνουν τις εποπτικές αρχές να επανεξετάσουν τη στάση τους σε σχέση με τη διαχείριση των δανείων από τις τράπεζες. Η δυνατότητα για επέκταση

Η δυνατότητα για επέκταση των μορατόριουμ αφορά αποκλειστικά ενήμερα δάνεια έως το τέλος του 2019.

των μορατόριουμ αφορά αποκλειστικά τα ενήμερα δάνεια, δηλαδή αυτά που έως το τέλος του 2019 εξυπηρετούνταν κανονικά, χωρίς καθυστερήσεις. Τα δάνεια αυτά είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των εποπτικών αρχών με στόχο να αποτραπεί η μετάδοση της... ασθένειας της αθέτησης πληρωμών στο ενήμερο χαρτοφυλάκιο των τραπεζών, τουλάχιστον έως ότου η πανδημική κρίση ελεγχθεί και οι οικονομίες επανέλθουν σταδιακά στη νέα κανονικότητα.

Στην περίπτωση των ελληνικών τραπεζών το πρόβλημα είναι επιτακτικό, καθώς απειλεί να «μολύνει» το υγιές χαρτοφυλάκιό τους, τινάζοντας στον αέρα κάθε επιχειρησιακό σχεδιασμό για την επάνοδό τους στην κερδοφορία. Για τις ίδιες τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, όμως, το πρόβλημα δεν περιορίζεται στα δάνεια που μέχρι πρόσφατα εξυπηρετούνταν κανονικά, αλλά είναι συνολικότερο και αφορά και τα δάνεια που ήταν ήδη κόκκινα ή εξυπηρετούνταν μέχρι σήμερα με δυσκολία.

Με βάση τις εκτιμήσεις των τραπεζών, το 20% των δανείων που έχουν μπει σε μορατόριουμ πληρωμών δεν θα ανακάμψει, εκτινάσσοντας εκ νέου το κόκκινο ιδιωτικό χρέος, που θα βρεθεί κοντά στα 100 δισ. ευρώ.

Το κόκκινο ιδιωτικό χρέος επισήμως ανέρχεται σε 90 δισ. ευρώ και παραμένει το σημαντικότερο πρόβλημα για την οικονομία. Σε αυτό περιλαμβάνονται 60 δισ. ευρώ που οφείλονται σε τράπεζες και άλλα 30 δισ. ευρώ που έχουν μεταβιβαστεί σταδιακά σε funds τα δύο τελευταία χρόνια. Τα δάνεια αυτά έχουν αφαιρεθεί από τους ισολογισμούς των τραπεζών και η διαχείρισή τους έχει φύγει από το τραπεζικό σύστημα και έχει ανατεθεί σε εξειδικευμένες εταιρείες, τους servicers.

Το ξέσπασμα της πανδημίας έθεσε άλλα 25 δισ. ευρώ, που ήταν μέχρι πρόσφατα ενήμερα, στον «πάγο», μέσω οριζόντιων μέτρων αναστολής πληρωμών που εφάρμοσαν οι τράπεζες και η τύχη αυτών των δανείων όσον αφορά τη δυνατότητα αποπληρωμής τους θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια της κρίσης. Με βάση τις εκτιμήσεις των τραπεζών, πάντως, το 20% αυτών των δανείων που έχουν μπει σε μορατόριουμ πληρωμών δεν θα ανακάμψει, εκτινάσσοντας εκ νέου το κόκκινο ιδιωτικό χρέος, που θα βρεθεί κοντά στα 100 δισ. ευρώ. Η διαχείριση αυτού του χρέους των 100 δισ. ευρώ παύει να αποτελεί πλέον υπόθεση των τραπεζών. Αυτό γιατί η μία μετά την άλλη οι ελληνικές τράπεζες «ξεφορτώνονται» μέσω των τιτλοποιήσεων τα κόκκινα δάνεια, τα οποία θα διαχειρίζονται εφεξής οι εταιρείες διαχείρισης (servicers), ως εντολοδόχοι των funds. Ο ρόλος των εταιρειών διαχείρισης αναδεικνύεται κομβικός, αφού, με βάση τις συμφωνίες που συνάπτουν οι τράπεζες με τα funds που αγοράζουν αυτά τα δάνεια, οι servicers θα αναλαμβάνουν πλέον και τη διαχείριση όσων οφειλών εμφανίζουν από εδώ και στο εξής έστω και ένα μήνα καθυστέρησης.

Με τον τρόπο αυτό το σύνολο των δανείων, είτε αυτά είναι σε «βαθιά» καθυστέρηση είτε σε προσωρινή αδυναμία πληρωμής, θα περάσει στους servicers, που είναι ανεξάρτητες εταιρείες και λειτουργούν εκτός του τραπεζικού συστήματος.

Πρόκειται για ένα νέο σκηνικό όσον αφορά τη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους, με νέους «παίκτες» και διαφορετικούς κανόνες. Οι servicers δεν υπάγονται στους εποπτικούς κανόνες του τραπεζικού συστήματος και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι, π.χ., ότι η συζήτηση για τα μορατόριουμ στις πληρωμές δεν αφορά τα funds και τις εταιρείες αυτές.

Πρώτον, γιατί οι αναστολές αφορούν ενήμερα δάνεια, τα οποία –προς το παρόν τουλάχιστον– δεν είναι η ενασχόλησή τους. Δεύτερον, γιατί τα οριζόντια μέτρα αναστολών εγκρίνονται από τις εποπτικές αρχές που είναι αρμόδιες για το τραπεζικό σύστημα και όχι για τις εταιρείες διαχείρισης, και ως εκ τούτου δεν τις υποχρεώνουν. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι εταιρείες διαχείρισης δεν θα εφαρμόσουν μέτρα διευκόλυνσης.

Αντίθετα, η εξειδίκευσή τους στον τομέα της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων οφειλών τούς επιτρέπει να εφαρμόσουν ευελιξίες και μέτρα που δεν θα υπόκεινται στο άγρυπνο μάτι του επόπτη και μπορούν να λειτουργήσουν προς όφελος των οφειλετών. Παρά τον διαφορετικό ρόλο που έχουν σε σχέση με αυτόν του τραπεζικού συστήματος, ο στόχος είναι κοινός.

Σε ισχύ το νέο πτωχευτικό πλαίσιο

Το νέο σκηνικό που διαμορφώνεται στον τομέα της διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους περιλαμβάνει επίσης το νέο πτωχευτικό πλαίσιο που τίθεται σε ισχύ από τις αρχές του 2021. Η δυνατότητα πτώχευσης τόσο για τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις που προβλέπεται στον νόμο, προκειμένου κάποιος να απαλλαγεί από τα χρέη του, αποτελεί την έσχατη λύση. Πριν μια επιχείρηση ή ένα φυσικό πρόσωπο οδηγηθεί σε αυτή την επιλογή, δίνεται η δυνατότητα της εξωδικαστικής ρύθμισης των οφειλών μέσω της πλατφόρμας που θα δημιουργηθεί στην Ειδική Γραμματεία Ιδιωτικού Χρέους. Πρόκειται για τον εξωδικαστικό μηχανισμό, ο οποίος συγκέντρωσε τα πυρά τόσο των τραπεζών όσο και των εταιρειών διαχείρισης κατά την ψήφιση του νόμου από τη Βουλή, καθώς τον μηχανισμό μπορούν να αξιοποιήσουν όχι μόνο όσοι έχουν κόκκινα δάνεια, αλλά και όσοι απειλούνται με αδυναμία πληρωμής, με κίνδυνο, όπως υποστήριξαν οι τράπεζες και οι εταιρείες διαχείρισης, ο μηχανισμός να πλήξει τελικά την κουλτούρα πληρωμών. Η ύφεση που προκαλεί στην οικονομία η ένταση της κρίσης δημιουργεί την ανάγκη για νέα εργαλεία και έτσι η δυνατότητα εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών θα δοκιμαστεί στην πράξη. Ζητούμενο παραμένει το κατά πόσον θα λειτουργήσει ως ανάχωμα στην πτώχευση και ως εργαλείο αποτελεσματικής διαχείρισης του χρέους των ιδιωτών και όχι ως καταφύγιο για καθυστερήσεις, όπως συνέβη μέχρι σήμερα με αντίστοιχες διαδικασίες. Οι τράπεζες, αλλά κυρίως οι servicers στους οποίους πέφτει πλέον το βάρος της διαχείρισης των ιδιωτικού χρέους, καλούνται να προετοιμαστούν για την εφαρμογή του νέου πτωχευτικού, που θα αποτελέσει το μεγάλο στοίχημα εν μέσω αυξημένης αβεβαιότητας.

Πλατφόρμες αξιοποίησης ακινήτων για διαχειριστές κόκκινων δανείων

Του **ΝΙΚΟΥ ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Την τεχνολογία στην υπηρεσία του real estate αναμένεται να επιστρατεύσουν οι διαχειριστές κόκκινων δανείων, τους αμέσως επόμενους μήνες. Στόχος είναι να αξιοποιηθεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό αποτελεσματικότητας ο τεράστιος όγκος ακινήτων τα οποία θα περάσουν υπό τον έλεγχό τους τα επόμενα χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, επιστρατεύονται καινοτόμοι λύσεις που έχουν λειτουργήσει σε αντίστοιχες περιπτώσεις χωρών του εξωτερικού, όπως η Ισπανία, η Κύπρος και η Ιρλανδία, δηλαδή αγορές όπου εφαρμόστηκαν προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής μέσω μνημονίων και απαιτήθηκαν αναχρηματοδοτήσεις του τραπεζικού κλάδου.

Επιλογή

Στο επίκεντρο θα βρεθούν ψηφιακές πλατφόρμες προώθησης και αξιοποίησης (πωλήσεις ή ενοικιάσεις) ακινήτων. Μια ελληνική νεοφυής εταιρεία, η Prosperty, αποτελεί μια ανερχόμενη επιλογή των τραπεζών και σύντομα και των διαχειριστών μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPLs), που ξεκινάει τη διαχείριση ακινήτων από τα χαρτοφυλάκια των παραπάνω φορέων.

Παράλληλα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αυτή την περίοδο δρομολογείται και το ξεκίνημα στην ελληνική αγορά της ψηφιακής πλατφόρμας BidX1, η οποία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παίκτες του εξωτερικού. Η BidX1 ξεκίνησε να δραστηριοποιείται το 2011 στην Ιρλανδία, αρχικά για την προώθηση ακινήτων προς πλειστηριασμό και στη συνέχεια ως μια πλήρως ψηφιακή πλατφόρμα αγοραπωλησιών ακινήτων, με παρουσία σε Μεγάλη Βρετανία, Νότια Αφρική, κι από το 2019 σε Ισπανία και Κύπρο. Μέχρι σήμερα, από την πλατφόρμα της BidX1 έχουν πουληθεί 10.000 ακίνητα αξίας άνω του 1,8 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις στελεχών της αγοράς, όπως ο κ. Αντώνης Μαρκόπουλος, διευθύνων σύμβουλος της νεοφυούς εταιρείας αξιοποίησης ακινήτων Prosperty, «τα επόμενα τρία έως πέντε χρόνια θα "πέσουν" στην αγορά περίπου 70.000-100.000 κατοικίες.

Από τα περίπου 60 δισ. ευρώ των κόκκινων στεγαστικών δανείων, περίπου το 70% έχει ως εγγύηση κάποιο ακίνητο. Επομένως, όσο προχωρεί η διαδικασία της διαχείρισης των χαρτοφυλακίων των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τόσο θα μεγαλώνει και ο όγκος των ακινήτων που θα πρέπει να αξιοποιηθούν από τις εταιρείες διαχείρισης NPLs».

Η Prosperty έχει αναπτύξει μια ψηφιακή πλατφόρμα αγοραπωλησιών και ενοικιάσεων ακινήτων η οποία αριθμεί ήδη εκατοντάδες καταχωρίσεις, ενώ το επόμενο διάστημα θα προστεθούν και 500 νέα ακίνητα, από φορείς όπως η Εθνική Τράπεζα και η Noval Property του ομίλου Βιοχάλκο. Παράλληλα, η εταιρεία βρίσκεται σε συζητήσεις και με εταιρείες διαχείρισης NPLs και REOs (ακίνητα που ανακτώνται μέσω πλειστηριασμών και κατασχέσεων), για την προώθηση και δικών τους ακινήτων.

Επιστρατεύουν ψηφιακά εργαλεία για ανάλυση χαρτοφυλακίου και πωλήσεις ή ενοικιάσεις κατοικιών.

Λόγω του μεγάλου όγκου ακινήτων, οι εταιρείες του κλάδου επενδύουν σε εργαλεία αποτελεσματικότερης προώθησής τους στην κατάλληλη τιμή με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Σύμφωνα με τον κ. Μαρκόπουλο, «οι εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων δεν είναι εξειδικευμένοι επενδυτές ακινήτων. Ετσι χρειάζονται νέα εργαλεία για τη σωστή ανάλυση του χαρτοφυλακίου τους, αλλά και των τρόπων για την αξιοποίησή του. Αυτό θα συμβεί μέσω της ψηφιοποίησης και της αυτοματοποίησης των διαδικασιών, ώστε να είναι ταχύτερη και ταυτόχρονα αποτελεσματικότερη η προώθηση του κάθε ακινήτου». Σύμφωνα με τον ίδιο, το «κλειδί» στην όλη διαδικασία είναι το πώς θα γίνει διαχείριση ενός τόσο μεγάλου όγκου πωλήσεων ή ενοικιάσεων με το μικρότερο δυνατό κόστος. «Τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε, αξιοποιώντας την πλατφόρμα που αναπτύξαμε, μας επιτρέπουν να γνωρίζουμε ανά πάσα στιγμή την ακριβή ζήτηση που υπάρχει για ένα συγκεκριμένο ακίνητο. Δηλαδή, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τα χαρακτηριστικά του πιθανού αγοραστή ή ενοικιαστή για κάθε μεμονωμένο ακίνητο που είναι καταχωρισμένο στην πλατφόρμα. Ετσι, μπορούμε και να το προωθήσουμε πιο σωστά, στην κατάλληλη τιμή και κυρίως αποτελεσματικότερα και με χαμηλότερο κόστος», αναφέρει ο κ. Μαρκόπουλος.

Εν τω μεταξύ, τις δικές τους κινήσεις ετοιμάζουν και οι ίδιες οι εταιρείες NPLs. Δηλαδή, εκτός από την αναζήτηση λύσεων προώθησης και αξιοποίησης ακινήτων από την αγορά, προχωρούν και στην ανάπτυξη δικών τους εταιρειών που θα αναλάβουν το σχετικό έργο. Η doValue έχει ήδη στελεχώσει την DoValue Greece Real Estate Services με εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό και, σε συνεργασία με την Altamira Asset Management, πρόκειται να λανσάρει τις επόμενες ημέρες τη νέα πλατφόρμα υπηρεσιών προς επενδυτές και ιδιώτες. Η νέα αυτή πλατφόρμα θα λανσαριστεί μέσω της Altamira Properties και θα προβλέπει την πραγματοποίηση επενδύσεων για τη βελτίωση της εμπορικότητας των ακινήτων. «Θα προχωρούμε σε βελτιώσεις των προδιαγραφών και των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ακινήτων πριν τα προωθήσουμε προς πώληση, κάτι που έλειπε από την αγορά μέχρι σήμερα», ανέφερε πρόσφατα ο κ. Τάσος Πανούσης, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, η οποία καλείται να διαχειριστεί 260.000 ακίνητα (όλων των κατηγοριών), συνολικής αξίας 24 δισ. ευρώ.

Αντίστοιχα, η Intrum Hellas έχει συστήσει την Intrum Real Estate Services/REO, για να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο όχι μόνο στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των συσχετιζόμενων με αυτά ακινήτων, αλλά συνολικά στη διαχείριση των ακινήτων. Στόχος της Intrum είναι να συνεισφέρει στην αύξηση της ζήτησης για τα ακίνητά της, απευθυνόμενη όχι μόνο σε θεσμικούς επενδυτές, αλλά και σε μέλη της μεσαίας τάξης, η οποία παραδοσιακά αποτελεί τον βασικό αγοραστή, ιδίως για κατοικίες. Τη δική της εταιρεία για τη διαχείριση των ακινήτων της έχει δημιουργήσει και η Quant, επιδιώκοντας επίσης εξειδικευμένες λύσεις διαχείρισης, πέραν της μέχρι σήμερα προώθησης των ακινήτων μέσω μεσιτικών γραφείων ή ηλεκτρονικών αγγελιών.

Εκκαθάριση

Σημαντικό όγκο ακινήτων έχουν αρχίσει να συσσωρεύουν και οι τράπεζες, όσο προχωρούν τη διαδικασία εκκαθάρισης του όγκου των μη εξυπηρετούμενων δανείων τους. Σε πρόσφατη ομιλία του, στο πλαίσιο του συνεδρίου Prodexpo, ο κ. Ιωάννης Γκάνος, γενικός διευθυντής της Alpha Real Estate Management & Investments, ανέφερε ότι οι τέσσερις συστημικές τράπεζες έχουν συσσωρεύσει ακίνητα αξίας 5,6 δισ. ευρώ. Εξ αυτών, τα 3,7 δισ. ευρώ αφορούν ακίνητα που έχουν προέλθει από κατασχέσεις και ανακτήσεις (REOs). Συγκεκριμένα, 1,8 δισ. ευρώ τέτοιων ακινήτων διαθέτει η Τράπεζα Πειραιώς (και 2,2 δισ. ευρώ συνολικά), 800 εκατ. ευρώ η Alpha Bank (1 δισ. ευρώ συνολικά), 600 εκατ. ευρώ η Eurobank (και 1,8 δισ. ευρώ συνολικά) και 500 εκατ. ευρώ η Εθνική Τράπεζα (και 600 εκατ. ευρώ συνολικά). Τα νούμερα αυτά θα συνεχίσουν να μεγαλώνουν και το 2021, με αποτέλεσμα να απαιτείται μια πιο ενεργή διαχείρισή τους, κάτι που ήδη συζητούν τα επιτελεία των τραπεζών.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Προτεραιότητα στην οικονομία ή στον άνθρωπο;

Τις τελευταίες ημέρες είχαν εντοπιστεί 23 κρούσματα στην περιοχή της Αδελαΐδας. Τι αποφάσισαν οι αυστραλιανές αρχές; Μήπως να κάνουν κάποιες συστάσεις για αποφυγή συνωστισμού στις πλατείες, βόλτες μόνο με sms, αραίωση των πάρτι και περιορισμό της λειτουργίας των μπαρ; Οχι. Αποφάσισαν επιβολή αυστηρού lockdown σε ολόκληρη την πολιτεία της Νότιας Αυστραλίας. Ολοι κλεισμένοι στα σπίτια, μπορεί να βγαίνει ένας και μόνο για σημαντικό λόγο, απαγορεύτηκαν οι βόλτες με κατοικίδια κι η σωματική άσκηση σε εξωτερικό χώρο, κλειστά τα σχολεία και εστίαση, αναβάλλονται γάμοι και κηδείες, υποχρεωτική η χρήση μάσκας. «Εφαρμόζουμε σκληρά μέτρα για να βγούμε γρήγορα από το lockdown, να κινηθεί και η οικονομία», εξηγούν οι Αρχές.

Αντίστοιχη ήταν η πρακτική για τον μηδενισμό των κρουσμάτων στη Μελβούρνη κι όλη την πολιτεία της Βικτώριας – γενικό lockdown επί 5 μήνες σχεδόν, από μέσα Ιουνίου έως τις αρχές Νοεμβρίου. Δεν φαντάζομαι ότι κανείς, μέσα ή έξω από την Αυστραλία, πίστεψε (ή πιστεύει…) ότι το lockdown θα προκαλέσει κατάρρευση της αυστραλιανής οικονομίας. Θα ήταν ανόητο. Το σώμα μιας οικονομίας είναι οι άνθρωποι, με τους μυς και το μυαλό τους αξιοποιούν τις μηχανές, κτίρια, γη, πρώτες ύλες και παράγουν νέα αξία. Ολα τα υπόλοιπα είναι κατά συνθήκη, είναι συμβάσεις χρήσιμες για να κάνουμε τη δουλειά μας – χρήμα τυπώνει το κράτος, εκδίδει ομόλογα, ιδιώτες τα παίρνουν και τα μεταπωλούν στην κεντρική τράπεζα, έτσι κάνουν όλοι. Για να σωθεί η οικονομία, προϋπόθεση είναι να σωθούν οι άνθρωποι πρώτα. Αποφασιστικά, όχι μίζερα, όχι μισό-μισό, όχι με ταλαντεύσεις.

Ισως η κυριαρχία του νεοφιλελεύθερου δογματισμού, που παρουσιάζει τις αγορές ως αυτόνομες δήθεν από τις κοινωνίες που τις θεσμοθετούν και τις ορίζουν, κάνει τα παραπάνω να φαντάζουν σωστά μεν, ουτοπικά δε, καλά αλλά ανέφικτα. Κι όμως, όχι μόνο είναι ρεαλιστικά, επιβεβαιώνονται ήδη στη ζωή: Στις χώρες που προτεραιοποίησαν την προστασία της ζωής, τώρα λειτουργούν πλήρως οι οικονομίες τους και επιτυγχάνονται αξιοζήλευτοι ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης. Από εκείνες που προτεραιοποίησαν τη λειτουργία της οικονομίας, οι περισσότερες υποφέρουν από την πανδημία που θερίζει, επιβάλλουν νέα lockdown και θα κλείσουν το 2021 με βαθιά ή βαθύτατη ύφεση. Στις πρώτες συγκαταλέγονται η Κίνα, η Ταϊβάν, η Αυστραλία, η Ν. Ζηλανδία, η Ισλανδία, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ. Στις δεύτερες οι ΗΠΑ, πρακτικά όλες οι ευρωπαϊκές, λατινοαμερικανικές και άλλες χώρες.

Η κυβέρνηση ακολούθησε το ευρωπαϊκό ρεύμα, η αντιπολίτευση ακολουθούσε διαδοχικά όποιον φώναζε πιο δυνατά.

Η Ελλάδα, την άνοιξη, έχοντας ενώπιόν της το ιταλικό δράμα, κινήθηκε γρήγορα και αποτελεσματικά χάρη στην αποφασιστικότητα του Κυρ. Μητσοτάκη (που αγνόησε τους άδοντες για την καταστροφή, δήθεν, της οικονομίας). Στην πορεία, η εικόνα της ασφαλούς χώρας αμαυρώθηκε εξαιτίας διάφορων λόγων, εν μέρει μέσα σε μια αγχώδη αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ λειτουργίας της οικονομίας και προστασίας της ζωής. Η κυβέρνηση ακολούθησε το ευρωπαϊκό ρεύμα. Η αντιπολίτευση ακολούθησε τα ρεύματα της κοινής γνώμης, πήγαινε διαδοχικά από τον ένα στον άλλο σε όσους είχαν εντονότερη φωνή, δεν διέθετε, δεν αναζήτησε, δεν δοκίμασε να σκεφτεί και δεν παρουσίασε κάποιο εναλλακτικό υπόδειγμα διαχείρισης της πανδημίας – αν δεν θεωρήσουμε «υπόδειγμα» τις πρωικές και πένθιμες προτροπές της για περισσότερα λεφτά προς πάσα κατεύθυνση. Εδώ είμαστε.

Λιγότερες και ισχυρότερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ

Νέος κύκλος συγκέντρωσης στον κλάδο - Οι αναλυτές αναμένουν κάμψη των πωλήσεων λόγω της βαθιάς ύφεσης που προκαλεί ο κορωνοϊός

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Για δεύτερη φορά μέσα σε λίγα χρόνια ο κλάδος των σούπερ μάρκετ βρίσκεται αντιμέτωπος με έναν νέο κύκλο συγκέντρωσης που υπαγορεύεται από έκτακτες συνθήκες. Και εάν την πρώτη φορά αυτό που οδήγησε στη συγκέντρωση ήταν η αδυναμία μικρών αλλά και μεγάλων εταιρειών (βλέπε Μαρινόπουλος και Βερόπουλος) να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τράπεζες και προμηθευτές, λόγω και της μακροχρόνιας οικονομικής κρίσης, η οποία επηρέασε αρνητικά τη ζήτηση, αυτό που πυροδοτεί σε αυτή τη φάση τον νέο κύκλο συγκέντρωσης είναι το ακριβώς αντίθετο: η υπερβολική αύξηση της ζήτησης στα σούπερ μάρκετ. Για την ώρα, τουλάχιστον.

Δύο είναι τα βασικά στοιχεία σε αυτή τη φάση –κατά την οποία η πανδημία βρίσκεται σε κρίση και όχι αυτή της επόμενης ημέρας– που ενισχύουν τις μεγάλες επιχειρήσεις του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων: πρώτον, το γεγονός ότι μόνο αυτές διαθέτουν πολύ μεγάλα φυσικά καταστήματα, υπερμάρκετ, και επομένως μπορούν να εξυπηρετήσουν ταυτόχρονα πολύ περισσότερα άτομα, χωρίς οι καταναλωτές να χρειάζεται να περιμένουν στην ουρά έξω από το κατάστημα. Υπενθυμίζεται ότι από τον Μάρτιο εφαρμόζεται περιορισμός στον αριθμό των ατόμων που επιτρέπεται να βρίσκονται ταυτόχρονα σε ένα κατάστημα, αριθμός που μεγαλώνει ανάλογα με την επιφάνειά του. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών αγοράς IRI, στο διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020 στα υπερμάρκετ, στα καταστήματα δηλαδή επιφάνειας άνω των 2.500 τ.μ., πραγματοποιήθηκε το 13,2% του συνολικού τζίρου, με τον συγκεκριμένο τύπο καταστήματος να αυξάνει τις πωλήσεις κατά 19,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση που καταγράφεται μεταξύ των διαφόρων τύπων καταστημάτων του κλάδου. Αντιθέτως, τη μικρότερη αύξηση, 4,9%, σημείωσαν οι πωλήσεις στα πολύ μικρά καταστήματα, αυτά που έχουν επιφάνεια έως 400 τ.μ.

Η προτίμηση προς τα υπερμάρκετ φάνηκε και πρόσφατα, πριν από το νέο lockdown. Την εβδομάδα που τελείωσε στις 8 Νοεμβρίου, η αύξηση των πωλήσεων στα υπερμάρκετ ήταν 48,1%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Nielsen.

Ηλεκτρονικά καταστήματα

Δεύτερον, οι μεγάλοι όμιλοι σούπερ μάρκετ, αν και απροετοίμαστοι να δεχθούν μεγάλο όγκο παραγγελιών στα ηλεκτρονικά καταστήματά τους, που στην προ κορωνοϊού εποχή ο τζίρος τους αντιστοιχούσε μόλις στο 0,5% των συνολικών τους εσόδων, επέδειξαν αρκετά γρήγορα αντανακλαστικά την ώρα της κρίσης. Στη συνέχεια δε, καθώς διαθέτουν τα απαιτούμενα κεφάλαια και δίκτυο λόγω ακριβώς του μεγέθους τους, προχώρησαν και στις απαιτούμενες επενδύσεις για να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες που προκάλεσε η πανδημία και οι οποίες μετατρέπονται σε πάγιες καταναλωτικές συνήθειες.

Τέσσερις ημέρες μετά το lockdown της άνοιξης ο «Σκλαβενίτης» ανακοίνωσε συμφωνία με την πλατφόρμα λήψης παραγγελιών efood (η οποία στη συνέχεια ξεκίνησε και την παροχή υπηρεσιών διανομής), αξιοποιώντας στην ουσία το δίκτυο των καταστημάτων του ως κέντρα διανομής. Η efood μάλιστα έχει αποφασίσει –στη φάση αυτή τουλάχιστον– να μη συνεργασθεί με άλλον μεγάλο λιανέμπορο και να επικεντρωθεί στην επέκταση της συνεργασίας που έχει με τον «Σκλαβενίτη». Ο τελευταίος προχώρησε και στη δημιουργία δεύτερου e-hub στην οδό Πέτρου Ράλλη –για τη διαχείριση των παραγγελιών που γίνονται ηλεκτρονικά–, ενώ διαθέτει ήδη ένα στον Γέρακα, «προίκα» του ηλεκτρονικού καταστήματος Caremarket που εξαγόρασε τον περασμένο Ιανουάριο.

Στη δημιουργία κέντρου διαχείρισης των ηλεκτρονικών παραγγελιών που γίνονται στην Αττική προχώρησε η «ΑΒ Βασιλόπουλος». Πρόσφατα, επίσης, η αλυσίδα προχώρησε σε συνεργασία με την πλατφόρμα delivery.gr για τη διανομή των προϊόντων της. Στην εξαγορά όλων των μετοχών του ηλεκτρονικού καταστήματός της προέβη τον Ιούνιο η My-Market, η Μασούτης προχώρησε στη δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος την άνοιξη, ενώ ανάλογη κίνηση ετοιμάζει και η «Γαλαξίας».

Ο τζίρος των 10 μεγαλύτερων σούπερ μάρκετ

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ	2018	2019	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης ΑΕΕ	3,01	3,27	8,91%
Αλφα Βήτα Βασιλόπουλος Α.Ε.	1,98	1,94	-1,94%
ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ	1,19	1,25	5,80%
Δ. Μασούτης Α.Ε.	0,77	0,83	7,72%
Πέντε Α.Ε. (Γαλαξίας)	0,44	0,45	0,04%
ΑΝΕΔΗΚ Κρητικός Α.Ε.	0,31	0,35	12,80%
Market In Α.Ε.	0,28	0,31	12,19%
ΣΥΝ.ΚΑ. Προμηθ. & Καταν. Συν/σμός Π.Ε.	0,17	0,18	7,72%
Bazaar Α.Ε.	0,16	0,18	8,30%
Συνεργαζόμενοι Παντοπώλες ΑΕΕ	0,07	0,08	8,96%

* Δεν περιλαμβάνεται η Lidl Ελλάς, η οποία υπολογίζεται ότι είναι στην τρίτη θέση, διότι δεν δημοσιεύει ισολογισμό

ΠΗΓΗ: Πανόραμα των ελληνικών σούπερ μάρκετ 2020

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι πολύ καλές ημέρες τελειώνουν... λόγω πανδημίας

Με αύξηση τζίρου 7,2% σε σύγκριση με πέρυσι έκλεισε το εννεάμηνο του 2020 για τον κλάδο των σούπερ μάρκετ, αύξηση που, σύμφωνα με τα στοιχεία της IRI, μεταφράζεται σε 389 εκατ. ευρώ επιπλέον. Ο τζίρος έφτασε το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020 σε 5,74 δισ. ευρώ έναντι 5,36 δισ. ευρώ το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020. Η αύξηση στο εννεάμηνο πλησιάζει την πρόβλεψη στην οποία έχει προβεί η IRI για το σύνολο του έτους, σύμφωνα με την οποία ο τζίρος θα αυξηθεί κατά 7% σε σύγκριση με το 2019.

Η IRI, όμως, έχει προβεί και σε μια άλλη πρόβλεψη: αυτή που αφορά το 2021 και στην οποία γινόταν λόγος για μείωση των πωλήσεων κατά 5,8%. Η πρόβλεψη αυτή βασίζεται αφενός στην εκτίμηση ότι το 2021 η πανδημία θα έχει ελεγχθεί και επομένως οι καταναλωτές δεν θα συρρέουν στα σούπερ μάρκετ για να γεμίζουν τα ντουλάπια με χαρτιά υγείας, μακαρόνια και αντισηπτικά. Αφετέρου, οι αναλυτές της αγοράς αναμένουν κάμψη των πωλήσεων λόγω της βαθιάς ύφεσης που προκαλεί η πανδημία. Η επόμενη μέρα, λοιπόν, είναι επίσης αυτή που αναμένεται να συντελέσει στην περαιτέρω συγκέντρωση του κλάδου των σούπερ μάρκετ. Κι αυτό, διότι, μπορεί, εκμεταλλευόμενοι τη συγκυρία, προμηθευτές και λιανέμποροι να έχουν προχωρήσει σε ανατιμήσεις και ταυτόχρονα να έχουν περιορίσει τις προωθητικές ενέργειες για πρώτη φορά ύστερα από περίπου μία δεκαετία, όμως θεωρείται πολύ πιθανό να χρειαστεί να αναπροσαρμόσουν τις τιμές προς τα κάτω μεσοπρόθεσμα, ακριβώς διότι οι πελάτες τους θα έχουν σημαντικά χαμηλότερο διαθέσιμο προς κατανάλωση εισόδημα. Σε μια τέτοια προοπτική μπορούν να ανταποκριθούν οι επιχειρήσεις που έχουν πολλά ταμειακά διαθέσιμα, καλή πιστοληπτική ικανότητα και πολύ καλές σχέσεις με τους προμηθευτές, υπό την έννοια ότι δεν έχουν συσσωρευμένες οφειλές προς αυτούς και φυσικά μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη έναντι αυτών.

Η κάθοδος των Ρώσων

Η μετά την πανδημία εποχή, η οποία θα χαρακτηρίζεται από σημαντική ύφεση, είναι ίσως ακόμη ένας λόγος που επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στην Ελλάδα και η Mere, όπως είναι γνωστή στην Ευρώπη η ρωσική εκπτωτική αλυσίδα Svetofor, η μεγαλύτερη της κατηγορίας στη Ρωσία με 1.800 καταστήματα και με παρουσία στη Γερμανία, στην Πολωνία, στη Λιθουανία, στη Λετονία, στην Εσθονία και στην Κίνα.

SHACOLAS TOWER LEDRAS

Five floors located in a 16-floor landmark mixed-use building in Ledras str., Nicosia available for Rent.

The asset comprises of the 6th-10th floor of a 16-storey building located in Ledras str. in the heart of old Nicosia city center. The wider area comprises of retail and office buildings.

Total sqm available for rent
6th floor: 543m2 - 7th floor: 160m2 - 8th floor: 172m2 - 9th floor: 172m2 - 10th floor: 172m2

More Information: Tel.: 97707220 or 25245950, email: info@thecyreit.com

SPP MEDIA
sppmedia.com

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ο όμιλος SPPMEDIA αναζητά άτομα για στελέχωση του Εμπορικού Τμήματος.

Απαραίτητα προσόντα:

• Πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων, μάρκετινγκ, επικοινωνίας ή συναφούς κλάδου.
• Ευχάριστη και δυναμική προσωπικότητα και ομαδικό πνεύμα.
• Οργανωτικές, επικοινωνιακές και διαπραγματευτικές ικανότητες.
• Προσανατολισμός στην επίτευξη στόχων.
• Γνώση χρήσης Η/Υ.
• Εμπειρία στις πωλήσεις θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Παρακαλώ όπως αποστέλλονται τα βιογραφικά σημειώματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση drousiotoue@sppmedia.com (κα Ελένη Δρουσιώτου, τηλ. 22472401)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

60 ΧΡΟΝΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ / ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Μικρή άνοδος στο Χρηματιστήριο, διόρθωση για τραπεζικές μετοχές

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,35% και έκλεισε στις 702,85 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ημέρα ήπιας ανόδου στο Χρηματιστήριο Αθηνών, αλλά διόρθωσης στον τραπεζικό δείκτη, ήταν η χθεσινή, με τον τζίρο να υποχωρεί και την αγορά να δείχνει πως η περιοχή των 700 μονάδων αποτελεί ένα «οχυρό» που δεν θα πέσει εύκολα, αρκεί να υπάρχει στήριξη από τη συναλλακτική δραστηριότητα και, φυσικά, το διεθνές κλίμα. Οι επιλεκτικές τοποθετήσεις των αγοραστών σε αρκετά blue chips (ΕΛΠΕ, ΟΠΑΠ, ΟΤΕ, ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, Jumbo) κατάφεραν να διατηρήσουν σε θετικό έδαφος τον Γενικό Δείκτη, παρά τις πιέσεις στις τράπεζες και ειδικά στη μετοχή της Εθνικής Τράπεζας, ενώ σημαντικές στηρίξεις δόθηκαν τόσο από τις ευρωπαϊκές αγορές όσο και από την αγορά ομόλογων, όπου η πτώση των αποδόσεων των ελληνικών κρατικών τίτλων συνεχίστηκε.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,35% στις 702,85 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά βρέθηκε έως και τις 707,54

Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 1,18% – Στα 64,89 εκατ. ευρώ ο τζίρος.

Οι αγορές συντηρούν το θετικό momentum, προεξοφλώντας ότι «τα χειρότερα είναι πίσω μας», με τους διεθνείς δείκτες να ενσωματώνουν τις προσδοκίες σταδιακής βελτίωσης των εταιρικών μεγεθών ακόμη και των εταιρειών που πλήττονται από τα lockdowns.

μονάδες (+1,02%), και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 64,89 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με κέρδη 0,61% στις 1.667,52 μονάδες, ενώ απώλειες της τάξης του 0,54% σημείωσε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης ο οποίος έκλεισε στις 1.007,26 μονάδες.

Να σημειωθεί πως χθες ολοκληρώθηκε το διήμερο διαδικτυακό roadshow του Χ.Α., ATHEX Small Cap Conference, όπου το επενδυτικό ενδιαφέρον ήταν σημαντικό. Οι συναντήσεις μεταξύ των εισηγμένων (με κεφαλαιοποίηση κάτω των 100 εκατ. ευρώ) και των επενδυτών ξεπέρασαν τις 380, ενώ από τους 31 επαγγελματίες της αγοράς που συμμετείχαν, 21 εταιρείες ήταν εγχώριοι και ξένοι διαχειριστές κεφαλαίων και 10 ήταν χρηματιστηριακές εταιρείες. Στο roadshow το «παρών» έδωσαν οι Alpha Trust ΑΕΔΑΚ, BriQ Properties ΑΕΕΑΠ, Δρομέας, Entersoft, Epsilon Net, Foodlink, Ιχτίνος Ελλάς, Intracom Holding, Paperpack, Παπουτσάνης, Performance Technology, Π. Πετρόπουλος, Profile και Reds.

Επιστρέφοντας στα στατιστικά του Χ.Α., χθες ήταν ημέρα διόρθωσης για τον τραπεζικό δείκτη, ο οποίος έκλεισε με απώλειες 1,18% στις 378,59 μονάδες, περιορίζοντας ωστόσο τις ενδοσυνεδριακές του. Η Alpha Bank έκλεισε με οριακή άνοδο 0,21%, η Eurobank κατέγραψε πτώση 0,36%, η Εθνική έκλεισε στο -4,15% και η Πειραιώς στο -0,93%. Οπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή», το αισιόδοξο είναι πως η κινητικότητα στον τραπεζικό κλάδο, σε συνέχεια των εξελίξεων στην Τράπεζα Πειραιώς, δρομολογεί επιτάχυνση της εξυγίανσης των δανειακών χαρτοφυλακίων όλων των συστημικών τραπεζών.

Συντηρείται έτσι το θετικό momentum και στον κλάδο με ζητούμενο την πλαισίωσή του από θετικές εξελίξεις και στα υπό διαπραγμάτευση κυοφορούμενα deals, ώστε να υπάρξει νέα αναβάθμιση της επενδυτικής ψυχολογίας.

Γενικότερα, οι αγορές συντηρούν το θετικό momentum, προεξοφλώντας ότι «τα χειρότερα είναι πίσω μας», με τους διεθνείς δείκτες να ενσωματώνουν τις προσδοκίες σταδιακής βελτίωσης των εταιρικών μεγεθών ακόμη και των εταιρειών που βιώνουν μεγάλη υποχώρηση εξαιτίας των lockdowns, όπως προσθέτει. Ετσι, στο ελληνικό χρηματιστήριο η αναρρίχηση πάνω από τις 700 μονάδες ολοκληρώνει στην παρούσα φάση την ανοδική κίνηση καθώς η υπέρβαση των 710 μονάδων απαιτεί αυξημένους όγκους συναλλαγών και νέους θετικούς καταλύτες. Αγοραστές και πωλητές περιορίζονται σε αψιμαχίες γύρω από τις 700 μονάδες, με το ενδεχόμενο μιας πλαγιοκαθοδικής κίνησης να έχει αυξημένη πιθανότητα.

Κλίμα ευφορίας επικράτησε στη Wall Street

Ο κλαδικός δείκτης ενέργειας στον S&P 500 σημείωνε χθες κέρδη 4%.

Κλίμα αισιοδοξίας επικράτησε χθες στα διεθνή χρηματιστήρια, με τον Dow Jones να υπερβαίνει πρώτη φορά στην Ιστορία τις 30.000 μονάδες χάρις στην απαρχή της επίσημης και ομαλής μετάβασης του Τζο Μπάιντεν στην προεδρία των Ηνωμένων Πολιτειών, στην επιλογή της πρώην προέδρου της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed), Τζάνετ Γέλεν, ως υπουργού Οικονομικών της χώρας, αλλά και στην επικρατούσα αισιοδοξία για την πρόοδο στα εμβόλια του κορωνοϊού.

Αργά χθες πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς, ο Dow Jones βρισκόταν στις 30,062,65 μονάδες με άνοδο κατά 1,59% και κέρδη 1,54% ο S&P 500 σε νέα επίπεδα ρεκόρ. Ο κλαδικός δείκτης των ομίλων ενέργειας στον S&P 500 σημείωνε κέρδη 4%, με την αρωγή της ενισχυμένης τιμής του πετρελαίου.

Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ σε μια σύντομη εμφάνισή του χθες χαρακτήρισε τις 30.000 μονάδες «ιερό αριθμό». Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίασή του με κέρδη 0,91%, προσεγγίζοντας τα υψηλότερα επίπεδα εννεαμήνου, χάρις στις προσδοκίες για την εξέλιξη του εμβολίου, αλλά και τη δυνητική άρση των περιοριστικών μέτρων στη Γαλλία. Στο Λονδίνο ο FSTE 100 έκλεισε χθες με κέρδη 1,55%, με 1,26% ο DAX στη Φρανκφούρτη, με 1,21% ο CAC 40 στο Παρίσι, με 2,04% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με 2,03% ο IBEX στη Μαδρίτη.

Στη Γαλλία, στις αρχές της εβδομάδας αναφέρθηκαν τα λιγότερα κρούσματα ιού από τις 28 Σεπτεμβρίου, εξ ου και οι επενδυτές ανέμεναν ομιλία του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν για πιθανή χαλάρωση περιορισμών. Στην περίπτωση του χρηματιστηρίου της Φρανκφούρτης, ο δείκτης DAX ενισχύθηκε με αφορμή την απόφαση των αρμοδίων για διεύρυνσή του, ώστε να συμπεριλαμβάνει επιπλέον δέκα επιχειρήσεις, φθάνοντας τις σαράντα συνολικά και επιβάλλοντας αυστηρότερα κριτήρια εισδοχής. Το τρίτο τρίμηνο εξάλλου η οικονομία της Γερμανίας αναπτύχθηκε με ρυθμό ρεκόρ 8,5%, αν και οι προοπτικές παραμένουν δυσοίωνες λόγω του δεύτερου κύματος κρουσμάτων και των περιοριστικών μέτρων. Το αργό Ν. Υόρκης υπερέβη τα 45 δολάρια το βαρέλι πρώτη φορά από τις 6 Μαρτίου, ενώ το δολάριο αποδυναμώθηκε. Η έναρξη της επίσημης μεταβατικής περιόδου Μπάιντεν ώθησε τους επενδυτές σε περιουσιακά στοιχεία με μεγαλύτερο ρίσκο. Η πολιτική αβεβαιότητα στη χώρα αμβλύνεται, πλέον, δίνοντας το περιθώριο στον Τζο Μπάιντεν και στους συνεργάτες του να έχουν πρόσβαση στις κρατικές υποδομές, στις υπηρεσίες και στους διαθέσιμους πόρους.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, ο Dow Jones ξεπέρασε πρώτη φορά στην Ιστορία τις 30.000 μονάδες.

REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	176.65	1.4414
ALCOA CORP	20.735	4.6694
ALLEGHANY CRP	612.83	2.1605
ALTRIA GROUP	41.325	2.7985
AMAZON COM	3110.83	0.4015
AMER EXPRESS C	120.15	3.4973
AMER INTL GROU	41.36	3.998
AMGEN	220.36	-0.837
APPLE INC	114.48	0.5534
BANK OF AMERIC	28.725	4.874
BAXTER INTL IN	76.14	0.4883
BOEING CO	220.1158	4.0589
BRISTOL MYERS	63.15	1.9864
CAMPBELL SOUP	49.24	0.2647
CATERPILLAR IN	177.83	1.7451
CIGNA CORP	212.69	2.7786
CHEVRON	94.8	4.1415
CISCO SYSTEMS	42.465	1.9813
CITIGROUP	55.9501	4.972
CERVECERIAS	14.62	2.1663
COCA-COLA CO	53.3444	1.2612
COLGATE PALMOL	84.77	0.2721
DANAOS CORP	11.99	-19.2049
DIANA SHIPPING	1.7	5.5901
DOW INC	58.09	3.8434
DUPONT DE NMOU	66.0767	3.9105
ENTERGY CP	110.52	0.7291
EXXON MOBIL	41.65	5.8181
FEDEX CORP	294.426	2.8203
FORD MOTOR CO	9.4	6.0948
INTL BUS MACHI	123.82	3.106
GENERAL DYNAMI	153.32	2.1997
GENERAL ELEC C	10.6388	5.6485
GOLDM SACHS GR	236.09	3.1727
HALLIBURTON CO	18.01	3.9838
HARTFORD FINL	47.8	3.1506
HP INC	21.53	1.6045
HOME DEPOT INC	274.5701	1.1681
HONEYWELL INTL	208.41	1.8721
INTEL CORP	46.73	1.4546
JOHNSON JOHNSO	144.16	0.2016
JPMORGAN CHASE	123.12	4.4541
LAZARD	38.39	2.9499
MCDONALD'S COR	219.65	1.2212
MERCK & CO	80.47	0.2367
MICROSOFT CP	212.6	1.1851
3M COMPANY	176.63	1.4299
MORGAN STANLEY	62.99	4.513
NIKE INC CL B	135.35	0.9096
NORFOLK SOUTHE	245.04	0.9018
PFIZER INC	36.38	-0.3834
PROCTER & GAMB	139.32	0.4036
ROCKWELL AUTOM	258.3	2.5896
SCHLUMBERGER L	22.16	2.5451
SOUTHERN	60.89	0.7279
STEALTHGAS	2.495	0.2008
TSAKOS ENERGY	9.3701	1.8489
UNISYS CORP	14.45	1.7606
UNITEDHEALTH G	338.68	1.0804
US BANCORP	44.95	4.3165
VERIZON COMMS	60.61	0.6309
WALT DISNEY CO	150.51	3.1032
WELLS FARGO &	28.505	8.384
WALMART INC	151.51	0.3843

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	2272.9518	5.596
A.B.FOOD	2129.06395	5.399
ADMIRAL GRP	2842.92489	-1.426
ASHTEAD GRP.	3238	0.653
ANTOFAGASTA	1210.0123	7.403
AVIVA	337.8	4.067
ASTRAZENECA	8000	0
BABCOCK INTL	338.6944	7.513
BAE SYS.	526.6	0.458
BARCLAYS	142.81472	7.133
BR.AMER.TOB.	2685.5	-0.922
BARRATT DEVEL.	644.8	-0.617
BERKELEY GP.HL	4775	-0.831
BR.LAND	481.4196	3.184
BUNZL	2339	-3.222
BP	272.3	8.424
BURBERRY GRP	1684.5	1.232
BT GROUP	123.5736	4.158
COCACOLA HBC A	2224	0.135
CARNIVAL	1332.5	10.535
CENTRICA	44.60789	4.23
COMPASS GROUP	1377	2.493
CAPITA GROUP	49.57504	8.405
CRH	3107	5.358
DIXONS CARPHO	115.0912	3.158
DCC	5558	0.036
DIAGEO	2903	-0.531
DIRECT LINE	307.1	1.02
EXPERIAN	2769	-4.717
EASYJET	827.8	7.775
FRESNILLO	1048	-3.41
GLENCORE	210.75622	5.97
GLAXOSMITHKLIN	1380	1.025
HIKMA	2644.5	0.038
HAMMERSON	24.05	3.619
HARGREAVES LS	1501.975	1.351
HSBC HLDGS.UK	399.65	4.076
INTL CONSOL AI	174.9372	2.402
INTERCON. HOTE	4696	2.825
3I GRP.	1077.06337	-0.735
IMP.BRANDS	1506.5	1.928
INTERTEK GROUP	5682	-6.423
ITV	97.06	5.225
JOHNSON MATTHE	2261	0.713
KINGFISHER	277.5	-0.466
LAND SECS.	714.9	3.609
LEGAL&GEN.	271.9	4.537
LLOYDS GRP.	38.21443	6.183
LON.STK.EXCH	7616	-3.399
MARKS & SP.	1091666	3.887
MONDI	1669.5	0.633
NATIONAL GRID	911.8	-0.783
NEXT	6808	1.977
PROVIDENT FIN.	299.4	-0.067
PRUDENTIAL	1257	-0.632
PERSIMMON	2856	-0.73
PEARSON	658.2	4.215
RECKITT BEN. G	6386.0331	-3.664
RDS 'A	1373.4	5.727
RDS 'B	1323.7	5.859
RELX	1756	-1.021
RIO TINTO	5053	3.843
ROYAL MAIL	300.1	2.02
ROLLS-ROYCE HL	115.0473	8.178
RSA INSRANCE G	675.8	0.03
SAINSBURY(J)	219.9	2.279
SCHRODERS	3160	3.675
SAGE GRP.	583.4	0
ST JAMESS PLAC	1057.5355	-0.891
SMITHS GROUP	1546	-0.129
SMITH&NEPHEW	1423.5	-0.732
SSE	1403.5	2.645
STAND.CHART.	460.8347	4.444
SEVERN TRENT	2444	0.164
TRAVIS PERKINS	1353.38321	1.349
TESCO	226.9	-0.307
TUI AG	540.38569	15.854
TAYLOR WIMPEY	164.6	-1.849
UNILEVER	4388.04826	-0.618
UTD. UTILITIES	897.9655	-0.972
VODAFONE GROUP	125.15	2.738
WPP	755.2	2.832
WHITBREAD	3287	6.686

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N	24.24	0
RICHEMONT N	78.26	2.38
GEBERIT N1	546.8	-1.62
LAFARGEHOLCIM	48.36	3.03
NOVARTIS N	80.27	0.84
ROCHE HOLDING	300.55	-0.53
SGS N	2613	-1.77
SWATCH GROUP I	235.7	1.77
ADECCO N	54.08	2
JULIUS BAER N	51.62	2.1
CS GROUP AG	11.85	3.86
GIVAUDAN N	3592	-0.42
NESTLE SA	101.78	0.32
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	474	-0.52
SWISS RE N	85.56	2.22
UBS GROUP N	13.4	3.4
ZURICH INSURAN	377.8	0.75

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	279.2	-0.8
ALLIANZ SE	199.42	2.82
BASF SE	61.15	2.77
BAY MOT WERKE	76.68	2.79
BEIERSDORF	93.64	-1.84
BAYER N AG	48.685	1.075
COMMERZBANK	5.47	0.228
CONTINENTAL AG	119.4	7.05
DAIMLER AG N	57.95	1.95
DEUTSCHE BANK	9.623	0.349
DEUTSCHE POST	40.08	0.95
DT BOERSE N	132.25	-0.75
DT LUFTHANSA A	10.45	0.694
DT TELEKOM N	14.845	0.085
E.ON SE NA	8.964	-0.02
FRESENIUS MEDI	70.28	-0.72
FRESENIUS SE	38.03	0.34
HEIDELBERGCEME	60.74	1.6
HENKEL AG&CO V	87.52	0.52
INFINEON TECH	27.995	0.395
K+S AG NA	7.29	0.22
MERCK KGAA	130.7	0.8
MUENCH. RUECK	242.7	7.5
RWE AG	34.13	-0.45
THYSSENKRUPP A	5.672	0.26
VOLKSWAGEN VZ	156	5.9
VONOVIA SE	54.78	-1.34
SIEMENS N	112.38	0.7
SAP SE	97.35	-0.93

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS	36.98	2.55
AEGON	3.233	5.76
ABN AMRO BANK	9.92	6.1
AKZO NOBEL	87.44	-0.46
ALTICE EUROPE	4.421	-0.14
ARCELORMITTAL	15.364	6.99
ASML HOLDING	358.9	0.46
BOSKALIS WESTM	19.58	0.93
GALAPAGOS	104.8	-0.29
HEINEKEN	89.88	0.51
ING GROEP	8.6	8.27
KONINKLIJKE DS	136.9	-2.28
KPN KON	2.483	-0.36
NN GROUP	35.17	2.06
KONINKLIJKE DS	136.9	-2.28
IMCD	100.55	-1.03
RANDSTAD	51.58	2.67
RELX	19.6	-1.13
ROYAL DUTCH SH	15.608	5.82
UNIBAIL RODAM	62.56	6.32
VOPAK	44.46	-0.16
WOLTERS KLUWER	69.88	-1.44

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.23	1.24
ATLANTIA	15.73	15.28
AZIMUT HLDG	17.62	17.84
ENEL	8.42	8.25
EXOR	59.10	57.62
ENI	8.62	8.33
GENERALI ASS	14.38	14.32
GEOX	0.68	0.68
INTESA SANPAOL	1.916	2.82
MEDIASET	2.01	1.97
MEDIOBANCA	7.54	7.54
RCS MEDIAGROUP	0.59	0.58
PRYSMIAN	25.99	26.21
SNAM	4.76	4.71
STMICROELEC.N.	31.43	31.32
TELECOM ITALIA	0.37	0.36
TENARIS	6.84	6.43
TERNA	6.25	6.23
UNICREDIT	9.2	5.06

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	2279	-0.28
ASAHI GROUP HL	4192	4.49
ASTELLAS PHARM	1630	2.81
BRIDGESTONE CO	3851	2.83
CANON INC	1918	0.47
CASIO COMPUTER	1998	-0.35
CITIZEN WATCH	289	1.76
CREDIT SAISON	1200	3.18
DAIWA SEC GROU	488	3.3
SUBARU	2221	2.99
FUJIFILM HOLDI	5752	1.29
FUJITSU LTD	13495	-0.07
HINO MOTORS	958	3.23
HITACHI	3981	0.48
HONDA MOTOR	3058	2.72
IHI	1577	3.48
ISUZU MOTORS	1030	2.69
KAWASAKI HVY I	1600	0.76
KAJIMA CORP	1389	2.81
KEIO	8030	3.88
KOBE STEEL	500	3.52
KONICA MINOLTA	317	3.59
JTEKT	862	-0.35
MITSUB UFJ FG	471.4	1.57
MITSUBISHI COR	2530	0.82
MITSUBISHI ELE	1520.5	2.46
MITSUBISHI MOT	196	1.55
NEC CORPORATIO	5620	2.55
NIKKON HLDG	2074	1.07
NIKON CORP	690	-0.29
NIPPON SUISAN	4192	-0.7
NISSAN MOTOR C	503.2	3.58
NOMURA HOLDING	528.2	3.77
NISSAN CHEMICA	6370	1.11
NIPPON PAPER I	1206	
NTT DOCOMO	3877	0.03
OBAYASHI CORP	976	2.09
ODAKYU ELEC RA	3280	4.13
OJI HOLDINGS	500	0.81
OSAKA GAS	2222	1.05
RICOH CO LTD	697	4.03
SECOM	10385	2.16
SEVEN & I HLDG	3387	2.45
SHARP CORP	1383	4.38
SHIMIZU CORP	821	2.88
SHISEIDO	7300	1.8
SONY CORP	9490	2.76
SMFG	3204	1.62
SUMITOMO CHEM	388	0.78
SUZUKI	895	-0.11
TAISEI CORP	3650	2.82
TDK CORPORATIO	13840	1.76
TOBU RAILWAY	3510	1.89
TOKIO MARINE H	5543	1.65
TORAY INDUSTRI	570.8	2.06
TREND MICRO	5590	2.01
TOPY INDS LTD	1090	0.37
TORAY INDUSTRI	570.8	2.06
TOSHIBA CORP	2926	0.58
TOYOBO	1381	1.02
TOYOTA MOTOR C	7431	1.07
YAMAHA CORP	5960	5.49

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	31.70	4.62
AIR LIQUIDE	136.00	-0.48
ALSTOM	42.87	3.78
AXA	19.69	3.82
BNP PARIBAS	43.74	5.41
BOUYGUES	34.19	2.4
CAPGEMINI	119.10	2.81
CARREFOUR	13.57	0.37
CASINO GUICHAR	24.89	6.05
CREDIT AGRICOL	9.82	5.48
DANONE	51.64	1.57
DASSAULT SYSTE	150.00	-2.47
EDF	11.79	-1.83
L'OREAL	295.90	-3.4
L.V.M.H.	494.85	0.48
LAGARDERE S.C.	20.86	5.94
MICHELIN	110.10	3.57
PERNOD RICARD	155.00	-0.64
PEUGEOT	19.79	2.59
KERING	604.40	-0.92
PUBLICIS GROUP	39.36	3.47
RENAULT	34.38	6.87
SAINT-GOBAIN	40.59	2.34
SANOFI	84.21	0.14
SCHNEIDER ELEC	118.25	-1.25
SOCIETE GENERA	17.24	4.14
SODEXO	71.80	2.95
TF1	6.63	1.45
THALES	80.86	1.58
TOTAL	38.17	5.66
VEOLIA ENVIRON	18.80	1.21

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACS CONS Y SER	27.75	5.3131
AENA SME	147	0.2045
ACERINOX	9.254	3.7444
ACCIONA	100.6	0.8016
AMADEUS	60.58	2.7128
BANKIA	1.546	3.0667
BBVA	3.776	4.022
BANKINTER	4.379	1.7189
CAIXABANK	2.284	3.1617
DSTR INT ALIME	0.1366	0.2937
ENDESA	24.3	-1.6592
ENAGAS	20.5	1.4349
FERROVIAL	23.65	0.9821
FOMENTO DE CON	8.91	2.4138
GRIFOLS	24.15	-1.5892
IBERDROLA	11.275	-0.5293
INT AIRLINES G	1.914	2.4625
INDRA SISTEMAS	6.91	3.2885
INDITEX	27.98	2.9055
MAPFRE	1.637	3.0856
MERLIN PROP	8.195	3.7999
ARCELORMITTAL	15.342	7.0472
OBR HUARTE LAI	0.808	-3.5224
RED ELECTR COR	17.05	1.3674
REPSOL	8.852	6.2665
BCO DE SABADEL	0.431	4.8407
BANCO SANTANDE	2.4835	5.4789
SACYR	1.976	1.1777
TELEFONICA	3.592	8.9806
MEDIASET ES CO	3.728	1.5251
TECNICAS REUN	11	15.6069

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1865	1,1863	1,1864
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4424	7,4408	7,4426
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8901	0,8904	0,8906
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,204	10,1802	10,1858
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	124,06	124,17	124,19
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0833	1,082	1,0822
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,6768	10,6379	10,6436
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5504	1,548	1,5483
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6175	1,6189	1,6192

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,8398	0,8423
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	361,2	361,21
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0,4472	0,4474
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7039	1,7056
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5936	1,5943
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	9,1937	9,1963
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	160,75	161,05
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	18,5032	18,6265
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,8895	0,8888
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	1489,742	1493,678
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	9,4353	9,4441
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ, ΑΡΑΒ, ΕΜΙΡΑΤΩΝ	4,3563	4,3582
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,1745	18,185
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4,3174	4,3209
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4566	0,4568
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,4479	4,4499
ΣΕΚΕΛΊ ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	3,9616	3,9649
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	26,237	26,242

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1852
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,9075
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4432
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,3645

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	347,20
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	347,20
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	347,20
ΠΩΛΗΣΗ	418,59

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	702,85	0,35
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2618,76	0,13
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2423,72	0,03
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2624,57	0,31
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7793,07	3,41
FTSE Πρώτων Υλών	6114,26	-1,17
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1359,52	2,33
FTSE Τεχνολογίας	864,04	-0,43
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3651,02	1
FTSE Τραπεζών	378,59	-1,18
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	286,54	-1,18
FTSE Τροφίμων και Ποτών	9324,44	0,73
FTSE Υγείας	429,52	-1,1
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	4072,95	1,12
FTSE Χημικών	0	0
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	648,72	-1,8
FTSE X.A. LargeCap	1667,52	0,61
FTSE X.A. MidCap	1007,26	-0,54
FTSE X.A. Δείκτης Αγοράς	418,53	0,67

▲ 52 ▼ 62 ▶ 15

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	24.881.415	38,71%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.856.299	12,22%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.789.846	7,45%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.583.066	7,13%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.276.829	6,65%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.138.242	6,44%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.668.006	5,71%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.571.269	2,44%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.184.982	1,84%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	821.834	1,28%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	722.291	1,12%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	588.529	0,92%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	574.715	0,89%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	571.302	0,89%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	481.819	0,75%
ΥΔΡΕΥΣΗ	471.715	0,73%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	459.620	0,72%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	401.323	0,62%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	323.373	0,50%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	245.535	0,38%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.656.582	2,58%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	64.268.589	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,510	5,02%	ΑΒΕ Α.Ε. (ΚΟ)	0,245	-8,24%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	12,500	4,17%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,036	-6,32%
JUMBO (ΚΟ)	14,460	3,58%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,385	-4,15%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,000	3,09%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,728	-3,83%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	9,080	2,83%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	5,600	-3,45%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	5,240	2,54%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,260	-3,08%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	8,600	2,38%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,696	-2,97%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,400	2,19%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,546	-2,67%
ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	1,910	2,14%	ΟΛΘ (ΚΟ)	23,600	-2,07%
AUTOHELLAS (ΚΟ)	5,040	1,82%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6,660	-2,06%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	3,98	1,66
ΑΔΜΗΕ	2,4	1,48
ALPHA BANK	0,68	0,21
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,07	-0,93
COCACOLA HBC	24,9	0,73
EUROBANK ERGASIAS	0,47	-0,36
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,57	1,39
CENERGY HLD	1,82	0
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,18	-1,24
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,24	2,54
OTE	13,24	1,07
JUMBO	14,46	3,58
LAMDA DEVELOPMENT	5,86	-1,01
MOTOR OIL	9,97	-0,94
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	10,41	0,29
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,39	-4,15
ΟΠΑΠ	8,6	2,38
ΟΛΠ	18,48	-0,11
ΔΕΗ	5,98	0
TITAN	12,98	-0,92
VIOHALCO	3,86	-1,15
SARANTIS	9,08	2,83
TERNA ENERGY	12,5	4,17
FOURLIS	3,62	-1,9
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,4	1,23

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
OTE (ΚΟ)	7.856.299,06	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,24%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	6.912.181,93	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,80%
ALPHA BANK (ΚΟ)	6.415.250,93	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,61%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.842.581,28	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,52%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.562.266,70	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,43%
JUMBO (ΚΟ)	4.789.845,89	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,39%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.261.540,87	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,37%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	3.668.005,84	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,33%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.182.022,14	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	0,32%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.744.795,97	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,30%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.
48.228,63 (εκατ. ευρώ) — **0,41%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
64.033,12 (χιλ. ευρώ) — **-16,54%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
46.189,20 (χιλ. τεμάχια) — **-21,44%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	226	819	4.548
FTSE/Χ.Α. Large Cap	226	819	4.548
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.498	38.967	305.794
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	39	373	5.921
ALPHA BANK (ΚΟ)	382	9.915	81.866
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	17	216	208
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	4	9	195
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	127	682	7.364
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	21	215	8.155
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	273	8.710	41.624
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	3	119
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	306
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	59	199	3.927
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	12	25	1.769
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	21	49	1.907
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	11	30	1.028
JUMBO (ΚΟ)	40	75	428
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	35	128	1.556
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	32	1.922	51.403
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	184	399	1.006
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	70	404	5.581
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	384	6.337	35.471
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	79	312	2.535
OTE (ΚΟ)	74	341	3.175
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	3	213
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	456	7.736	34.195
ΔΕΗ (ΚΟ)	41	270	8.929
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	71	312	809
TITAN CEMENT (ΚΑ)	24	133	891
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	40	169	5.213
Δικαιώματα σε Δείκτες	7	26	1.297
FTSE/Χ.Α. Large Cap	7	26	1.297
Δικαιώματα σε Μετοχές	12	59	994
ALPHA BANK (ΚΟ)	2	10	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	455
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	274
OTE (ΚΟ)	2	3	52
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6	38	52
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	8	161
Συνολική Δραστηριότητα	2.743	39.871	312.633

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 24 Νοεμβρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6000	0,6180	0,6076	0,1170	6.620	0,5980	0,6160	0,6000	-0,66
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,5900	0,6140	0,6008	-1,3250	56.552	0,6050	0,6060	0,6050	-1,47
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)						0,3520	0,3680		
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0060	0,0095		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0900	0,0900	0,0900	0,0450	500	0,0830	0,0890	0,0900	0,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0890	0,0970		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2100	1,2100	1,2100	-0,6600	40	1,1900	1,2100	1,2100	-2,42
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,2700	1,2700	1,2700	1,0620	1.000	1,2600	1,3000	1,2700	0,00
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)	0,0500	0,0500	0,0500	0,0000	170.000	0,0000	0,0000	0,0500	0,00
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0345	0,0400	0,0353	-0,2730	2.409	0,0000	0,0375	0,0380	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΗΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,3300		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0880	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2600		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,0500	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0860	0,1000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0595	0,0660		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,6200		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	0,9000	0,9000	0,9000	0,5950	10.000	0,8300	0,9000	0,9000	-1,10
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0780	0,0840		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3200	0,3220	0,3202	1,6240	170	0,3060	0,3200	0,3200	5,26
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1100	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	1,9700	1,9700	1,9700	3,7620	500	1,9600	2,0000	1,9700	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC (Σ)						1,1900	1,2400		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	0,2440	0,2440	0,2440	-0,0560	2.200	0,2300	0,2600	0,2440	0,00
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7600		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2740	0,2740	0,2740	0,3270	650	0,2620	0,2740	0,2740	0,00
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0720	0,0830		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1730	0,1730	0,1730	0,4000	2.000	0,1700	0,1730	0,1730	2,37
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0455	0,0490		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2760		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,9400	0,9500	0,9413	-0,8750	126	0,9200	0,9400	0,9400	-1,05
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,1620		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0015		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0040	0,0090		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							43,0001	47,0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							44,0001	48,0000	
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Σχέδιο που πρέπει να πετύχει

UEFA και FIFA δείχνουν τον δρόμο σωτηρίας στο ελληνικό ποδόσφαιρο και στην κυβέρνηση

Του **ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Στη δύση του 2020, ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δίνει μια μοναδική ευκαιρία στο ελληνικό ποδόσφαιρο να ανασυγκροτηθεί εκ βάθρων, να γίνει πιο θελκτικό και να αποπνέει υγεία. Πολλές από τις καινοτομίες που περιλαμβάνονται στις 102 εισηγητικές σελίδες της «Ολιστικής Μελέτης» που παρέδωσαν UEFA και FIFA στην κυβέρνηση και παρουσιάστηκαν την περασμένη Τρίτη, είναι κινήσεις αυτονόητες για κάθε σύγχρονο κράτος και Ομοσπονδία. Το αν θα εφαρμοστούν στην πράξη, εξαρτάται εν πολλοίς από το πώς θα τις ερμηνεύσει κάθε πλευρά και τη βούληση που θα δείξει. Το σίγουρο είναι πως οι δύο υπερκείμενες αρχές προτείνουν ριζικές αλλαγές, κυρίως για τη λειτουργία και τον εκσυγχρονισμό της ΕΠΟ.

Η μελέτη εμπεριέχει 16 βασικά σημεία, τα οποία αναλύονται λεπτομερώς με διαφορετικό χρονικό ορίζοντα υλοποίησής τους. Βαρύτητα δίνεται στην αξιολόγηση της ηγεσίας της Ομοσπονδίας με μετρήσιμους δείκτες, στο καταστατικό με όρια θητειών και ηλικιών για τον πρόεδρο και τα μέλη, στην διαφάνεια και την αξιοκρατία.

Οργάνωση, εκλογές, και η βούληση για γενναίες μεταρρυθμίσεις θα κρίνουν το μέλλον του σπορ στην Ελλάδα.

Η πρόβλεψη για την παρουσία διευθύνοντος συμβούλου (CEO) που χωρίς παρεμβάσεις θα έχει την αποκλειστική ευθύνη της λειτουργίας της, με την ταυτόχρονη μείωση των αρμοδιοτήτων της εκτελεστικής επιτροπής, είναι η σημαντικότερη διαφοροποίηση από όσα γνωρίζαμε μέχρι τώρα. Η σύσταση για την πρόσληψη τεχνικού διευθυντή, υπεύθυνου για τα ζητήματα των εθνικών ομάδων, η κατάρτιση μιας πενταμελούς επιτροπής ελέγχου της Ομοσπονδίας από τεχνοκράτες, η διεύρυνση του εκλογικού σώματος στην ΕΠΟ, η νέα ανεξάρτητη επιτροπή διαιτησίας που θα ακυρώσει τις συνδρομές των διαιτητών στις ΕΠΣ και θα έχει για δύο ακόμη χρόνια ξένο αρχιδιαιτητή στην κεφαλή της, η αυτονόμηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου με πρωτοστάτες τους «Big-4» (Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, ΑΕΚ, ΠΑΟΚ), η αυστηροποίηση του πειθαρχικού πλαισίου για δυσφημιστικές δηλώσεις, είναι μερικές από τις εξίσου ξεχωριστές προτροπές. Επίσης, η δημιουργία ταμείου υποστήριξης του ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου από ΕΠΟ και κυβέρνηση, η αύξηση των εκπροσώπων Σούπερ Λιγκ 2 και Φούτμπολ Λιγκ στη Γ.Σ., η κεντρική διαχείριση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων, η εκπόνηση ενός σταθερού φορμάτ διεξαγωγής των πρωταθλημάτων για αρκετά χρόνια, η εφαρμογή σχεδίου δράσης για την εξάλειψη της βίας και η ανάγκη αλλαγής λειτουργίας των ΜΜΕ, δεν περνούν απαρατήρητα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η διαφθορά

Η ωμή παραδοχή των FIFA - UEFA για τη διαφθορά που επικρατεί στο ελληνικό ποδόσφαιρο, με τα 200 στημένα ματς από το 2010, εκ των οποίων 122 (στα οποία συμμετείχαν οι ίδιες πέντε ομάδες…) την τελευταία τετραετία, προκαλεί σοκ. Μεταξύ άλλων, στην «Ολιστική Μελέτη» προτείνονται: Δημιουργία κυβερνητικής δομής για την ακεραιότητα και μιας ΜΚΟ με σκοπό την εκπαίδευση, την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση του κοινού. Ομάδα καθοδήγησης με επικεφαλής ειδικό της UEFA. Μεταρρύθμιση του αθλητικού νόμου με πρόβλεψη βαρέων ποινών. Εφαρμογή της Σύμβασης κατά της Διαφθοράς, των Ηνωμένων Εθνών. Υπαρξη εκπροσώπος του υπ. Δικαιοσύνης ως συνδέσμου της Europol στο πρόγραμμά της για την Αθλητική Διαφθορά. Συνάντηση στην UEFA με Europol, υπουργούς Δικαιοσύνης, Αθλητισμού και ΕΠΟ για εκπόνηση σχεδίου δράσης. Δημιουργία συνδέσμου της ΕΛ.ΑΣ. με την Interpol. Ιδρυση εμπιστευτικού μηχανισμού για αναφορές διαφθοράς, με συμμετοχή του ΠΣΑΠ και του διεθνούς του οργάνου (FIFPro Europe). Φορμάτ διοργάνωσης πρωταθλημάτων ώστε να μην υπάρχουν προς το τέλος «αδιάφορες» ομάδες κ.ά.

Θετικά και αρνητικά

«Η μελέτη θέλει... μελέτη». Με αυτή την ατάκα, ο βασικός υποψήφιος για την προεδρία της ΕΠΟ στις επερχόμενες εκλογές, Σταύρος Ψαρόπουλος, σχολίασε στην «Κ» τα όσα εισηγούνται UEFA και FIFA. «Αναμφίβολα στο όλο σχέδιο υπάρχουν θετικά στοιχεία, αλλά και αρνητικά. Στην ΕΠΟ έχουν γίνει λάθη. Ωστόσο δεν μπορεί και δεν πρέπει να παρακάμψει κανείς ούτε το αυτοδιοίκητο ούτε το καταστατικό της. Πριν πάμε στην εκλογική Γ.Σ., φρόνιμο θα ήταν να καθίσουμε στο τραπέζι της συζήτησης με την κυβέρνηση και τους άλλους φορείς, για να διευκρινίσουμε ποιες από αυτές τις προτάσεις μπορούν να εφαρμοστούν και ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές για όλους. Ούτε ο υπουργός μπορεί να υπερβαίνει τις αρμοδιότητές του ούτε η ομοσπονδία να μην εφαρμόζει τους νόμους του κράτους».

Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο έχει τη δυνατότητα να υπογράψει ένα «χρυσό» πενταετές συμβόλαιο, ύψους 196,8 εκατ. ευρώ, εάν παραμείνει στο Μιλγουόκι.

«Χορός» εκατομμυρίων ευρώ στα παρκέ του NBA

Ενα «χρυσό» πενταετές συμβόλαιο ύψους 196,8 εκατ. ευρώ, εάν και εφόσον επιλέξει να παραμείνει στο Μιλγουόκι, έχει από σήμερα τα ξημερώματα τη δυνατότητα να υπογράψει ο Γιάννης Αντετοκούνμπο. Σε περίπτωση που δεν υπογράψει την επέκταση συμβολαίου μέχρι και την τελευταία προθεσμία (21 Δεκεμβρίου), θα παραμείνει ελεύθερος στην αγορά του NBA το καλοκαίρι του 2021.

Την ίδια ώρα, η διοίκηση των Μπακς κάνει ό,τι μπορεί για να πείσει τον «Greek Freak» να παραμείνει στο Μιλγουόκι την επόμενη πενταετία. Τα «ελάφια» προχώρησαν σε μία σημαντική κίνηση τις προηγούμενες ημέρες, καθώς αντάλλαξαν τους Ερικ Μπλέντσο, Τζορτζ Χιλ και τρία pick για τον γκαρντ των Πέλικανς, Τζρου Χόλιντεϊ. Επίσης, τον Σέρβο πρώην παίκτη της Φενέρμπαχτσε, Μπόγκταν Μπογκντάνοβιτς θέλουν να κάνουν δικό τους οι Μπακς, οι οποίοι σύμφωνα με τα ρεπορτάζ του ESPN, αναμένεται να του κάνουν πρόταση. Την προηγούμενη Τρίτη, οι Μπακς είχαν συμφωνήσει με τους Κινγκς σε μία ανταλλαγή που θα έστελνε τον Μπογκντάνοβιτς στο Μιλγουόκι, όμως, καθώς θα έμενε ελεύθερος, η συμφωνία κατέρρευσε όταν ο ίδιος αποφάσισε να δοκιμάσει την αγορά.

Παράλληλα, το NBA κινείται από σήμερα τα ξημερώματα σε ρυθμούς μεταγραφών, χωρίς όμως να υπάρχουν πολύ μεγάλα ονόματα στην αγορά. Ελεύθερος από τους Σέλτικς παρέμεινε ο Γκόρντον Χέιγουορντ, ο οποίος αποφάσισε να μην ενεργοποιήσει τον τελευταίο χρόνο του συμβολαίου του, που θα του απέφερε 28,7 εκατ. ευρώ. Μαζί με τους Σέλτικς, οι Νικς και οι Χοκς αναμένονται να είναι οι τρεις ομάδες που θέλουν να τον κάνουν δικό τους. Εκτός από τον Χέιγουορντ, οι Νικς ενδιαφέρονται και για τον Καρμέλο Αντονι και σύμφωνα με το SNY, ενδιαφέρον για μία συμφωνία υπάρχει και από την πλευρά του παίκτη.

Στο Χιούστον, οι Ρόκετς φαίνεται να έχουν εγκαταλείψει την όποια προσπάθεια για να κρατήσουν τον Τζέιμς Χάρντεν, ο οποίος είχε ζητήσει ανταλλαγή την προηγούμενη εβδομάδα. Σύμφωνα με το Athletic, ο 31χρονος σούπερ σταρ προτιμάει να μετακομίσει στο Μπρούκλιν και να ενώσει τις δυνάμεις του με τους Κέβιν Ντουράντ και Κάιρι Ιρβινγκ για λογαριασμό των Νετς. Οι Ρόκετς όμως ψάχνουν την ιδανικότερη ευκαιρία με το πιο ολοκληρωμένο πακέτο για να ανταλλάξουν τον Χάρντεν. Τέλος, τη δεύτερη συνεχόμενη σεζόν αναμένεται να χάσει ο Κλέι Τόμπσον, ο οποίος υπέστη ρήξη αχίλλειου τένοντα. Ο Τόμπσον είχε χάσει την περασμένη σεζόν με ρήξη χιαστών.

Δ.Α.

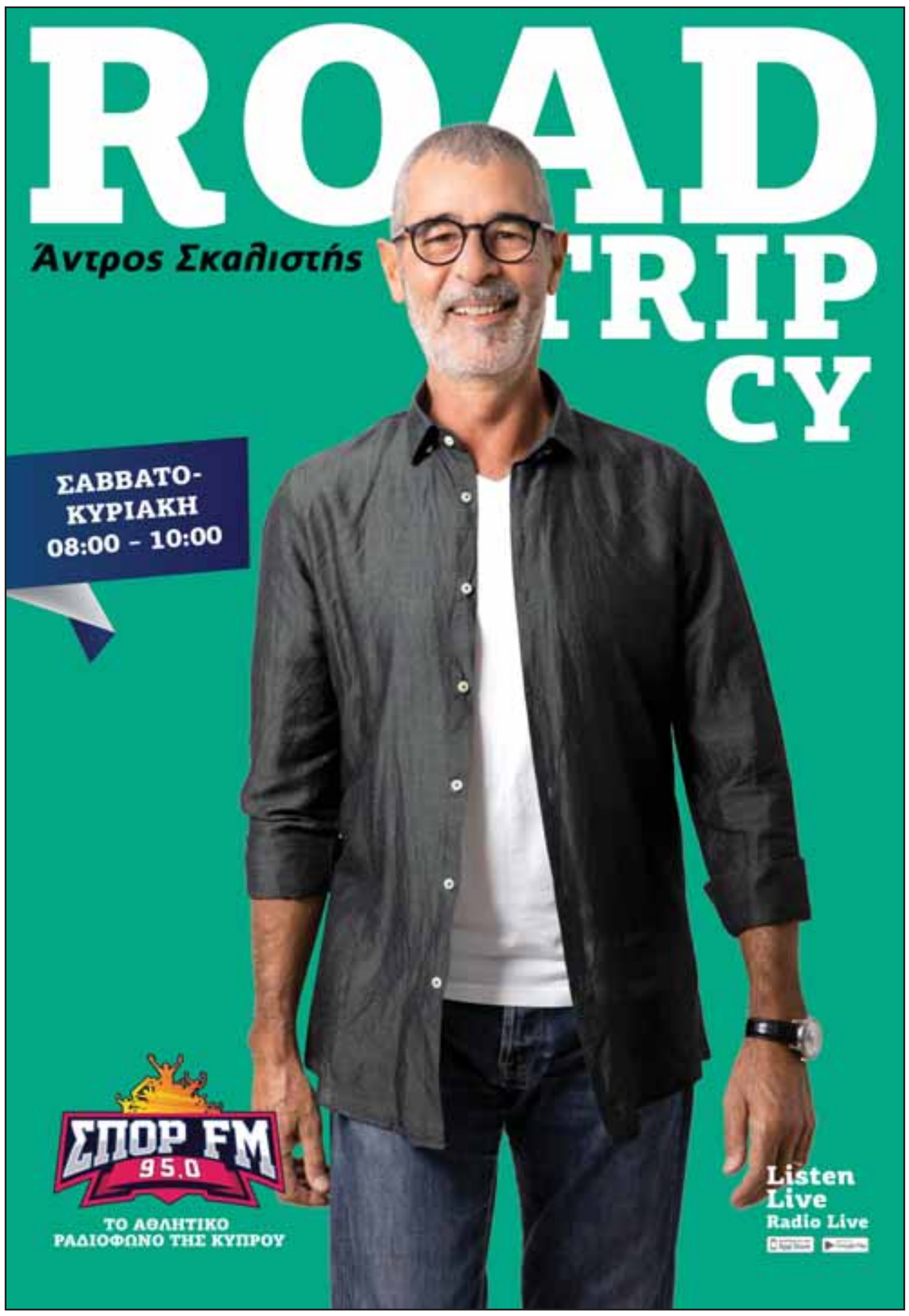

Θέλουμε περισσότερα και ταχύτερα για το κλίμα

Ο Nick Bridge μιλάει για το παράδειγμα της βρετανικής κυβέρνησης, τους στόχους, τα αποτελέσματα και τα κρίσιμα βήματα για το μέλλον

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟ**

«Βρισκόμαστε σε ένα κομβικό σημείο. Εχουμε την ευκαιρία να δημιουργήσουμε έναν καλύτερο κόσμο, οφείλουμε να πράξουμε ορθά, να προσφέρουμε μεγαλύτερη στήριξη στους πιο φτωχούς και αδύναμους και να θέσουμε την κλιματική κρίση υπό έλεγχο», λέει στην «Κ» ο κ. Nick Bridge, εκπρόσωπος του βρετανικού υπουργείου Εξωτερικών για θέματα Κλιματικής Αλλαγής, σχεδόν ένα χρόνο πριν από την κρίσιμη σύνοδο για το κλίμα στη Γλασκώβη.

– Ποιους στόχους έχει θέσει η βρετανική κυβέρνηση για την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής;

– Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο διεθνώς στην προσπάθεια ανάσχεσης της κλιματικής αλλαγής. Είμαστε η πρώτη χώρα που διαμόρφωσε νομοθεσία με δεσμευτικό χαρακτήρα για τις εκπομπές αερίων. Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει αναλάβει τη δέσμευση για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το Η.Β. πρωτοστάτησε στη δράση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την εμπέδωση της πράσινης ανάπτυξης. Μεταξύ 1990 και 2018, η οικονομία μας αναπτύχθηκε κατά 75%, ενώ οι εκπομπές περιορίστηκαν κατά 43%. Η επίτευξη του «net zero» στόχου μας (σ.σ. έχει τεθεί έως το 2050) προϋποθέτει ότι θα εξελίξουμε περαιτέρω την οικονομία μας – τα σπίτια, τις μεταφορές, τις βιομηχανίες, τον τρόπο παραγωγής και αξιοποίησης ενέργειας, και τον τρόπο αξιοποίησης της γης μας. Εργαζόμαστε σκληρά, για να μοιραστούμε την εμπειρία μας, με απώτερο σκοπό να αποκτήσουν όλες οι χώρες τη δική τους, εξατομικευμένη στρατηγική για να πράξουν ανάλογα, με τον τρόπο που κρίνει η καθεμιά.

– Ποια είναι τα κρίσιμα πεδία για τον περιορισμό των εκπομπών και ποιες είναι οι βασικές κατευθύνσεις τις οποίες υλοποιείτε;

– Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής δεν αφορά μόνο στις εκπομπές: εξίσου σημαντική είναι η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων μας, η προστασία της βιοποικιλότητας και η διασφάλιση ότι κάθε κοινότητα θα είναι σε θέση να προσαρμοστεί και να διαχειριστεί τις επιπτώσεις ενός μεταβαλλόμενου κλίματος. Εδώ στην Ελλάδα, αυτό αφορά την προστασία της εκπληκτικής πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και της φυσικής ομορφιάς σε στεριά και θάλασσα. Ωστόσο, πολύ σωστά επισημαίνετε το ζήτημα του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων. Εχουμε αναλάβει δράση σε όλους τους τομείς: στην ενέργεια, περιορίζοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από 40% σε σχεδόν 0% και δημιουργώντας τα τελευταία χρόνια τη μεγαλύτερη υπεράκτια γραμμή παραγωγής αιολικής ενέργειας στον κόσμο, μέσω ενός συνδυασμού περιορισμών στους ρύπους, μακροπρόθεσμων κινήτρων για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μεγάλης κλίμακας και χαμηλού κόστους, διαμορφώνοντας έτσι μια ισχυρή κουλτούρα επενδύσεων και καινοτομίας.

– Εχετε θέσει πενταετείς στόχους μείωσης των εκπομπών μέχρι το 2050. Πώς εξελίσσεται αυτή η δια-δικασία;

– Χαράσσουμε τη στρατηγική μας για καθαρή ανάπτυξη και έχουμε ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο στην επίτευξη του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων. Πετύχαμε τους στόχους που είχαμε θέσει στο πλαίσιο του «Climate Change Act 2008», και είμαστε σε καλό δρόμο σε ό,τι αφορά την υπερκάλυψη των στόχων μας για την τρίτη περίοδο. Φέτος, καταρρίψαμε το ημερήσιο ρεκόρ μας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων τεχνολογιών: 47% των εθνικών μας αναγκών καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Συγκεκριμένα, το Η.Β. αποτελεί παγκόσμιο ηγέτη στον υπεράκτιο άνεμο – όπως και η Ελλάδα, στο Η.Β. διαθέτουμε από τις πλέον ευνοϊκές συνθήκες παγκοσμίως για την παραγωγή ενέργειας κατ' αυτόν τον τρόπο. Για του λόγου το ασφαλές, οι εγκαταστάσεις υπεράκτιας αιολικής ενέργειας στο Η.Β. έχουν ισχύ όσο όλων των υπολοίπων χωρών μαζί. Ωστόσο, είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε περισσότερα, και να προχωρήσουμε με ακόμα πιο γρήγορους ρυθμούς.

Ο Nick Bridge, εκπρόσωπος του βρετανικού υπουργείου Εξωτερικών για θέματα Κλιματικής Αλλαγής, μιλάει στην «Κ».

«Μεταξύ 1990 και 2018, η οικονομία μας αναπτύχθηκε κατά 75%, ενώ οι εκπομπές περιορίστηκαν κατά 43%».

– Η σύνοδος του Παρισιού πανηγυρίστηκε ως μεγάλη επιτυχία. Στην πορεία όμως αποδείχθηκε πως οι στόχοι που τέθηκαν δεν ήταν επαρκείς για την αναστροφή της κλιματικής κρίσης, ενώ αρκετά κράτη δεν υλοποίησαν τις δεσμεύσεις τους. Γιατί γίνονται σχεδόν πάντα «τόσο λίγα - τόσο αργά»;

– Η σύνοδος του Παρισιού αποτέλεσε μία καίρια πολυμερή συμφωνία: μία πολιτική δήλωση ότι ο κόσμος αναγνωρίζει την πρόκληση που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε και είμαστε αποφασισμένοι να αναλάβουμε δράση. Ωστόσο, ορθώς επισημαίνετε ότι η συλλογική μας απάντηση σε αυτή την πρόκληση απέχει σήμερα σημαντικά από αυτό που χρειάζεται. Γι' αυτό η επόμενη σύνοδος για το κλίμα COP26 (σ.σ. προγραμματίζεται να γίνει στη Γλασκώβη 1-12/11/2021), είναι τόσο σημαντική, πέντε χρόνια μετά τη σύνοδο του Παρισιού. Κάθε χώρα καλείται να παρουσιάσει φιλόδοξες εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (NDC) στον αγώνα για την επίτευξη του μηδενικού ισοζυγίου το συντομότερο δυνατόν και να διασφαλίσει ότι έχει διαμορφώσει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική (LTS) για την εξάλειψη της συμβολής της στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Είμαστε πολύ υπερήφανοι για τον ρόλο μας στη διοργάνωση της συνόδου COP26, και είμαστε αποφασισμένοι να αξιοποιήσουμε την προεδρία μας για να επιταχύνουμε την κλιματική δράση και να οριστικοποιήσουμε τη δέσμη κατευθυντήριων οδηγιών του Παρισιού.

«Εχουμε αναλάβει δράση σε όλους τους τομείς: στην ενέργεια, περιορίζοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από 40% σε σχεδόν 0% και δημιουργώντας τα τελευταία χρόνια τη μεγαλύτερη υπεράκτια γραμμή παραγωγής αιολικής ενέργειας στον κόσμο», λέει ο Nick Bridge.

Αισιοδοξία

– Η επόμενη σύνοδος για το κλίμα (COP26) προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί στη Γλασκώβη από 1-12 Νοεμβρίου. Μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι;

– Ναι, αλλά μόνο εάν ενεργήσουμε τώρα. Σε συνεργασία με την Ιταλία είμαστε αποφασισμένοι να αξιοποιήσουμε την προεδρία μας ώστε να επιταχύνουμε την προσπάθειά μας για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού με μεγαλύτερη φιλοδοξία σε τρεις τομείς: προσαρμογή, μετριασμός, χρηματοδότηση. Εχουμε ό,τι χρειαζόμαστε για να προστατεύσουμε το περιβάλλον μας: τους πόρους, την τεχνογνωσία, την τεχνολογία. Αυτό που απαιτείται είναι ανάληψη δράσης και δέσμευση σε όλα τα επίπεδα.

– Η πανδημία της COVID-19 ανέδειξε μια συνολική περιβαλλοντική κρίση. Η υπερθέρμανση του πλανήτη μοιάζει σαν την αυξημένη ένδειξη στο «παγκόσμιο θερμόμετρο». Πώς συνεχίζουμε;

– Δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να συμπράξουμε και να δώσουμε μια συνδυασμένη απάντηση. Κάθε χώρα πρέπει να συνεισφέρει με τον δικό της τρόπο, ωστόσο οι ξεχωριστές δράσεις θα πρέπει να συμβάλουν σε ένα φιλόδοξο, παγκόσμιο σχέδιο δράσης. Για το Η.Β., είναι σημαντικό να δίνουμε το καλό παράδειγμα. Γι' αυτό, έχουμε επενδύσει πάνω από 1 δισ. λίρες σε έργα καθαρής ενέργειας σε αναπτυσσόμενες χώρες τα τελευταία πέντε χρόνια, ενώ πέρυσι ανακοινώσαμε τη σύσταση του ταμείου Ayrton, ύψους 1 δισ. λιρών, με στόχο να βοηθήσουμε αναπτυσσόμενες χώρες να αποκτήσουν πρόσβαση σε καινοτόμες ενεργειακές τεχνολογίες.

– Σε ορισμένους κύκλους επικρατεί η αντίληψη πως τα μέτρα για την κλιματική αλλαγή επιβραδύνονται ή και συγκρούονται με την οικονομική ανάπτυξη. Ποια είναι η δική σας προσέγγιση;

– Δεν υπάρχει καμία απολύτως σύγκρουση μεταξύ της επίτευξης οικονομικής ευημερίας, της καταπολέμησης της φτώχειας και της ανισότητας, και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και των περιβαλλοντικών κρίσεων. Η επένδυση στην αειφόρο ανάπτυξη δημιουργεί θέσεις εργασίας και διασφαλίζει το μακροπρόθεσμο μέλλον μας. Πάρτε για παράδειγμα τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Έρευνα του Διεθνούς Οργανισμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (IRENA) αποδεικνύει ότι η ενίσχυση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας οδηγεί στην αύξηση των θέσεων εργασίας στον κλάδο, αγγίζοντας τις 42 εκατ. θέσεις εργασίας παγκοσμίως μέχρι το 2050 – δηλαδή 4 φορές περισσότερες απ' ό,τι σήμερα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το διάστημα μεταξύ 2015 και 2030, η οικονομία γύρω από τις χαμηλές εκπομπές στο Η.Β. θα μπορούσε να αναπτυχθεί 4 φορές ταχύτερα από την υπόλοιπη οικονομία, και να υποστηρίξει έως και 2 εκατ. θέσεις εργασίας. Από το 2012, το κόστος παραγωγής ενέργειας από υπεράκτια αιολικά έχει μειωθεί στο Η.Β. περισσότερο από 70%, ενώ με κάθε διπλασιασμό της παγκόσμιας παραγωγής ηλιακής και αιολικής ενέργειας, το κόστος παραγωγής μειώνεται κατά 28% και 15%, αντίστοιχα. Συνεπώς, δημιουργούμε θέσεις εργασίας, και κάθε φορά που αυτό επιτυγχάνεται, μειώνεται το κόστος παραγωγής.

– Πώς η κλιματική πολιτική δεν θα οδηγήσει στο να πληρώσουν ξανά οι πιο φτωχοί, κοινωνικά στρώματα και χώρες, τους μεγάλους ρυπαντές;

– Αυτή είναι μια εύλογη ανησυχία: Πρέπει να αποδείξουμε ότι η βιώσιμη δράση, οι κλιματικές φιλοδοξίες και η οικονομική ανάπτυξη συμβαδίζουν. Και οι πιο πλούσιες χώρες οφείλουν να αναλάβουν τον ρόλο που τους αναλογεί και να μοιραστούν τα οφέλη από την πρότερη ανάπτυξή τους. Γι' αυτό, το Η.Β. έχει προχωρήσει στις διεθνείς δεσμεύσεις χρηματοδότησης που ανέφερα προηγουμένως και είμαστε αποφασισμένοι να μοιραστούμε την τεχνογνωσία μας και την παγκοσμίως πρωτοπόρο επιστημονική πρόοδο και τεχνολογία μας με άλλες χώρες. Το Η.Β. έχει επίσης δεσμευθεί να διπλασιάσει τις διεθνείς χρηματοδοτήσεις για το κλίμα το διάστημα 2020 με 2025, αγγίζοντας τις 11,6 δισ. λίρες, για να βοηθήσει αναπτυσσόμενες χώρες να μειώσουν εκπομπές, να βελτιώσουν την αντοχή τους στις κλιματικές επιπτώσεις και να περιορίσουν την αποψίλωση δασών. Η κλιματική αλλαγή είναι μια παγκόσμια πρόκληση, και θα ενισχύσουμε τις χώρες και τις κοινότητες εκείνες που θα επηρεαστούν περισσότερο.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ***

Κλιματική αλλαγή: κόστος και ευκαιρίες για επιχειρήσεις

Δεκαετίες μετά την αποδοχή και κατανόηση της επιστήμης της κλιματικής αλλαγής, δεν έχει καθοριστεί σταθερή τιμή για τον άνθρακα και οι περισσότερες εταιρείες εξακολουθούν να εκπέμπουν ελεύθερα διοξείδιο του άνθρακος και άλλους ρύπους. Καθώς οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή θα γίνονται αντιληπτές ακόμα περισσότερο στο μέλλον, είναι πιθανό να δούμε αυστηρότερους νόμους και πολίτες σε όλο τον κόσμο να απαιτούν δράση για το κλίμα.

Σε έρευνα που υλοποιήσαμε στο Χάρβαρντ, διαπιστώσαμε ότι για τις 10 μεγαλύτερες εταιρείες των ΗΠΑ το 2018, τα λειτουργικά έσοδα ανέρχονταν σε 182 δισ. δολάρια και το μέσο περιθώριο λειτουργίας στο 11%. Για την ίδια χρονιά, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτών των εταιρειών αποτιμώνται σε 71 δισ. δολάρια, εκ των οποίων η συντριπτική πλειονότητα προέρχεται από τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Αυτό το ποσό αντιστοιχεί κατά μέσον όρο στο 49% των λειτουργικών εσόδων. Εάν αυτοί οι οργανισμοί υποχρεώνονταν να πληρώσουν για τη ρύπανση που προκαλούν, τα περιθώρια λειτουργίας τους θα μειώνονταν στο 7%.

Για εκείνους που βλέπουν την κλιματική αλλαγή ως μια μακρινή πρόκληση, αξίζει να διευκρινιστεί ότι οι περισσότερες από τις επιπτώσεις της επηρεάζουν αρνητικά την ανθρώπινη υγεία και την ικανότητα εργασίας. Ενδεικτικά αναφέρονται το θερμικό στρες, η πρόσθετη επιβάρυνση ασθενειών, η αφυδάτωση, οι πλημμύρες, ο υποσιτισμός λόγω μειωμένης ικανότητας παραγωγής τροφίμων φυτικής και ζωικής προέλευσης κ.λπ. Στην πραγματικότητα, από τα 71 δισ. δολάρια περιβαλλοντικής ζημίας των παραπάνω οργανισμών, τα 67 δισ. δολάρια συνδέονται άμεσα με το κόστος υγείας όλων μας.

Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής θα διαταράξει σημαντικά τις επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο, φέρνοντας σημαίνουσες αλλαγές.

Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής θα διαταράξει σημαντικά τις επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο, φέρνοντας σημαίνουσε αλλαγές στους τομείς της ενέργειας, της γεωργίας, των μεταφορών και της διαχείρισης ακινήτων. Η Tesla εισήλθε στην αυτοκινητοβιομηχανία το 2003 για να δημιουργήσει ένα μέλλον στο οποίο τα ηλεκτρικά οχήματα θα αντικαταστήσουν τα παραδοσιακά οχήματα εσωτερικής καύσης, αλλάζοντας δραστικά τη δυναμική της βιομηχανίας. Σήμερα η Tesla είναι η εταιρεία αυτοκινήτων με τη μεγαλύτερη αξία στην Ιστορία, με κεφαλαιοποίηση υψηλότερη από εκείνη της General Motors και της Ford μαζί, ενώ οι παγκόσμιες αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν ανακοινώσει ότι σχεδιάζουν να επενδύσουν 300 δισ. δολάρια στην τεχνολογία ηλεκτρικών οχημάτων τα επόμενα πέντε έως δέκα χρόνια.

Οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή θα γίνονται αντιληπτές ακόμη περισσότερο στο μέλλον· είναι πιθανό να δούμε αυστηρότερους νόμους και πολίτες σε όλο τον κόσμο να απαιτούν δράση για το κλίμα.

Τέτοιες επιχειρήσεις που λειτουργούν για να πετύχουν τον εταιρικό τους στόχο (purpose-driven) είναι πολύ πιο πιθανό να οδηγήσουν στον μετασχηματισμό και στην καινοτομία, που είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Είναι επίσης σε ιδανική θέση να ηγηθούν των προσπαθειών συνεργασίας που είναι ζωτικής σημασίας για την πρόοδο. Στη γεωργία, για παράδειγμα, η εκτεταμένη ανησυχία ότι η κλιματική αλλαγή απειλεί την προμήθεια βασικών προϊόντων, όπως το φοινικέλαιο, τα ψάρια και το κακάο, σε συνδυασμό με τον φόβο ότι ο κλάδος να βρεθεί υπόλογος ότι συμβάλλει στην κλιματική αλλαγή, οδήγησε ορισμένες από τις μεγαλύτερες εταιρείες να ξεκινήσουν τη μετάβαση σε βιώσιμες γεωργικές και αλιευτικές πρακτικές.

Οι εταιρείες που ηγούνται της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα ξεκινούν ενσωματώνοντας την ανάλυση σεναρίων κινδύνων και ευκαιριών κλιματικής αλλαγής σε όλες τις δραστηριότητές τους, από την έρευνα και ανάπτυξη έως τις δαπάνες κεφαλαίου και τις διαδικασίες προμηθειών. Εξίσου σημαντικό είναι τα μέλη των διοικητικών συμβούλιων να γνωρίζουν το αντικείμενο και να ενημερώνονται για τις εξελίξεις, ώστε να είναι σε θέση να επιβλέψουν τις δραστηριότητες των εταιρειών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιτροπές αποδοχών παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα και ότι οι επιτροπές ελέγχου διασφαλίζουν τη διαφανή πληροφόρηση των επενδυτών.

Αν μια εταιρεία προσδιορίσει μια εσωτερική τιμή άνθρακα, λογικά θα οδηγηθεί σε πιο βιώσιμες επενδύσεις. Οι πληρέστερες και ορθότερες μετρήσεις της ελκυστικότητας και του ανθρακικού αποτυπώματος της χρήσης των προϊόντων της θα της επιτρέψουν να αναπτυχθεί επενδύοντας σε τομείς και προϊόντα ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή. Η εταιρεία χημικών Solvay διαπίστωσε ότι τα τελευταία 3 χρόνια τα προϊόντα της που παρέχουν λύσεις φιλικές για το κλίμα και το περιβάλλον παρουσίασαν αύξηση πωλήσεων, ενώ τα προϊόντα της που συνεισφέρουν στην κλιματική αλλαγή παρουσίασαν μείωση πωλήσεων. Ακολουθώντας το παράδειγμα της Danone, οι εταιρείες καλούνται να δημοσιοποιούν τα προσαρμοσμένα κέρδη τους ανά μετοχή, συνυπολογίζοντας το ανθρακικό τους αποτύπωμα, σύμφωνα με την παγκόσμια τάση για σταθμισμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, όπου έχει συνυπολογιστεί ο αντίκτυπος των εταιρειών στην κοινωνία και το περιβάλλον (impact weighted financial accounts).

Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα απαιτεί προσεκτική εξέταση της πορείας, της ταχύτητας και του μεγέθους της. Τόσο οι διευθυντές όσο και τα μέλη της ανώτατης διοίκησης πρέπει να προετοιμαστούν τώρα.

* Ο κ. Γιώργος Σεραφείμ είναι καθηγητής του Harvard Business School, κάτοχος της έδρας Charles M. Williams.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αισιοδοξία μετά τις ανακοινώσεις για τα εμβόλια

Με την ελπίδα για επιστροφή στην κανονικότητα το συντομότερο δυνατόν, ενώ τα συστήματα υγείας σε διάφορες χώρες του κόσμου συνεχίζουν να δέχονται ισχυρή πίεση καθώς ο αριθμός των κρουσμάτων από την πανδημία και των ατόμων που χρειάζονται ιατρική περίθαλψη παραμένει σε υψηλά επίπεδα, η προσοχή όλου του κόσμου είναι στραμμένη στις εξελίξεις για την πορεία των υποψήφιων εμβολίων.

Τα νέα συνεχίζουν να είναι ενθαρρυντικά, καθώς η Moderna ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία από την τελική φάση 3 των δοκιμών του εμβολίου της, η αποτελεσματικότητά του είναι πάνω από 94%, ενώ οι Pfizer/BioNTech ανακοίνωσαν αποτελεσματικότητα 95% για το εμβόλιο που αναπτύσσουν από κοινού, προχωρώντας παράλληλα στο επόμενο βήμα, να καταθέσουν αίτηση στον Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) για επείγουσα έγκριση αδειοδότησης. Αν και τα νέα είναι αδιαμφισβήτητα θετικά, οι επενδυτές συνεχίζουν να ανησυχούν για θέματα που σχετίζονται με τη διαδικασία παραγωγής των εμβολίων ή/και τον σχεδιασμό διάθεσής τους για μαζικούς εμβολιασμούς. Παράλληλα, θεωρείται σχεδόν απίθανο να υπάρξει σημαντική χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων κατά του κορωνοΐού τους αμέσως επόμενους μήνες, καθώς ο ερχομός του χειμώνα υποχρεώνει τον κόσμο να περνάει περισσότερο χρόνο σε εσωτερικούς χώρους, δημιουργώντας συνθήκες πιο ευνοϊκές για την εξάπλωση του ιού.

Επίσης, αξιωματούχοι της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχουν στείλει σαφές μήνυμα στις αγορές ότι, παρά τις θετικές εξελίξεις στο μέτωπο των εμβολίων, δεν προτίθενται να περιορίσουν τον βαθμό χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής τους αφού οι κίνδυνοι παραμένουν ισχυροί, αλλά αντιθέτως ενδέχεται να προχωρήσουν άμεσα σε ακόμη μεγαλύτερη χαλάρωσή της. Αντιδρώντας στις εξελίξεις αυτές, οι κυβερνητικοί τίτλοι των ΗΠΑ και της Γερμανίας ενισχύθηκαν, με τις αποδόσεις τους (οι αποδόσεις κινούνται αντίθετα από τις τιμές) να κινούνται πτωτικά, παραμένοντας όμως αρκετά υψηλότερα από τα πρόσφατα χαμηλά επίπεδα που καταγράφηκαν στις αρχές Νοεμβρίου, στον απόηχο του εκλογικού αποτελέσματος στις ΗΠΑ. Στις αγορές συναλλάγματος, το δολάριο ΗΠΑ κινήθηκε ελαφρώς πτωτικά, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να καταγράφει οριακά κέρδη σε εβδομαδιαία βάση, ύψους 0,2%, αργά την Παρασκευή στις αγορές της Ευρώπης.

Αν και το βελτιωμένο επενδυτικό κλίμα στις περισσότερες χρηματιστηριακές αγορές έχει επηρεάσει αρνητικά το δολάριο, οι όποιες απώλειες έχουν σε μεγάλο βαθμό αντισταθμιστεί από τους αρνητικούς για το ευρώ παράγοντες, όπως η ανησυχία των επενδυτών για τις επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων στην οικονομία της Ευρωζώνης και η προοπτική περαιτέρω χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στην επόμενη συνεδρίαση τον Δεκέμβριο.

* Τομέας οικονομικής ανάλυσης και έρευνας διεθνών κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Οι ξένοι θεσμικοί ποντάρουν ξανά στην ανάκαμψη της Ελλάδας

Μπαράζ θετικών εκθέσεων για τις προοπτικές στη μετά πανδημία εποχή

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η ψυχολογία στην αγορά έχει ξεκάθαρα αλλάξει αυτόν τον μήνα, όπως επισημαίνουν οι αναλυτές, κάτι που εξηγεί τον απεγκλωβισμό του τζίρου στο Χρηματιστήριο Αθηνών από τα εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα που κινούνταν τους προηγούμενους έξι μήνες, καθώς και την εκτόξευση του Γενικού Δείκτη κατά 24% και του τραπεζικού δείκτη κατά σχεδόν 60% από τις αρχές Νοεμβρίου. Τα ενθαρρυντικά νέα από το μέτωπο του εμβολίου και το φως που άναψαν στην άκρη του τούνελ της πανδημίας, σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων «λευκών κύκνων», όπως το τέλος της αβεβαιότητας γύρω από τις αμερικανικές εκλογές, το εντυπωσιακό ράλι των ελληνικών ομολόγων, το οποίο και στηρίζει το PEPP της ΕΚΤ, το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα μαζί με τη Σλοβενία που είδαν

«Game changers» η υλοποίηση επενδύσεων που «πάγωσαν», το Ελληνικό, οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης, η επιστροφή του τουρισμού.

αναβάθμιση της αξιολόγησής τους εν μέσω πανδημίας, βρίσκονται πίσω από αυτό το ξαφνικό «κλικ» που έγινε σε ό,τι αφορά την επενδυτική διάθεση απέναντι στη χώρα.

«Οι ξένοι επενδυτές έχουν αρχίσει και ποντάρουν στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, ένα στοίχημα το οποίο διέκοψε η πανδημία», όπως σημειώνουν παράγοντες της αγοράς. Δεδομένου ότι οι κλάδοι και οι οικονομίες γενικότερα που χτυπήθηκαν περισσότερο από το σοκ της COVID θα είναι αυτές που θα ανακάμψουν το ταχύτερο και το εντονότερο, η Ελλάδα πλέον έχει μπει με... φόρα στον επενδυτικό χάρτη, τη στιγμή που οι μεγάλοι διεθνείς οίκοι και τα χαρτοφυλάκια καταστρώνουν ήδη τη στρατηγική τους για το 2021.

Ηδη τις τελευταίες ημέρες είδαμε μπαράζ εκθέσεων ξένων οίκων οι οποίοι δήλωσαν αισιόδοξοι για την Ελλάδα και τις ελληνικές μετοχές, με την Jefferies να χαρακτηρίζει τη χώρα ως τον μεγάλο κερδισμένο από την οικονομική ανάκαμψη που θα φέρει η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού εμβολίου, και τη Morgan Stanley να χαρακτηρίζει την Ελλάδα ένα trade διάρκειας λόγω του ριμπάουντ που θα σημειωθεί σε ΑΕΠ και τουρισμό, με την ελληνική χρηματιστηριακή αγορά, η οποία χτυπήθηκε πιο έντονα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, να αναμένεται να ξεχωρίσει.

Οι προσδοκίες κάνουν λόγο για ανάκαμψη τύπου V, με τα χειρότερα να έχουν περάσει για τις οικονομίες και τα εταιρικά κέρδη, σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Σακαρέλης, αναλυτής της Wealth Financial Services. Η άνοδος του τουρισμού, η προώθηση των επενδυτικών σχεδίων των εταιρειών που είχαν «παγώσει», η επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων και του σχεδίου Ελληνικό, αλλά κυρίως η ωφέλεια που θα έχουμε από το Ταμείο Ανάκαμψης, είναι βάσιμοι λόγοι για αισιοδοξία.

Το story της ισχυρής ανάκαμψης ήταν αυτό που κίνησε το ράλι του Χρηματιστηρίου Αθηνών το 2019 και την εκτίναξη του τραπεζικού δείκτη κατά 100%. Την προηγούμενη χρονιά, και ιδίως μετά τις εκλογές, οι επενδυτές πόνταραν στη δυναμική της ελληνικής οικονομίας, ένα στοίχημα το οποίο ωστόσο «έκαψε» η πανδημία. Το εμβόλιο αισιοδοξίας που δίνουν οι ειδήσεις από Pfizer, Moderna, AstraZeneca κ.ά., φέρνει ξανά στο τραπέζι το αφήγημα του Greek recovery.

«Τα νέα αυτά αποτελούν "game changer" για τα χρηματιστήρια και ειδικότερα για το Χ.Α. η θετική επίπτωση είναι ακόμη μεγαλύτερη εφόσον το μειονέκτημα της εξάρτησης από την εκτός συνόρων οικονομική δραστηριότητα μετατρέπεται σε πλεονέκτημα», σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Καυκάς, υπεύθυνος του τμήματος ανάλυσης της Depolas Investment Services.

Σημαντικός θετικός καταλύτης είναι το χαμηλό πλέον κόστος δανεισμού της χώρας, ενώ η στοχευμένη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων προς τους κλάδους που επλήγησαν περισσότερο, αλλά κι εκείνους που μπορούν να επιτύχουν βιώσιμη ανάπτυξη με ικανοποιητικές αποδόσεις, θα επισπεύσει την ανάκαμψη, επισημαίνει.

Οι προσδοκίες κάνουν λόγο για ανάκαμψη τύπου V, με τα χειρότερα να έχουν περάσει για τις οικονομίες και τα εταιρικά κέρδη, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ξένων και Ελλήνων οικονομικών αναλυτών.

Οι πληγές από τον ιό είναι η μεγάλη πρόκληση της επόμενης ημέρας

Αν και το μεσομακροπρόθεσμο σκηνικό έχει βελτιωθεί σημαντικά, τόσο λόγω του ορατού τέλους της αβεβαιότητας με την πανδημία που διαφαίνεται –καθώς σύντομα, πιθανότατα, θα υπάρχει το «όπλο» αντιμετώπισής της– όσο και λόγω του Ταμείου Ανάκαμψης, το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει ως επιταχυντής του ριμπάουντ της οικονομίας, οι προκλήσεις παραμένουν. Οπως τονίζει ο κ. Καυκάς, η ανοδική πορεία της οικονομίας και κατ' επέκταση και της χρηματιστηριακής αγοράς δεν θα είναι χωρίς προκλήσεις, παρόλο που οι πιθανότητες για ανάκαμψη τύπου V έχουν αυξηθεί.

Οι τρέχοντες περιορισμοί, αν και απαραίτητοι, χαμηλώνουν το σημείο εκκίνησης της ανοδικής τάσης της οικονομίας. Το επόμενο στοίχημα θα είναι η ομαλή διακίνηση και ο εμβολιασμός των χωρών, διαδικασία κατά την οποία δεν αποκλείονται επιπλοκές. Αμέσως μετά θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα απόνερα της οικονομικής δυσπραγίας εντός και εκτός χώρας, ενδεχομένως με νέα πακέτα στήριξης. Αυτό θα επηρεάσει την ταχύτητα ανάκαμψης των άμεσα συνδεδεμένων με την Ελλάδα οικονομιών, ήτοι και την ελληνική οικονομία.

Νέο μοντέλο

Την «επόμενη μέρα», όπως επισημαίνει, η βαρύτητα θα δοθεί και στις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις στο οικονομικό μοντέλο της χώρας, οι οποίες ευλόγως αναβλήθηκαν χρονικά, ώστε το Χ.Α. να αποτελέσει κάτι περισσότερο από ένα βραχυπρόθεσμο trade για τους επενδυτές. Σε κάθε περίπτωση, το στοίχημα για τις οικονομίες θα είναι τι πληγές θα αφήσει πίσω της η πανδημία, σημειώνει από την πλευρά του ο κ. Σακαρέλης.

Η νέα κατάσταση στην αγορά εργασίας (πιθανές μόνιμες απώλειες) θα επηρεάσει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και ενδεχομένως να πλήξει κάποιους κλάδους. Σημαντικό στοιχείο θα είναι η σταδιακή ή μη απόσυρση των μέτρων τόνωσης των οικονομιών και η διαχείριση του κρατικού και ιδιωτικού χρέους που θα αφήσει πίσω της η κρίση COVID-19. Η ελληνική αγορά, στο πλαίσιο αυτό, επηρεάζεται κυρίως από τα κόκκινα δάνεια που θα αφήσει η άρση των δανείων που βρίσκονται σε αναστολή πληρωμών, όπως τονίζει.

Αλλωστε, όπως σημείωσε και η Fitch στην «Κ», η επιστροφή των σκληρών περιοριστικών μέτρων θα ανανεώσει τις πιέσεις για τους κλάδους που πλήττονται περισσότερο από την πανδημία και αναμένει έτσι πως θα υπάρξουν αυξημένες εισροές κόκκινων δανείων στο επόμενο έτος, πέραν αυτών που είχαν υπολογίσει οι τράπεζες.

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ με τον Γενικό Δείκτης να κλείνει στις 49,21 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 0,53%.

Πτώση σε ποσοστό 0,55%, κατέγραψε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε στις 29,18 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε σε €59.166,90.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 49,21 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 0,53%.

Εξάλλου, με πτώση έκλεισε ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,93%, ενώ αντίθετα ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς κατέγραψε κέρδη σε ποσοστό 0,26%.

Οι δείκτες των Ξενοδοχείων και της Επενδυτικής Αγοράς δεν παρουσίασαν μεταβολή.Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €33.977,26 (πτώση 1,47% - τιμή κλεισίματος €0,60).

Ακολούθησαν οι μετοχές της SALAMIS TOURS με €9.000 (πτώση 1,10% -τιμή κλεισίματος €0,90), της ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ με €8.500 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,05), της Ελληνικής Τράπεζας με €4.022,34 (πτώση 0,66% - τιμή κλεισίματος €0,60) και της ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΑΣΦΑΛ. ΕΤ με €1.270 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €1,27).

Από τις μετοχές που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης, δύο κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και εφτά παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 56. Στο μεταξύ, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ανακοινώνει τη συνέχιση της αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων της εταιρείας Inzhsystems Ltd (ΝΕΑ Αγορά), για επιπλέον δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι και την 1η Φεβρουαρίου 2021.

Πρόσθετες αγορές ελληνικών ομολόγων άνω των 10 δισ. από ΕΚΤ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τουλάχιστον 10 δισ. ευρώ περισσότερα ελληνικά ομόλογα θα αγοράσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε περίπτωση που στις 10 Δεκεμβρίου, όπως και αναμένεται ευρέως, ανακοινώσει την αύξηση του μεγέθους του έκτακτου προγράμματος πανδημίας PEPP.

Και αυτό υπό τη «συντηρητική» εκτίμηση ότι η αύξηση αυτή θα κινηθεί στα 500 δισ. ευρώ, φέρνοντας το μέγεθος του PEPP στο 1,85 τρισ. ευρώ από το 1,35 τρισ. ευρώ που διαμορφώνεται σήμερα. Εάν φυσικά το πρόγραμμα αυξηθεί περισσότερο – η Société Générale έχει προβλέψει 750 δισ. ευρώ πρόσθετη στήριξη– τότε ο «λογαριασμός» για την Ελλάδα θα κινηθεί υψηλότερα και στα περίπου 15 δισ. ευρώ.

Αυτή η νέα στήριξη της ΕΚΤ προς την ελληνική οικονομία θα προστεθεί στα 27 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα

Η νέα στήριξη της ΕΚΤ θα προστεθεί στα 27 δισ. ελληνικά ομόλογα, τα οποία και θα αγοράσει έτσι και αλλιώς συνολικά έως τον Ιούνιο του 2021.

Αναμένεται να αυξηθεί το πρόγραμμα πανδημίας PEPP της κεντρικής τράπεζας κατά τουλάχιστον 500 δισ.

(24 δισ. ευρώ σε ονομαστικές τιμές) τα οποία και θα αγοράσει έτσι και αλλιώς συνολικά έως τον Ιούνιο του 2021 (όταν και λήγει το PEPP σύμφωνα με τα έως τώρα δεδομένα). Σημειώνεται πως από τις 18 Μαρτίου και την ενεργοποίηση του έκτακτου αυτού προγράμματος η ΕΚΤ έχει αγοράσει 14 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα και έως τα τέλη του έτους αυτό το πόσο (καθαρό) θα έχει διαμορφωθεί στα 15 δισ. ευρώ, καλύπτοντας με το παραπάνω όλες τις εξόδους στις αγορές που έχει πραγματοποιήσει φέτος το ελληνικό Δημόσιο (12 δισ. ευρώ).

Εκτός από την αύξηση του μεγέθους του προγράμματος, αναμένεται ευρέως και η χρονική του επέκταση, με παράγοντες της αγοράς να αναμένουν ότι το PEPP θα «τρέξει» πλέον έως τον Μάρτιο του 2022. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για την Ελλάδα, η οποία δεν κατέχει επενδυτική βαθμίδα, καθώς σημαίνει ότι ο μεγάλος αγοραστής των ελληνικών ομολόγων, η ΕΚΤ, θα είναι παρών για μεγαλύτερο διάστημα, καλύπτοντας σχεδόν όλη την απόσταση έως το τέλος της περιόδου ενισχυμένης εποπτείας στην οποία θα βρίσκεται η χώρα (2022). Με δεδομένο ότι μετά το τέλος του PEPP θα υπάρχει και η περίοδος επανεπενδύσεων από την ΕΚΤ (reinvestment) σημαίνει πως στο σενάριο όπου το ορόσημο του investment grade χτυπήσει την πόρτα της ελληνικής οικονομίας το 2023, τα ελληνικά ομόλογα θα είναι προστατευμένα από τις όποιες αναταραχές των αγορών.

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

ITR EUROPEAN AWARDS 2020

WINNER

www.deloitte.com/cy/tax